احمد شحلان

مدخل الى اللغة العبرية

1984 _ 1405

مدخل الى اللغة العبرية

- قواعد
- نصوص
- تطبيقات

al-maktabeh
www. .com

احمد شحلان

استاذ بكلية الآداب والعلوم الانسانية

جامعة محمد الخامس

الرباط

مكتبة المهتدين
http://al-maktabeh.com

جميع حقوق الطبع محفوظة

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمة الطبعة الاولى

ليس تدريس اللغة العبرية من باب الرفاه والبذخ فى التعليم الجامعى ، ولا هو من باب العتاقة فى هذا التعليم أيضا . انه ضرورة ملحة يفرضها الدرس اللغوى التاريخى المقارن . ويحتمها المسار التاريخى لمجتمعنا العربى ، ويدعو اليها التلاقى الحضارى الذى لا يمكن ان يكون وقفا على امة دون أخرى ، أو فى زمن دون آخر . ويبرهن عليها واقعنا المعاش فى القرن العشرين .

ان درس اللغة العبرية اداة لعدة جوانب من البحث المعجمى العربى العلمى ، ولتحقيق تاريخى لارثنا الادبى ، كما انها يمكن أن تمثل دورا اساسيا فى بلورة عديد من المفاهيم الحضارية للشعوب السامية فى عهودها الزاهرة ، والامة العربية من بينها ، وهى ايضا وسيلة يمكن أن تبرهن على امكان تفاعل الفكر عندما تتوفر عوامل ارادة الاخذ وارادة العطاء ، فى جو عقلانى حكيم ، كما حدث ذلك فى العصر الوسيط عندما قدر للعبرية أن تكون معبرا ، نقل بواسطته الكثير من الفكر العربى الاسلامى الى الفكر الغربى عن طريق الترجمة من العربية الى العبرية

الى اللاتينية ، برغم الاخطاء الكثيرة التى رافقت هذه العملية . لقد آن الاوان لتصحيح هذه الاخطاء واعادة النظر فى تراثنا المنقول الى اللغات القديمة عامة ، لانها الروافد التى غذت الفكر الاوربى ، فحاكمنا أصحاب هذا الفكر تبعا لما وجـدوه فى تلك الترجمـات أو الدراسات التـى اعتمدت تلك الترجمات .

عندما قررت الجامعات تدريس اللغة العبرية مع ما تدرس من لغات قديمة فانها قصدت بذلك مقصدين :

التنقيب « اركيولوجيا » عن الواقع الحضارى القديم وتفاعلاته المختلفة اذ ذاك .

البحث عن التلاقى اللغوى ليكون هدفا فى نفسه ، أو ليستعين به المؤرخ عندما تعوزه بعض مصادر التاريخ . ولم يكن من همها ــ وليست مدعوة الى ذلك ــ أن تهتم بتراث عربى اسلامى نقل من العربيـة الى العبرية ، وقد دعت الضرورة الى مقارنته بعد ترجمته الى اللغة المذكورة بالنصوص الاصلية لاستدراك الاخطاء التى تولدت عن هذه العملية ، أو لدراسة النصوص العبرية التى علقت عليه أو انتقدته . ومكتبـات أوربـا وامريكـا تضم المـآت من مخطوطات هـذا الارث . وربمـا لـن تجد من ينفض عنهـا الغبار اذا لم نفعل نحـن ، لاننا أصحـاب التراث ثقافة ولغة ، ولاننا أصحابه تاريخا ومكانا . لان معظمه أندلسى مغربـى .

لقد دفعنا التفكير فى هذا الموضوع الى عمل هذا الكتاب ، وليس خلقا جديدا ، لان التقعيد النحوي على الطريقة الكلاسيكية لا يمكن ان يكون فيه خلق وابداع ، وانما هو محاولة لتقصى كثير من الكتب النحوية ، خصوصا منها العبرية ، والاستفادة منها ، والاقتباس احيانا ، لتكـون مرجعا اساسيا لطلبة جامعاتنا .

وهذا امر اخترته ايضا لاعداد معجم عبرى عربـى ، ومختارات

نصوص قديمة وحديثة فلسفية وأدبية ، تكون بين يدى الطالب ، لتقرب اليه بعضا من مصادر ثقافتنا المترجمة الى العبرية ، أو بعضا من النصوص العبريـــة أصـــلا .

ان وضع كتاب فى درس اللغة العبرية لطلبة الجامعة يقتضى تناولا واعيا للغة المدروسة لفهم ماضيها وامتدادها ، وهذا الفهم أساسى للحكم العقلى السليم بخصوص هذا الموضوع .

لم يكن اصدار هذا الكتاب بالامر السهل من الناحية التقنية ، اذ لم نجد مطبعة بالمغرب تمتلك العدد الكافى من الحروف العبرية ، ولذلـــك ظل راقدا فى الرف حوالى اربع سنوات قبل ان يرى النور . وفضلنا أخيرا ان نخرجه كما تيسر وبالطرق البسيطة ، وكفانا بذلك عذرا .

احمد شحلان

أبريل 1982

بسم الله

تختلف هذه الطبعة عن الصورة الاولى التى ظهر بها الكتاب بعض الاختلاف .

فقـــد اضفنا الـــى قضاياه الصوتية والمرفولوجية فصلا كاملا عن التركيب ، وخاصة الجملة العبرية . كما ذيلناه بمعجم لغوى وبفهرست لأسماء الاعلام والاماكن وكذا استدركنا الاخطاء التى ظهرت فى الصورة الاولى منه ، بعــد ان تغلبنا على الصعوبات التقنيـــة المطبعية (ندرة الحرف العبرى) . فكان هذه المرة ، بحمد الله ، اسلم وأوضح .

والله ولى التوفيق

ذو الحجة 1404

شتنبـــر 1984

مكتبة المهتدين

الأبجدية א ל ף ב י ת

قيمته العددية	مقابلـه بالعربيـة		الحرف تسمية	الحرف القديم	الرسم اليدوى	رسمه فى آخر الكلمة	الحرف المطبعى
1	ا	أَلِـفْ	אָלֶף	א	IC		א
2	ب	بيـتْ	בֵּית	ב	ב		ב
3	ج	جِيمِـل	גִּמֶל	ג	ג		ג
4	د	دَلِـتْ	דָּלֶת	Δ	ד		ד
5	هـ	هِـى	הֵא	ה	ה		ה
6	و	ڤَا ڤْ	וָו	Y	ו		ו
7	ز	زَيِـنْ	זַיִן	Z	ז		ז
8	ح	حِيـتْ	חֵית	H	ח		ח
9	ط	طِيـتْ	טֵית	⊗	ט		ט
10	يـ	يُـودْ	יוֹד	י	׳		י
20	ك	كَـافْ	כַּף	כ	כ ך	ך	כ
30	ل	لَمِـدْ	לָמֶד	ל	ל		ל
40	م	مِـمْ	מֵם	מ	מ ם	ם	מ
50	ن	نُـونْ	נוּן	נ	נ ן	ן	נ

60	س	سَامِخْ	סָמֶךְ	𐤎	ס		ס
70	ع	عَيِنْ	עַיִן	𐤏	ע		ע
80	ب	پِّى	פֵּה	𐤐	ף פ	ף	פ
90	ص	صَادِى	צָדֵי	𐤑	ץ צ	ץ	צ
100	ق	قُوفْ	קוֹף	𐤒	ק		ק
200	ر	رِشْ	רֵישׁ	𐤓	ר		ר
300	ش	شِينْ	שִׁין	𐤔	שׁ		שׁ
	س	سِينْ	שִׂין	𐤔	שׂ		שׂ
400	ت	تَاڤْ	תָּו	𐤕	ת		ת

ملحوظات

1 ــ عدد حروف الابجدية اثنان وعشرون حرفا (1) .

2 ــ تقرأ العبرية وتكتب كمعظم الساميات من اليمين الى اليسار

3 ــ تكتب الحروف العبرية منفصلة ولا يلصق بعضها ببعض

4 ــ تستعمل الحروف الابجدية اعــدادا ، فلكل حــرف قيمتــه الرقمية ــ كما هو مبين فى الجدول ــ وتكتب الحروف الرقمية من اليمين الى اليسار ، اى يكتب رقم الالوف أولا فرقم المئات فالعشرات (2) .

5 ــ فى الابجدية العبرية خمسة احرف يتغير شكل كتابتها تبعا لموقعها من الكلمة ، فتكتب بشكل اذا كانت فى أول الكلمة أو وسطها وتكتب بشكل مخالف اذا كانت فى آخرها ، وتجمعها كلمة « صنفكم » .

---

1) تعد السين والشين حرفا واحدا .

2) لكتابة العدد 11 تكتب أولا י=10 ثم א=1 (יא) 12 (יב)... وهكذا اما رقما 15 و 16 فانهما يخرجان من هذه القاعدة ـ فبدل كتابتهما على التوالى יה . יו فانهما يكتبان טו . טז . وذلك لان יה . יו تعد من حروف اسم الجلالة .

أ ـ الأصوات العبرية הַ הֱ הָ אְ י ם

1 ــ الاصوات العبرية هى الوحدات الصوتية التى عندما تنتظم تعطى لفظا ذا معنى ، وتنقسم الى حروف وحركات .

2 ــ عندما يلفظ بالحرف فان الجهاز الصوتى يضغط الهواء الخارج من الرئة ، وقد يكون هذا الضغط جزئيا أو كليا . أما عندما يلفظ بالحركة فان الهواء ينساب انسيابا دون أن يعترضه عارض .

3 ــ تنقسم الحروف العبرية تبعا لانحباس الهواء وجريانه الى :

ا ــ انفجارية : وهى التى ينحبس الهــواء عند التلفظ بها ثــم ينطلق فجأة وهى :

א גּ כּ ט ב דּ תּ ל פּ בּ מ

ب ــ احتكاكية : وهى التى يحتك الهواء الخارج من الحلق عنـد التلفظ بها بجزء من أجزاء الجهاز الصوتى وهى :

ע ה ח ג כ י צ ש ר ז כ ד ת ו ב

ب ــ مخــارج الحــروف

تنقسم حروف الابجدية العبرية من حيث مخارج حروفها الى :

ا ــ حلقيــة (גְּרוֹנִיּוֹת) א ה ח ע

ب ــ حنكيــة (חִכִּיּוֹת) ג גּ כ כּ ק

ح ــ لسانية حنكية (לְשׁוֹנִיּוֹת חִכִּיּוֹת) דּ ד ט ל נ תּ ת

د ــ حروف الصفير (שׁוֹרְקוֹת) ז ס שׂ שׁ צ ר

هـ ــ شفويــة (שְׂפָתִיּוֹת) בּ ב ו מ פּ פ

ج ــ تعريف الحروف הָ א וֹ תִ יּ וֹ ת

1 ــ الحروف الصماء . وهى نوعان :

ا ــ حروف لا تقرأ رغم رسمها فى الكلمة مثل שָׁנָה سنة . לוֹ له . יָשֵׁן : نام . רֹאשׁ : رأس . فالحروف ה י ו א حروف صماء لانها لا تقرأ .

ب ــ الحرف الذى يسقط من الكلمة بعد تغيير صيغتها دون ان يعوض بشدة مثل : יָשַׁבְתִּי : جلست (ماضى) אֵשֵׁב : أجلس (مضارع) אָכַל . אֹכַל آكل . فالياء والالف سقطتان دون تعويض .

2 ــ الحرف الساكن : هو كل حرف منطوق منعدم الحركة ويميز داخل الكلمة بعلامة السكون التام . לִזְכֹּר : أن تتذكر . فـ ז . ר حرفان ساكنان .

3 ــ الحرف المتحرك : كل حرف مشكول بحركة كيفما كانت ، أو بسكون متحرك ، أو بحركة مركبة אֱמוּנָה בְּאֵל : ايمان بالله فالحروف فى العبارة متحركة باستثناء ו . ה . ל

4 ــ الحرف الناقص : كل حرف سقط من الكلمة نطقا وكتابة وبقى التشديد دليلا عليه : נָסַעְתִּי : سافرت תִּסַּע : (تسافر) فالنون سقطت وعوضت بشدة داخل السمخ فهى حرف ناقص .

5 ــ الحرف المضعف : كل حرف مشدد شدة ثقيلة : עִפָּרוֹן עִפְּרוֹן (قلم رصاص) מַפָּל מַנְפֵּל (ساقط) فالفاء فى كل من الكلمتين مضعفة .

مَلحُوظَة

1 ــ قد تكتب الحروف א ה ו י دون أن تقرأ ، وفى هذه الحالة تسمى امهات القراءة .אִמּוֹת-קְרִיאָה ، مثل מָצָא : (وجد) . רִאשׁוֹן (اول) זֶה (هذا) שׁוּק : (سوق) עִיר (مدينــة) .

2 ــ قد تقوم بعض هذه الحروف مقام الحركات .

د ـ حُـرُوف בּ גּ דּ כּ פּ תּ

تنطق هذه الحروف بطريقتين : طريقة الاعجام ، وطريقة الاهمال .

ا ــ طريقة الاعجام : وهى التى ينطق بها الحرف نطقا مشددا ، ويميز بنقطة توضع داخله تسمى : דָּגֵשׁ קַל : (الشدة الخفيفة) هكذا : בּ : بيت : ب . גּ : كُمل : ك . דּ : دلت : د . כּ : كاف : ك . פּ : پ : תּ : تاڤ : ت .

ب ــ طريقة الاهمال : وهى التى ينطق بها الحرف نطقا رخوا ، وعندها يخلو من النقطة . هكذا :

ב : ڤيت . ג : غيمل : غ . ד : ذلت : ذ . כ خاف : خ . פ : ڤى : ف . ת : ثاف : ث .

مَلحُوظَة

الحروف التــى يتغير نطقهــا الآن مــن الشدة الــى الرخــاوة هــى : בּ ---- ב . כּ ---- כ . פּ ---- פ .

أما ג . ד . ת . فنطقها حاليا لا يتغير . ويعتقد أن العبريين القدامى كانوا ينطقونها احيانا مشددة وأحيانا رخوة .

الحركات הַתְּנוּעוֹת

تنقسم الحركات العبرية الى صغرى وكبرى .

1 الحركات الصغرى הַתְּנוּעוֹת הַקְּטַנּוֹת

	الحركة	تسميتها	نطقها	مثال
بتح	◌ַ	פַּתַח	مَ	בַּת : بنت
سجول	◌ֶ	סֶגּוֹל	مِ	מֶלֶךְ : ملك
حريق قطن	◌ִ	חִירִיק קָטָן	مِ	אִם : اذا
قمص قطن	◌ָ	קָמַץ קָטָן	مُ	כָּל : كل
قبوص	◌ֻ	קֻבּוּץ	مُ مو	שֻׁלְחָן : طاولة

2 الحركات الكبرى הַתְּנוּעוֹת הַגְּדוֹלוֹת

	الحركة	تسميتها	نطقها	مثال
قمص كُدول	◌ָ	קָמַץ גָּדוֹל	مَـا /	דָּבָר : شيء
صيرى / كُدول	◌ֵ / ◌ֵי	צֵירֶה/צֵירֶה מָלֵא	مـِ مـِي	שֵׁם : اسم
حريق كُدول	◌ִי	חִירִיק גָּדוֹל	مـِي	קִיר : حائط
حولم ـ كُدول	◌ֹ / וֹ	חוֹלָם/חוֹלָם מָלֵא	مـُ (و)	חֹק/ שָׁלוֹם
شُوروق	וּ	שׁוּרוּק	مـُ :	חִפּוּשׂ: بحث

السكون שְׁוָא

السكون فى العبرية نقطتان متراكبتان (:) ، ويوضع تحت الحرف لتسكينه ، ، وهو رمز لعدم الحركة ، ويقع فى آخر المقطع : מִסְ-כֵּן : فقير . ولا يرمز له فى آخر الكلمة الا فى الاحوال الآتية :

ا — تحت حرف ך فى آخر الكلمة : מֶלֶךְ : ملك . לָךְ : لـك .

ب — عندما يتتابع سكونان فى آخر الكلمة :

נֵרְדְּ : نرد . נֵפְטְ : نفط .

جـ — عندما تكون الداگش (الشدة) داخل التاء : שָׁלַחְתְּ : ارسلت . אָכַלְתְּ : أكلت . יָשַׁבְתְּ : جلست . . אַתְּ : انت .

والسكون العبرى سكونان :

1 — سكون تام שְׁוָא נָח : وهو السكون المتقدم ، ويشبه سكون العربيـــة .

2 — سكون متحرك : שְׁוָא נָע

وينطق كالكسرة الممالة ، وهو نصف حركة ، مثل שְׁ-מִי : اسمي . לְדַבֵּר : ان يتكلم . ويأتى تاما أو متحركا فى الحـــالات الآتيـــة :

ا — يكون السكون فى اول الكلمة متحركا وفى آخرها تاما :

זְכוּת : حق . שְׁמַע : اسمع .

ب — السكونان المتتابعان فى آخر الكلمة تامان : מָצַצְתְּ : امتصـــت .

ح — السكونان المتتابعان وسط كلمة واحدة ، أولهما ساكن وثانيهما

متحرك : יִלְמְדוּ : يدرسون . יִכְתְּבוּ : يكتبون .

د ــ السكون الذى يقع تحت حرف متبوع بشبيهه يعتبر سكونــا متحركا : הַלְלוּ : هللوا . הִנְנִי : ها أنذا .

هـ ــ السكون المركب يعتبر سكونا متحركا : אֱמֹר : قــل .
מַעֲשֶׂה : عمل : עֲסוּקָה : منشغلة .

و ــ السكون الذى يقع تحت حرف مشدد ــ داخله نقطة ــ يعتبر سكونا متحركا שַׁבְּרִי : كسرى . תְּשַׁקְּי : تقبلين .

ز ــ اذا جاء السكون بعد حرف مشكول بحركة كبرى موقوف عليها بالميتج : מֶתֶג مثل : הָיְתָה : كانت : קָטְלוּ : قتلوا .
שָׁרְצוּ : تكاثروا . فانه متحرك .

الحركات المركبة   הַתְּנוּעוֹת הַמֻּרְכָּבוֹת

لا يجوز أن ياتى السكون العبرى وحده تحت حرف من الحروف الحلقية: א. ה. ח. ע. بل يجب ان يكون مصحوبا اما ب :

1 ـ البتاح (: ـ) ويسمى : חֲטַף פַּתָּח ، وينطق كالفتحة تماما مثل : נַעֲרָה : طفلة . תַּחֲרָה : خصام . לַהֲפֹךְ : أن يقلب . אֲגֻירָה : جمع .

2 ـ القمص (:▾) ويسمى : חֲטַף קָמַץ وينطق كالضمة المفتوحة مثل : מְאֳרָךְ : مستطيل . צָהֳלָה : بهجة . מָחֳרָת : الغد .

3 ـ السگول (: ∴) ويسمى : חֲטַף סֶגּוֹל نطقه كسر ممال ، مثل : אֶאֱסֹף : أجمع . אֶחֱזֶה : أتنبأ . הֶעֱבִיד : شغل . אֶאֱדֹם : أدمر .

ويلاحظ أن الحرف الحلقى ياخذ مع سكونه حركة الحرف الذى قبله بتاحا ام قماصا ام سگولا .

al-maktabeh .com
مكتبة المهتدين

السَّاكِنُ الظاهر נָח נִרְאֶה

اذا اتى سكون تحت حرف وسط الكلمة أو فى آخرها ، فان هـذا الحرف يسكن . ويظهر سكونه فى النطق ، ويسمى נָח נִרְאֶה : الساكن الظاهر ، مثل נַפְשִׁי : نفسي . יִשְׁמֹר : يحرس .

فالسكون تحت الحروف פ.ש.ר. ظاهر لذلك سمي : נָח נִרְאֶה

السَّاكِنُ المستتر נָח נִסְתָּר

اذا وقع سكون تحت احد احرف العلة אהוי فان هذا الحرف لا يظهر فى النطق ، ويسمى נָח נִסְתָּר : مثل בָּא: جاء . שָׁנָה : أعاد . לוּ : لوْ . לוֹ : له . בָּנָי : بنـــى .

وتكون هذه الحروف ساكنة فى الاحوال الآتيـــة :

1 ــ الالف א بعد الحركات الكبرى مثل : קָרָא : قــرأ יָבִיא : ياتي . נָשׂוּא : محمول . מָאתַיִם : مائتان .

2 ــ الهاء ה بعد حركات ָ و ֵ ֶ والحولم بنوعيه ֹ וֹ والسكول ֶ مثل שָׂפָה : لغة . הִנֵּה : ها هو . פֹּה : هنـــا . זֶה : هذا .

3 ــ ו اذا جاءت « حولم كْدول » (וֹ) أو « شروق » (וּ) مثل : לוֹ : له . שִׁלְחוּ : ارسلوا .

4 ــ الياء فى حالتى الصيرى (ֵ י) والحرق كْدول (ִ י) مثل בְּנֵי אִמִּי : ابناء أمي . סוּסִי : حصاني .

الشدّة דָּגֵשׁ

وهى نقطة تقع داخل الحرف שׁ.בּ لتشديده أو تغيير نطقه وهو نوعان :

شدة خفيفة : דָּגֵשׁ קַל . وشدة ثقيلة : דָּגֵשׁ חָזָק

1 ـ الشدّة الخفيفة דָּגֵשׁ קַל

رمز الشدة الخفيفة نقطة داخل الحروف בּ, גּ, דּ, כּ, פּ, תּ .
وفى هذه الحالة تنطق نطقا مشددا ، وذلك فى الحالات الآتية :

1 ـ فى اول الكلمة		2 ـ وسط الكلمة بعد سكوت تام	
בֹּקֶר	(صباح)	אַרְבֶּה	(جرادة)
גֶּשֶׁר	(قنطرة)	פִּסְגָּה	(قمة)
דּוֹר	(جيل)	אֶרְדֹּף	(اتبع)
כְּפַר	(قرية)	מַלְכָּה	(ملكة)
פֶּלֶג	(جدول)	מִצְפֶּה	(مرصد)
תָּו	(علامة)	יִכְתֹּב	(يكتب)

ملحوظة

1 ـ لا تشدد حروف ב . ג . ד .. כ ◦ פ ؛ ת .

ا ـ عندما تاتى بعد حروف المد : א ו י מָצָא-תִי (وجدت) .
קָנִ י-תִי : (اشتريت) . סוֹ-בְלִים (متألمون) .

ب ـ بعد سكون كان فى الاصل سكونا متحركا أو كان حركة مثل :

בִּשְׁבִיל : لاجل ----בְּ-שְׁבִיל

תַּהְפֵּךְ : تغلب ----תַּהֲפְּכִי

עֲנָפִים : غصون ----עֲנְפִי

בְּבָכוֹרוֹ : فى شبابه ----בְּ-בְכוֹרוֹ

http://al-maktabeh.com

الشدة الثقيلة דּ גּ שּׁ חָ זָ ק

ا ــ تاتى الشدة الخفيفة فى أول الكلمة أو بعد سكون تام لتغيير كيفية نطق حروف ב ג ד כ פ ת.

اما الشدة الثقيلة فلا تاتى الا بعد الحرف المحرك وذلك لتغيير « الكم » فى النطق فى كل الحروف العبرية .

ب ــ تاتى الشدة الثقيلة فى حروف ב ג ד כ .פ ת وذلك لتشديد النطق : שִׁבֵּר= שִׁבְבֵר: (كسر) נַגָּר= נגגר (نجار) .

ج ــ لا يصح وضع الشدة داخل حروف الحلق א.ה.ח.ע.+ר.
وتاتى الشدة الثقيلة .

1 ــ لتعويض حرف مدغـــم .

1 ــ ادغام حرف فى شبيهه	2 ــ ادغام النــون
שָׁבַתִּי=שׁבתתי (توقفت عن العمل)	יִפֹּל =ינפל (يسقـــط)
טָמַנּוּ=טמננו (كنزنـــا)	יִתֵּן =ינתן (يعطـــي)
תָּחֹגּוּ=תחגגו (تعيدون)	מִקִּיר=מִן קִיר (من حائط)
מְגִלָּה=מגללה (גלל) (لفيف ورق)	הַצָּלָה=הנצלה (انقـــاذ)

3 ــ ادغــاب الــلام واليـــاء

תִּקַּח	=	לקח	(تاخــذ)
נִצַּק	=	יצק	(تَصَــبّ)
הַצָּגָה	=	יצג	(عــرض)
מַדָּע	=	ידע	(معرفـــة)

2 ـ لتمييز صيغ التعدية في اوزان : קִטֵּל. קֻטַּל. הִתְקַטֵּל وبعض مشتقاتها ، وبعض الاسماء :

1 ـ الشدة في الحرف الثاني من الافعال المذكورة .		2 ـ في بعض مشتقاتهـا	
שִׁלֵּם (קִטֵּל)	(اكمل)	שִׁלּוּם	(مكافأة)
פִּקְּדוּ (קִטֵּל)	(قادوا)	פִּקּוּד	(قيادة)
מְסֻכָּן (קֻטַּל)	(خطر)	סַכָּנָה	(خطر)
הִתְחַבְּרָה התקטל	(اتحد)	הִתְחַבְּרוּת	(اتحاد)

3 ـ في بعـض الاسمـاء

נַ פָּ ח	(حـداد)
חִ גֵּ ר	(اعـرج)
צַ דִּ י ק	(نقـى)
גִּ בּ וֹ ר	(بطـل)

3 ـ بعد الحروف المزيدة وهي :

1 ـ هاء التعريف		2 ـ واو القلب من المضارعة الى المضي	
הַשִּׁיר (הלשיר)	(الشعر)	וַיֵּלֶךְ	(ذهب)
בַּכֶּרֶם=בְּהַכֶּרֶם	(في الكرم)	וַנִּשְׁמַע	(سمعنا)
כַּדָּבָר=כְּהַדָּבָר	(كالشيء)	וַתֵּשֶׁב	(جلست)
לַדּוֹר=לְהַדּוֹר	(للجيل)	וַתִּשְׁלַחְנָה	(ارسلت)

al-maktabeh
مكتبة المهتدين

3 ــ حــرف الشــين

שֶׁלָּקַח	الذى اخذ
שֶׁתִּקְשֹׁר	التى تربــط
שֶׁבַּסּוֹף	الذى فى الاخــير
שֶׁמִּבְּהָגוֹר	الذى اسلوبه

4 ــ لتحسين نطق الكلمة مثل

אֵלֶּה : هؤلاء . לָמָּה : لماذا . שָׁמָּה : الى هناك .

5 ــ فى أول كلمة سبقتها كلمة مؤلفة من مقطع واحد معتلة الآخــر بالهاء ، مثل : מַה-טּוֹב (ما اطيب) . מַה-זֶּה (ما هذا) .

المخـــرج הַ מַּ פִּ י ק

لا تنطق الـــ ה في آخر الكلمة ، واذا نطقت وجب وضع نقطة داخلها وتسمى هذه النقطة : מַפִּיק ، أي مخرج . اى اخراجها الى النطق . وتاتى هاء المخرج :

1 ــ في مجموعة من الافعال منتهية بـــ ה أصلية : גָּבַהּ : (علا) . מִהְמַהּ (تردد) . נָגַהּ (لمع) . תָּמַהּ :اندهش .

2 ــ ضمير المفردة الغائبة في محل نصب :
לְקָחָהּ (اخذها) . הִכָּהּ (ضربها) . שְׁמָרָהּ (حرسها).

3 ــ ضمير مسند للمفردة الغائبة : בְּנָהּ (ابنها) . סִפְרָהּ (كتابها)

4 ــ في لفظ الجلالة : יָהּ (الله) .

5 ــ في لفظتيى التحسر : הָהּ ــ אֲהָהּ : (آه)

ملاحظة

يجب الانتباه الى الفرق بين نطق ومعنى الكلمات الآتية :

יַלְדָּהּ (ولدها) . יָלְדָה (ولدت) . מַלְכָּהּ (ملكها) מַלְכָּה (ملكة) . גָּבַהּ (طال) . גַּבָּה (حاجب العين)

المقاطع הַ הֲ בָ ר וֹ ת

1 ــ المقطع جزء من كلمة مكون من حركة واحدة وحرف أو اكثر ، ويسمى : הֲבָרָה . ويلفظ بالمقطع وكأنه كلمة مستقلة . وقد تكون الكلمة مؤلفة من مقطع واحد أو اكثر : פֹּה (هنا) . פִּיל (فيل) . שָׁ-מָר (حرس) . מַדְ-רֵ-גָה (درجة) .

2 ــ عدد المقاطع كعدد الحركات فى الكلمة الواحدة :
מַ עֲ-צָ-מוֹת (دول) ، اربعة مقاطع ، اربع حركات .

3 ــ يتكون المقطع من الجزء المكون مـــن حرف واحد أو اثنـــين أو ثلاثة وحركة واحدة :

ا ــ حرف وحركة : בּוֹ (فيه) . צִי (اسطول) . בּוֹא (جاء)

ب ــ حرفان وحركة واحدة : בֵּן (ابن) . עוֹר (جلد) בָּאת (جاءت) .

ج ــ ثلاثة حروف وحركة واحدة : נֵרְדְּ : (الناردين) (نبات)

انواع المقاطع

1 ـ المقطع البسيط : הֲבָרָה פְּתוּחָה

وهو الحــــرف المحرك الذى لا يتلوه حـــــرف ساكن ولا حــــرف مشدد : קָ-רָא-נוּ (قرأنا) . בְּךָ (بك). אָבִי (ابى) .

2 ـ المقطع المركب : הֲבָרָה סְגוּרָה

وهو الحرف المحــرك بحركـــة كيفما كانت ، متلوة بحــرف ساكــن أو مشدد : חַי (حي) . דַּק (دقيق) . קוֹל (صوت) מִכְ-תַּבְ-כֶם (كتابكم) . צִפּוֹר (عصفور) . הִצְ-פַּנְתְּ: اخفيــت .

النبـــرة הַ הַ טְ עָ מָ ה

1 ـ اذا كانت الشدة : דָּגֵשׁ في العبرية هى مد نطق الحرف وتشديده ، فان النبرة هى تمديد وتشديد الحركة : עָבַר (مر) . שָׁמַר (حرس) . רַעַשׁ (ضجة) . מְלָךְ (ملك) .

2 ـ تاتى النبرة فى العبرية فى كلمة مؤلفة من مقطعين أو فى المقطعين الاخيرين فى كلمة مؤلفة من أكثر من مقطع . تاتى فى المقطع الاخير ، وتسمى מִלְרַע (ممدود العجز) : وتاتـــى فى المقطع ما قبـــل الاخير وتسمـــى מִלְעֵיל (ممدود الصـــدر) .

3 ـ معظـــم الكلمــــات فى اللغة العبرية ممـــــدودة العجــز אֶפְ-תַּח : افتح . הַ-תּוֹ-רָה (التعليم) בְּרָ-כָה (بركة) שָׁ-נָה (سنة) . כִּ-תָּה (فصل) .

4 ـ يرمز الى النبر بالمتيغ (ا) מֶתֶג وهو عبارة عن خـــط جد قصير عمودى يوضع يسار الحركة : עָשָׂה (صنع) שָׁמַע . (سمع) .

5 ـ معنى النبر فى العبرية هو مد وتشديد المقطع المنبور .

al maktabeh
مكتبة المهتدين

امثلة من الكلمات الممدودة الصدر

1 — כֶּרֶם רֶדֶת מִסְגֶּרֶת סֶסֶס סֶסֶת

2 — סַהַר שַׁחַם דַּעַת צַלַּחַת סַאהחע ס סאהחעת

3 — סֵפֶר עֵגֶל נֵדֶר סֵ סֶ ס

4 — תֹּמַהּ מֹזַח פֹּרַח שֶׁקַע סֶסַ הּחע סֵסַ הּחע

5 — פֹּתֶל שֹׁקֶת סֹ סֶ ס סֹ סֶ ת

6 — טֹרַח נֹגַהּ זֹהַר נֹעַם סֹסַ החע סֹ אהחע ס

7 — בַּיִת לַיִל יָדַיִם סַ יִם סַ יִ ס مثنى

8 — אָוֶן תֹּהוּ יֹפִי סָ וֶ ס סֹ סוּ סֹ סִי

9 — מוֹלֶכֶת נֶעֱלֶמֶת מְבַקֶּשֶׁת מְדַבֶּרֶת סֶסֶ ת مفرد ف
יוֹדַעַת נִשְׁמַעַת מְפַקַּחַת מִתְפַּחַת صيغة ה ו ה

10 — שָׁמַרְתִּי נִשְׁמַרְנוּ הִשְׁכַּלְתָּ :
فى الماضى : المتكلم
ـ المتكلمون ـ المخاطب

11 — בָּאָה בָּאוּ הִקְשִׁיבָה הִמְצִיאוּ فى الماضى . الغائبة
الغائبون فى مقطع بسيط

12 — תִּשְׁמֹרְנָה הִתְלַבֵּשְׁנָה :
فى المضارع والامر قبل נה

13 —	תָּסֹבּוּ הָקַלּוּ	ف بعض صيغ الفعل المضعف قبل الشدة
14 —	אֵלֶּה הֵמָּה שָׁמָּה	اذا كان الحرف مشكولا بحركة طويلة قبل الشدة .
15 —	וַיֵּשֶׁב וַיֹּאמֶר	المضارع الذى دخلت عليه واو القلب
16 —	סִפְרֵנוּ אוֹתָנוּ שָׂדֶהָ	الاسم المضاف الى المتكلمين — الغائب — الغائبة
17 —	סְפָרֶיךָ סְפָרַיִךְ סְפָרֶיהָ ספריכן	الجمع المضاف الى المخاطب — المخاطبة — الغائبة المتكلمين
18 —	אַרְצָה הַבַּיְתָה צָפוֹנָה	الاسم المنتهى بهاء الاتجاه

القامص حطوف קָמָץ חָטוּף

سبق أن رأينا ان الــ (ָ) هى علامة الفتح الطويلة وقد يحدث ان تنطق نطقا شبيها بضم مفتوح وذلك فى مواضع :

1 ـ اذا والى ָ حرف ساكن سكونا تاما دون وجود المتيغ بينهما כָּל : كل .

اما اذا فصل بينهما بالمتيغ فان ָ تقرأ مفتوحة אָֽמְרָה (قائــت)

2 ـ اذا اردفت ָ بحرف مشدد شدة ثقيلة חָגּוּ (عيدوا)

3 ـ اذا كانــت ָ آخر حركة فى الكلمــة المتصلة بما بعدها بالمقيف מַקֵּף (الوصلة) : כָּל-בֹּן (سوق) . כָּל-צְדָדִי شامل

4 ـ فى الفعل المضعف المضارع الذى دخلت عليه واو القلب مشكولة بالبتاح فتحذف لامه وتشكل فاؤه بالــ ָ حطوف : חָגַג-יָחֹג-וַיָּחָג
فالفعل المضارع יָחֹג انقلب الى المضى وشكلت فاؤه بالقامــص ، واصبحت مضمومة ضما مفتوحا .

5 ـ فى الفعل المضارع الاجوف الذى دخلت عليه واو القلــــب مشكولة بالبتاح ـ فتحذف عينه وتشكل فاؤه بالقامص :
יָשׁוּב-וַיָּשָׁב (رجع) فالقامص الثانية تنطق ضما مفتوحا .

الفتحة المسروقة פַּתַּח גְּנוּבָה

اذا وقعت حروف الحلق ה.ח.ע ساكنة فى آخر الكلمة ، وكانت قبلها حركة طويلة غير القماص ، فانها تتشكل بفتحة تسمى פַּתַּח גְּנוּבָה فان كانت مسبوقة بحركات الكسر نطقت يَهْ ـ يَحْ ـ يَعْ : תָּמֵהַּ (مندهش) . שִׂיחַ (شجرة) . רֵעַ (رفيق) . وان كانت مسبوقة بحركة من حركات الضم نطقت : (وه ـ وح ـ وع) תָּמוּהַּ (مدهش) . תַּפּוּחַ (تفاح) . יָדוּעַ (معروف) . وتسمى هذه الفتحة الموضوعة تحت الحرف الحلقى الاخير : فتحة مسروقة .

المتيغ מֶתֶג

خط عمودى جد قصير يوضع يسار الحركة ، وفى حالة الحولم : ×ֹ والشروق וּ يكتب تحت الحرف الساكن ويدل على حركة منبورة أو تشديد .

وياتى فى حالات متعددة منها :

1 ـ بجانب حركة طويلة بعدها مقطع مبدوء بحركة اخرى طويلة أو سكون متحرك הָאָדָם (الانسان) . קָרָא (قرأ) . קָטְלוּ (قتلوا) .

2 ــ مع الحركات قبل الحاطف נַעֲרָה (طفله) .
יִשְׁלָחֲךָ (يرسلك) .

3 ــ فى المقطع الاول المركب من فعل الكينونة :
היה (كان) . יִהְיֶה (يكون) .

4 ــ مع قماص בָּתִּים (دور) . אָנָּה ، אָנָּא (آه)

5 ــ مع فتحة هاء التعريف قبل حرف مضعف تضعيفا مضمرا ومشكول بسكون متحرك : הַמְכַסֶּה (الكاسى) ، وهاء الاستفهام: הַמְכַסֶּה אֲנִי (أأنا أخفى ؟) .

المقـــيف מַקֵּף

خط قصير افقى يربط بين كلمتين أو مجموعة كلمات ، اذ ذاك تكون هذه مجموعة صوتية واحدة ، ولا تنبر نبرا رئيسيا فى هذه الحالة الا الكلمة الاخيرة مثال כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ : كل الذى له وليست هناك قاعدة ثابتة متبعة للمقيف . ويستعمل غالبا بعد الكلمة ذات المقطع الواحد בֶּן־ (ابن) . אַל־ (لا) . אֶל־ (الــى) . אִם־ (ان) . פֶּן־ (حتى لا) . עַד־ (الــى ، حتــى) . עַל־ (على) . עִם־ (مع) . אֶת־ (مع ، وعلامة المفعولية) .

1 ــ تسبق נא الترجــى دائما بالمقيف ، وتكون والكلمة التــى سبقتها مجموعة صوتية واحدة : קַח־נָא (خذ من فضلك) .

اقسام الكلمة חֶלְקֵי הַדִּבּוּר

الكلمة فى العبرية ثلاثة انواع :

1 ـ اسم : שֵׁם . 2 ـ فعل : פֹּעַל . 3 ـ حرف :מִלָּה

ا ـ الاسم : הַשֵּׁם

ويمكن معرفته بما ياتى :

1 ـ بان يدل على ذات أو ظاهرة أو فكرة .

2 ـ بان تلحقه اداة التعريف الا اذا كان علما .

3 ـ بان يشار اليه باسم الاشارة .

4 ـ بان يكون فاعلا أو مفعولا .

5 ـ بان يسبق بحرف جـر .

6 ـ بان تلحقه ضمائر الاسناد .

http://al-maktabeh.com

اقسام الاسم חֲלָקֵי הַשֵּׁם

ينقسم الاسم الى :

1 ــ اسم محسوس : שֵׁם מֻחָשׁ وهو اسم الذات الذى يمكن ادراكه بالحواس مثل זַיִת : زيتون . נַעַר : طفل . רֵיחַ عبيــر .

2 ــ اسم معنى : שֵׁם מֻפְשָׁט وهو الذى يمكن ادراكه بالعقل مثل יֹפִי : فتنة . שְׁחוֹר : سواد . חָכְמָה : حكمة .

3 ــ النعت : שֵׁם תֹּאַר مثل גָּדוֹל : كبير . יָפֶה : جميل חוֹלֶה : مريض .

4 ــ العدد : שֵׁם מִסְפָּר وهو الذى يعد المسميات أو يرتبها . مثل אֶחָד, שְׁנַיִם . . . רִאשׁוֹן : أول . שְׁלִישִׁי ثالث .

5 ــ يمكن اضافة الضمير الى الاسماء שֵׁם גּוּף : אֲנִי انا . אַתָּה : انت (انظر الضمير) .

اقسام اسم الذات חֲלָקֵי שֵׁם הָעֶצֶם

1 ــ اسم علم שֵׁם עֶצֶם פְּרָטִי وهو ما اطلق على انسان أو حيوان أو مكان أو مؤسسة ، مثل יִשְׁמָעֵאל : اسماعيل. כּוֹבִי (كلب). רְבָּאט الرباط : בַּהְגָ׳ה : البهجة (مؤسسة) .

2 ــ اسم جمع : שֵׁם קִבּוּץ : وهو ما دل على مجموع افراد جنسه مثل : עַם : شعب . בָּקָר : بقر . עֵדָה : جالية (مجموعة) . צֹאן : ضأن .

3 ــ اسم منكر: שֵׁם עֶצֶם כְּלָלִי وهو الذى لا يمكن تحديد افراده أو جزء منهم مثل אִישׁ : رجل . סוּס : حصان יָם : بحر .

4 ــ اسم جنس שֵׁם חוֹמֶר ، مثل : מַיִם : ماء . זְכוּכִית زجاج ....

التذكير والتأنيث ז ָ כ ָ ר ו ּ נ ְ ק ֵ ב ָ ה

الاسم فى العبرية اما ان يكون مذكرا واما أن يكون مؤنثا : זָכָר أو נְקֵבָה

ا ـ اسماء مؤنثة : מִין נְקֵבָה

1 ـ معظم الاسماء المنتهية بـ ת : אֵיכוּת : نوعية .
זָוִית : زاوية . מִסְגֶּרֶת : اطار . צְבָת : حزمة . רֶשֶׁת شبكة . שֹׁקֶת : حوض . ويستثنى من هذا : אוֹת : علامة
בַּיִת : بيت . כֹּרֶת : جذع . מָוֶת : وفاة .
מוֹפֵת : اعجوبة . שֵׁרוּת : خدمة . תּוּת : توت . תַּסְכִּית تمثيلية اذاعية . فهي اسماء مذكر .

2 ـ معظم الاسماء المنتهية بـ ָה اذا كانت من نوع מִלְרַע ، مثل הַבְטָחָה : وعد . חָכְמָה : حكمة . פִּנָּה : منعطف . תְּמוּנָה : صورة . اما الكلمات : לַיְלָה : ليل . חַרְסָה : شمس . נַחְלָה : جدول . חֳרְשָׁה : قرية صغيرة . فهى من نوع : מִלְעֵיל ، وهى اسماء مذكر .

3 ـ اسماء اعضاء الجسم الزوجية : יָד : يد . רֶגֶל : رجل . אֹזֶן : اذن . עַיִן : عين . בֶּרֶךְ : ركبة . יָרֵךְ : ورك . כָּנָף : جناح . כָּתֵף : كتف . לְחִי خد . כְּרַע : رجل ، كراع . צִפֹּרֶן : ظفر קֶרֶן : قرن . נָחִיר : منخر . מֹתֶן : خاصرة . קַרְסֹל : قدم . שׁוֹק : ساق . חֲנִיכַיִם : لثة . باستثناء מְעִי←מֵעַיִם : امعاء . שַׁד←שָׁדַיִם : ثديان ، فهى مذكر .

4 ــ اسماء المدن والبلدان : כְּנַעַן : كنعان. אַרְצוֹת הַבְּרִית الولايات المتحدة . סִין : الصين .

5 ــ اسماء مؤنثة سماعا ، منها : אֶבֶן : حجر . אֵשׁ : نار . בֶּטֶן : بطن . בְּאֵר : بئر . כּוֹס : كاس . נֶפֶשׁ : نفس . פַּעַם : مرة . אֶרֶץ : ارض . עִיר : مدينة . צִפּוֹר : عصفور . צְפַרְדֵּעַ : ضفدع . לָשׁוֹן : لسان . כַּף : ملعقة . סַכִּין : سكين . צֹאן : ضأن .

6 ــ اسماء تذكر وتؤنث ، منها : חָצֵר : ساحة . דֶּרֶךְ : طريق . שֶׁמֶשׁ : شمس . כַּד : جرة . תְּהוֹם : غمر ...

7 ــ هناك اسماء تختلف صيغة تذكيرها عن تأنيثها ، منها :
אָב : أب ← אֵם : ام . בֵּן : ابن ← בַּת : بنت . עֶבֶד : عبــد . אָמָה : امة . אַרְיֵה : اسد ← לְבִיאָה : لبوءة . חָתָן : عريس . כַּלָּה : عروس .

ب ــ وباقى الاسماء المخالفة لما ذكر تعتبر مذكرا :

1 ــ اذا سمى بها مذكرا مثل יוֹסֵף : يوسف ، أو دلت عليه ، אָח : اخ .

2 ــ اذا انتهت بــ ֶה مثل שָׂדֶה : حقل .

3 ــ اذا كانت اسم شعب : כְּנַעַן : كنعان . עֲרָב : عرب .

4 ــ اذا سمى بها جبل أو بحر أو نهر مثل : סִינַי : سيناء . סוּף : البحر الاحمر . פְּרָת : الفرات .

المفرد والمثنى والجمع

ينقسم الاسم من حيث عدده الى ثلاثة اقسام : مفرد ، ومثنى وجمع . فالمفرد ما دل على واحد مثل כָּנָף (جناح) ، اما المثنى فلم يبق منه فى العبرية الا آثاره المتمثلة فى الموجودات المزدوجة اصلا أو صنعة : יָדַיִם : يدان . מֶלְקָחַיִם : ملقط .

والجمع ما دل على أكثر من اثنين .

ا ــ وعلامته هى ִים فى المذكر و ־וֹת فى المؤنث :
בָּנִים : ابناء . בָּנוֹת : بنات .

وهناك اسماء مذكرة تجمع جمع مؤنث مثل
אָב--אָבוֹת: آباء . שֵׁם--שֵׁמוֹת : اسماء . עוֹר---
עוֹרוֹת: جلد . חַלּוֹנוֹת : نوافذ . كما أن هناك اسماء مؤنثة تجمع جمع مذكر مثل דְּבוֹרָה דְּבוֹרִים: نحل . בֵּיצָה- בֵּיצִים: بيض . אִשָּׁה-נָשִׁים : نساء . יוֹנָה יוֹנִים: حمامات .

ب علامة الجمع المثنى (ما يقابل المثنى فى العربية) هى : ־ַיִם ،
ولا تستعمل هذه الصيغة فى العبرية الا فى

1 ــ اسماء اعضاء الجسم المزدوجة ، مثل : עַיִן←עֵינַיִם: عينان .
יָד ← יָדַיִם : يدان .

2 ـ ادوات الصناعة المزدوجة مثل : מִסְפָּרַיִם : مقص
מֹאזְנַיִם : ميزان .

3 ـ اسماء الملابس المزدوجة ، مثل : נַעֲלַיִם : نعلان .
מִכְנָסַיִם: سراويل . מִשְׁקָפַיִם : نظارتان .

4 ـ اسماء الزمان المزدوجة ، مثل יוֹמַיִם : يومان .
שְׁבוּעַיִם : اسبوعان . פַּעֲמַיִם : مرتان .

5 ـ الاعداد المثناة ، مثل : שְׁנַיִם : اثنان . שְׁתַּיִם :
اثنتان . מָאתַיִם : مائتان . אַלְפַּיִם : الفان (1) .

ح ـ هناك أسماء ذوات لا يمكن ان تضاف لها علامة الجمع ، مثل : אָדָם : انسان . צֹאן : ضأن . טַף : أطفال .

د ـ هناك اسماء لا تاتى الا فى صيغة الجمع أو الجمع المثنى
مثل : נְעוּרִים : صبا . יִסּוּרִים : اسى . חֲלִיפוֹת :
تناوبا . כְּלוּלוֹת : خطبة . חַיִּים : حياة . פָּנִים
وجه . שְׁמָרִים : وعاء . מֹאזְנַיִם : ميزان . כִּירַיִם
موقد . רֵחַיִם : رحى

ه ـ هناك اسماء تجمع جمع مذكر وجمع مؤنث مثل : בְּכוֹרִים
و בְּכוֹרוֹת : بواكر . יְעָרִים و : יְעָרוֹת : احراش .

---

1) لتثنية الإسماء فى العبرية فى سوى ما ذكر يسبق المثنى وهو على صورة الجمع بـ שְׁנֵי و שְׁתֵּי ، שְׁנֵי יְלָדִים : ولدان . שְׁתֵּי בָּנוֹת : بنتان .

עִתִּים ، و עִתּוֹת وقت . קֶבֶר : קְבָרִים و קְבָרוֹת :
قبور .

و ـ هناك اسماء تأتى فى صيغة المثنى وهى جمع مثل
מַיִם : ماء . צָהֳרַיִם : ظهر . מְעַיִם : امعاء . שָׁמַיִם :
سماء .

ملاحظة

يصاغ الجمع المؤنث من المفرد بعد حذف علامة التأنيث ، فاذا كان منتهيا بـ ـָה و ـֶת و ـַת فانها تحذف وتضاف علامة الجمع وهى : וֹת . أما اذا كان منتهيا بـ ـִית أو ـוּת فانها تحذف ايضا وتضاف العلامة יוֹת : יַלְדָּה יְלָדוֹת : (بنات) .

שֵׁנָה←שֵׁנוֹת : نوم
אַדֶּרֶת←אַדָּרוֹת : مزر
חָבִית←חָבִיּוֹת : خوابى
חָנוּת←חֲנֻיּוֹת : حوانيت

تغيير حركات الاسم في حالة الجمع

ا ــ جمع المذكر :

لا يقتصر تغيير الاسم العبرى ، عندما يجمع ، على اضافة ִים أو וֹת ، بل تتغير حركاتــه ايضا ، فالاسمــاء الثلاثية المــدودة الصدر : מִלְעֵיל عند ما تكون فاؤها أو عينها مشكولة بالسكول ، أو عندما تكون عينها أو لامها حرفا حلقيا مشكولا بالبتاح ، تصبح فى حالة الجمع على وزن פְּעָלִים

יֶלֶד---יְלָדִים : أولاد .

נַעַר---נְעָרִים : شباب

זֹהַר---זְהָרִים : اشراق

واذا كانت ممدودة العجز : מִלְרַע ، وكانت فاؤها أو عينها مشكولة بغير السكول ، أو احــد حروفهــا أو حرفاهــا الاولان مشكولـــين بالقامص ، فان حرفها الاول فى حالة الجمع يصبح مشكولا بالسكون ، بينما يبقى الثانى على أصله : מָשָׁל--מְשָׁלִים : مثل . שָׁקֵד --- שְׁקֵדִים : لوز . מָקוֹם--מְקוֹמוֹת : مقام (مكان) .

ب ــ اذا كان المفرد المؤنث على وزن פְּעָלָה أو פַּעֲלָה فاذا جمعــه ياتى على صيغــة פְּעָלוֹת: שִׂמְלָה-שְׂמָלוֹת: عبـــاءة . נַעֲרָה-נְעָרוֹת : شابات .

פְּעָלָה--פְּעָלוֹת : בְּרָכָה--וֹת بركات .

פֵּלָה---פֵּלוֹת : מָנָה---מָנוֹת : حصص .

مكتبة المهتدين

الاضافة הַסְּמִיכוּת

ا ــ عندما يضاف اسم الى اسم آخر دون اداة عطــف ، أو كلمة
שֶׁל (اداة الملكية) يسمى סְמִיכוּת : اضافة . مثال מִשְׂרַד הַשַּׂר:
مكتب الرئيس . עֵין הַמַּיִם: عين الماء. יוֹרְדֵי הַיָּם:نازلو البحر .

ب ــ يدعى الاســم المضاف الى ما بعده : נִסְמָךְ : المضــاف .
ويدعى المضاف اليه : סוֹמֵךְ: מֵי־שְׁתִיָּה (مــاء - شــرب)
فــ מֵי , נִסְמָךְ : و שְׁתִיָּה, סוֹמֵךְ .

جـ ــ يدعى الاسم غير المضاف : נִפְרָד . فكلمة בַּיִת , נִפְרָד
وكلمة בֵּית, נִסְמָךְ . כִּבְשָׂה , נִפְרָד . כִּבְשַׂת , נִסְמָךְ
فتغير الحركة أو الهاء يدل هنا على الاضافة .

د ــ تبدل ה المؤنث بعد الاضافة فتصبح ־ת: סֻכָּה←סֻכַּת צֵל
مظلــة . .

اما علامة الجمع فتحذف منها الميم وتتغير حركة الحرف الاخير من
الكلمة ، فتصبح صيرى (ֵ) بدل حريف ִ : מְלָכִים : ملوك ،
تصبح بعد الاضافة מַלְכֵי .

وهناك اسمــاء لا تتغير بعــد الاضافة بــل تبقى على حالهــا ،
مثــــل קוֹל : (صــوت) קוֹל הַזָּמִיר:صــوت العندليــــب ،
חִידוֹת--חִידוֹת שִׁמְשׁוֹן : الغاز شمشون .

هـ ــ قد يضاف الاسم الى اكثر من مضاف ، مثل: מִשְׂרְדֵי – רֹאשׁ הַמֶּמְשָׁלָה : مكاتب رئيس الحكومة . ولا يستحسن عطف مضافين قبل اضافتهما الى المضاف اليه .

و ــ لا تضاف علامة الجمع فى أغلب الاحيان الا للمضاف : בָּתֵּי הַסֵּפֶר : المدارس = بيوت الكتاب . קוֹלוֹת הַזָּמִיר :

ز ــ لا تضاف اداة التعريف وضمائر النسبة الا للمضاف اليه : פָּרַת הָאִכָּר : بقرة الفلاح . בֵּית סִפְרֵינוּ .
שְׂכַר יוֹמוֹ : اجرة يومه .

ملاحظات

1 ــ قد يضاف الاسم الى اسم آخر وقد يضاف الى الضمائر المتصلة وهى : ה, כ, נ, ו, י, ם .

2 ــ تدعى الضمائر المتصلة : כֶם ، כֶן ، הֶם ، הֶן ; כְּבֵדִים : ثقيلة ، وتكون دائما منبورة : תַּלְמִידְכֶם .... : تلميذكم

3 ــ عند اضافة الجمع ، يجب وضع الياء قبل الضمائر المتصلة : יָדֵינוּ : ايادينا . יָדֵנוּ : يدنا . وذلك للتمييز بين اضافة المفرد والجمع .

4 ــ عند اضافة الجمع تحذف الميم فى المذكر : דְּבָרִים---- דִּבְרֵי .... أشياء ...

أما علامة جمع المؤنث فلا تحذف :

חַלּוֹנוֹת--חַלּוֹנוֹתֵינוּ نوافذنا

5 ــ تظل كاف الضمائر المتصلة دائما رخوة :

תַּלְמִידְךָ, תַּלְמִידְכֶם, תַּלְמִידְכֶן ....

6 ــ قد يضاف الاسم الى اسم آخر بواسطة الاداة שֶׁל و שׁ هى مختصر اسم الموصول אֲשֶׁר وحرف النسب ל ، اي : الذى لـ ...

وتكون بين المضاف والمضاف اليه : הַסֵּפֶר שֶׁל הַתַּלְמִיד (كتاب التلميذ) الكتاب الذى للتلميذ . والاداة שֶׁל لا تتغير مطلقا ، كما ان المضاف لا يتغير . وقد تضاف שֶׁל الى ضمير النسبة . שֶׁלִּי שֶׁלְּךָ שֶׁלָּהּ ...

وقد تاتى שֶׁל بعد اسم مضاف الى الضمير قبل ذكر المضاف اليه ، ــ وهذا غير موجود فى العربية الفصحى ، وله نضير فى بعض اللهجات : סוּסוֹ שֶׁל אִישׁ: فرس الرجل = (ديال) الرجل)

النعت שֵׁם הַתֹּאַר

1 ـ ياتى النعت فى العبرية لتحديد منعوته مظهرا ، קָצָר :
قصير . أو لونا : לָבָן : ابيض . أو حالة نفسية טוֹב : طيب .
أو حالا : עָשִׁיר : غنى . أو طعما : מָתוֹק : حلـو .

ويتبع منعوته فى تعريفه وتنكيره ، تذكيره وتأنيثه
أفراده وجمعه : הָאִישׁ הַגָּדוֹל . אִישָּׁה טוֹבָה . נָשִׁים טוֹבוֹת :
نساء طيبات . אֲנָשִׁים טוֹבִים رجال طيبون .

2 ـ قد يستعمل المضارع الحالى نعتا لوصف الاسم :
אִישׁ שׁוֹמֵר בֵּיתוֹ : رجل حارس بيته
אִישׁ שׁוֹמֵר אֶת " رجل حارس بيته

3 ـ يجري على النعت ما يجري على المنعوت من حيث اضافته ،
فقد يضاف الى اسم غيره مفردا كان أو جمعا .
אַמִּיץ←אַמִּיץ-לֵב. אַמִּיצִים --אַמִּיצֵי-לֵב : شجعان .
טָהוֹר←טְהוֹר עֵינַיִם. טְהוֹרִים. טְהוֹרֵי־מַחְשָׁבָה : خالصو النية

4 ـ قد يستعمل المضاف والمضاف اليه مكان النعت ، مثال
בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ : (ثياب القداسة) = الثياب المقدسة .

5 ـ اذا جمع المنعوت جمع مذكر شذوذا وهو مؤنث أو العكس ، فان
النعت يكون عاديا ، اى اذا كان المنعوت مذكرا ، جاء مذكرا ، واذا كان

مؤنثا ، جاء مؤنثا : עוֹף (مذكر) עוֹפוֹת : طيور . עוֹפוֹת גְּדוֹלִים
דְּבוֹרָה--דְּבוֹרִים (مؤنث) . דְּבוֹרִים חֲרוּצוֹת نحل عامل .

6 ــ اذا كان المنعوت اسم جمع فان منعوته فى الغالب يكون جمعا : הָעָם הַהוֹלְכִים: الشعب الذاهب = (الشعب الذاهبون) .

7 ــ اذا كان المنعوت مثنى ، فان نعته يكون جمعا :
יָדַיִם רָפוֹת : يدان ضعيفتان = (ضعيفات) .

8 ــ قد تنقص الصفة فى الموصوف ، اذ ذاك يكرر الحرفان الاخيران من النعت للدلالة على هذه الحالة : שָׁחוֹר : اسود . שְׁחַרְחַר : يميل الى السواد ؛ צָהֹב : أصهب . צְהַבְהַב : يميل الى الصهوبة (1)

al-maktabeh www. .com
مكتبة المهتدين

---

1) قد يفيد هذه التكرار للحرفين الاخيرين تزايد الصفة فى الموصوف ، קָטָן : (صغير) קְטַנְטַן : جد صغير .

التفاوت في الصفة   עֶרְכֵי הַתֹּאַר

قد يكون الموصوف مساويا للمشبه به ، أو افضل منه أو مبالغا فى تشبيهه به . ففى الحالة الاولى تستعمل الـ כּ الدالة على التساوى بين المشبه والمشبه به مثال הַדֶּלֶת קְטַנָּה כַּחוֹר : الباب صغير كالثقب وفى الحالة الثانية تستعمل מִן-----מֵ , מִ

חָכָם מִכֹּל הַמְּלָכִים احكم الملوك . كما تستعمل ايضا كلمة יוֹתֵר : اكثر . אָבִי טוֹב וְאִמִּי יוֹתֵר . : ابى طيب وأمى أكثر طيبة . واذا اضيفت الـ כּ الى الكلمة ، . اضفت عليها صفة المبالغة : אָבִי הוּא הֶעָשִׁיר בְּיוֹתֵר : ابى اكثر (الناس) غنى . وقد تستعمل الـ ה قبل الصفة للدلالة على المبالغة النسبية ايضا ، مثال : הַיָּפָה בַּנָּשִׁים : اجمل النساء .

وفى الحالة الثالثة يعبر عن المبالغة فى الوصف بـ ـ 1 – בְּכָל أو בּ بعد تصدير الصفة بـ ה مثال :
אָחִי הוּא הַצַּדִּיק בְּכָל חֲבֵרָיו : اخى اكثر عد لا من جميع رفقائه .

2 ـ الحاق كلمة מְאֹד : جدا ، بالصفة : עָשִׁיר מְאֹד : جد غنى .

3 ـ بتكرار الصفة أو الموصوف : רַע רַע : جد قبيح .
שִׁיר הַשִּׁירִים : (شعر الاشعار) : اجمل الشعر قاطبة .

العدد שֵׁם הַמִּסְפָּר

قد يكون عددا رئيسيا أو ترتيبيا أو كسورا .

1 ــ العدد الرئيسي מִסְפָּר יְסוֹדִי أو מוֹנֶה ، وهو الذي يعين كمية المعدودات .

2 ــ العدد الترتيبي מספר סִדּוּרִי أو סוֹדֵר وهو الذي يعين ترتيب المعدودات .

3 ــ الكسور מספר חֶלְקִי وهو الذي يعين جزءا من المعدود .

العدد الرئيسي המספר היסודי

مذكر مجرد		مذكر مضاف	مؤنث مجرد		مؤنث مضاف
אֶחָד	واحد	אַחַד	אַחַת (אֶ)	واحدة	אַחַת
שְׁנַיִם	اثنان	שְׁנֵי	שְׁתַּיִם	اثنان	שְׁתֵּי
שְׁלֹשָׁה	ثلاثة	שְׁלֹשֶׁת	שָׁלֹשׁ	ثلاث	שְׁלֹשׁ
אַרְבָּעָה	اربعة	אַרְבַּעַת	אַרְבַּע	اربع	אַרְבַּע
חֲמִשָּׁה	خمسة	חֲמֵשֶׁת	חָמֵשׁ	خمس	חֲמֵשׁ
שִׁשָּׁה	ستة	שֵׁשֶׁת	שֵׁשׁ	ست	שֵׁשׁ
שִׁבְעָה	سبعة	שִׁבְעַת	שֶׁבַע	سبع	שְׁבַע
שְׁמוֹנָה	ثمانية	שְׁמוֹנַת	שְׁמוֹנֶה	ثمان	שְׁמוֹנֶה
תִּשְׁעָה	تسعة	תִּשְׁעַת	תֵּשַׁע	تسع	תְּשַׁע
עֲשָׂרָה	عشرة	עֲשֶׂרֶת	עֶשֶׂר	عشر	עֶשֶׂר

مذكــــر		مؤنـــث	
אַחַד־עָשָׂר	احد عشر	אַחַת־עֶשְׂרֵה	احدى عشرة
שְׁנֵים־עָשָׂר	اثنا عشر	שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה	اثنتا عشرة
שְׁלוֹשָׁה־עָשָׂר	ثلاثة عشر	שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה	ثلاث عشرة
אַרְבָּעָה־עָשָׂר	اربعة عشر	אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה	اربع عشرة
חֲמִשָּׁה־עָשָׂר	خمسة عشر	חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵה	خمس عشرة
שִׁשָּׁה־עָשָׂר	ستة عشر	שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה	ست عشرة
שִׁבְעָה־עָשָׂר	سبعة عشر	שְׁבַע־עֶשְׂרֵה	سبع عشرة
שְׁמוֹנָה־עָשָׂר	ثمانية عشر	שְׁמוֹנֶה־עֶשְׂרֵה	ثمان عشرة
תִּשְׁעָה־עָשָׂר	تسعة عشر	תְּשַׁע־עֶשְׂרֵה	تسع عشرة

الفاظ العقود		المئات والالوف	
עֶשְׂרִים	عشرون	מֵאָה	مائة
שְׁלוֹשִׁים	ثلاثون	מָאתַיִם	مائتان
אַרְבָּעִים	اربعون	אֶלֶף	الف
חֲמִשִּׁים	خمسون	אַלְפַּיִם	الفان
שִׁשִּׁים	ستون	רְבָבָה רִבּוֹא	عشرة آلاف
שִׁבְעִים	سبعون	מִלְיוֹן	مليون
שְׁמוֹנִים	ثمانون		
תִּשְׁעִים	تسعون		

العدد الترتيبي הַמִּסְפָּר הַסִּדּוּרִי

مؤنث		مذكر	
רִאשׁוֹנָה	اولى	רִאשׁוֹן	اول
שְׁנִיָּה	ثانية	שֵׁנִי	ثان
שְׁלִישִׁית	ثالثة	שְׁלִישִׁי	ثالث
רְבִיעִית	رابعة	רְבִיעִי	رابع
חֲמִשִּׁית	خامسة	חֲמִישִׁי	خامس
שִׁשִּׁית	سادسة	שִׁשִּׁי	سادس
שְׁבִיעִית	سابعة	שְׁבִיעִי	سابع
שְׁמִינִית	ثامنة	שְׁמִינִי	ثامن
תְּשִׁיעִית	تاسعة	תְּשִׁיעִי	تاسع
עֲשִׂירִית	عاشرة	עֲשִׂירִי	عاشر

ج مؤنث	ج مذكر
רִאשׁוֹנוֹת	רִאשׁוֹנִים
שְׁנִיּוֹת	שְׁנִיִּים
שְׁלִישִׁיּוֹת	שְׁלִישִׁיִּם

لايجاد اعداد ترتيبية من الرقم 11 وما بعده تضاف ה
التعريف للاعداد الرئيسية : مثال : הָאַחַד-עָשָׂר

הָאַחַת־עֶשְׂרֵה, הַשְּׁנֵים־עָשָׂר , הַשְּׁתֵּים־עֶשְׂרֵה, הַשְּׁלוֹשִׁים וַחֲמִשָּׁה
השלושים וְחָמֵשׁ, הַמֵּאָה, הָאֶלֶף, הַמֵּאָה שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה .

ولاضافة الاعداد للزمـان (سنة ، يوم ، اسبوع) تستعمل الاعـــداد الترتيبيـــة ، مثـل : שְׁנַת אַחַת־עֶשְׂרֵה. שְׁנַת עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע
יוֹם שְׁלוֹשִׁים

الكســور : הַמִּסְפָּר הַחֶלְקִי

$\frac{1}{2}$	חֲצִי = מַחֲצִית = מֶחֱצָה
$\frac{1}{3}$	שְׁלִישׁ
$\frac{2}{3}$	שְׁנֵי שְׁלִישִׁים
$\frac{1}{4}$	רֶבַע ־ רְבִיעִית
$\frac{3}{4}$	שְׁלֹשָׁה רְבָעִים ־ שָׁלֹשׁ רְבִיעִיּוֹת
$\frac{1}{5}$	חֲמִשִׁית
$\frac{2}{5}$	שְׁתֵּי חֲמִשִׁיּוֹת
$\frac{3}{5}$	שָׁלֹשׁ חֲמִשִׁיּוֹת
$\frac{1}{6}$	שִׁשִּׁית
$\frac{5}{6}$	חָמֵשׁ שִׁשִּׁיּוֹת
$\frac{2}{7}$	שְׁתֵּי שְׁבִיעִיּוֹת
$\frac{3}{8}$	שָׁלֹשׁ שְׁמִינִיּוֹת
$\frac{4}{9}$	אַרְבַּע תְּשִׁיעִיּוֹת
$\frac{7}{10}$	שֶׁבַע עֲשִׂירִיּוֹת
$\frac{3}{11}$	שְׁלֹשָׁה חֲלָקִים אַחַד עָשָׂר

al-maktabeh
مكتبة المهتدين

א	1	י"א	11	ל	30	ת	=400
ב	2	י"ב	12	מ	40	ת"ק	=500
ג	3	י"ג	13	נ	50	ת"ר	=600
ד	4	י"ד	14	ס	60	ת"ש	=700
ה	5	ט"ו	15	ע	70	ת"ת	=800
ו	6	ט"ז	16	פ	80	תת"ק	=900
ז	7	י"ז	17	צ	90	א"	=1000
ח	8	י"ח	18	ק	100	ב"	=2000
ט	9	י"ט	19	ר	200	ג"	=3000
י	10	כ	20	ש	300	ג"תתנ"ו	=3856

ملاحظات

1 ــ الــ ַ ה التى هى علامة التأنيث فى الاسم عادة، تصبح علامة المذكر فى الاعداد : שְׁלוֹשָׁה ילדים

2 ــ اذا كان المعدود مذكرا معرفا ، فان الاعداد من 3 ــ 10 تاتى مضافا ، والمعدود مضافا اليه שִׁבְעַת הַפָּנִים שְׁלוֹשֶׁת יְלָדָיו (معرف بالاضافة) : (اولاده الثلاثة) وكذا تكون هذه الاعداد قبــل الآلاف والــ 20 فما فوق : עֶשְׂרִים וְשֵׁשֶׁת אֲלָפִים. עֶשְׂרִים וְשִׁשָּׁה אֶלֶף[1]

3 ــ لاتاتى الاعداد المؤنثة من 3 ــ 10 مضلفة قبل الاسم المعدود

1) قد تاتى هذه الاعداد مضافة الى اسم نكرة فى التوراة ٠

שֶׁבַע בָּנוֹת, שֶׁבַע הַבָּנוֹת: البنات السبع . باستثناء 3 و 5 فقد تاتى مضافة قبل اسم معرف שְׁלֹשׁ הֶעָרִים (ثلاث مدن) חֲמֵשׁ הַבָּנוֹת: (خمس بنات) . اما قبل المآت والعشرات فان الاعداد من 3 — 9 تاتى دائما مضافة: שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת , שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה .

4 — ياتى المعدود بعد الاعداد 2 — 10 دائما جمعا ، وما بعد 11 قد يكون جمعا وقد يكون مفردا ، الا اذا كان العدد منتهيا بواحد أو الفاظ العقود فيستحسن اذ ذاك ان يكون مفردا: אַרְבַּע חֲיָלוֹת : اربع عسكريات שִׁבְעָה עָשָׂר יוֹם أو יָמִים

5 — تتقدم الاعداد الاكبر قيمة فى ما فوق 20 ، ترتيبا وقراءة: אֶלֶף חֲמֵשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וְשָׁלוֹשׁ . (1563) .

6 — قد يستعمل العدد אֶחָד אַחַת نعتا ، ويتحتم ان ياتى اذ ذاك بعد الاسم المعدود: יֶלֶד אֶחָד : ولد واحد (وحيد) . יַלְדָּה אַחַת : وليدة واحدة .

7 — غالبا ما يكون العدد שְׁנַיִם, שְׁתַּיִם مضافا الى المعدود (1) الا اذا جاء بعد الفاظ العقود ، اذ ذاك يستحسن عدم الاضافة : שְׁנֵי עֲבָדִים : عبدان . שְׁתֵּי שְׁפָחוֹת : أمتان . עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אִישׁ: اثنان وعشرون رجلا .

8 — تجوز اضافة الاعداد من 2 — 10 الى ضمائر النسبة : שְׁנֵינוּ : نحن الاثنان . שְׁלָשְׁתְּכֶם : ثلاثتكم . ארבעתם : اربعتهم ... .

9 — من المتبع أن تعد ايام الشهر بالاعداد الرئيسية ، وقد تعد باعداد الترتيب . אֶחָד בְּמַאי أو רִאשׁוֹן בְּמַאי . واحد من ماى أو اول

---

1) قد تاتى غير مضافة فى التوراة .

ماى . ويستعمل حرف ב قبل اسم الشهر : עֲשָׂרָה בְּמַאי .
اما اذا ذكرت لفظة « شهر » חֹדֶשׁ فيمكن استعمال בּ أو לְ :
עֲשָׂרָה לְחֹדֶשׁ מַאי العاشر من شهر ماى .
اذا رمز للرقم بحرف ، فان حرف الـ ב يزول فى هذه الحالة : ד מאי :
4 ماى .

10 — ارقام الساعة : אַחַת וָחֵצִי الواحدة والنصف .
שָׁלֹשׁ וָחֵצִי : الثالثة والنصف . אַרְבַּע וָחֵצִי : الرابعة والنصف
אַרְבַּע וָרֶבַע : الرابعة وخمس عشرة دقيقة . אַרְבַּע וְעֶשְׂרִים דק : الرابعة وعشرون دقيقة . שֶׁבַע פָּחוֹת רֶבַע السادسة وخمس وأربعون دقيقة.

11 — يكون العدد المجرد دائما مؤنثا ، وكذلك ارقام الصفحات ، المنازل ، الفقرات .... .

12 — تكتب الاعداد وتقرأ من اليمين الى اليسار :
קַבָּלַת־קָהָל 10 — 12 : الاستقبال من 10 الى 12 .
العمل يوميا من 18 الى 12 . ولدومات (1824 — 1894) . التاريخ 25 — 6 — 1977 .... .

13 — يوتى بالياء والميم ـַיִם للدلالة على مضاعفة العدد مثل : אַרְבַּעְתַּיִם : اربعة اضعاف . שִׁבְעָתַיִם : سبعة اضعاف . كما تستعمل كلمة רִבֹּתַיִם لتدل على ضعف عشرة آلاف .

14 — اذا صدر العدد بالكاف כּ دل على التقريب لا على حقيقة العدد مثل כְּעֶשֶׂר שָׁנִים : نحو عشر سنوات .
כִּשְׁלֹשֶׁת אַלְפֵי אִישׁ نحو ثلاثة آلاف رجل כִּשְׁלֹשָׁה דְרָהֳמִים : حوالى ثلاثة دراهم .

الضمير שֵׁם הַגּוּף (הַכִּנּוּי)

ما وضع لمتكلم : מְדַבֵּר او مخاطب : נֹכַח ، أو غائب נִסְתָּר . وهو نوعانَ : بارز : בּוֹלֵט وهو الذى يظهر ف النطق : ـִ תִּי ف שָׁמַרְתִּי . ومستتر : נִסְתָּר وهو الذى لا يظهر ف النطق مثل ضمير الغائب שָׁמַר . فهنا الفعل بقى مجردا من اية لاحقة .

ــ ينقسم الضمير البارز الى قسمين :

ا ــ ضمير منفصل　　　ب ــ ضمير متصل

ا ــ الضمير المنفصل ينقسم الى :

1 ــ ضمائر الرفع ، وهى :

אֲנִי أو אָנֹכִי : انا . אֲנַחְנוּ أو נַחְנוּ : نحن

אַתָּה انت	אַתֶּם انتم
אַתְּ انت	אַתֶּן انتن
הוּא هو	הֵם هم
הִיא هى	הֵן هن

2 ــ ضمائر النصب ، وهى :

אוֹתִי اياى	אוֹתָנוּ ايانا
אוֹתְךָ اياك	אֶתְכֶם اياكم
אוֹתָךְ اياك	אֶתְכֶן اياكن
אוֹתוֹ اياه	אוֹתָם اياهم
אוֹתָהּ اياها	אוֹתָן اياهن

ب ــ وينقسم الضمير المتصل الى

1 ــ ما يختص بالرفع وتجمعها كلمة תהימון : تهيمون

שָׁמַרְ תִּי	حرست	שָׁמַרְ נוּ	حرسنا
שָׁמַרְ תָּ	حرست	שְׁמַרְ תֶּם	حرستم
שָׁמַרְ תְּ	حرست	שְׁמַרְ תֶּן	حرستن
שָׁמְרָ ה	حرست	שָׁמְר וּ	حرسوا

2 ــ ضمير يقع احيانا منصوبا واحيانا مجرورا ، فاذا لحق آخر الفعل كان منصوبا ، واذا لحق آخر الاسم كان مجرورا ويدعى : כִּנּוּיִים

ا ــ ضمير النصب وهو :

مفرد		جمع	
זְכָרַ---נִי	: تذكرني	זְכָרַ---נוּ	: تذكرنا
זְכָרְ---ךָ	: كَ	זְכַרְ---כֶם	: كم
זְכָרֵ---ךְ	: كِ	זְכַרְ---כֶן	: كن
זְכָרָ---הוּ	: هُ	זְכָרָ---ם	: هم
זְכָרָ---הּ	: ها	זְכָרָ---ן	: هن

ب ــ ضمير الجر :

المضاف مفرد		المضاف جمعا	
סוּסִ י	فرسي	סוּסַ י	افراسي
סוּסְ ךָ	فرسك	סוּסֶ יךָ	افراسك
סוּסֵ ךְ	فرسك	סוּסַ יִךְ	افراسك
סוּס וֹ	فرسه	סוּסָ יו	افراسه

al-maktabeh مكتبة المهتدين

סוּסָהּ	فرسها	סוּסֶיהָ	افراسها
סוּסֵנוּ	فرسنا	סוּסֵינוּ	افراسنا
סוּסְכֶם	فرسكم	סוּסֵיכֶם	افراسكم
סוּסְכֶן	فرسكن	סוּסֵיכֶן	افراسكن
סוּסָם	فرسهم	סוּסֵיהֶם	افراسهم
סוּסָן	فرسهن	סוּסֵיהֶן	افراسهن

اسناد بعض الحروف والظروف

בְּ בִּי בְּךָ בָּךְ בּוֹ בָּהּ בָּנוּ בָּכֶם ן בָּהֶם ן

לְ לִי לְךָ לָךְ " " " " " " " "

אֶל אֵלַי אֵלֶיךָ אֵלַיִךְ אֵלָיו אֵלֶיהָ אֵלֵינוּ אֲלֵיכֶם

כְּמוֹ כָּמוֹנִי כָּמוֹךָ כָּמוֹךְ ...כָּמוֹנוּ ...כְּמוֹכֶם...ן

עַל עָלַי עָלֶיךָ עָלַיִךְ עָלָיו עָלֶיהָ...עֲלֵיכֶם ן

אֵצֶל אֶצְלִי אֶצְלְךָ...אֶצְלוֹ אֶצְלֵנוּ ...אֶצְלְכֶם ן

שֶׁל שֶׁלִּי שֶׁלְּךָ שֶׁלָּךְ שֶׁלּוֹ שֶׁלָּהּ שֶׁלָּנוּ ...הֶם ן

اسم الاشارة כּ נּ וּ י הָ ךְ מֶּ ז

ينقسم اسم الاشارة فى العبرية الى اسم اشارة حقيقى وغير حقيقى :

ا ــ غير الحقيقى : وهى ضمائر الغيبة ، ويستعمل لتعيين الاشخاص أو الاشياء التى سبق التحدث عنها ، أو هى غائبة أو بعيدة وهى :
הוא (هو) ... הִיא , הֵם הוּא אֲדֹנִי : ذاك سيدى .

ب ــ اسم الاشارة الحقيقى : وهو الذى يستعمل لتعيين الاشخاص أو الاشياء التى يراد التحدث عنها ، أو هى حاضرة أو قريبة : זֶה אֲדֹנִי : هذا سيدى . وتاتى فى ثلاث صور :

1 ــ זֶה : هذا ، للمذكر المفرد . זֹאת : هذه ، للمؤنث المفرد . אֵלֶּה (אל) هؤلاء ، للمذكر وللمؤنث .

2 ــ اسماء اشارة قليلة الاستعمال : זֹה و זוֹ = זֹאת للمؤنث
אֵלֶּה (جمع)
הַלָּזֶה , הַלָּז للمذكر הַלָּלוּ (جمع مؤنث) הַלֵּזוּ (مفرد مؤنث)

ملاحظات

1 ــ اهم عنصر فى اسم الاشارة الحقيقى هو ז (المفرد) . وجاءت حركة ֶ فى المذكر ، بدلا من فتحة اصلية ، والــ ה من امهات القراءة (1) . اما الــ ֹ (الحولم) فى المؤنث ، فانها عوضا عن الفتحة الاصلية ، والــ א من امهات القراءة ، و ת علامة التانيث .

1) انظر تعريف الحروف

2 ـ يطابق اسم الاشارة المشار اليه فى تذكيره وتانيثه فى افراده وجمعــه .

3 ـ تجوز اضافة المشار اليه الى اسم الاشارة : עֵינֵי אֵלֶּה : عيون هؤلاء . كما يجوز تصدير اسم الاشارة بحروف النسب أو اداة المفعولية : לָזֶה : لهذا . לְזֹאת : لهذه ، מִזֶּה, מִזֹּאת, אֶת-זֶה

4 ـ اذا عرف المشار اليه بـــ ה التعريف ، فان اسم الاشارة يصبح بــدلا منه ويأتى بعــده ويطابقه من حيــث نوعه وعــدده :

הָאֵל, הָאֵלֶּה, הַזֹּאת . . . مثــال : הַיּוֹם הַזֶּה : اليــوم هــذا .

הָהֵם, הַהִיא, הַהוּא . . . مثال : הַיּוֹם הַהוּא : اليوم ذاك .
הַשּׁוֹמְרִים הָהֵם : الحراس أولئك .

5 ـ قد تستعمل זֶה بدل اسم الموصول ، وذلك فى الشعر
مثال : מָקוֹם זֶה יִסַּדְתָּ : المكان الذى اسست . זֶה = אֲשֶׁר = الــذى

6 ـ قد تاتى זֶה قبل اسم عدد أو اسم زمان ، فتدل علــى ظرف زمان (منذ) مثال זֶה שִׁשָּׁה יָמִים منذ ستة ايام . זֶה שָׁנָה הוּא שׁוֹמֵר : منذ سنة وهو يحرس .

7 ـ قد تاتــى זֶה لتأكيــد السؤال ، وذلــك برفقـــة ادواة الاستفهام : מַה, מָה, מִי, לָמָּה : مثال
מַה-זֶּה אָמַרְתָּ? : ماقـــلـــت ؟

جدول اسم الاشارة :

ا ـــ اسم الاشارة للقريب

المفرد			
المذكر	المؤنث	الجمع (مذكر او مؤنثا)	
זֶה هذا (ذا)	זֹאת هذه (ذه)	אֵלוּ , אֵלֶּה , אֵל	هؤلاء
הַזֶּה هذا (معرف)	הַזֹּאת (معرف)	הָאֵלוּ , הָאֵלֶּה , הָאֵל .	
זוֹ هذا (قليل)	זֹה , זוֹ (قليل)		

ب ـــ اسم الاشارة للبعيد

المذكر	المؤنث	الجمع (مذكر او مؤنثا)	
הַלָּז	הַלָּז	הָהֵם , אוֹתָם[1] : اولئك	مذكر
הַלָּזֶה ذلك	הַלֵּזוּ تلك	הָהֵן , אוֹתָן[1] : »	مؤنث
הַהוּא	הַהִיא	הַלָּלוּ : »	هما معا
אוֹתוֹ[1]	אוֹתָהּ[1]		

1) يستعمل الآن بكثرة يقال : אוֹתוֹ הַיּוֹם : ذاك اليوم
אוֹתוֹ הָאִישׁ : ذاك الرجل . אוֹתָהּ הַשָּׁעָה : تلك الساعة .
אוֹתָם הַיָּמִים تلك الايام . אוֹתָן הַשָּׁנִים : تلك السنوات .

الموصول כִּנּוּי הַזִּקָּה (מִלַּת הַחִבּוּר)

الموصول ما دل على معين بواسطة جملة بعده تسمى صلة ، وتمثله في العبريـــة :

1 — אֲשֶׁר وهى كلمة لا تتغير ، وتاتى للمفرد والجمع مذكرا أو مؤنثـــا

הַנַּעַר אֲשֶׁר בָּא : الطفل الذى جاء

הַנַּעֲרָה אֲשֶׁר בָּאָה : الطفلة التى جاءت

הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר בָּאוּ : الرجال الذين اتوا

הַבָּנוֹת אֲשֶׁר בָּאוּ : البنات اللائى جئن

2 — שֶׁ وتاتى مشكولة بالسگول (ֶ) وفي هذه الحالة تتصل بصدر الكلمة ويشدد الحرف الذى بعدها ان لم يكن حرفا حلقيا ، اما اذا كـــان حرفا حلقيـــا فانـــه لا يشدد كتابة ، وتبقى שֶׁ محركة بـ ֶ : הָאִישׁ שֶׁכָּתַב לִי : الرجل الذى كتب الي .

הַבַּיִת שֶׁאֲנִי גָּר בּוֹ: البيت الذى اسكن فيه .

مكتبة المهتدين

ملاحظات

1 – يستعمل الموصول אֲשֶׁר بكثرة فى لغة التوراة ، وتستعمل שֶׁ بكثرة فى لغة الربانيين والعبرية الحديثة .

2 – يرى بعض النحاة ان שׁ جزء من אֲשֶׁר بعد حذف الـ א وادغام الـ ר

3 – قد تفيد ה و מַה و מִי معنى الموصولية اذا تليت بـ שׁ (מה, מי) . وتستعمل ה للعاقل وغيره ، بينما تستعمل מה لغير العاقل و מי للعاقل : הוּא הַכּוֹתֵב : هو الذى كتب

מַה־שֶּׁהָיָה : الذي كان .

הִזְמַנְתִּי אֶת מִי שֶׁחָזַר בָּעִיר : استدعيت من حضر بالمدينة .

4 – قد تفيد ה التعريف ، معنى الموصول ، وخصوصا اذا تصدرت بعض المشتقات : הַמֵּבִין יָבִין : سيفهم الذى يريد ان يفهم . (الذى يفهم يفهم)

5 – تاتى صلة الموصول جملة فعلية أو اسمية أو ظرفا أو جارا ومجرورا امثلة :

הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אָמַרְתָּ : الكلمات التى فهت بها . (فعلية)
הָאִישׁ אֲשֶׁר גּוּפוֹ קָטָן: الرجل الذى له جسم صغير . (اسمية)
הַבַּיִת אֲשֶׁר מִמּוּל : البيت الذى امام.. (ظرفية)
הַבַּיִת אֲשֶׁר בָּעִיר : البيت الذى فى المدينة (جار ومجرور)

6 ــ اذا دخلت الــ כ على אשר دلت عــلى الظرفيـــــة المكانيــة :

כַּאֲשֶׁר תָּמוּתִי אָמוּת حيثمــا تموتي امت .

واذا دخلت عليها الــ כּ دلت على الظرفية الزمانية :

כַּאֲשֶׁר הִגַּעְתִּי : عندما وصلت .

أو المثلية :כַּאֲשֶׁר עָשָׂה כֵּן יֵעָשֶׂה לוֹ : كما فعل يفعل به .

7 ــ قد تستعمل זה بمعنى الموصول وذلك فى الشعر خاصة :

וְזֶה־אָהַבְתִּי נֶהְפְּכוּ־בִי : من احببت قلب لي ظهر المجن . وجاءت זוֹ ايضا بهذا المعنى :

רְשָׁעִים זוֹ שַׁדּוּנִי : الاشرار الذين آلموني .

اداة التعريف הֵא הַיְּדִיעָה

اداة التعريف فى العبرية هى الـــ ה فى صدر الاسم . ويعتقد أن الاصل فيها هو הל ، غير ان اللام اصبحت تدغم فى الحرف الذى بعدها ، وتعوض بشدة توضع داخله الا اذا كان حرفا حلقيـــا اذ ذاك لا يشدد . وتشكل بالفتحة فى حالتين :

1 ــ اذا دخلــت على اسم مبدوء بغيــر الحــروف الحلقيـــة مثــل : דָּבָר הַדָּבָר : الكلام . סֵפֶר הַסֵּפֶר : الكتاب

2 ــ اذا دخلت على ה , ח مشكولين بأية حركة غير القامص مثل הַהֲמוֹנִים : الجموع . הַהֵד : الصدى . הַחֶבְרָה : المجتمــع .

وتشكل بالقامص ــָــ قبل א , ר وقبل ע غير مشكولة بالقامص הָאוֹר : النور . הָרֹאשׁ : الرأس . הָעֶרֶשׂ : السرير .

وتشكل بالقامص ايضا اذا دخلت على اسم مؤلف من مقطع واحد أو له ה أو ע . הָהָר : الجبل . הָעָב : الكثيف .

وتشكل بالسگول ــֶــ قبــل הָ , חָ , עָ غير منبــورة ، وقبل חָ : הֶהָמוֹן : الجمع من الناس . הֶחָלָב : الحليب . הֶעָבָן : الحساب .

وتشكل بالسگول ايضا اذا دخلت على חָ مشكولة بالقامص ومنبورة הֶחָג : العيــد .

הַ	ג , ד , ב , ק	... الحروف غير الحلقية
הָ	א , ר , ע	بغير القامص
הָ		كلمة مؤلفة من مقطع واحد أوله ה أو ע
הֶ	הָ , חָ , עָ	غير منبورة و : חָ .
הַ	ה , ח	

ملاحظات :

1 ــ اذا دخلت ה التعريف على اسم مبدوء بغير الحــروف الحلقية ، فان هذه الحروف تشدد .

2 ــ اذا دخلت ה التعريف على كلمة اجنبية مبدوءة بحروف ב, ג, ד, כ, פ, ת فان هذه الحروف لا تشدد :
הַכִּירוּרְגְּיָה : الجراحة . הַפַּקוּלְטָה : الكليـــة .

3 ــ اذا دخلت حروف النسب على اسم معرف بالهاء ، تحذف الاداة وتنقل حركتها كيفما كانت الى حرف النسب .

לַמֶּלֶךְ=לְהַמֶּלֶךְ للملك ــ בַּיָּמִים = בְּהַיָּמִים في الايام ..בָּעֵת=בְּהָעֵת: في اللحظة . כָּעֵץ=כְּהָעֵץ : كالشجرة . לֶעָנִי=לְהֶעָנִי : للفقير .

4 ــ لا تدخل הַ التعريف على الاسم المضاف ، بل تدخل علــى المضاف اليه : דֶּלֶת הַבַּיִת : باب المنزل . كما انها لا تدخل على الاسم العلم لانه معرف بالعملية .

5 ــ من الكلمات ما يتغير شكلها بعد دخول اداة التعريف عليها : مثــل אֶרֶץ, הָאָרֶץ . הַר, הָהָר . חַג, הֶחָג .

6 ــ من الاسماء ما يستعمل بدون اداة مثل : תְּהוֹם : الغمر תֵּבֵל : العالم . שָׂדֶה : الحقل . אֱלֹהַּ : الاله . שַׁדַּי الجبار (الله) . עֶלְיוֹן (الله) .

7 ــ لا يشدد الحرف الساكن ولو كان غير حلقي مثال : הַיְלָדִים הַמְאַסֵּף : الجامع . הַמְקַבֵּל : المستلم . הַלְוִיִּם : اللاويــون (1)

1) اللاويون قبيلة من قبائل بنى اسرائيل ــ
استثناء من الملاحظة : הַיְּהוּדִים : اليهود . הַיְּוָנִים : اليونان .

ادوات الاستفهام מִלּוֹת הַשְּׁאֵלָה

ادوات الاستفهام فى العبرية ، حرف واحد ومجموعة اسماء .

1 ــ الحرف : هو الــ ה والاصل فيه ان يشكل بالشفا

بتاج : ـְ مثال : הֲשֹׁמֵר אָחִי... ? احارس أنا اخي ؟

הֲגָמַרְתָּ אֶת הָעֲבוֹדָה? · هل اتممت العمل ؟

1 ــ وتشكل بالفتحة فى الحالتين الآتيتين :

ا ــ اذا دخلت على حرف مشكول بالسكون ـְ أو بحركة مركبة : مثل :

הַרְאִיתֶן ? : أرأيتن ؟ . הַאֲפִיתֶן אֶת הַלֶּחֶם? : أعجنتن الخبز ؟

ب ــ اذا دخلت على حروف الحلق : א, ה, ח, ע مشكولة بغير القامص : הַאוֹהֵב אוֹתָהּ? : اتحبها ؟ .

הַהוֹרְגִים עַצְמְכֶם? اتقتلون انفسكم ؟

הַחוֹלֵם אַתָּה ? اتحلم ؟

הַעִקְּרְךָ חָזָק ? : هل مبدؤك قوي ؟

2 ــ وتشكل بالسكول ـֶ ، اذا وقعت قبل אָ, הָ, חָ, עָ, חֳ :

הֶאָסַפְתָּ? أجمعت ؟ .. הֶהָלַךְ? : أذهب ؟

הֶחָזָק הוּא ? : هل هو قوى ؟ הֶעָבַרְתָּ ? : هل اجتزت ؟

הֶחֱדַלְתָּ בִּי? أخذلتنى ؟

وفيما يلى جدول لهذه الحركات

הְ	ר, ב, ס..........
הַ	×
הַ	אֲ, הֱ, חָ, ע
הַ	א, ה, ח, ע بغير القامص (ـָ)
הֶ	אָ, הָ, חָ, עָ, חָ

مكتبة المهتدين

2 ـ الاسماء :

1 ـ מִי (من) وهو للعاقل : בַּת מִי אַתְּ? بنت من انت ؟

2 ـ מַה : ما : لغير العاقل : מַה־לְּךָ ? : مابك ؟

وتشكل الـ מָ بالقامص اذا دخلت على : א, ה, ע, ר .

وكذا عند الوقف : מָה אַתָּה עוֹשֶׂה הַיּוֹם ماذا تصنع اليوم ؟

לֹא יָדַעְתִּי מָה? لم اعرف شيئا ؟

وتشكل بالسگول ֶ اذا دخلت على אָ, הָ, חָ, עָ

مشكولة بالقامص : מֶה אָכְלוּ ? : ماذا اكلوا ؟

3 ـ לָמָּה (لماذا) : לָמָּה־זֶּה ? : لماذا هذا ؟

4 ـ כַּמָּה (كم) للعدد : בֶּן־כַּמָּה אַתָּה ابن كم أنت ؟ .

5 ـ מָתַי (متى) للزمان : מָתַי תֵּלֵךְ? : متى تذهب ؟

6 ـ אַיֵּה (أين) للمكان : אַיֵּה הָאִישׁ ? اين الرجل ؟

7 ـ אֵיךְ , אֵיכָה=אֵיכָכָה, כֵּיצַד (كيف للحال) :

אֵיךְ עָשִׂיתָ ? . : كيف صنعت ؟

אֵיכָה יָשְׁבָה בָדָד הָעִיר ?: كيف تبقى هذه المدينة معزولة ؟

(أسف) . הוּא יוֹדֵעַ כֵּיצַד לְהִתְנַהֵג أيعرف من أين تؤكل الكتف ؟ (أيعرف كيف يتصرف ؟) .

8 ـ מַדּוּעַ (لماذا) للسبب : מַדּוּעַ לֹא הִדְלַקְתָּ אֶת הָאֵשׁ? لماذا لم توقد النار ؟

9 ـ אֵיזֶה (اي) : אֵיזֶה יוֹם הַיּוֹם?. اي يوم هـذا ؟

10 ـ אָנָה : الى اين ـ الى متى : עַד־אָנָה? الى متى ؟

(اين) : אָנָה תֵּשֵׁב ? اين تجلس ؟

11 ـ הַאִם تعوض הֲ في العبرية الحديثة :

הַאִם אַתָּה מוּכָן ? : هل أنت مستعد ؟

ملاحظات :

1 ـ تكون ה التعريف مشكولة بالقامص . قبل א: הָאָדָם : الانسان .

وتكون ה الاستفهام مشكولة بالسگول قبل א: הֶאָמַר ? : هل قال ... ؟

2 ـ توجد بعض اسماء الاستفهام مركبة ، مسبوقة أو ملحقة بحروف جر أو ظرف : לְמִי ? : لمن ـ עַל־מִי ? : على مَن . מִמִּי ? : من ؟ . עִם־מִי ? . : مع مَـن ؟ . עַל־מָה ? عـلام ؟ . בַּמָּה ? : بـم ؟ מֵאַיִן ? مـن اين ؟ מַזֶּה ? : ما هذا ؟ מַלָּכֶם ? : ما لكم ؟ . בְּאֵיזֶה ? باي ؟ . מֵאֵיפֹה ? من اين ؟ .

3 ـ قد تاتي מַה(מָה) للتعجب : מַה־אַדִּיר ! : ما اجله

מָה־יָּקָר ! : ما أغلاه

4 ـ قد تاتي اداة الاستفهام אֵי مع اسم الاشارة זֶה في كلمة واحدة ، وذلك اذا كانت اداة استفهام للمذكر ، وتكـون للمؤنث אֵיזוֹ ، وللجمع بنوعية אֵיזֶה אִישׁ ? اي رجل ؟ .

אֵיזוֹ אִשָּׁה ? اية امراة ؟

אֵי־אֵלֶּה בְּעָרִים ? ؟ اي اولاد ؟ .

حروف النسب   מִ ל וֹ ת   הַ ־ חַ ס (השמוש)

تتكون مجموعة من حروف النسب من حرف واحد يتصدر الاسم المجرور وهي : ا ـ בּ, כּ, ל,

والاصل ان تشكل هذه الحروف بالسكون ־ְ مثال בְּדָבָר :
فى كلام . כְּדִבְרֵי טַף : ككلام اطفال . לְאִישׁ יָשָׁר : لرجل مستقيم .
وتتغير حركة هذه الحروف فى حالات منها :

1 ــ اذا دخلت على حرف ساكن تصبح حركتها حريقا ־ִ
مثل : בִּדְבָרִים , בִּדְבָרֶיךָ , לִדְבָרַי .

وتشكل بالحريق ايضا اذا دخلت على י مشكولة بالسكون ،
وتصبح الياء فى هذه الحالة حركة طويلة :

יְמֵי־קַיִץ←בִּימֵי־קַיִץ: فى ايام الصيف
יְקוֹד , כִּיקוֹד אֵשׁ : كاشعال نار
יְהוּדָה , לִיהוּדָה : الى يهودا (المنطقة)

2 ــ اذا دخلت على حرف حلقى مشكول بحركة مركبة : ־ֲ, ־ֳ, ־ֱ
فانها تاخذ الحركة المصحوبة بالسكون مثل :
לַהֲרֹג : ليقتل . בֶּאֱמֶת : فى الحقيقة . כַּאֲרִי :
كاسد . בָּאֳנִיָּתִי : فى سفينتى .

يستثنى من هذه القاعدة : אֱלֹהִים --- לֵאלֹהִים .
אֲדֹנָי --- בַּאדֹנָי .
אֱמֹר --- לֵאמֹר .

3 ــ اذا دخلت على اداة التعريف فان هذه الاداة تحذف ويأخذ

حرف النسب حركتها

בְּהַבַּיִת--בַּבַּיִת -כַּבַּיִת,לַבַּיִת . בְּהָאָסִיף--בָּאָסִיף,כָּ... לָ...

בְּהֶעָנָף--בֶּעָנָף-כֶּעָנָף,לֶעָנָף . בְּהֶחֳדָשִׁים--בֶּחֳדָשִׁים, כֶּ..לֶ..

בְּהֶחָלוֹן--בֶּחָלוֹן -כֶּחָלוֹן,לֶחָלוֹן .

4 ــ وتشكل بالقامص ـָـ اذا دخلت

1 ــ على مقطع منبور : לָשִׂים : ان يضع . לָרֶדֶת : ان ينزل .

2 ــ بعض الكلمات مثل : בָּזֶה,לָזֶה,כָּזֶה,בָּזֹאת,בָּהֶם,

ب ــ מִן (من) ، تشكل بالحريق دون ان تحذف نونها عندما تدخل على اسم معرف :

מִן־הָאֲדָמָה . اما اذا دخلت على اسم نكرة مبدوء بحرف غير حلقى فانها تحتفظ بالحريق وتحذف نونها لتدغم فى الحرف الموالى حيث يصبح مشددا : מִבַּיִת : من البيت .

מִשָּׁמַיִם : من السماء . واذا دخلت على اسم مبدوء بياء ، فهذه الياء لا تشدد وتصبح حركة طويلة יְמֵי-מִימֵי : من ايام ...

واذا دخلت على اسم مبدوء بحرف حلقى فانه لا يشدد وتشكل هى بالصيرى ـֵـ : מֵחֹדֶשׁ : من شهر . מֵעִיר רַבָּאט : من مدينة الربـــاط .

الحركـــة			قبـــل
בְּ	כְּ	לְ	+ + + +
בִּ	כִּ	לִ	×ְ
בִּי	כִּי	לִי	יְ
בַּ	כֵּ	לָ	אֲ, הֶ, חָ, ע .

ج ـ ادوات اخرى (منها بعض الظروف) :

אֶל : الى .	לִפְנֵי : امام .	בַּעֲבוּר : من اجل
עַל : على .	אַחֲרֵי : بعد .	לְמַעַן : من اجل
עַד : حتى .	עִם : مع .	אֵת – : مع
	תַּחַת : تحت .	בֵּין : بين
	סָבִיב : حول .	

al-maktabeh
www.al-maktabeh.com
مكتبة المهتدين
http://al-maktabeh.com

واو العطف ו הַחִבּוּר

مهمتها عطف اسم على اسم أو فعل على فعل . סוּס וּפָרָה
فرس وبقرة . שֻׁלְחָן וְכִסֵּא : طاولة وكرسى . קָרָא וְכָתַב .
والاصل فى ضبطها ، السكون المتحرك ، : קָרָא וְכָתַב:
قرأ وكتب . وتتغير حركاتها فى الحالات الآتية :

1 ــ اذا دخلت على كلمة مبدوأة بسكون فانها تشكل بالشروق וּ :
الضم . הַבֵּט וּזְכֹר : انظر وتذكر . זָכָר וּנְקֵבָה : ذكر وانثى .
وكذا اذا دخلت على اسم مبدوء بحرف من حروف : בומף (بومف)
כּוֹבַע וּבֶגֶד : قبعة ولباس . פּוֹעֲלִים וּוַעֲדֵי־עוֹבְדִים : عمال
ولجان العمل . מֶלֶךְ וּמַלְכָּה : ملك وملكة סָגַר וּפָתַח : غلق وفتح .

2 ــ اذا دخلت الواو على كلمة مبدوءة بحركة مركبة فانها تاخذ
الحركة المصاحبة للسكون : בֹּא וֶאֱכֹל : إإت وكل . נְפֹל וַעֲמֹד :
اسقط وقف . שָׁנִים וָחֳדָשִׁים : شهور وسنوات .

3 ــ اذا دخلت على كلمة مبدوأة بحرف الياء ، ساكنة سكونا متحركا ،
فانها تشكل بالحريق ִ וتصبح الياء حركة طويلة :
רִאשׁוֹן וִיסוֹדִי : أول واساسى .

4 ــ وتشكل بالقامص اذا كان الحرف الموالى لها منبورا وفى الكلمتين
المتلازمتين مثال :

חַיִּים וָמָוֶת : حياة وموت . הָלֹךְ וָשׁוֹב : ذهابا وايابا .
קֹר וָחֹם : برد وحرارة . קַיִץ וָחֹרֶף : صيف وشتاء .

5 ـ تذكر : אֱדוֹנָי -- אֲדוֹנָי -- וַאדוֹנָי : ومولاى (الالـه)
אֱלֹהִים -------- וֵאלֹהִים

الشكـــل	قبـــل ...
וְ	حروف غير ما ذكر تحت
וּ	בְּ , ו , מ , ף
וִי	ְ
וַ أو וֶ أو וָ	אֲ, הֱ, חֳ .

واوُ القَلب　　וַ הַהִפּוּךְ

تدخل على الفعل وتقلب معناه من الماضى الى المستقبل أو العكس .

من الماضى للحاضر او المستقبل	من الحاضر (المستقبل) الى الماضى
ضبط واو	القلب
ضبطها كضبط واو العطف	تشكل بالفتحة ويشدد الحرف الذى بعدها וַ　ת 　　י 　　נ
	تشكل بالقامص قبل　אָ א
	تشكل بالفتحة قبل　י　ساكنة دون تشديد　י וַיְ

וְזָכַרְתִּי = וְאֶזְכֹּר　　　וָאֶזְכֹּר = וְזָכַרְתִּי

וּשְׁמַרְתֶּם = וְתִשְׁמְרוּ　　　וַתִּשְׁמְרוּ = וּשְׁמַרְתֶּם

וּפָנָה = וְיִפְנֶה　　　וַיִּפֶן = וּפָנָה

וְרָאָה = וְיִרְאֶה　　　וַיַּרְא = וְרָאָה

וְיָשַׁבְתֶּן = וְתֵשַׁבְנָה　　　וַתֵּשַׁבְנָה = וְיָשַׁבְתֶּן

וַעֲבַדְתֶּם = וְתַעַבְדוּ　　　וַתַּעַבְדוּ = וַעֲבַדְתֶּם

וְדִבֵּר = וִידַבֵּר　　　וַיְדַבֵּר = וְדִבֵּר

المنسوب שֵׁם הַיַּחַס

يشبه المنسوب فى العبرية نظيره فى العربية حيث ينسب الاسم باضافة ياء مكسور ما قبلها للدلالة على النسبة . وعلامات النسبة هى :

1 ـــ للمذكر ִי مثل צָרְפָתִי : فرنسى ، نسبة الى צָרְפַת : فرنسا . אַרְצִי : ارضى _ مادى ، نسبة الى אֶרֶץ : ارض .

وقد تزاد الف قبل ياء النسبة فى بعض الكلمات ، مثل מָרוֹקָאִי× : مغربى ، نسبة الى מָרוֹקוֹ أو نون מָרוֹקָנִי : (تاثير اجنبى) .

2 ـــ للمؤنث ִיָּה أو ִית : צָרְפָתִיָּה او צָרְפָתִית .

واذا جمع المنسوب اضيفت اليـــه ִים للمذكر و יּוֹת للمفرد المؤنـــث :

צָרְפָתִיִּים, (צָרְפָתִים) .אַרְצִיִּים, (אַרְצִים) צָרְפַתִּיּוֹת, מָרוֹקָאִיּוֹת

واذا نسب الاسم العلم المركب تركيبا مزجيا ، فان الجزء الاول مـــن المركب يبقى على حاله ويلحق بعض التغيير جزءه الثانى مثال :

בַּעַל בֵּיתִי : برجوازى (בַּעַל בַּיִת) בַּעַל בֵּיתִית برجوازية .

בֵּית־לַחְמִי نسبة الى بيت لحم : (בֵּית־לֶחֶם) בֵּית־לַחְמִית مؤنث .

مكتبة المهتدين

×אַרְצִית מָרוֹקָאִית

الفعل הַ פֹּ עַ ל

1 — معظم الافعال العبرية ثلاثية الجذور ، ويسمى الحرف الاول من الجذر : فاء الفعل :פֵּא הַפֹּעַל ، والثانى עַיִן הפעל : عين الفعل ، والثالث לָמֶד הפעל : لام الفعل . وذلك لان النحاة اليهود قلدوا العرب فى استعمالهم الفاء والعين واللام (فعل) وزنا لصيغ العربية فـ . ـعـ . ل = פ ע ל

2 — والفعل اما ان يكون

ا — مبنيا للمعلوم :הפעל הַפָּעִיל مثل :
שָׁמַרְתִּי אֶת הַבַּיִת : حرستُ البيتَ

ب — مبنيا للمجهول :הפעל הַסָּבִיל مثل : הַבַּיִת נִשְׁמַר : حُرس البيتُ

ﺣ — أو منعكسا (مطاوع)הפעל הַחוֹזֵר مثل : נִשְׁמַרְתִּי « انحرست » (حُرِسْتُ) =

3 — ينقسم الفعل الى :

ا — متعد : יוֹצֵא . ب — لازم : עוֹמֵד.

فاللازم ما لا يحتاج الى مفعـــول مثـــل : יָצָאתִי : خرجت . والمتعدى ما احتاج الى مفعول واحد ، مثل : קָנִיתִי סֵפֶר : اشتريت كتابا . أو الى مفعولين ، مثل :אָבִי הֶאֱכִיל אֶת אָחִי אֶת הַתַּפּוּחַ: اطعم ابى اخى التفاح .

واذا كان الفعل على وزن הִפְעִיל ، تعدى الى واحد ، ان كان

لازما ، والى اثنين ان كان متعديا الى واحد : שָׁכַב :
رقد . הָאִשָּׁה הִשְׁכִּיבָה אֶת בִּתָּהּ : ارقدت المرأة ابنتها .
הִשְׁלַמְתִּי אֶת הָאִישׁ אֶת הַכֶּסֶף : اسلمت الرجل المال .
فالفعل שָׁכַב اصبح הִשְׁכִּיב . و שלם←הִשְׁלִים
بزيادة ה فى أوله وياء بين عينه ولامه . (٦)

ويتعدى الفعل أيضا بنقله الى وزن פִּעֵל . مثل לָמַד : درس ..
הַמּוֹרֶה לִמֵּד אֶת הַיֶּלֶד : درس المعلم الولد .

وقد يكون الفعل متعديا الى مفعولين اصلهما مبتدأ وخبر . مثل :
לָקַח אֶת הָאִישׁ לְחָבֵר : اتخذ الرجل رفيقا (التعدية الثانية باللام)
أو الى مفعولين ليس اصلهما مبتدأ وخبرا مثل : שָׁאַלְתִּי אוֹתוֹ אֶת הַדָּבָר :
طلبته الشىء .

اسناد الفعل الى الضمائر   הַגּוּפִים

מְדַבֵּר מְדַבֶּרֶת =אֲנִי   متكلم ـ متكلمة ـ (مفرد)

מְדַבְּרִים מְדַבְּרוֹת =אֲנַחְנוּ   متكلمون ـ متكلمات (جمع)

נוֹכֵחַ נוֹכַחַת=אַתָּה אַתְּ   مخاطب ـ مخاطبة (مفرد)

נוֹכְחִים נוֹכְחוֹת= אַתֶּם אַתֶּן   مخاطبون ـ مخاطبات (جمع)

נִסְתָּר נִסְתֶּרֶת= הוּא הִיא   غائب ـ غائبة (مفرد)

נִסְתָּרִים נִסְתָּרוֹת= הֵם הֵן   غائبون ـ غائبات (جمع)

5 ـ تقسيم الفعل من حيث زمانه

ينقسم الفعل العبرى الى :

ا ـ עָבָר : ماض .

ب ـ הֹוֶה (בֵּינוֹנִי) : المضارع الحالى .

جـ ـ עָתִיד : مستقبل

עבר (מָסַר) : أدلى   הוה (מוֹסֵר)   עתיד (יִמְסֹר)

انقضت العملية   العملية فى حالة تحقيق   ستتحقق فيما بعد

د ـ צִוּוּי : الامر ، لا علاقة له بالماضى ويرتبط بالحاضر والمستقبل

שְׁמֹר←--←--←--שְׁמֹר

أوزان الفعل בִּנְיָנֵי הַפֹּעַל

أوزان الفعل فى العبرية سبعة ، وتسمى בִּנְיָנִים وهى :

1 –	קַל	פָּעַל	קָטַל[1]	**فَعَل**	כָּתַב	**كَتَبَ**
2 –	נוֹסָף	נִפְעַל	נִקְטַל[2]	**انفعَل**	נִכְתַּב	**(انْكَتَبَ)**
3 –	"	פִּעֵל	קִטֵּל	**فعَّل**	כִּתֵּב	**كتَّب**
4 –	"	פֻּעַל	קֻטַּל	**فُعِّل**	כֻּתַּב	**كُتِّب**
5 –	"	הִפְעִיל	הִקְטִיל	**أفعَلَ**	הִכְתִּיב	**أكْتَبَ**
6 –	"	הָפְעַל	הָקְטַל	**أُفْعِلَ**	הָכְתַּב	**أُكْتِبَ**
7 –	"	הִתְפַּעֵל	הִתְקַטֵּל	**افتعَلَ**	הִתְכַּתֵּב	**انكَتَب**

---

1) بما ان العين حرف حلقى لا يقبل النقطة (الشدة) فان التشديد فى ميزان (فعل) لا يظهر ولذلك وضع المحدثون بدل פָּעַל لفظه קָטַל

2 קַל = مجرد ، נוֹסָף = مزيد

ملاحظات

1 ــ الفعل العبرى اما ان يكون مجردا ـקַל ، والمجرد ما كانت جميع احرفه اصلية مثل رقم 1 . أو مزيدا נוֹסָף (2 ــ 7) .

والمزيد اما ان يكون مزيدا بحرف واحد مثل נ ف رقم 2 ، و ה ف 6 ، أو بالتضعيف ، مثل 3 و 4 أو بحرفين مثل 5 أو بحرفين وتضعيف مثل 7 .

والمجرد اما ان يكون ثلاثيا مثل שָׁמַר أو رباعيا مثل צִלְצֵל : صلصل . والمزيد كذلك ثلاثى أو رباعى ، والرباعى مثل הִתְחַלְחֵל : ارتجف

2 ــ الاوزان رقم 1 و 3 و 5 افعال مبنية للمعلوم : פֹּעַל פָּעִיל.
. الاوزان رقم 2[1] و 4 و 6 مبنية للمجهول : פֹּעַל סָבִיל.

والسابع مطاوع : חוֹזֵר .

---

1 قد يوجد الـ נִפְעַל مبني للعلوم ، انظر ص 96 .

al-maktabeh www. .com مكتبة المهتدين

صيغ الفعل גִּזְרוֹת הַפֹּעַל

ا ــ صيغ الفعل السالم : גִּזְרוֹת הַשְּׁלֵמִים

وهى التى يحافظ فيها الفعل فى حالة تصريفه على كل حروف الجذر
مثــل כתב לבש שמר... . وانواعها هى :

1 ــ سالم من حروف الحلق : ספר , סגר , למד .

2 ــ سالم وفاؤه حلقية (שפ"ג) (1) : עמד , חפר , אסף .

3 ــ سالم وعينه حلقية (שע"ג) : צחק , צעק , נהר .

4 ــ سالم ولامه حلقية (של"ג) : תמה , צלח , שמע .

5 ــ الرباعــى : תרגם, שלהב, דרדר .

6 ــ الخماســى : חמרמר .

ب ــ صيغ الفعل الناقص : גזרות הַחֲסֵרִים

وهى التى يفقد فيها الجذر اثناء تصريفه ، النون נ أو الياء י
أو حرفا مضعفا . وانواعها :

1 ــ الفعل النونى الفاء (פ"נ) (2) : נפל , נתן : سقط ، اعطى

2 ــ الفعل اليائى الفاء (פ"י) : ישב , יצת : جلس ، اضرم

3 ــ الفعل المضاعف العين חע"ע (3) : סבב , מדד : دار ، قاس

---

1) שָׁלֵם פְּגָרוֹנִית : سالم وفاؤه حلقية

2) פֵּה נוּן : فاؤه نون

3) חָסֵר עַיִן עַיִן : ناقص مضعف العين

ج ــ الفعل المعتل : הֲ נְ אֱ לָ מְ י ם (הַנָּחִים)

هو الذى بجذره حرف أو أكثر من حروف العلة حيث يحذف نطقـا أو نطقا وكتابة دون ان يعوض بشدة مثل :

אמר----תֹּאמַר : تقول (الالف غير منطوق)

קום----קַמְתִּי : قمت (حذف الواو نطقا وكتابة)

انواع المعتل גּ זְ ר וֹ ת חַ נֶ אֱ לָ מּ י ם

1 ــ معتل الفاء بالالف(נּפ"א)אמר-אבד قال ــ ضاع
2 ــ معتل الفاء بالهاء (נפ"ה)הלך-הפך ذهب ــ قلب (المثال)
3 ــ معتل الفاء بالياء (נפ"י) ישב-ישׂן جلس ــ نام

4 ــ معتل العين بالواو (נע"ו)קום-שׂוב قام ــ رجع (الاجوف)
5 ــ معتل العين بالياء (נע"י)שׂיר-שׂית غنى ــ ثبت

6 ــ معتل اللام بالالف(נל"א)מצא-מלא وجد ــ ملأ (الناقص)
7 ــ معتل اللام بالهاء (נל"ה)קנה-עשׂה اشترى ــ صنع

8 ــ معتل الفاء واللام אבה-אפה احب ــ خبز (لفيف مفروق)
9 ــ معتل العين واللام בוא-שוה آب ــ قارن (لفيف مفروق)

أوزان الفعل المجرد קַל

ا — الماضى

1 — للمجرد الثلاثى خمسة أوزان وهى :

פָּעַל--יִפְעֹל סָכַר------יִסְכֹּר (يبيع)

פָּעַל--יִפְעַל לָמַד------יִלְמַד (يتعلم)

פָּעַל--יִפְעֵל נָתַן------יִתֵּן (يعطى)

פָּעֵל--יִפְעַל זָקֵן------יִזְקַן (يشيخ)

פָּעֹל--יִפְעַל קָטֹן------יִקְטַן (يصغر)

2 — وللرباعى وزن واحد هو פִּעְלֵל--יְפַעְלֵל גִּלְגֵּל--יְגַלְגֵּל

ب — المضارع

للمضارع المجرد وزنان :

1 — אֶפְעֹל مثل אֶזְכֹּר---תִּזְכֹּר

2 — אֶפְעַל مثل אֶחֱוַר : اشحب . תִּרְכַּב

معظم اوزان المضارع اللازم تاتى على وزن : אֶפְעַל : יִקְטַן :
يصغر — תִּגְדַּל: تكبر . ويكون امرها على وزن פְּעַל
مثل : גְּדַל, רְכַב .

http://al-maktabeh.com

تصريف المجرد בִּנְיַת הַקַּל (פָּעַל)

עָבָר	קָשַׁרְתִּי	קָשַׁרְתָּ	קָשַׁרְתְּ	קָשַׁר	קָשְׁרָה
	קָשַׁרְנוּ	קְשַׁרְתֶּם	קְשַׁרְתֶּן	קָשְׁרוּ	

הֹוֶה	אֲנִי	אַתָּה	הוּא	קוֹשֵׁר	דָּבֵק
	אֲנִי	אַתְּ	הִיא	קוֹשֶׁרֶת	דְּבֵקָה
	אֲנַחְנוּ	אַתֶּם	הֵם	קוֹשְׁרִים	דְּבֵקִים
	אֲנַחְנוּ	אַתֶּן	הֵן	קוֹשְׁרוֹת	דְּבֵקוֹת

עָתִיד אֶפְעֹל	אֶקְשֹׁר	תִּקְשֹׁר	תִּקְשְׁרִי	יִקְשֹׁר	תִּקְשֹׁר
	נִקְשֹׁר	תִּקְשְׁרוּ	תִּקְשֹׁרְנָה	יִקְשְׁרוּ	תִּקְשֹׁרְנָה

אֶפְעַל	אֶדְבַּק	תִּדְבַּק	תִּדְבְּקִי	יִדְבַּק	תִּדְבַּק
	נִדְבַּק	תִּדְבְּקוּ	תִּדְבַּקְנָה	יִדְבְּקוּ	תִּדְבַּקְנָה

צִוּוּי	םְ םֹ ם קְשֹׁר	קִשְׁרִי	קִשְׁרוּ	קְשֹׁרְנָה
	םְ םַ ם דְּבַק	דִּבְקִי	דִּבְקוּ	דְּבַקְנָה

al-maktabeh
مكتبة المهتدين

صورة صيغة الفعل الماضي المجرد

صورة صيغة الحاضر

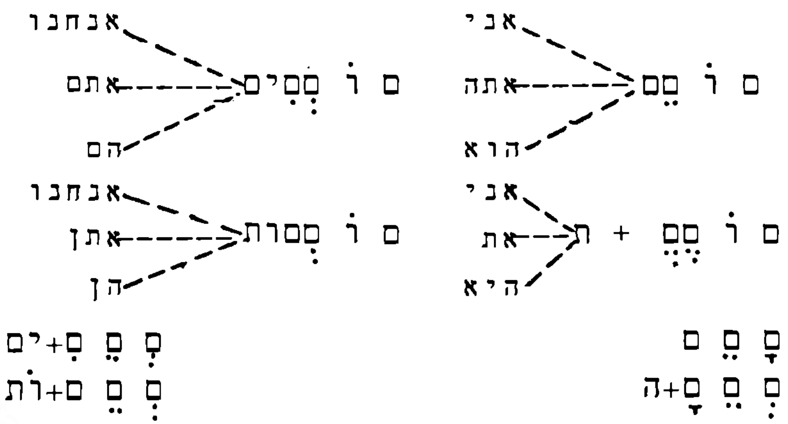

صورة صيغة المضارع

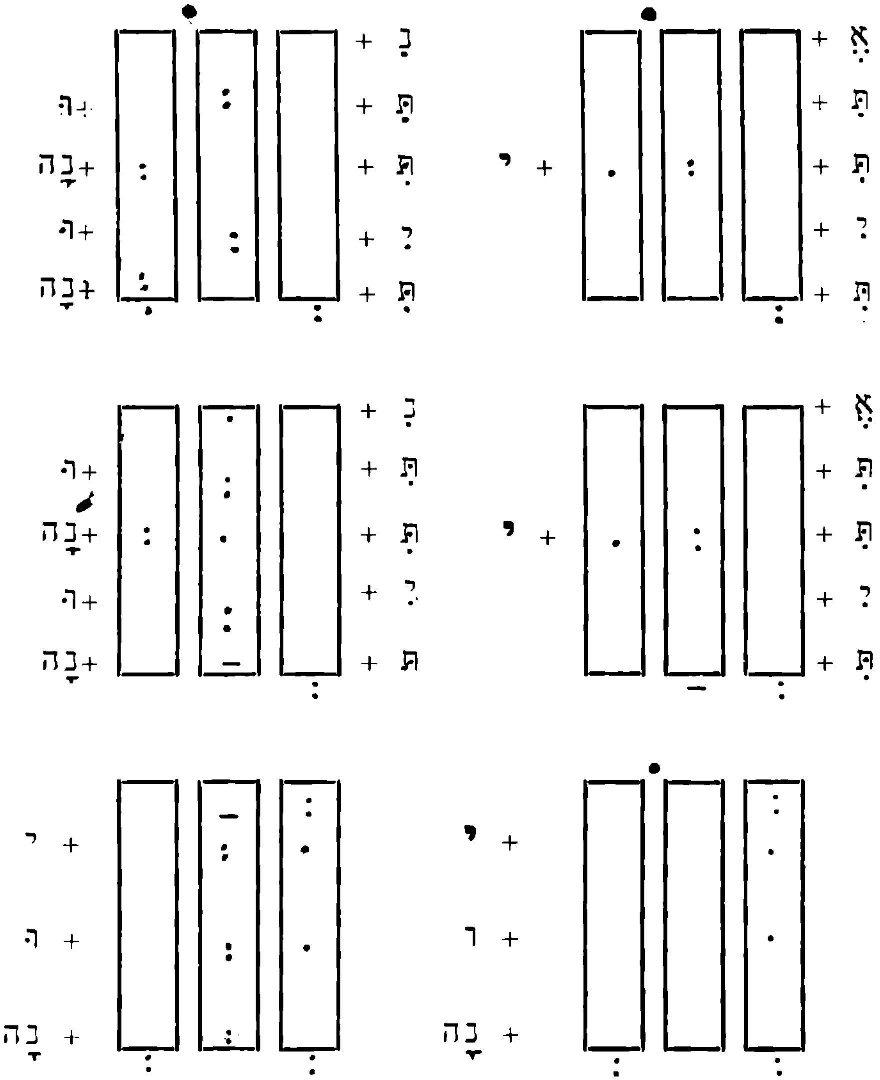

المصدر ק ל

מָקוֹר קְשֹׁר קְשֹׁר דָּבֹק דְּבֹק

בִּקְשֹׁר כִּקְשֹׁר לִקְשֹׁר מִקְּשֹׁר

ملاحظات

اذا كانت عين الفعل حرفا من الحروف : ב ‘ ג ‘ ד ‘ כ ‘ פ ‘ ת فانها تشدد بعد لام الاتجاه بشدة خفيفة

לִשְׁבֹּר--אֶשְׁבֹּר . תִּשְׁכַּב--לִשְׁכַּב . יִתְפֹּר--לִתְפֹּר

ويأتى المصدر ايضا من وزن אֶפְעַל على وزن לִפְעֹל

אֶגְבַּר : أتجبر ---לִגְבֹּר ‘ יִגְדַּל ---כִּגְדֹל .

ملاحظات حول الماضى ע ב ר

1 ـ يشكل الحرف الاول فى الماضى من קל بالقامص مع كل الضمائر باستثناء المخاطبين والمخاطبات حيث يشكل بالسكون المتحرك .

2 ـ يشكل الحرف الثانى بالبتاح مع كل الضمائر باستثناء الغائبة

والغائبات والغائبين حيث يشكل بالسكون .

3 ــ اذا كانت فاء الفعل حرفا حلقيا تتشكل هذه الفاء بالحطف بتاح ـֲـ مع ضمير المخاطبين والمخاطبات مثل אֲמַרְתֶּם : قلتم . אֲמַרְתֶּן : قلتن . وكذا اذا كانت عينه حرفا حلقيا فانها تشكل بالحطاف بتاح مع الغائبة والغياب ، مثل נָהֲגָה : تعودت . נָאֲמוּ : خطبوا أو خطبن) .

4 ــ اذا كانت لام الفعل ת مثل : חָרַת : حفر : فان هذه التاء تسقط عند اتصال الفعل بالضمائر المتصلة التى بها ת : תִּי , תָּ , תְּ , תֶּם , תֶּן ، اذ ذاك تشدد تاء الضمير شدة ثقيلة دلالة على المحذوف : חָרַת ←חָרַתְתִּי ←חָרַתִּי

5 ــ اذا كانت لام الفعل نونا ן فان هذه النون تدغم فى نون الجماعة נָתַן---נָתַנְנוּ --נָתַנּוּ.

6 ــ اذا كانت لام الفعل ע أو ח فانها تتشكل بابتاح عند اسناد الفعل الى ضمير المخاطبة :
שָׁמַעַתְּ : سمعت . שָׁלַחַתְּ : أرسلت .

ملاحظات حول المضارع الحالى (الحاضر) :

1 ــ اذا كان الفعل سالما وكانت عينه ח أو ע مثل לחם (حارب) . בעט : رفس ، فانها تشكل بالحطاف بتاح ـֲـ عوضا عن السكون وذلك مع الضمائر :אַתֶּם אַתֶּן הֵן אֲנַחְנוּ

אתם לוֹחֲמִים אתן לוֹחֲמוֹת : محاربون ــ محاربات

אנחנו פּוֹעֲטִים הן פּוֹעֲטוֹת : رافسون ــ رافسات

2 ــ اذا كانت لام الفعل السالم ח أو ע مثل

שָׁ לַ ח : ارسل . קָבַע : قرر . فانها تشكل بالفتحة المستعارة
קָבַע مع الضمير : אֲנִי אַתָּה הוּא : אֲנִי ،
אַתָּה , הוּא : שׁוֹלֵחַ وتشكل بالفتحة بدل السكول مع الضمير הִיא
وفى هذه الحالة يصبح الحرف الثانى من الجذر مشكولا بالفتحة ايضا : הִיא קוֹבַעַת

3 ــ اذا كان الفعل السالم على وزن פָּעַל تتشكل فاؤه بالقامص مع المتكلم والمخاطب والغائب ، وتتشكل بالسكون المتحرك مع بقية الضمائر ، اما عينه فتتشكل بالصيرى فى كل الحالات . واذا كان على وزن פָּעֹל تتشكل فاؤه وعينه بالقامص مع المتكلم والمخاطب والغائب ، وتتشكل فاؤه بالسكون المتحرك وعينه بالفتحة مع بقية الضمائر : דָּבֵק , קָטֹן

4 ــ يشبه الفعل المضارع الحالى الاجوف ، صيغة ماضية ، وذلك مع ضمائر المفرد الغائب بنوعيه (קוּם) קָם : قام وقائم : קָמָה قامت وقائمة . קָמִים : قائمون. קָמוֹת : قائمات. (שִׂיחַ) שָׂח تحدث ومتحدث : שָׂחָה שָׂחִים שָׂחוֹת .

5 ــ اذا كان الفعل معتل اللام بالــ ה فان عينه تتشكل بالسكول عوضا عن الصيرى ــֶــ مع المفرد المذكر ، وبالقامص مع المفرد المؤنث ، وتحذف الــ ה نطقا مع المفرد مذكرا ومؤنثا ، وتحذف نطقا وكتابة مع الجمع بنوعية : עוֹשֶׂה, עוֹשָׂה, עוֹשִׂים, עוֹשׂוֹת .

6 ــ اذا كان الفعل معتل اللام بالالف א مثل חטא اخطأ فانه يشبه فى تصريفه الفعل العادى ولا يقع التغيير الا فى المفردة المؤنثة حيث تتشكل عين الفعل بالصيرى ، وتهمل لام الفعل نطقا : חוֹטֵאת .

7 ــ لنفى المضارع الحالى تستعمل אֵין (ليس) قبل الفعل ، مثل אֵין אתה אוֹכֵל : لا تاكل
ولا تستعمل قبله לֹא[1] الخاصة بالماضى والمستقبل .

1) تستعمل الآن

ملاحظات حول المستقبل אֶתְיַד

1 ـ اذا أريد تصريف الفعل السالم فى المستقبل اضيف لاول الجذر حرف من حروف المضارعة א נ י ת (انيت) ، كما يلحقه واحد او اكثر من حروف י ו נ ה (يونه) .

2 ـ تتشكل الـ א الزائدة بـ ـֶ وتتشكل נ י ת ـִ بالحريق ان لم تدخل على فعل مهموز الفاء والا اخذت السكول مثل יֶאֱמַץ . يتشجع . תֶּאֱגֹר : تذخر . נֶאֱמַן : ننشأ . واذا كانت فاء الفعل حرفا حلقيا א,ה,ח,ע تبقى الـ אֶ على حالها ويشكل الحرف الذى يليها بالحطف سكول ـֱ אֶאֱמַן ، אֶחְרֹת : احفر . אֶהֱמֶה : اشتاق . אֶעֱשֶׂה : اصنع .

3 ـ اذا دخلت נ י ת على فعل فاؤه ה-ח - ע فانها تتشكل بالسكول مع الفعل المفتوح العين فى المضارع ، وتتشكل فاء الفعل بحطف سكول ، مثل יֶחֱזַק : يقوى ـ תֶּחֱרַב : تخرب .

4 ـ اذا كانت عين الفعل حرفا من حروف בגדכפת ، سكنت فاء الفعل الحلقية لضرورة نطق الحروف المذكورة نطقا مشددا بعد السكون مثل : תַּחְדֹּר : تنفذ . יֶחְכַּם : يفطن . נַהְפֹּךְ : تقلب .

5 ـ اذا كان الفعل من باب יִפְעֹל شكلت حروف י נ ת بالفتحة وشكلت فاء الفعل الحلقية ה ח ע بحطف بتاح : ـֲ مثل :

תַּחֲזֹר : تعود . יַעֲמֹד : يقف . נַדְבֵּר : نتلفظ.

الأمـــر הַצִּוּוּי (קַל)

ياتى الامر من مضارع الفعل بعد حذف حروف : אֵיתָן ת من أوله ، مثل תִּכְתֹּב تصبح כְּתֹב . وبعد ذلك يسند الامر الــى ضمير المخاطب والمخاطبة افرادا وجمعا :

כְּתֹב - כִּתְבִי -- כִּתְבוּ -- כְּתֹבְנָה .

ويلاحظ ان فاء الفعل قد شكلت بالحريق عوض السكون المتحرك مع المخاطبة والمخاطبين وذلك لاستحالة التقاء الساكنين .

תִּקְשֹׁר ------- קְשֹׁר : اربط

תִּקְשְׁרִי ------- קִשְׁרִי : اربطى

תִּקְשְׁרוּ ------- קִשְׁרוּ : اربطــوا

תִּקְשֹׁרְנָה ------- קְשֹׁרְנָה : اربطــن

1 ــ الامر فى السالم :

ان كان الفعل من باب יִפְעַל ياتى امره هكذا :

דבק : لصق : דְּבַק דִּבְקִי דִּבְקוּ דְּבַקְנָה

واذا كانت فاؤه ח أو ע فان سكون اوله يصبح حطف بتاح دون اى تغيير آخر : עֲגֹב : اشتهه . חֲגֹר : تحزم .

واذا كانــت عين الفعـــل حرفا حلقيــا : א ה ח ע تشكل فاء المخاطب والمخاطبات بالسكون كالمعتاد ، وتشكل عينه بالفتحة ، اما مع المخاطبة والمخاطبين فتشكل فاؤه بالبتاح ، وعينه بحطف بتاح .

2 ــ الفعل المعتــل

اذا كان الفعل معتل الفاء بالالف : אכל : ياتى امره علــى وزن פְּעֹל ان كان مضموم العين فى المضارع ، و פְּעַל ،

ان كان مفتوحها ، وتشكل اذ ذاك فاء الفعل بحطف سگول :ֱ:
عند تصريفه مع المخاطب والمخاطبات ، ويشكل الباقى كالمعتاد .

אֱכֹל אִכְלִי אִכְלוּ אֱכֹלְנָה .
אֱחֹז אִחֲזִי אִחֲזוּ אֱחֹזְנָה .

اذا كانت عين الفعل حرفا حلقيا مثل אהב : احب . אחז امسك. فان فاء الفعل تشكل بحطف سگول ֱ بدل الشڤا مع المخاطب والمخاطبات ، وبالسگول ֶ مع المخاطبة والمخاطبين وتشكل عينه بحطف سگول ֱ مع المخاطبة والمخاطبين : אֱהֱבִי אֱהֱבוּ . وياتى الفعل المعتل الفاء بالهاء ה على وزن פֱּעַל مثل הבל : اخطأ . فتتشكل فاؤه بحطف بتاح : ֲ عند اسناده الى ضمير المخاطب والمخاطبات ، ويبقى على حاله مع بقية الضمائــر : הֲבַל הִבְלִי הִבְלוּ הֲבַלְנָה

المعتل الفاء بالياء يشبه السالم اذا كان مفتوح العين فى المضارع :

יְסַד יִסְדִי יִסְדוּ יְסַדְנָה

المعتل الفاء المكسور العين فى المضارع مثل : ֵ שֵׁ ב من יֵשֵׁב ، ياتى الامر منه على وزن עֵל = שֵׁב . وكذا من المعتل الفاء بالهاء : הלך = לֵךְ ، اما اذا كان هذا المعتل منتهيا بـ ע فياتى الامر منه على وزن עַל فالفعل יקע : ينخلع ، يكون امره : קַע קְעִי קְעוּ קַעְנָה .

واذا كان الفعل اجوفا ، فان امره يصاغ بحذف حرف المضارعة مثل : יָלוּן : يرتاح לוּן : ارتح . יָשִׂים : يضع

שִׂים : ضع : לוּן לוּנִי לוּנוּ לֹנָּה=(לֹנְנָה)

שִׂים שִׂימִי שִׂימוּ שִׂמְנָה .

الفعل المعتل اللام بالهاء يصاغ امره من مضارعه بعد حذف حرف المضارعة ، وتشكل فاؤه بالسكون مع جميع الضمائر ، وتشكل عينه بالصيرى ֵ عوضا عن السكُول مع المخاطب . وتشكل بالحريق مع حذف الهاء مع المخاطبة والمخاطبين . وتحذف ايضا مع المخاطبات ، حيث تشكل عين الفعل بالسكُول : ירה יְרֵה , יְרִי , יְרוּ , יְרֶינָה

3 ــ الفعل المضعف :

يصاغ الامر منه بحذف حرف المضارعة ، فالفعل יָחֹג : يحج . يصبح : חֹג חֹגִּי חֹגּוּ חֹגְּנָה

4 ــ يصبح الناقص المضموم العين فى صيغة الامر هكذا :

נְפֹל נִפְלִי נִפְלוּ נְפֹלְנָה .

واذا كان مفتوح العين فى المضارع مثل יִגַּשׁ : ضايق . يصبح امره : גַּשׁ (גְּשׁ) גְּשִׁי גְּשׁוּ גַּשְׁנָה.

وهناك صور اخرى انظرها فى الجدول

الافعال المزيدة

1 — وزن נִפְעַל (נִקְטַל)

פָּעַל	נִפְעַל	
הֵם סָגְרוּ אֶת הדלת	הדלת נִסְגְּרָה	נִסְגַּרְתִּי בחדרי
هم اغلقوا الباب	غُلِّقَت الباب	أغلقت الغرفة على نفسى

ينتقل المجرد لوزن נִפְעַל

1 — لينقل من البناء للمعلوم الى البناء للمجهول .

2 — ليصبح الفعل منعكسا على صاحبه (فاعل ومفعول) .

3 — للمفاعلة נִפְגְּשׁוּ : تقابلوا נִלְחַמְנוּ : تحاربنا .

. هناك افعال تاتى على وزن نفعل ، ولكن معناها يبقى دالا على الـ קל נִכְנַסְתִּי : دخلت .

. لا ياتى الامر من الافعال المبنية للمجهول ، ولكنه ياتى من الفعل المنعكس ، وافعال المفاعلة ، مثل הִשָּׁמֵר : احرس نفسك . הִפָּגְשׁוּ : تقابلوا .

تصريف صيغة נִפְעַל (בִּנְיַן הַנִּפְעַל)

עבר נִקְשַׁרְתִּי - נִקְשַׁרְתָּ - נִקְשַׁרְתְּ - נִקְשַׁר - נִקְשְׁרָה
נִקְשַׁרְנוּ נִקְשַׁרְתֶּם - נִקְשַׁרְתֶּן - נִקְשְׁרוּ

הוה נִקְשָׁר נִקְשֶׁרֶת (נִקְשָׁרָה) נִקְשָׁרִים נִקְשָׁרוֹת

ע ת י ד אֶקָּשֵׁר תִּקָּשֵׁר תִּקָּשְׁרִי יִקָּשֵׁר תִּקָּשֵׁר
נִקָּשֵׁר תִּקָּשְׁרוּ תִּקָּשַׁרְנָה יִקָּשְׁרוּ תִּקָּשַׁרְנָה

צ ו ו י הִקָּשֵׁר הִקָּשְׁרִי הִקָּשְׁרוּ הִקָּשַׁרְנָה

מ ק ו ר הִקָּשֵׁר בְּהִקָּשֵׁר כְּהִקָּשֵׁר לְהִקָּשֵׁר מֵהִקָּשֵׁר

ملاحظات

1 ــ علامة هذه الصيغة هى נ وتكتب قبل الحــرف الاول من الجــذر .

2 ــ تشكل عين الفعل بالفتحة فى الماضى ، وبالقامص ، فى المضارع الحالى : נִשְׁבַּר : تكسر . נִשְׁבָּר : متكسر (فى حالة تكسر)

3ـ تسقط נ الوزن فى المضارع والامر ، وتعوض بشدة فى فــاء الفعــل :

אֶלָּחֵם : احارب הִלָּחֵם : حارب

4 ــ تشكل حروف נ, י, ת (حروف المضارعة) و ה الامر بالحريق :תִּזָּכֵר הִזָּכֵר . وتشكل א غالبا بالسگول אֶ כָּ נֵ ס : ادخل . كما تشكل ה المصدر بالحريق ايضا .

5 ــ فى المقطع الذى تليه נָה تاتى الفتحة عوض صيرى (..)
وذلك فى المضارع والامر תִּמָּשַׁכְנָה : تتابعن . הִמָּשַׁכְנָה : تابعن .

6 ــ تشكل فاء الفعل فى المضارع (المستقبل) وكذا الامر والمصدر بالقامص ، وتشدد بالداغــش (الشدة) واذا كانــت فاء الفعل حرفــا حلقيا א, ה, ח, ע+ר تشكل حروف אנית و ה الامر والمصــدر بالصيرى لتعويض الشدة التى لم تظهر فى فاء الفعل لانها حلقية .

2 — وزن פִּעֵל (קִטֵּל)

صيغة פִּעֵל هى احدى الاوزان المشددة : כבדים ، فى اللغة العبرية ، وهذه الاوزان هى פִּעֵל, פֻּעַל, הִתְפַּעֵל، وتشديد هذه الاوزان يقع فى عين الفعل : סִפֵּר--יְסַפֵּר وتاتى صيغة פִּעֵל للمعانى الآتية :

1 — للدلالة على فعل يدل على جرأة أو استمرار أو تكرار אֲשַׁבֵּר اكسر . תְּגַדֵּעַ : تحطم . מְדַלֵּג : قافز . הִלֵּךְ : تمشى .

2 — للتعدية حيث يحول معنى פָּעַל الى פִּעֵל לָמַד : تعلم . לִמֵּד : علّم . שָׁכַן : سكن . שִׁכֵּן : سكّن .

3 — لنسبة الفعل الى اصله مثل קִדֵּשׁ : قدس من القداسة : קְדֻשָּׁה .

4 — لاتخاذ الفعل من الاسم : עָפָר : تراب . עִפֵּר : عفر . יָתוֹם : يتيم . יִתֵּם : تيتم . שֹׁרֶשׁ : جذر . שֵׁרֵשׁ : اجدث

صيغة הַפִּעֵל

עָבָר קִשַּׁרְתִּי קִשַּׁרְתָּ קִשַּׁרְתְּ קִשֵּׁר קִשְּׁרָה
קִשַּׁרְנוּ קִשַּׁרְתֶּם קִשַּׁרְתֶּן קִשְּׁרוּ

הוֹה מְקַשֵּׁר מְקַשֶּׁרֶת (מְקַשְּׁרָה) מְקַשְּׁרִים מְקַשְּׁרוֹת

ע ת י ד   אֲקַשֵּׁר   תְּקַשֵּׁר   תְּקַשְּׁרִי   יְקַשֵּׁר   תְּקַשֵּׁר
נְקַשֵּׁר   תְּקַשְּׁרוּ   תְּקַשֵּׁרְנָה   יְקַשְּׁרוּ   תְּקַשֵּׁרְנָה

צ ו ו י   קַשֵּׁר   קַשְּׁרִי   קַשְּׁרוּ   קַשֵּׁרְנָה

מ ק ו ר   קַשֵּׁר   בְּ קַשֵּׁר   כְּ קַשֵּׁר   לְ קַשֵּׁר   מִקַּשֵּׁר

ملاحظات

ـ تشكل فاء الفعل فى وزن פִּעֵל (קִטֵּל) بحركة قصيرة ، وتشدد عينه بشدة ثقيلة סִבֵּב מְסַבֵּב פִּזֵּר מְפַזֵּר : ناثر . תְּשַׁבְּחִי : تمدحين .

2 ـ تشكل מ ميم المضارع الحالى הוה وحروف נ י ת بالسكون،وبـ אֲ بحطف بتاح : מְשַׁלֵּם : مؤدى ، (ادى) תְּסַפֵּקְנָה : ترضين . אֲכַבֵּד : احترم .

3 ـ اتت صيغة פִּעֵל فى التوراة على وزن פֻּעַל : مثال :
בַּיּוֹם הַהוּא גִּדַּל יְהוָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ
فى ذلك اليوم عظم الله يهو شوع ... (יהושע 14/4) .

3 ـ وزن פֻּ עַ ל (קֻטַּל)

פִּ עֵ ל (קִטֵּל)   פֻּ עַ ל (קֻטַּל)
زَينت الغرفة : קִשַּׁטְתִּי את החדר   החדר קֻשַּׁט : زُينَت الغرفة .
פֻּעַל هو المبنى للمجهول الذى يقابله פִּעֵל المبنـــــى للمعلوم

تصريف صيغة

פֻּעַל (נטית הַפֻּעַל)

עבר	קֻשַּׁרְתִּי	קֻשַּׁרְתָּ	קֻשַּׁרְתְּ	קֻשַּׁר	קֻשְּׁרָה
	קֻשַּׁרְנוּ	קֻשַּׁרְתֶּם	קֻשַּׁרְתֶּן	קֻשְּׁרוּ	.
הוה	מְקֻשָּׁר	מְקֻשֶּׁרֶת (מְקֻשָּׁרָה)	מְקֻשָּׁרִים	מְקֻשָּׁרוֹת	
עתיד	אֲקֻשַּׁר	תְּקֻשַּׁר	תְּקֻשְּׁרִי	יְקֻשַּׁר	תְּקֻשַּׁר
	נְקֻשַּׁר	תְּקֻשְּׁרוּ	תְּקֻשַּׁרְנָה	יְקֻשְּׁרוּ	תְּקֻשַּׁרְנָה
מקור	קֻשֹּׁר				

ملاحظات

1 ــ تتشكل فاء الفعل بقبوص בקבוץ ֻ وهى حركة قصيرة وتكون عين الفعل مشددة : גֻּדַּלְתִּי : كبرت . מְבֻשָּׁל : مطبوخ . יְקֻיַּם : يقام .

2 ــ تتشكل عين الفعل الماضى والمضارع (المستقبل) بالفتحة ، وتكون هذه العين مشكولة بالقامص فى المضارع الحالى (مثل בְּפֻעָּל) סִפֵּר : حكي . יְסַפֵּר : يحكي . מְסֻפָּר : محكى .

3 ــ وتتشكل ميم المضارع الحالى הוה מ ، وحروف المضارعة : נ י ת بالسكون و الـ א بحطف بتاح (مثل פֻּעַל)

מְרֻוָּח : مربح . אֲגַדֵּל יְפֻצַּל : يجزىء .

4 ــ وزن : הִ תְ פַּ עֵּ ל (הִתְקַטֵּל)

הַשּׁוֹטֵר פִּזֵּר אֶת הַקָּהָל : فرق الشرطى الجمع . הקהל פֻּזַּר ...: فرق الجمع (على يد الشرطى) הקהל הִתְפַּזֵּר : تفرق الجمع من نفسه : הִ תְ פַּ עֵּ ל ، من الاوزان المشددة التى تقع الداغش فيها فى عين الفعل ، ويأتى لمعان منها :

1 ــ للدلالة على ان الفاعل يحدث الفعل على نفسه ويقابله وزن פֻּעַל حيث يحدث الفعل على يد فاعل آخر . مثلا קִדֵּשׁ הָאֲחֵרִים: قدس الآخرين . הִתְקַדֵּשׁ : قدس نفسه

2 ــ للدلالة على حدوث الفعل فى نفس فاعله ، أو تحويل المبنى للمعلوم الى المبنى للمجهول ، مثل : הִתְבַּשֵּׁל : نضج .

3 ــ للدلالة على المفاعلة : הִתְקַשְּׁרוּ : ارتبطوا ــ הִתְיַדְּדוּ : تصادقوا ــ (تزاملــوا)

4 ـ لتحويل وزن פִּעֵל المبنى للمعلوم الى مبنى للمجهول ويصبح له معنى נִפְעַל .

בִּקַּשְׁנוּ את התלמידים : התלמידים נִתְבַּקְּשׁוּ :

بحثنا (عن) التلاميذ بُحث عن التلاميذ

5 ـ قد يقوم הִ תְ פַּ עֵ ל مقام الوزن ק ל مثال

הִתְהַלֵּךְ : مشى (הָלַךְ)

הִתְפַּלֵּל : صلى (פָּלַל)

6 ـ لتكلف الفعل ، وهو معاناة الفاعل الفعل ليتحقق

مثال :

הִתְאַמֵּץ : تشجع .

7 ـ تكلف الفعل اى تظاهر الفاعل بما يحدثه الفعل مثال הִתְחַלָּה : تمارض . הִתְגַּדֵּל : تظاهر بالكبر .

تصريف הִתְפַּעֵל בִּנְיַת - הַהִתְפַּעֵל (הִתְקַשֵּׁר)

עבר הִתְקַשַּׁרְתִּי - הִתְקַשַּׁרְתָּ - הִתְקַשַּׁרְתְּ - הִתְקַשֵּׁר - הִתְקַשְּׁרָה
הִתְקַשַּׁרְנוּ - הִתְקַשַּׁרְתֶּם - הִתְקַשַּׁרְתֶּן - הִתְקַשְּׁרוּ.

הוה מִתְקַשֵּׁר - מִתְקַשֶּׁרֶת - (מִתְקַשְּׁרָה) - מִתְקַשְּׁרִים - מִתְקַשְּׁרוֹת

עתיד אֶתְקַשֵּׁר - תִּתְקַשֵּׁר - תִּתְקַשְּׁרִי - יִתְקַשֵּׁר - תִּתְקַשֵּׁר
נִתְקַשֵּׁר - תִּתְקַשְּׁרוּ - תִּתְקַשֵּׁרְנָה - יִתְקַשְּׁרוּ - תִּתְקַשֵּׁרְנָה

צווי הִתְקַשֵּׁר הִתְקַשְּׁרִי הִתְקַשְּׁרוּ הִתְקַשֵּׁרְנָה

מקור הִתְקַשֵּׁר בְּהִתְקַשֵּׁר כְּהִתְקַשֵּׁר לְהִתְקַשֵּׁר מֵהִתְקַשֵּׁר

ملاحظات

1 – الحروف الزائدة فى وزن הִתְפַּעֵל هى הת وتضعيف العين

2 – تشكل فاء الفعل بحركة قصيرة (فتحة) وتشدد عينه :
הִתְנַגֵּשׁ : تصادم .

3 – عندما تكون فاء الفعل حرفا من احد الاحرف الآتية
ס, שׂ, שׁ تأتى ת الميزان بعد هذه الاحرف المذكورة :
הִסְתַּכֵּל : حملق . הִשְׁתַּמֵּר : احترس . הִשְׂתַּכֵּר : استأجر

4 – عندما تكون فاء الفعل צ فان ת الميزان تصبح ט
وتتبادل و צ الموقع הִצְטַמֵּק : تقلص . הִצְטַלֵּם : صور .

5 ــ عندما تكون فاء الفعل ז فان ת الميزان تصبح ד وتبادل و ז الموقع. הִזְדַּכֵּךְ : تطهر . הִזְדַּנֵּב : اصطف .

6 ــ عندما تكون فاء الفعل ד و ט أو ת فان ת الميزان تسقط ــ خصوصا في لغة التوراة ــ وتعوض بشدة ثقيلة داخل هذه الفاء :

מִדַּבֵּר (מִתְדַּבֵּר). מִטַּהֵר הִתַּמֵּר : ارتفع .

5 ــ وزن הִפְעִיל (הִקְטִיל)

ياتي هذا الوزن لمعان منها :

1 ــ لتعدية الفعل פָּעַל الى مفعول اذا كان لازما ، مثل אָכַל : اكل . הֶאֱכִיל : جعله يأكل . רָכַב : ركب הִרְכִּיב : ركّب

ولتعديته الى مفعولين اذا كان متعديا الى واحد ، مثل לָבַשׁ : لبس . הִלְבִּישׁ : البس

2 ــ لصياغة أفعال من اسماء ذوات أو نعوت ، مثل :

הֶאֱזִין : سمع من אֹזֶן (الاذن) . הִצְבִּיעַ : اشار . من אֶצְבַּע : الا صبع . הִשְׁמִין : سمّن من שֻׁמָּן بدانة . הֶאְדִּים : احمر من אֹדֶם : حمرة .

3 ــ قد يبنى الوزن הִפְעִיל من افعال لا ياتي منها פָּעַל ، مثل נִשְׁפַּע : تأثر . הִשְׁפִּיעַ : اثر في .. נִכְנַע : اقتنع . הִכְנִיעַ : اقنع ...

4 ــ قد ياتي وزن הִפְעִיל لمعنى פָּעַל ، مثل הִתְחִיל : بدأ . הֶעְתִּיק : نقل (الكتابة)

הֶעֱבִיר : نقل (الشيىء)

5 ـ قد ياتى للدلالة على الدخول ف الشيىء ، مثل

הֶעֱרִיב : امسى (دخل ف المساء)

6 ـ قد ياتى بمعنى פָּעַל مثل :

הֶאֱבִיד--אִבֵּד : ضيع

تصريف הִפְעִיל בִּנְיַן-הַהִפְעִיל (הִקְטִיל)

עבר הִמְשַׁכְתִּי הִמְשַׁכְתָּ הִמְשַׁכְתְּ הִמְשִׁיךְ הִמְשִׁיכָה
הִמְשַׁכְנוּ הִמְשַׁכְתֶּם הִמְשַׁכְתֶּן הִמְשִׁיכוּ

הוה מַמְשִׁיךְ מַמְשִׁיכָה (וּמַמְשֶׁכֶת) מַמְשִׁיכִים מַמְשִׁיכוֹת

עתיד אַמְשִׁיךְ תַּמְשִׁיךְ תַּמְשִׁיכִי יַמְשִׁיךְ תַּמְשִׁיךְ .
נַמְשִׁיךְ תַּמְשִׁיכוּ תַּמְשֵׁכְנָה יַמְשִׁיכוּ תַּמְשֵׁכְנָה .

צווי הַמְשֵׁךְ הַמְשִׁיכִי הַמְשִׁיכוּ הַמְשֵׁכְנָה

מקור הַמְשִׁיךְ בְּהַמְשִׁיךְ כְּהַמְשִׁיךְ לְהַמְשִׁיךְ מֵהַמְשִׁיךְ .

ملاحظات

1 ـ علامة الوزن هى الـ ה مشكولة بالحريق ـִ ف الماضى ، وبالبتاح ـַ ف الامر والمصدر .

2 ـ تاتى الياء י بعد عين الفعل مع الغائب والغائبة

والغائبين فى الماضى ، ومع كل الضمائر فى المضارع الحالى ה ו ה ، ومع كل الضمائر فى المستقبل باستثناء المخاطبات والغائبات ومع كل الضمائر فى الامر باستثناء المخاطب .

وتاتى كذلك فى اسم الفعل לְהַבְדִּיל : للتفريق

3 ـ تشكل عين الفعل فى الامر بالصيرى مع المفرد والمخاطبات הַפְקֵד : تفقد . הַקְשֵׁבְנָה : انصتن .

4 ـ تشكل ميم מ المضارع الحالى ה ו ה وحروف المضارعة א נ י ת بالفتحة .

5 ـ تشكل فاء الفعل بالسكون التام

6 ـ وزن הָ פְ עַ ל (הָפְעַל) (הָקְטַל)

הִ פְ עִ י ל	הָ פְ עַ ל
מַ גְ דִּ י ל ה את הילדים	הילדים מֻגְדָּלָה
(هم ينمون الاولاد	(الاولاد) ينمون

صيغة הָפְעַל هى المبنى للمجهول الذى تقابله صيغة הִפְעִיל المبنى للمعلوم

تصريف صيغة הָ פְ עַ ל נטית ההָפְעַל(הָקְטַל)

ע ב ר הֻרְכַּבְתִּי הֻרְכַּבְתָּ הֻרְכַּבְתְּ הֻרְכַּב הֻרְכְּבָה
הֻרְכַּבְנוּ הֻרְכַּבְתֶּם הֻרְכַּבְתֶּן הֻרְכְּבוּ

ה ו ה מֻרְכָּב מֻרְכֶּבֶת(מֻרְכָּבָה) מֻרְכָּבִים מֻרְכָּבוֹת .
עתיד אֻרְכַּב תֻּרְכַּב תֻּרְכְּבִי יֻרְכַּב תֻּרְכַּב
נֻרְכַּב תֻּרְכְּבוּ תֻּרְכַּבְנָה יֻרְכְּבוּ תֻּרְכַּבְנָה
מקור הֻרְכֵּב ....

ملاحظات

1 ــ تشكل ה الماضــى و מ المضارع الحالــى وحــروف א,נ,י,ת, بالقبــوص أو بقماص قطــن ـُـ ، وتشكل فــاء الفعل بالسكون التام .

2 ــ تشكل عين الفعل فى المضارع الحالى بالقامص مثل باقــــى الافعال المبنية للمجهول

3 ــ تشكــل الزوائــد : ה,אנית,מ فى صيغــة الناقـــص (الذى فاؤه נ أو י) بالقبوص : נפל----הֻפַּלְתִּי : أسقطت ، תֻּפַּל .
יצג--הֻצַּג : قدموا (تمثيلية) מֻצָּג

4 ــ تاتى القامص قطن ـُـ غالبا تحت ה و מ ، اذا كانت فاء الفعل حرفا حلقيا : הָעֳמַדְתִּי : أوقفت . הָחֳלַט : قرر . وقد تشكل فى العبرية الحديثة بالقبوص ـُـ מֻעֲמָד : موقوف .

اوزان الافعال المبنية للمعلوم والمبنية للمجهول

المبني للمعلوم	المبنى للمجهول	المنعكس
פָּעַל (נִפְעַל)	נִפְעַל	(נִפְעַל)
פִּעֵל	פֻּעַל	הִתְפַּעֵל
הִפְעִיל	הֻפְעַל	

ابنية المبني للمجهول

		נִפְעַל	פֻּעַל	הֻפְעַל (הָפְעַל)
עבר	غائب	נִשְׁלַם	שֻׁלַּם	הֻשְׁלַם
הוה	غائب	נִשְׁלָם	מְשֻׁלָּם	מֻשְׁלָם
עתיד	غائب	יִשָּׁלֵם	יְשֻׁלַּם	יֻשְׁלַם
עתיד	مخاطبات غائبات	תִּשָּׁלַמְנָה	תְּשֻׁלַּמְנָה	תֻּשְׁלַמְנָה

ملاحظات

1 ـ تشكل عين الفعل بالقامص فى المضارع الحالى فى أبنية المجهول .

2 ـ تشكل מ المضارع الحالى و א נ י ת بالسكون فى بناء פֻּעל و פֻּעַל اما فى بناء הֻפְעַל فتشكل بالقبوص ◌ֻ أو بالقامص قطن ◌ָ

3 ـ تشكل عين الفعل المضارع (المستقبل) المبنى للمجهول بالفتحة ، اذا اسند الى المخاطبات والغائبات

الجامد والمشتق יְסוֹדִי וְנִגְזָר

الاسم ف العبرية قسمان : جامد : שֵׁם יְסוֹדִי
مشتق : שֵׁם נִגְזָר

1 ــ فالجامد ما لم يوجد لــه جــذر ولــم يؤخــذ مــن غيــره
مثل יָם : بحر . תֵּבֵל : العالم . אֶרֶץ : ارض .
שֻׁלְחָן : طاولة . وهو نوعان :

ا ــ اسم ذات : שֵׁם עֶצֶם : مثل : שֶׁכֶם : كتف . גּוּף :
جسم . רֹאשׁ : رأس . דֶּלֶת : باب .

ب ــ اسم معنى (مجرد) שֵׁם מִקְרֶה (מֻפְשָׁט) ، مثــل
תַּרְבּוּת : حضارة . שְׁכִינָה : ألوهية . שֵׁם : اسم .

2 ــ والمشتق ما له جذر واشتق من غيره مثل : שׁוֹמֵר :
حارس من שמר . שׁוֹכֵן : ساكن من שכן . وكذا שָׁכֵן :
جاور : שָׁכִיחַ : ممكن النسيان من שכח

المصـــدر הַמָּקוֹר

هو ما دل على حدث مجرد من الزمان ، ولــه اوزان قياسية فى الثلاثى هى :

1 ــ פָּעוֹל : ويستعمل لجميع الافعال صحيحة ومعتلة ما عدا الاجوف فمصدر שמר--שָׁמוֹר .חכם--חָכוֹם .יסד--יָסוֹד ידע--יָדוֹעַ . مثله פָּעֹל : مثل : עשה--עָשֹׂה. חסה--חָסֹה

2 ــ פּוֹל أو פּוּל للاجوف بالواو مثل : קום--קוֹם. לדן--לוּן. נוח--נוֹחַ. שוב--שׁוֹב .

3 ــ פִּיל للفعل الاجوف بالياء . ومثله : שיר--שִׁיר. גיל--גִּיל: ابتهج

ملاحظات

1 ــ اضافة المصدر : اذا كان على وزن פָּעֹל واضيف الــى اسم بعده فان فاءه تشكل بالشفا ويصبح على وزن פְּעֹל مثل זְכֹר חַג : ذكرى عيد . ويصبح على وزن פְּעֹל ان كان معتل الــلام بالالف مثــل : חֲטֹא שׁוֹכֵחַ خطأ نــاس . أو علـــى وزن פְּעוֹת ان كان معتل اللام بالهاء ، مثل : רְאוֹת נָבִיא: رؤية نبــى .

2 ــ يتحول المصدر المعتل الفاء بالياء عند الاضافة من פָּעֹל

الى עֶלֶת ، مثل :
(ישׁב) שֶׁבֶת מֶלֶךְ : جلسة ملك . أو الى פַּעַל مثل :
(יגע) יְגִעַ נֶפֶשׁ: مشقة نفس .

وان كانت لامه ألفا صار من פַּעַל الى עֵלֶת
مثل : יצא צֵאת עֶרֶב : خروج المساء . وان كانت فاء الفعل نونا وعينه مفتوحة فى المضارع مثل : נָגַשׁ יִגַּשׁ : حث . فان مصدره عند الاضافة يصبح עֶלֶת: גֶּשֶׁת הָמוֹן : اثارة الجمهور .

وان كانت لامه حاءا أو عينا مثل : ארח يصبح : אֱרֹחַ : ضيافة . ידע--דַּעַת .

وان كانت الفا يصبح נשא--שְׂאֵת : حمل .

3 – يتحول المصدر المضاف من לקח ، الى קַחַת ومن נָתַן الى תֵּת

بعض مصادر المزيد בִּנְיָנִים

1 – נִפְעַל----------הִפָּעֵל : הִשָּׁמֵר

2 – פִּעֵל----------פַּעֵל : דַּבֵּר

3 – פֻּעַל----------פֻּעוֹל : פֻּקּוֹד

4 – הִתְפַּעֵל----------הִתְפַּעֵל : הִתְקַשֵּׁר

5 – הִפְעִיל----------הַפְעִיל : הַקְצִיר (הַקְצֵר)

6 – הֻפְעַל----------הֻפְעַל : הֻקְצַר

المَصْدَرُ الرُّباعي

ا ــ المجــرد : פִּעְלֵל---פַּעֲלַל : גַּ לְ גֵּ ל

ب ــ المزيــد : : הִתְפַּעְלֵל הִתְגַּלְגֵּל .

المَصْدَرُ الميــمى

وهو الذى يبدأ بحرف מ زائدة على الجذر ، وياتى مــن الافعال الثلاثية ، فالفعل السالم الصحيح ياتى مصدره الميمى عــلى وزن : מִפְעָל ، مثل : מִכְמָן : مــكمن، من כמן .

واذا كان الفعل ثلاثيا مثالا صحيح اللام ، قلبت فاؤه י واو اوزيدت الميم قبلها عند صياغة المصدر الميمى ، مثل : מוֹרָה : معلمة من ירה : علم . מוֹרָשׁ : ميراث ، من ירשׁ

al-maktabeh www .com مكتبة المهتدين

اقسام المشتق חֶלְקֵי הַנִּגְזָר

1 ـ اسم الفاعل שֵׁם הַפּוֹעֵל

اسم يصاغ لمن وقع منه الفعل أو قام به . ولذلك يصاغ اسم الفاعل من الافعال المبنية للمعلوم مثل פָּעַל

פִּעֵל ، הִפְעִיל أو من الفعل المنعكس : הִתְפַּעֵל

ويشبه بناؤه بناء المضارع الحالى :

פָּעַל------פּוֹעֵל	:	שׁוֹמֵר	: حارس
פִּעֵל------מְפַעֵל	:	מְדַבֵּר	: متكلم
הִפְעִיל----מַפְעִיל	:	מַדְלִיק	: مشعل (النار)
הִתְפַּעֵל----מִתְפַּעֵל	:	מִתְהַלֵּךְ	: سار

وتاتى صيغ المبالغة من اسم الفاعل على الاوزان الآتية :

פַּעָל	:	קַרָא [1]	: كثير القراءة
פַּעְלָן	:	עַסְקָן	: كثير العمل (نشيط اجتماعيا) .
פַּעוּל	:	רַחוּם	كثير الرحمة (رحيم)
פַּעִיל	:	נָדִיב	محسن .

2 ـ اسم المفعول : שֵׁם הַפָּעוּל

يصاغ اسم المفعول من الفعل المتعدى للدلالة على من أو ما وقع عليه الفعل ، ويصاغ

---

1 ـ الاصل فى حركات ק ר א ان تكون קַ רָ א وبما ان الراء لا تقبل الشدة فقد نقلت تلك الشدة الى حركة الحرف الذى قبلها واصبحت الفتحة ، وهى القياس ، ָ تماما .

ا ـ من الثلاثى على وزن פָּעוּל أو على وزن בְּפְּעָל

שָׂנוּא : مكروه . בְּמֻתָּח : متمدد

واذا كان الفعل معتــل اللام بالهاء ، جــاء وزن اسم مفعولــه

هكــذا : פָּעוּי : עָשׂוּי مصنــوع مــن עשה. בָּטוּי---בטה :

ولا يصاغ اسم المفعول من فعل لازم

ب ـ من غير الثلاثــى

1 ـ פִּעֵל----מְפֻעָל : מְשֻׁפָּשׁ : معقــد

2 ـ הִפְעִיל---מֻפְעָל : מֻלְבָּשׁ : ملبـــس

3 ـ פִּעְלֵל---מְפֻעְלָל : מְדֻקְדָּק : مدقــق

اسم الزمان والمكان
שְׁמוֹת הַזְּמַן וְהַמָּקוֹם

اسم الزمان والمكان اسمان صيغا ليدلا على زمان الفعل أو مكانه ويصاغان من الثلاثى على وزن מִפְעָל

בדל----מִבְדָּל : مفــرق

זרח----מִזְרָח : مشرق

קלט----מִקְלָט ملجــأ

ومن الاجوف على وزن מָפוֹל

סוף----מָסוֹף : نهايــة

לון----מָלוֹן : فندق (مكان النوم)

קום----מָקוֹם : مكــان

ومن المثال الصحيح الآخر على وزن מוֹעָל

יָבַל----מוֹבָל مجــرى

יָדַע----מוֹדָע مكان الاجتماع

ومن اللفيف المفروق على وزن מוֹעָא

יָצָא ----מוֹצָא : مخــرج

ومن اللفيف المقرون على وزن מָפוֹא

בוא----מָבוֹא : مدخـــل

وقد تزاد ה التانيث للصيغ الآتية

מִפְעַל מָפוֹל מוֹעָל

(כבס) מִכְבָּסָה   مغسلـــة

(נוח) מְנוּחָה   استراحة (زمان)

(לון) מְלוּנָה   بيت الحارس

(ידע) מוּעָדָה   مكان الاجتماع

وقد تزاد لوزن מוּעָל (ون) ון مثل : מוֹעֲדוֹן ناد .

وياتى اسم الزمان على وزن מוֹעֵל مثل : מוֹעֵד : (موعد ،، عيـــد)

. لا يصاغ اسم الزمان والمكان من غير الثلاثى .

اسم الآلة שֵׁם הַכְּלִי

يصاغ اسم الآلة من الفعل الثلاثى المتعدى ليدل على الشىء الذى استحدث به الفعل . ومن اوزانها السماعية :

1 ــ מַפְעֵל : מַצְלֵל : الشوكة الرنانة ، مــن الفعل צלל : رن

מַצְנֵח : مظلة هبوط ، من الفعل צ נ ח هبـــط

מַפְלֵט : قاذف من الفعل פ ל ט : قـــذف

2 ــ מַפְעֶלֶת מַצְעֶרֶת مخنق : صمام خانق ، من الفعل צ ע ר : تضاءل .

מַצֶּקֶת : مغرفة ، من الفعل יצק : صـــب

מַפְצֶלֶת : مسحاج ، من الفعل פצל : سحج

3 ــ מַפְעֵלָה : מַדְפֵּסָה : آلة طباعة ، من الفعل דפס : طبـــع

מַגְזֵרָה : منشار ، من فعل גזר : نشـــر

מַבְחֵנָה : انبوب اختيار ، من الفعل בחן : حرب

وهناك أوزان اخرى اقل سماعا ، كما أن هناك اسماء غير مشتقـــة وهى كثيرة ، يرجع اليها ف كتب اللغـــة .

al-maktabeh
مكتبة المهتدين

الحــروف . הַמִּלּוֹת

انواع الحروف : סוּגֵי הַמִּלּוֹת

انواع الحروف فى العبرية ستة ، وهى

ا ــ حروف النسب	ب ــ حروف الربط
جـ ــ الظــروف	د ــ علامات الاستفهام
هـ ــ حروف النداء	و ــ الضمائــر

ا ــ حروف النسب : מִלּוֹת הַיַּחַס

وهى التى تدخل على الاسم أو الضمير ، ولا يصح دخولها على الفعل ، وتعد ظروفا ايضا ، (زمان ، مكان ....) وقد تكون مفعولا بــه .

من هذه الحروف :

בְּ כְּ לְ מִ מִן אֶת עַל . . . עַד : حتى . בֵּין : بين . תּוֹךְ : وسط . מוּל : امام . כְּמוֹ : مثل . לְפִי : حسب לְשֵׁם : لاجل . לְתוֹךְ : الى الداخل . כְּנֶגֶד : ضد . אֵצֶל : عند . אַחַר : بعد . נֹכַח : مقابل ... כְּלַפֵּי : ازاء

בִּלְתִּי : بدون ... זוּלַת : ما عدا . תַּחַת : تحت

קֶרֶב : داخل . בְּעַד : لصالح ... לְעֻמַּת : مقابــل

לִקְרַאת : نحو . ...

ب ــ حروف الربط : מִלּוֹת הַקִּשּׁוּר

وهى التى تربط بين اجزاء الكلام او الجملــة وتاتى حروف الربط

للمعانى الآتيـــة :

1 ــ للربط بين اجزاء الجملة : וְ - גַּם : ايضا . אַף : كذلك .

2 ــ لتأكيد الكلام רַק : فقط . אֶלָּא : الا ، لا غير

3 ــ للاعتراض : אֲבָל : لكن . אוּלָם : لكن . אֶפֶס : لا شىء . לֹא כִּי : ليس الامر كذلك . חוּץ מִן : باستثنـــاء בִּלְבַד שֶׁ : بشرط ان .

4 ــ للسبب : בִּגְלַל : من اجل. בְּשֶׁל : بسبب מִפְּנֵי מִשּׁוּם : لان . עֵקֶב : نتيجة لـــ . יַעַן : لان. כֵּיוָן שֶׁ طالما . מִשּׁוּם שֶׁ : حيث . שֶׁכֵּן : بما أن . בַּאֲשֶׁר : حيثمـــا .

5 ــ للظرفية : מִשֶּׁ : منذ כָּל אֵימַת שֶׁ: وقتمـــا כִּמְעַט שֶׁ : تقريبا .

6 ــ للشرطية : אִם : اذا . אִלּוּ : ان كان . לוּ : لو לוּלֵי (לוּלֵא) : ما لم . אִלְמָלֵי :لولا . כִּי : اذا .

7 ــ للاستدراك : אַף־כִּי : مــع ان.אַף־עַל־פִּי־כֵן :مــع ذلك .אֲפִילוּ :حتى ولو ان .לַמְרוֹת : على الرغم من .

جـ ــ الظـــــروف

تتكون الظروف فى العبرية من :

ا ــ ظروف حقيقة مثـــل : פֹּה هنا . שָׁם : هناك
تـــم .

ب ــ بعض الاسماء مثل : הַיּוֹם : اليوم ...

جـ ــ اسم فعل مثل : הֵיטֵב : حسنا . הַרְבֵּה : كثيرا .

د ــ اسم وحرف نسب مثل : כְּרֶגַע : اللحظة . כָּעֵת
الآن . מֵרֹאשׁ : بدءا ...

1 ــ ظروف الكيف : מִלּוֹת הָאֹפֶן

טוֹב : طيب . הֵיטֵב : حسنا . יָפֶה : جميل .
חִנָּם : مجانا . רֵיקָם : سدى . כָּךְ : هكذا . לְאַט : ببطء .
לְבַד : وحيدا . לַחֲלוּטִין : اطلاقا. לְאַלְתַּר : فورا .
כַּשּׁוּרָה : على ما يرام . כַּיּוֹצֵא בּוֹ : ما شابه . כְּגוֹן : مثل
בַּעֲצַלְתַּיִם : ببطء . בְּכַוָּנָה : بقصد . בִּשְׁגָגָה : عفوا ..

2 ــ ظروف المكان : (אֵיפֹה אַיֵּה) אָנָה :

الى اين . מִנַּיִן : من اين . פֹּה : هنا . שָׁם :
تـــم . סָבִיב : حوالى . הָלְאָה : وراء . אֵילָךְ : بعيدا .
אֵילָךְ וְאֵילָךְ : من هنا وهناك . הֵנָּה و הֲלוֹם : هنـــا .
לְמַעְלָה : فوق . לְמַטָּה : تحت . לְקַמָּן : بعيـــدا .
קָדִימָה : شرقا . פְּנִימָה : داخلا . חוּצָה : خارجا .
יָמִינָה : يمينا . שְׂמֹאלָה : شمالا .

3 ـ ظروف الزمان :

מָתַי : متى . עַד מָתַי : الى متى

עַתָּה : الآن . עַכְשָׁיו : الآن . תֵּכֶף : فورا . מִיָּד

بسرعة . כְּבָר : منذ زمن . אָז : حينئذ . מֵאָז : منـذ .

פִּתְאֹם : فجأة . אֶתְמוֹל : البارحة . שִׁלְשׁוֹם : قبـل

البارحة . מָחָר : غدا . תָּמִיד : دائما . תָּדִיר : علـى

الدوام . פַּעַם : مرة . בְּטֶרֶם قبل כְּרֶגַע : لحظـة .

..... לִפְעָמִים : مرات . לִפְרָקִים : احيانا . לְשֶׁעָבַר :

ما قبل . לְעָתִיד : مستقبلا . לְמַפְרֵעַ : سلفا . לְעוֹלָמִים :

أبدا . אֶשְׁתָּקַד : السنة الماضية . מִיָּמִים יָמִימָה :

منذ الازل . בֵּין הָעַרְבַּיִם : الغسق . בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת :

وقت الشفق .

4 ـ حروف الكمية (ظروف)

דַּי , דַּי : كفاية . הַרְבֵּה : كثيرا . יוֹתֵר : اكثـر .

מַשֶּׁהוּ : شيء ما . פָּחוֹת : اقل . קְצָת و מְעַת , מְעַט

قليـلا . לִכְדֵי : حوالى .

5 ـ حروف السبب (ظروف)

מַדּוּעַ : ما الداعي . מִפְּנֵי מָה : لاى سبب ...

6 ـ الفاظ التاكيـد (ظروف)

אָכֵן : يقينا . אָמֵן : حقا . בֶּאֱמֶת : حقيقة . כֵּן : نعم .

הֲרֵי : هوذا

مكتبة المهتدين

7 ـ حروف السلب (ظروف)

אַיִן و אֵין : لا يوجد . אַל :لا . בַּל و בִּלְתִּי : بدون.
و לֹא : لا . פֶּן : لئلا .

8 ـ حروف الشك (ظروف)

אוּלַי : ربما . אֶפְשַׁר : يمكن . שֶׁמָּא : مشكوك فيه
יִתָּכֵן : يحتمل . כַּנִּרְאֶה : كما يظهر ، ...

د ـ حروف الاستفهام :

מִי ? : مـن ؟ . מָה ? : ماذا ؟ . אֵי : أي ؟ בְּאֵיזֶה אֹפֶן باية طريقة .
אָנָה ? : الى اين . ؟ אֵיפֹה : اين ؟ אָן ? : اين ؟
وكذلك הֵיכָן : اين ؟ . מֵאַיִן : من أين ؟ . מָתַי ? : متى ؟ מִפְּנֵי
מָה ?: لماذا ؟ מָה טַעַם? : ما السبب .

هـ ـ حروف النداء ، ومنها للندبة :

אוֹי و הוֹי : واحسرتاه אִי הוֹיָה אֲבוֹי אֲהָה . .
بمعنى واسفاه واويلاه .

ومنها للابتهاج : הֵידָד הֶאָח

ومنها للرجاء والتوسل : אָנָּא , נָא :رجاء הַלְוַאי : ليت .

ومنها ما يكون للتعجب : מָה ! אֵיכָה !

ومنها ما يكون للبراء من عمل شيء : חָלִילָה ؟
חַס וְחָלִילָה, חַס וְשָׁלוֹם : حاشا لله

و ـ الضمائر (انظر الضمائـــر)

المفعول ـــــــ תֹּאַר הַפֹּעַל

المفعول به .

هو الذى يقع عليه فعل الفاعـل وليست له علامة تميز آخـره لفقدان الاعراب من العبرية ، ويعرف من قرينة الكلام أو بعلامة : אֶ ת - אֶת (1) التى تسبقه مثل : אֲנִי מְדַבֵּר עִבְרִית : انا متكلم عبرية. שָׁתִיתִי אֶת אֲוִיר הָאָרֶץ : شربت هـواء هذه الارض

ويسبق المفعول به بـ **אֶת** أو **אֶת** اذا كان معرفا مثل

הַשּׁוּעָל אוֹכֵל **אֶת** הַגְּבִינָה: ياكل الثعلب الجبن

הַמּוֹרֶה אוֹהֵב **אֶת** דָּנִיֵּאל : المعلم يحب دانييـل

وياتى بعد الفعل المتعدى مثل العربية مثل :

בַּלָּה נוֹשֵׂאת לֶחֶם : تحمل « بله » خبزا .

وقد يتعدى الفعل الى مفعولين اسمين او مفعولين احدهما اسـم والآخر ضمير ، مثل :

הַיְלָדִים אֲשֶׁר חָנַן אֱלֹהִים אֶת־עַבְדֶּךָ

الاولاد الذين رزق الله عبدك .

וַיִּתֵּן אוֹתִי כֶּסֶף: وأعطانى ما لا .

---

1) تسند אֶת الى جميع الضمائر المتصلة ·

אוֹתִי, אוֹתְךָ, אוֹתוֹ, אוֹתָנוּ, אֶתְכֶם

تدل את أحيانا على معنى עִם : مع · اذ ذاك تسند الى الضمائر المتصلـة كما تسند עם :

אִתִּי, אִתְּךָ, אִתּוֹ, אִתְּכֶם, אִתְּכֶן

وقد يتعدى الفعل الى مفعولين احدهما منصوب وثانيهما مجرور ،

مثل : נָתַתִּי לְעָנִי לֶחֶם : اعطيت الفقير خبزا .

חָשַׁבְתִּי אֶת הַצַּדִּיק לְרָשָׁע : حسبت الصالح طالحا .

وقد يتبع المفعول به بـ ـָ ה عندما يدل الفعل على اتجـاه ،

مثل : כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לָבוֹא מִצְרָיְמָה :

عندما كان يقرب مصر .

ملاحظة

قد ياتى المفعول به قبل الفعل مثل :

הוֹד וְהָדָר לָבַשְׁתָּ : مجدا وجلالا لبست

المفعول فيه זמן ומקום הפעולה

هو الذى يدل على زمن وقوع الفعل او مكانه ، اى قد يكون ظرف زمان او مكان ، مثل : הַיּוֹם שָׁלַחְתִּי

כֶּסֶף לֶעָנִי : اليوم ارسلت مالا للفقير .

שָׁם יָשַׁבְתִּי : هناك جلست (انظر الظروف) .

المفعول المطلق

وهو غير المفعول المطلق العربى ، ويسمى فى العبرية :

אֵיכוּת הַפְּעוּלָּה . ويأتى :

1 ـ ليدل على نوع المصدر مثل : חָרַץ לַשָּׁוְא : اجتهد عبثا (اجتهد اجتهادا عبثا)

2 ـ صفة للمصدر مثل : עָשִׂיתִי יותר : عملت أكثر ، علمت عملا كثيرا

3 ـ للتأكيد مثل : אָמְנָם נָסַע אָחִי : حقا ، سافر أخى

الحال

ما دل على هيئة الفاعل والمفعول به حين حدوث الفعل

مثل : רוֹקֵד הָלַכְתִּי בְּדַרְכִּי : قفزا سرت في طريقي .

מְשֻׁבַּר נֶפֶשׁ מְצָאתִיךָ : كسير النفس وجدتك .

זָקֵן יָלַדְתָּ אֶת בִּנְךָ : شيخا ولدت ابنك .

وغالبا ما يكون الحال مشتقا كما في الامثلة السابقة ، وقد ياتي جامدا في بعض الحالات مثل :

שַׁאֲנָן אֲנִי יָשֵׁן בְּחַדְרִי مطمئنا انام في غرفتي .

הֵשִׁיב רֵיקָם : رجع خالي الوفاض .

وقد يدخل حرفا النسب ב , ל على اسم المصدر ليصبح مفعولا مطلقا أو حالا ، مثل : בָּא בַּאֲבֵדָה : رجع خاسرا .

הָלַךְ לְשָׁלוֹם : ذهب سالما

وقد يدخل حرف النسب מ على اسم المصدر فيؤدي معنى المفعول لاجله مثل בּוֹכֶה מִשָּׂשׂוֹן : يبكي فرحا .

סָבַל מֵעַבְדוּת : قاسي عبودية

מֵת מִפַּחַד : مات خوفا

الجملة

الجملة *

הַמִּשְׁפָּט וַחֲלָקָיו

أنواع الجملـــة

بنـــاء الجملـــة

يهتم موضوع بناء الجملة بنظم الالفاظ المفردة ليجعل منها جملا كاملة . فى حين يهتم علم الاصوات بدراسة هذه الاصوات فى حد ذاتها ، وفى طريقة التلفظ بها . اما علم الصرف فموضوعه صورة اللفظ وما يحدث فيه من تغيير .

وهناك قواعد اساسية كثيرة مشتركة تخص التركيب فى كل اللغات ، الا ان لكل لغة قواعدها الخاصة بها ، وهى التى تميز اسلوبها عن غيره .

وموضوع التركيب العبرى هو اللغة العبرية قديمة وحديثة ، وذلك فى لغة التوراة والمشنه والتلمود والمدرشيـــم وعبرية العصر الوسيـــط والعبرية الحديثة وآدابها .

الجملـــــة הַמִּשְׁפָּט

يستعمل المتحدث اصواتا هى عبارة عن الفاظ ، وتكون هذه الالفاظ مجموعة كلمات ، كـــل مجموعة تدل عـــلى معنى قائم بذاته . فـــاذا ما انتظمت هذه الالفاظ بطريقة توصـــل منها الى معنى ، سميــــــت

---

*) اقتبسنا هذا الفصل — مع بعض التصرف — من كتاب
תקציר הדקדוק והתחביר, אברהם אבן שושן, ירושלים 1974
وقد ترجمنا المصطلحات ترجمة حرفية لكى تبقى مرتبطة فى ذهن القارىء باللفظ العبرى الاصلى.
كما اننا التزمنا بترجمة الامثلة ترجمة حرفية وبنفس الترتيب كلما امكن ذلك .

جملة מִשְׁפָּט أو عبارة : פָּסוּק . وعليه فان هذه الكلمات المنثورة التى لا معنى لها وهى :

צִפּוֹרָה- שָׁלוֹם- נֶחְמֶדֶת- רַב- שׁוּבֵךְ[1]

يمكن ان تصبح جملة رائقة :"שלום רב שובך, צפורה נחמדת"[2]

ويمكن ان تكون الجملة مركبة من عدة كلمات كما فى المثال اعلاه ، أو من لفظتين : "בָּרוּךְ הַבָּא"[3]"הָיָה עֶרֶב"[4] . أو من لفظ واحد فقط مثل : "שָׁלוֹם" "נֵלְכָה""הַסּוּ"[5]

: أنواع الجملة

من حيث المضمون .

تنقسم الجملة من حيث المضمون الى اربعة انواع :

١ ــ **الجملة الخبرية** משפט חִוּוּי

ما دل على عمل أو حدث أو اخبار ، اثباتا أو نفيا ، مثل :

"בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים הַשָּׁמַיִם עַל־פִּי־רֹב מְעֻנָּנִים"[6]

"מִי שֶׁלֹּא טָרַח בְּעֶרֶב שַׁבָּת לֹא יֹאכַל בְּשַׁבָּת"[7]

وتنتهى الجملة الخبرية بنقطة أو باى نوع من انواع الوقف ، مثل ثلاث نقط متتابعة أو نقطة ومنصلة أو بفاصلة ، اذا ارتبطت الجملة الخبرية بما بعدها .

---

1) عصفورة ــ سلام ــ جميلة ــ كثير ــ عودتك .
2) طمانينة كبرى عودتك أيتها العصفورة الجميلة .
3) مبارك الآتى .
4) كان مساء .
5) سلام ــ لنذهب ــ اسكتوا .
6) فى أيام المطر تكون السماء غالبا ملبدة بالغيوم .
7) الذى لم يعان عشية الجمعة لا يطعم يوم السبت .

al-shakeabeh مكتبة المهتدين

ب – משפט קריאה : **الجملة الطلبية**

ما دل على أمر أو نهى أو تحضيض ... مثل : כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ" "קָדִימָה צְעַד" "אַל תּוֹסֶף רְאוֹת פָּנָי"[1]
وتنتهى الجمل الطلبية بعلامة التعجب !

ج – משפט שאלה : **الجملة الاستفهامية**

ما احتيج فيها الى اجابة يخبر بها المستفهم ، مثل :
"מַדּוּעַ שִׁבֵּר מֹשֶׁה אֶת הַלּוּחוֹת?" "הֲרָאִיתָ אֶת יוֹסֵף?"[2]
وتنتهى الجملة الاستفهامية بعلامة الاستفهام .

د – משפט תמיהה : **الجملة التعجبية**

ما دل على تعجب أو استغراب ، مثل :
"הֲשֹׁמֵר אָחִי אָנֹכִי ?!" "הֲרָצַחְתָּ וְגַם יָרָשְׁתָּ?!"[3]
وغالبا ما نتهى الجملة التعجبية بعلامتى الاستفهام والتعجب ..

طرفا الجملة الرئيسيان : (مسند ومسند اليه)

ترتكز الجملة ، لكى يكون لها مضمون ومعنى ، على طرفين اساسين ، وهما :

ا – الطرف المحكى أو المتحدث عنه ، وهو الذى يكون جوابـــا للسؤال : من ؟ أو ما ؟ وهو المسند

---

1) احترم اباك وامك ! – تقدم الى الامام خطوة ! لا تقابلنى ! !
2) لماذا كسر موسى الالواح ؟ – هل رايت يوسف ؟
3) احارس انا اخى ؟ ! – اقتتل وترث مع ذلك ؟ ! .

ب ــ الطرف الثانى الذى يتناول عمل أو حال أو صفة المسند ، وهو الذى يجيب عن الاسئلة : ماذا يفعل ؟ أو ماذا حدث له ؟ أو مـا حاله ؟ أو لمن هو ؟ ... وهو المسند اليه

ويكون المسند فى غالب الاحيان اسما أو ضميرا أو اى اسم آخر .

ويكون المسند اليه فى غالب الاحيان فعلا أو اى لفظ آخر .

امثلــة

נוֹשֵׂא   נָשׂוּא

(اسم) הָרוּחַ נוֹשֶׁבֶת [1] (فعــل)

(») הַיּוֹם קָצָר [2] (صفة)

(صفة) הֶחָכָם מְאֻשָּׁר [3] (صفة)

(اسم) הָעֲבוֹדָה (הִיא) חַיֵּינוּ [4] (اسم)

(ضمير) אֲנִי הַגֶּבֶר [5] (اسم)

(عــدد) שְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ [6] (فعل)

(اسم فعل) לִחְיוֹת כְּדַאי [7] (ظرف)

ويمكن ان يكون كل من المسند والمسند اليه عبارة عن لفظة واحدة ،

وكذا يمكن ان يكون كل منهما ، منطقيا ، عبارة عن مجموعة الفاظ تكون وحدة عقلية منطقية : "נוֹשֵׂא הֶגְיוֹנִי" و "נָשׂוּא הֶגְיוֹנִי".

(من ؟) דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיָּם [8] (ما حاله ؟)

---

1) الريــح هبــت .
2) اليــوم قصــير .
3) الحكيــم سعيــد .
4) العمــل حياتنــا .
5) انــا الرجــل .
6) الثلاثــة الذين اكلــوا .
7) تمين ان نحيى : (ان يحيى تمين)
8) داود ملك اسرائيل حى وما يزال .

כָּל הַמַּרְבֶּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת
מִצְרַיִם הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח[1] (ما جزاؤه ؟)
(ما ؟) אִם אֵין אֲנִי לִי מִי לִי - (لمن هى ؟)
אִמְרָתוֹ שֶׁל הִלֵּל הִיא[2]

اذا كان الــ נושא و נשוא طرفى الجملة الرئيسيين ، فان الجملة لا تخلو من اجزاء اخرى ذات اهميــة فى تلوين المضمـــون أو تحديده . منها الــ מֻשָּׂא : (المفعول)

وهو الاسم الذى يقع عليه فعل الفاعل ، مثلا :

"הַחַיָּט תָּפַר בֶּגֶד"[3] قال נוֹשֵׂא هو הַחַיָּט و נָשׂוּא-תָּפַר والذى وقع عليه فعل الفاعل هو لفظة בֶּגֶד فهى مفعول مباشر وقع عليها فعل : الخياطة . وفى الجملة : מֹשֶׁה נָתַן אֶת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל נוֹשֵׂא هو מֹשֶׁה و נָשׂוּא هو נָתַן ، وانتقل فعل الفاعل بواسطة אֶת لـ תּוֹרָה . ماذا اعطى موسى ؟ اعطى (اتى ب) التوراة . وبواسطة אֶל لـ יִשְׂרָאֵל ، لمن اعطى موسى التوراة ؟ الى اسرائيل . فكل اسم يقع عليه فعــل الفاعل بـــ אֶת أو ب אֶל أو לְ أو בְּ- עִם وما شابهها ، يسمى מֻשָּׂא : (مفعول) . فالمعول الذى يتوصل اليه بـــ אֶת (بعد فعل متعد) هو מֻשָּׂא יָשִׁיר : مفعول مباشر ، والمفعول المتوصل اليه بـــ : אֶל, עִם, בְּ, עַל وما شابهها فهو מֻשָּׂא עָקִיף : مفعول غير مباشر . اى توصل اليه بحرف من حروف الجر .

1) كل مكثر الحديث من خروج مصر ممدوح .
2) ان لم أكن لنفسى من يكون لى ، قولة هلل هى .
3) الخياط خاط اللباس .
4) اعطى موسى التوراة لبنى اسرائيل .

المصاحـــــب לְוַאי

قد يكون הַנּוֹשֵׂא او הַמְּשֻׂא أو أى اسم آخر فى الجملة ، مصحوبا بلفظ من الالفاظ جاء لوصفه أو حده . وهو الصفة مثل :

"הָרוּחַ הַחַמָּה נוֹשֶׁבֶת"[1] ; "קָטַפְתִּי אֶת הַפֶּרַח הַלָּבָן"[2]

فاللفظان "חמה" "לבן" تسمى לוַאי : مصاحب ، لانها تصاحب الاسم وتصفه . وقد يكون المصاحب صفة ، وقد يكون غير صفة ، مثلا

(صفة) : "בֵּן חָכָם יְשַׂמַּח אָב"[3]

(اسم) : "בְּאַרְמוֹן־שַׁיִשׁ תִּישַׁן מַלְכַּת־הָאָבִיב"[4]

(عـــدد) : "עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד"[5]. (مضارع

(مضارع حالـــى) : "בְּרוּכָה הַיָּד הָעוֹבֶדֶת"[6]

(اسم اشارة) : "מַצָּה זוֹ שֶׁאָנוּ אוֹכְלִים"[7]

(النسبة) : "כַּרְמִי שֶׁלִּי לֹא נָטַעְתִּי"[8]

תֵּאוּרֵי־הַפֹּעַל : الظـــــروف

وكما ان لـــ לַנּוֹשֵׂא و الـــ מְשֻׂא مصاحبا ، واكثر المصاحبات اسماء ، كذلك توجد فى الجملة مصاحبات لـــ נָשׂוּא ، لتحديد حـــــدث الفعل كيفـــــا وزمانا وسببـــــا ... وتسمى هـــــذه المصاحبات "תֵּאוּרֵי הַפֹּעַל" وتعنى فى العبرية : الظروف ، وهى :

---

1) الريح الحارة هبــت .
2) تطفت الوردة البيضاء .
3) الابن العاقل يسر اباه .
4) فى قصر رخام تنام ملكة الربيع .
5) على ثلاثة اشياء يقوم العالم .
6) مباركـــة اليد العاملـــة .
7) الفطير هذا الذى ناكـــل .
8) كرمى الذى لى لم احرسه .

ا ـ תֹּאַר־הַפֹּעַל : كيف حدث الفعل ؟ باية طريقة ؟ مثل : "הָאִישׁ פָּנָה אֵלֵינוּ בַּאֲדִיבוּת"[1] "הַזּוֹרְעִים בְּדִמְעָה בְּרִנָּה יִקְצֹרוּ"[2]

ب ـ תֹּאַר־הַזְּמַן : متى حدث الفعل ؟ الى متى ؟ كم من وقت ...

مثل :

"וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וָלַיְלָה"[3] "הַיּוֹם עָבַדְנוּ עַד שָׁעָה שָׁלֹשׁ"[4]

جـ ـ תֹּאַר־הַמָּקוֹם : أين حدث الفعل ؟ الى اين ؟ من اين ؟ ... مثل : "הַנַּעַר הִתְאָרֵחַ אֵצֶל דּוֹדוֹ בְּתֵל־אָבִיב"[5]

"כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם"[6]

د ـ תֹּאַר־הַסִּבָּה : لماذا ؟ من اجل ماذا ؟ بسبب ماذا ؟ مثل :

לֹא בָּאתִי לָעֲבוֹדָה מֵחֲמַת מַחֲלָה[7]

וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה מִקֹּצֶר רוּחַ וּמֵעֲבוֹדָה קָשָׁה[8]

هـ ـ תֹּאַר־הַתַּכְלִית : لم ؟ لاى هدف ؟ مثل :

לֹא נִבְרָא הַלַּיְלָה אֶלָּא לְשֵׁנָה[9]. יָצָאתִי אֶל הַגַּן לִשְׁאֹף רוּחַ[10]

و ـ תֹּאַר־הַמַּצָּב : في اية حال ؟ مثل :

הָאִישׁ חָזַר הַבַּיְתָה בְּפָנִים שְׂמֵחוֹת[11]. יָשַׁב בָּדָד וְיִדֹּם[12]

ز ـ תֹּאַר־תְּנַאי : باى شرط ، باية شروط ؟ مثل :

בְּאֶפֶס עֵצִים תִּכְבֶּה אֵשׁ[13]. אִם תֵּלְכִי עִמִּי וְהָלָכְתִּי[14]

حـ ـ תֹּאַר־וִתּוּר : على الرغم من ؟ مثل :

עַל אַף מְזִמּוֹת אוֹיְבַי תְּחַיֵּנִי[15]. הוֹסַפְנוּ לָלֶכֶת לַמְרוֹת עֲיֵפוּתֵנוּ הָרַבָּה

تتكون الجملة ، بالاضافة الى الفاعل والفعل والمفعول

al-maktabeh مكتبة المهتدين

1) التفت الرجل الينا بأدب .
2) الزارعون بالدموع بالغناء يحصدون .
3) تلهج فيه ليلا ونهارا .
4) اليوم ، اشتغلنا حتى الساعة الثالثة .
5) استضيف الطفل عند عمه بتل أبيب
6) كل الانهار تجرى نحو البحر .
7) لم آت الى العمل بسبب المرض
8) ولم يسمعوا كلام موسى لنفاذ صبرهم وقساوة عملهم
9) لم يخلق الليل الا للنوم
10) خرجت الى الحديقة لاستنشاق الهواء .
11) رجع الرجل الى البيت بوجه بشوش
12) جلس وحيدا .
13) بعدم الحطب تنطفىء النار .
14) اذا ذهبت معى ذهبت .
15) تحيني بالرغم من اعدائي .
16) تابعنا السير بالرغم من تعبنا الكثير .

والمصاحبات ـ وهى اجزاء اساسية فى الجملة ـ من الفاظ أخرى لها دلالتها فى اتمام المعنى ، منها :

الرابطة אוגד

وتاتى فى بعض الجمل بين المسند والمسند اليه ، لتحديد الزمان أو لتأكيد المعنى . وذلك عندما يكون المسند اليه اسما أو فى صيغة المضارع الحالى (اسم الفاعل) . مثل : אַבְרָהָם הָיָה הָעִבְרִי הָרִאשׁוֹן [1]
הַנֵּפְט הוּא נוֹזֵל [2]

وهناك روابط اخرى مثل الضمائر :הוא-היא-הם-הן

وكذلك الفعلان : נַעֲשָׂה (اصبح) הָפַךְ (انقلب [اصبح]) مثل :

הַיָּם נַעֲשָׂה סוֹעֵר [3]
שְׂעָרוֹ הָפַךְ לָבָן [4]

---

1) ابراهيم ، كان العبرى الاول .
2) النفط ، هو ، سائل .
3) البحر اصبح هائجا .
4) شعره انقلب بياضا .

تنبيـــــه .

لا تعتبـــر الافعال : ה י ה و ה פ ך روابط فى مثل الجملتين :
"הַדָּבָר הָיָה לִפְנֵי שָׁנִים רַבּוֹת"[1] "הַשּׁוֹבָב הָפַךְ אֶת הַכִּסֵּא"[2]
وانما هى مسند اليه حقيقى .

« الفـــــات » פְּנִיָּה

ياتى فى الجملة ، اسم أو عبارة ترتبط ارتباطا وثيقا باجـــــزاء الجملة الرئيسية ، وهى التى تكون المقصود الذى يريد المتكلم ان يلفت اليه الانباه ، وقد تكون اسما أو صيغة ، مثل "שָׁמַיִם, בַּקָּשָׁה רַחֲמִים עָלַי!"[3] "שְׁמַע, בְּנִי, מוּסַר אָבִיךָ"[4] "שָׁלוֹם רַב שׁוּבֵךְ, צִפּוֹרָה נֶחְמֶדֶת"[5]

وتسمى اللفظة أو مجموعة الالفاظ التى تكون الصيغة التى يلفـــت اليهـــا المتكلـــم الانبـــاه פְּנִיָּה : الفـــاتا . وهـــى فى الجمـــل السابقة : (שָׁמַיִם- בְּנִי- צִפּוֹרָה נֶחְמֶדֶת)

ويفصل بينها وبين الجملة فاصلة أو فاصلتان

اعتراضيـــة הֶסְגֵּר

قد تاتى لفظة او اكثر ، فى جملة ما ، دون آن تكون لها علاقات وطيدة بالمعنى الاصلى ، ولكنها تاتى اعتراضية داخل الجملة مثل : "עוֹלִים רַבִּים עֲדַיִן אֵינָם יוֹדְעִים, לְצַעֲרֵנוּ, עִבְרִית"[6] أو : "בְּיַאלִיק,

---

1) كان الامر قبل سنوات كثيرة . 2) قلب المشاكس الكرسى .
3) ايتها السموات ، استنزلن على الرحمة . 4) اسمع بنـى ، تأنيـب ابيـك .
5) طمانينة كبرى ، عودتك ايتها العصفورة الجميلة .
6) كثير من المهاجرين لم يعرفوا حتى الآن ، للاسـف ، العبرية .

זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה, הָיָה מִגְּדוֹלֵי מְשׁוֹרְרֵינוּ"[1]. فالالفاظ لְצַעֲרֵנוּ-זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה تسمى הֶ סְ גֵּ ר . ويفصل بينها وبين باقى الجملة بفاصلة .

بدل תְּמוּרָה

قد ياتى اسم أو عبارة بها اسم بعد נ וֹ שֵׂ א لا يكون صفة ، ولكنه يكون مرادفا أو بدلا عن الـ נ וֹ שֵׂ א مثل :

"הַמֶּלֶךְ דָּוִד הִרְחִיב אֶת גְּבוּלוֹת יִשְׂרָאֵל"[2] "הַכְּנֶסֶת, בֵּית הַנִּבְחָרִים הָעִבְרִי, יוֹשֶׁבֶת בִּירוּשָׁלַיִם"[3] . وتسمى اللفظة أو الالفاظ التى تاتى للتأكيد תְּמוּרָה بدلا .

ملاحظة

اذا ما قارنا بين الجملتين اعلاه وهذه الجملة : הַפֶּרַח הָאָדֹם נִקְטַף[4] نلاحظ انه لا يمكن للفظة הָאָדֹם ان تكون بدلا ، وانما هى نعت . وذلك لانها عندما تزال ، تصبح الجملة قاصرة عن اداء معناها التام المراد منها .

أننا عندما نزيل كلمة הַמֶּלֶךְ من الجملة الاولى اعلاه ، وكلمة הַכְּנֶסֶת من الثانية ، فان البدل يبقى قائما مقامها . اما عندما نحذف كلمة הָאָדֹם من الجملة الاخيرة فان الجملة تبقى مبهمة .

---

1) بياليك ، **طاب ذكره** ، كان من اكبر شعرائنا .
2) الملك داود مد حدود اسرائيل .
3) الكنيست ، البرلمان العبرى، يظل بالقدس .
4) الوردة الحمراء قطفت .

الجملة البسيطة

הַמִּשְׁפָּט הַפָּשׁוּט

الجملة البسيطة هى التى تحتوى נוֹשֵׂא واحدا و נָשׂוּא واحدا فقط . وكذا מְשֻׂא أو مصاحبا ، وتسمى "מִשְׁפָּט פָּשׁוּט جملة بسيطة ، وجل الجمل السابقة من هذا النوع ، كما أنها هى الاكثـــر شيوعا فى لغة الكلام أو الكتابة .

الرتبة فى الجملة סֵדֶר הַמִּלִּים בַּמִּשְׁפָּט :

الترتيب المتبع فى الجملة العبرية هـــو : נוֹשֵׂא נָשׂוּא (مـــع مصاحباته أو بدونها)

ثم باقى اجزاء الجملة ، امثلة :

אִישׁ הָיָה בְּאֶרֶץ עוּץ[1] : (فاعل ــ فعل ــ ظرف مكان وهو جار ومجـــرور) .

מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי[2] : (فاعل ــ فعل ــ مفعول به ــ ظـــرف مكان وهو جار ومجرور)

שֶׁמֶשׁ אָבִיב נָטָה יָמָּה[3] : (فاعـــل ــ مصاحب (مضاف اليه) ــ فعل ــ ظرف مكان)

وقد استعملت العبرية ترتيبا مختلفا عن هذا ، فى اسالبها المتعددة ، وفى تاريخها الطويل ، فنجد مثلا الفعل قبل الفاعل مثلا :

הָיְתָה עַל יַד יְהוּדָה[4] : (فعل ــ جار ومجرور ــ فاعـــل ــ مصاحب (مضاف اليه) .

---

1) رجل كان فى ارض عوص .

2) موسى تلقى التوراة بسيناء

3) شمس الربيع مالت غربا (الى الغروب) .

4) كانت على يد يهـــوه .

אָמְרוּ תַּלְמִידִיו לְהַעֲקִיבָה:[1] (فعل – فاعل – جار ومجرور)
עָבְרָה הָרִנָּה בַּמַּחֲנֶה[2] : (فعل – فاعل – ظرف مكان)

والواقع ان الترتيب يعتمد قصد المتكلم أو الكاتب الذى يختار ما يراه مناسبا لتبيان ما يريد التأكيد عليه وهكذا يمكن ان يأتى ترتيب الجملة الواحدة فى عديد من الصور ، مثلا : יֵצֵא אָדָם לְפָעֳלוֹ[3]
אָדָם יֵצֵא לְפָעֳלוֹ[4] לְפָעֳלוֹ יֵצֵא אָדָם[5]

اما اذا صدرت الجملة بمفعول (أو جار ومجرور) أو ظرف أو أو بأداة استفهام وكان الفعل ماضيا أو مستقبلا فان الفعل فى هذه الحالة يكون دائما قبل الفاعل مثل : בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם[6] ولا يصح : בְּרֵאשִׁית אֱלֹהִים בָּרָא!
מֵאַיִן יָבוֹא עֶזְרִי[7] ولا يصح : מֵאַיִן עֶזְרִי יָבוֹא . كما انه لا يصح استعمال الجملة : לְפָעֳלוֹ אָדָם יֵצֵא !

الا اذا كان الفعل فى المضارع الحالى ، وفى هذه الحالة يقدم الفاعل على الفعل فى اغلب الاحيان مثل :
כֵּן בְּנוֹת צְלָפְחָד דּוֹבְרוֹת[8] - עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד[9]

الجملـــة الناقصـــة מִשְׁפָּט חָסֵר

قد تكون الجملة البسيطة خالية من الفاعل أو المفعول أو منهما معا ، وفى هذه الحال يتوصل السامع أو القارىء لتبين المعنى من لسان الحال ، وتسمى هذه الجملة מִשְׁפָּט חָסֵר : جملة ناقصة ، مثل

---

1) قال التلامذة للمربى عقبه .
2) مرت الصيحة (الخبر) بين الجيش .
3) يخرج الانسان الى عمله .
4) الانسان يخرج الى عمله
5) لعمله يخرج الانسان .
6) فى البدء خلق الله السماوات .
7) من ابن يأتى عونى .
8) بحق بنات صلفحاد تتكلمن .
9) على ثلاثة اشياء العالم يقوم .

ا ــ אֵין מְסִיחִין בִּסְעוּדָה فالفعل فى هذه العبارة هو אֵין מְסִיחִין فعل مضارع حالى ، جمع منفى و בִּסְעוּדָה جار ومجرور ، والفاعل محذوف ويفهم من السياق : من الذين لا يتحدثون ؟ الآكلون .

ب ــ (יָדַע שׁוֹר קֹנֵהוּ) וַחֲמוֹר אֵבוּס בְּעָלָיו[2] ، تتكون هذه العبارة من جملتين ، الاولى بين قوسين . وتخلو ثانيتهما مــــن الفعل יָדַע ، غير انه مفهوم من الجملة الاولى .

جـ ــ שֶׁקֶט[3] لفظة واحدة ولكنها تكون جملة تامة . هى : אֲנִי דוֹרֵשׁ שֶׁקֶט[4] : « انا أطلب السكوت » .

واللفظة هنا مفعول به ، والفعل والفاعل محذوفان . اما اذا اعتبرنا الجملة هكــذا : שֶׁקֶט יְהִי[5] فلا ينقــص فى هذه الحــال الا « المفعول » . لان لفظة : שֶׁקֶט تكون فاعلا ومفعولا .

جملــة التخصيــص מִשְׁפָּט יָחוּד

من الجمل البسيطة ، وهى التى يوضع جزء منها (المفعول أو الجار والمجرور أو المصاحب) فى الصدر لتخصيصه بالاهمية ، وعندما يعود عليه الضمير داخل الجملة ، فمثلا الجملة : הָרִים (מְצוּיִים) סָבִיב לִירוּשָׁלַיִם[6] تصبح فى لغة شاعرية : יְרוּשָׁלַיִם- הָרִים סָבִיב לָהּ[7] . حيث صدرت بالمجرور (לִ) יְרוּשָׁלַיִם وعوضت داخل الجملة بالضمير وحرف الجر לָהּ ويفصل بين اللفظ المصدر ، وباقى الجملة بتاطعة (ــ) ، امثلــة :

הֶחָכָם- עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ[8] بدلا من עֵינֵי הֶחָכָם בְּרֹאשׁוֹ

מֵי הַיַּרְקוֹן-רַבָּה بدلا من רַבָּה בִּרְכַּת מֵי הַיַּרְקוֹן לַנֶּגֶב לנגב[9]

---

1) لا يتحدثون فى المادبــة .

2) (يعرف الثور مشتريه) والحمار المدجن صاحبه .

3) سكوتــ (ا) !

4) انا اطلب سكوتــا .

5) سكــوت يكــون .

6) جبال (توجد) حوالى القدس .

7) القــدس ــ جبال حولها .

8) الحكيم ــ عيناه فى راسه (بصير) . 9) مياه (نهر) اليرقون ــ كثيرة بركتها على النقب .

الجملة المتضمنة لغيرها הַמִּשְׁפָּט הַכּוֹלֵל

سبق ان رأينا ان الجملة البسيطة تتكون من فاعل وفعل ومفعول أو من اسمين ومصاحبات ، الا ان معظم الجمل التى تستعمل شفاها او كتابة ليست دائما بهذه البساطة ، اذ قد نستعمل فى جملة واحدة فاعلين فأكثر أو فعلين فأكثر أو مفعولين فأكثر ... تبعا للمراد ، ويسمى هـذا النوع من الجمل מִשְׁפָּט כּוֹלֵל وذلك لانه يتضمن فى حقيقته اكثر من جملة بسيطة .

امثلـــة :

ا — שָׁאוּל וְדָוִד וּשְׁלֹמֹה מָלְכוּ עַל יִשְׂרָאֵל [1]. تتضمن هذه الجملة ثلاثة فاعلين ، وعليه فهى ثلاث جمل بسيطة

שָׁאוּל מָלַךְ...; דָּוִד מָלַךְ...; שְׁלֹמֹה מָלַךְ עַל יִשְׂרָאֵל

ب — הָאִכָּר חָרַשׁ וְשִׂדֵּד אֶת אַדְמָתוֹ [2]، تتضمن هذه الجملة فعلين وعليه فهى تتضمـــن جملتين بسيطتـــين: הָאִכָּר חָרַשׁ אֶת אַדְמָתוֹ و הָאִכָּר שִׂדֵּד אֶת אַדְמָתוֹ

ج — בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ [3]

تتضمن هذه الجملة مفعولين ، وعليه فهى تتضمن جملتين بسيطتين :

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם ו בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָרֶץ

د — וְאָהַבְתָּ אֵת יהוה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדֶךָ [4]

تتضمن هذه الجملة ثلاثة (ظروف) [حسب المصطلح العبرى] وعليه فهى تتضمن ثلاث جمل : וְאָהַבְתָּ אֵת יהוה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ ؛

וְאָהַבְתָּ אֵת יהוה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל נַפְשְׁךָ; וְאָהַבְתָּ ... בְּכָל.. מְאֹדֶךָ.

1) شؤول وداود وسليمان ملكوا اسرائيل .
2) الفلاح حرث ومهد ارضه .
3) فى البدء خلق الله السموات والارض .
4) وتحب « يهوه » الهك بكل قلبك وبكل روحك وبكل قوتك .

وتسمى هذه الاجزاء المتكررة فى الجملة مرتين أو اكثر חֲלָקִים חוֹזְרִים : الاجزاء المتكررة .

تنبيه :

تعد الجملة « متضمنة » اذا صح ان تكون كل اجزائها المتكررة جوابا لسؤال واحد ، فسؤال الجملة الاولى ، من ملك ؟ يكون : شؤول وداود وسليمان هم الذين ملكوا اسرائيل . وتكون الاجزاء المتكررة معطوفة بواو أو بأحد حروف الربط . اما اذا كان كل جزء من الجملة يجيب عن سؤال خاص ، فان الجملة لا تعد « متضمنة » وانما هى بسيطة » مثل :הַמּוֹרֶה לִמֵּד אֶת תַּלְמִידָיו חֶשְׁבּוֹן[1]

فالجملة تتضمن مفعولين : 1 אֶת תַּלְמִידָיו ، 2 חֶשְׁבּוֹן .
وبما ان المفعول الاول يكون جوابا للسؤال : من علم ؟ ج ، تلامذته . والثانى جوابا للسؤال : ماذا علم ؟ ج ، الحساب . فان الجملة هنا بسيطة وليست متضمنة .

ادوات الربط المتكررة

סִימָנֵי הַיַּחַס לִפְנֵי הַחֲלָקִים הַחוֹזְרִים

كما يقع تأكيد الالفاظ بتكرارها فى الجملة « المتضمنة » يقع ايضا بتكرار ادوات الربط التى قبلها ويتجلى هذا فى الاساليب العبرية المختلفة سواء فى التوراة أو التلمود وفى الآداب العبرية . امثلة

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן וְאֶל אֶלְעָזָר וְאֶל אִיתָמָר בָּנָיו [2]
בִּשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אָדָם נִכָּר-בְּכִיסוֹ בְּכוֹסוֹ וּבְכַעֲסוֹ[3]
הֲתִשְׂאִי לִי שָׁלוֹם מִזִּמְרַת הָאָרֶץ, מֵעֵמֶק, מִגַּיְא, מֵרֹאשׁ הָרִים?[4]

1) المعلم علم تلامذته الحساب .
2) وقال موسى لهرون وللعازار ولثامر ابنيه . (توراة)
3) بثلاثة اشياء يعرف الانسان : بثروته وبحظه وبغضبه . (تلمود)
4) اتحملين لى سلاما من عطاء الارض ، من السهل من الوادى من قمم الجبال ؟ (أدب حديث)

الجملة المرتبطة מִשְׁפָּט מְחֻבָּר

قد تاتى جملتان أو اكثر متتابعتان (متتابعات) وكلها تدور حول فكرة واحدة بالرغم من ان كل واحدة منها تامة ومستقلة ، وترتبط هذه بواو العطف أو احد حروف الربط أو برابط منطقى ؛ وتكون هذه الجمل المعطوفة جملة واحدة تسمى מִשְׁפָּט מְחֻבָּר وتسمى كل واحدة من هذه الجمل المعطوفة المرتبطة : אֵיבָר : طرف ، أمثلة .

ا — וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ, וְחֹשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְהוֹם,
וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הַמָּיִם[1] (בראשית)

(جملة مرتبطة مكونة من ثلاثة اطراف) .

ب — הַסַּעַר מִתְחוֹלֵל, יְהוֹם הָרוּחַ, מַיִם זֵידוֹנִים עַד צַוָּאר הִגִּיעַ[2] (יל"ג) (جملة مرتبطة مكونة من ثلاثة اطراف)

وتبنى الجملة المرتبطة للاسباب الآتية :

ا — لزيادة معنى أو اتمامه أو للتعبير عن صورة (المثالان أعلاه)

وفى هذه الحال تعطف الجمل ، « الاطراف » الزائدة ، بواو العطف أو بـ גַּם-אַף-וְלֹא עוֹד אלא- לֹא רַק...כִּי אִם גַּם...
وغيرها ؛

ب — لاستدراك مضمون الطرف الاول بمضمون الطرف الثانى بواسطة : ו-אוּלָם-אַךְ-אֶפֶס-אֶלָּא שֶׁ... وغيرها ، مثل :

— גַּם הוּא יִגְדַּל, וְאוּלָם, אָחִיו הַקָּטֹן יִגְדַּל מִמֶּנּוּ[3] (בראשית)

---

1) والارض كانت خرابا يبابا ، وظلام فوق وجه الغمر ، وروح الله تطوف على وجه الماء .
2) العاصفة تدمر ، الريح تزمجر ، والسيل بلغ الزبى .
3) هو ايضا يكون عظيما ، ولكن اخاه الاصغر يكون اعظم منه .

– הָלֹךְ אֵלֵךְ עִמָּךְ, אֶפֶס כִּי לֹא תִהְיֶה תִּפְאַרְתְּךָ עַל הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אַתָּה הוֹלֵךְ[1] (שופטים)

– בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל נָאוֹת הֵן, אֶלָּא שֶׁהָעֲנִיּוּת מְנַוְּלָתָן[2] (אגדה)

جـ ــ للتفسير أو التعليل ، بواسطة :

כְּלוֹמַר-זֹאת אוֹמֶרֶת-מִכָּאן אַתָּה לָמֵד-מְלַמֵּד שֶׁ-הֲרֵי...

وقد لا توضع أية لفظة مما تقدم ، بل يكتفى بوضع نقطتين فقط ، مثل :

– גַּם כִּי תַרְבּוּ תְפִלָּה אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ: יְדֵיכֶם דָּמִים מָלֵאוּ[3] (ישעיה)

د ــ لتكون الجملة ، الطرف الثانى استنتاجا أو استدلالا للجملة الطرف الاول ، وذلك بواسطة الالفاظ : לְפִיכָךְ-עַל כֵּן-לָכֵן·

مثل : אַבְשָׁלוֹם נִתְגָּאָה בִּשְׂעָרוֹ, לְפִיכָךְ נִתְלָה בִּשְׂעָרוֹ[4] (אגדה)

الجملـــة المركبـــة

הַמִּשְׁפָּט הַמֻּרְכָּב וְהַמִּתְחַזֹּרֶת

يستعمل المستعمل ، سواء فى حديث الاطفال ، ام فى الخطاب العادى ام الاسلوب التوراتى والآداب على اختلافها ، جملا بسيطة « متضمنة » أو « مرتبطة » . وهى جمل قصيرة نسبيا ، ومعانيها واضحة محددة يسهل التعرف على مضامينها . غير ان هناك اساليب اخرى ــ قد يكون من بينها اسلوب بعض المتحدثين ــ وهى على الخصوص تلك التى ترتفع عن لغة المياومة ، وتهتم بمواضيع علمية وادبية ، وتتناول مجالات الفكر والتأمل . فهذه الاساليب تستعمل نوعا من الجمل يختلف عن تلك التى سبقت . فلكل جملة منها ، معنى عام هو عبارة عن سلسلة من الافكار المتداخلة فيما بينها . وتسمى הַמִּשְׁפָּט הַמֻּרְכָּב : الجملة المركبة ، لانها تتكون من معنى

---

1) ذهابا اذهب معك ، غير انه لا يكون لك فخر فى الطريق التى انت سائر فيها .
2) بنات اسرائيل جميلة هن ، الا اللائى افتقرن الى الاستقامة .
3) وان اكثرتم الصلوات لا اسمع : اياديكم بالدماء مملوءة (ملوثة)
4) ابشلوم افتخر بشعره ، لذلك علق من شعره .

رئيسى اول ، ومجموعة معانى مصاحبة ، تاتـــى للتفسير أو التوســـع فى المعنى . وهكذا نجد فى هذه الجملة التى تصف معرضا للواحات مایاتى :

תמונת הנוף, שהתבלטה על הרקע האפור של הבד באולם
התערוכה, הפתיעה אותנו ביותר, שכן היתה בה מזיגה
נפלאה של צבעים ומעברים עדינים מגון אל גון [1]

والفكرة الرئيسية التى يراد التعبير عنها فى هذه الجملة ، تتمثل فى هذه الجملة البسيطة المركبة من خمس كلمات وهى :

"תמונת הנוף הפתיעה אותנו ביותר"

أما باقى الجمل الأخرى الفرعية فان مهمتها تنحصر فى الايضـــاح والتوسع فى المعنى المتجلين فى ابراز قوة الانطباع الذى تركز المعرض لدى الواصف .

ويمكن تحليل الجملة المركبة كالآتى :

الجملة الرئيسية	الجمل الفرعية
תמונת הנוף أيـــن ؟ (صورة المنظـــر)	ا — שהתבלטה על הרקע האפור של הבד באולם התערוכה
הפתיעה אותנו ביותר لماذا ؟ (ادهشتنا جدا)	ب — שכן היתה בה מזיגה נפלאה של צבעים ומעברים עדינים מגון אל גון

يمكن ان نستعمل بدل الجملة (ا) التى هى جواب عن الســـــؤال اين ؟ ، مصاحبا عاديا مثل הצבעונית . ومكان الجملة (ب) التى هى

1) **صورة المنظر** ، البارزة على وجه القماش الرمادى فى قاعة العرض ، **ادهشتنا جدا** ، لان بها مزجا عجيبا للاصباغ وتنقلات لطيفة بين الالوان .

جواب عن السؤال لماذا ؟ ، جارا ومجرورا مثل : במזוג צבעיה
فتصبح الجملة بسيطة كالتالى : תמונת הנוף הצבעונית
הפתיעה אותנו ביותר במזוג צבעיה [1]

وتسمى الجملة التى بها جملة أساسية فجمل اخرى ثانوية زائدة مكان المصاحبات أو البدل أو المفعول أو الجار والمجرور أو غيرها :
משפט מרכב : جملة مركبة .
وتسمى الجمل الاخرى : משפטים טפלים : جمل ثانوية ، تابعة أو משעבדים : جمل خاضعة للجملة الرئيسية .

انواع الجمل الفرعية (الثانوية) داخل الجملة المركبة

تاتى الجمل الفرعية (الثانوية) داخل الجملة المركبة ، وتشغل وظائف متعددة داخل الجملة الرئيسية ، منها وظيفة الفاعل . والمصاحب والفعل والمفعول ....

ونجد تبعا لهذا جملا ثانوية فاعلية (اسمية) فعلية مصاحبة وهكذا ...

(انظر النماذج اسفل ، وقد كتبت الجمل الرئيسية بحروف بارزة والجمل الثانوية بحروف ادق) .

محل الجمل الثانوية وارتباطها بالجملة الرئيسية

تاتى الجمل الثانوية فى الجملة المركبة اما قبل الجملة الرئيسية

---

1) صورة المنظر الزيتية ادهشتنا كثيرا بمزج اصباغها (باصباغها المزوجة) .

al-maktabeh.com

(1 ـ 2) أو بعدها (3) وكـذا وسطها (4) انظـر النماذج).
وتفصل الجمل الثانوية عن الرئيسية بفاصلة أو بفاصلتين (اذا كانت الجملة الثانوية وسط الرئيسية) وتربط الجملة الثانوية بالرئيسية بأدوات الربط الآتية :

اسمـاء الموصول : אֲשֶׁר - שֶׁ־ مفردة أو مـع حـروف الجر כַּאֲשֶׁר - כְּשֶׁ־.... .... وكذا بحروف النسب والعطف والشرط : כִּי , יַעַן , מִפְּנֵי , מִשּׁוּם , בַּעֲבוּר , עֵקֶב , אִם , אִלּוּ , אִלְמָלֵא ...

	الجملة المركبة	نوع الجملة الثانوية	
1	אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֵּעֶיךָ, הוּא יִירָשֶׁךָ	جملة فاعلية	من يرثـــك ؟
2	מִי שֶׁטָּרַח בְּעֶרֶב שַׁבָּת, יֹאכַל בְּשַׁבָּת	جملة فاعلية	من يأكل يوم السبت ؟
3	זָקֵן הוּא-זֶה שֶׁקָּנָה חָכְמָה	جملة فعلية	ما فعل الشيخ ؟
4	הַיְדִיעָה, שֶׁנִּתְגַּלָּה נֵפְט בְּאַדְמַת הַנֶּגֶב, הִתְפַּשְּׁטָה כְּהֶרֶף עַיִן	ج + مصاحب	اى خبر ؟
5	אֵצֵא לִי הַשָּׂדֶה וְאֶשְׁמַע, מַה דִּבֵּר ה' מִן הַצֶּמַח	ج مفعولية	ماذا اسمع ؟
6	כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי, כֵּן יֵעָשֶׂה לוֹ .	ج كيفيـــة	كيف يصنع به ؟
7	מִשֶּׁנִּכְנַס אֲדָר, מַרְבִּים בְּשִׂמְחָה .	ج + ظرف زمان	منذ متى ازدادت الفرحة ؟

---

1) الذى يخرج من صلبك ، **هو يرثـــك** .
2) من عانى مساء الجمعة ، **يأكل يوم السبت** (= من تعب نال جزاءه)
3) **شيخ** (**عظيم**) **هو** ذاك الذى اقتنى الحكمة .
4) **الخبـــر** ، انه ظهر نفط بصحراء (ارض) النقب ، **انتشر فى لمح البصر**
5) **اخرجنى الى الحقل** واسمع ما قال يهوه من وراء النبت .
6) كالذى صنعت ، **كذا يصنع به** .
7) منذ ان دخل آدار (شهر) **ازدادت الفرحة** .

	الجملة المركبة	نوع الجملة الثانوية	
8	אֶל אֲשֶׁר תֵּלְכִי, אֵלֵךְ.	ج ظرف مكان	اين اذهب ؟
9	לֹא יָדַעְתִּי דַּבֵּר, כִּי נַעַר אָנֹכִי.	ج سببية	لاى سبب ؟
10	הַתְקֵן עַצְמְךָ בַּפְּרוֹזְדוֹר, כְּדֵי שֶׁתִּכָּנֵס לַטְּרַקְלִין	ج غائية	لاية غاية ؟
11	לַמְּדֵנִי כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, כְּשֶׁאֲנִי עוֹמֵד עַל רֶגֶל אַחַת.	ج حالية	على اية حالة أتعلم ؟
12	אִם אֶשְׁכָּחֵךְ יְרוּשָׁלָיִם, תִּשְׁכַּח יְמִינִי.	ج شرطية	ما هو شرط النسيان ؟
13	אִם תֵּלְכִי עִמִּי, וְהָלָכְתִּי, וְאִם לֹא תֵלְכִי עִמִּי, לֹא אֵלֵךְ.	ج شرطية مضاعفة	بأى شرط نعم وبأى شرط لا؟

---

8) الى « الذى » (المكان) تذهبين ، **اذهب**

9) **لا اعرف ان أتكلم** لانى طفل انـا .

10) **اصلح من حالك فى البهو** لتدخل قاعة الاستقبال .

11) **علمنى التوراة كلها** وانا واقف على رجل واحدة

12) ان انسك ياقدس ، **تنس** يمينى

13) اذا ذهبت معى **ذهبت** ، واذا لم تذهبى معى **لا اذهب** .

الجملة المركبة		نوع الجملة الثانوية	
14 וַיְהִי חָלְיוֹ חָזָק, עַד אֲשֶׁר לֹא נוֹתְרָה בּוֹ נְשָׁמָה	ج	نتيجة	الى ما أدى به مرضه ؟
15 גַּם כִּי אֵלֵךְ בְּגֵיא צַלְמָוֶת, לֹא אִירָא רָע.			من اى شىء لا أخاف ؟

14) اشتد مرضه جدا حتى لم تبق فيه روح .
15) حتى لو سرت فى وادى الظلمات لا أخاف شرا .

فى الامثلة السابقة جملة واحدة فى كل جملة مركبة ، الا أن هناك كثيرا من الجمل المركبة التى تحتوى جملا ثانوية متعددة ، وذلك تبعا للفكرة التى يراد التعبير عنها وتبعا للاسلوب الذى اتخذ لهذا التعبير .

جملة دائرية הַמַּחֲזֹרֶת

تتألف الجملة المركبة من الجمل البسيطة أو المرتبطة التى استعملت للتعبير عما يروج بفكر المتأمل المفكر . وكثيرا ما تكون الجملة المركبة نفسها عاجزة عن التعبير عن فكرة معينة ، فيضطر المتكلم أو الكاتب الى استعمال جملة اكثر احاطة وشمولا ، أو جملا عديدة مركبة أو مرتبطة . وتسمى هذه الجملة מַחֲזֹרֶת أو מִשְׁפָּט מַחֲזוֹרִי وهى جملة طويلة تتكون من جمل مركبة أو مرتبطة ، وتعبر كل واحدة منها عن جزء خاص من الفكرة الرئيسية لفرضية أو معطيات لا تفهم معانيها ولا تتضح استنتاجاتها الا بنهاية الجملة الكبرى وباستعمال الجمل الاخرى التى تكون فقرة ذات منطوق واحد .

وهذه ثلاثة نماذج من الجملة

(تكتب الجمل الرئيسية التى تكون الطرف الاول للجملة بحروف دقيقة ، ويكتب الطرف الثانى وهو الجملة الاخيرة الخلاصة بحروف اكبر)

ويفصل بين الجمل ، فى الجملة מַחֲזֹרֶת : بفاصلة أو بفاصلة ونقطة . ويفصل بين الطرف الاول والثانى بقاطعة .

أمثلة :

ا — 1 יַעַן אֲשֶׁר שָׁאַלְתָּ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה; 2) וְלֹא שָׁאַלְתָּ לְּךָ יָמִים רַבִּים; 3) וְלֹא שָׁאַלְתָּ לְּךָ עֹשֶׁר; 4) וְלֹא שָׁאַלְתָּ נֶפֶשׁ אֹיְבֶיךָ; 5) וְשָׁאַלְתָּ לְּךָ הָבִין לִשְׁמֹעַ מִשְׁפָּט—

הִנֵּה עָשִׂיתִי כִּדְבָרֶיךָ: הִנֵּה נָתַתִּי לְךָ לֵב חָכָם וְנָבוֹן,

אֲשֶׁר כָּמוֹךָ לֹא הָיָה לְפָנֶיךָ, וְאַחֲרֶיךָ לֹא יָקוּם כָּמוֹךָ [1]
(מלכים) א

ב — 1) וּבְצֵאתְךָ יְחִידִי לְעִתּוֹת בַּלַּיְלָה בְּאַחַת מֵאֵלֶּה

הֶעָרִים הַבְּרוּכוֹת,/2) בְּשָׁעָה שֶׁנּוֹצְצִים הַכּוֹכָבִים מִלְמַעְלָה,

הַדְּשָׁאִים מִתְלַחֲשִׁים וּמְסַפְּרוֹת הָרוּחוֹת,/3) וְשָׁמְעוּ אָזְנֶיךָ

מֵרָחוֹק קוֹל הוֹמֶה/4) וְרָאוּ עֵינֶיךָ מֵרָחוֹק אוֹר נוֹצֵץ

מֵחַלּוֹן,/5) וּבַעֲדוֹ דְּמוּת אָדָם הַדּוֹמֶה לְצִלּוֹ שֶׁל מֵת מִתְנוֹעֵעַ,

מִתְרוֹצֵץ, מִתְרוֹצֵץ, מִתְנוֹדֵד,/6) וְהֶמְיַת הֶגְיוֹן נְכָאִים תִּנָּשֵׂא

עַל־כַּנְפֵי הַשֶּׁקֶט עָדֶיךָ — אָז מַתְמִיד בְּאֶחָד מִבָּתֵּי הַכְּלָאִים

מֵאַחַר כַּפֶּשֶׁף תִּרְאֶינָה עֵינֶיךָ (המתמיד, ביאליק) [2]

ג — 1) עַם אֲשֶׁר נִקְרַע כֻּלּוֹ מֵעַל הַטֶּבַע; 2) עַם אֲשֶׁר

בְּמֶשֶׁךְ אַלְפַּיִם שָׁנָה הָיָה כָּלוּא בְּתוֹךְ הַחוֹמוֹת; 3) עַם אֲשֶׁר

הֻרְגַּל לְכָל מִינֵי חַיִּים, רַק לֹא לְחַיֵּי הַטֶּבַע, רַק לֹא לְחַיֵּי

עֲבוֹדָה מִדַּעַת עַצְמוֹ וּבִשְׁבִיל עַצְמוֹ — עַם כָּזֶה לֹא יוּכַל בְּלִי

הִתְאַמְּצוּת כָּל כֹּחַ רְצוֹנוֹ לָשׁוּב לִהְיוֹת עַם חַי, טִבְעִי, עוֹבֵד [3]
(א"ד גורדון)

---

1) — 1 — [فقال الله] (أجاب) لانـك قد سالت هذا الامـر ، 2 وما سالت لك ايلما كثيرة ، 3 — وما سالت لك غنى ، 4 — وما طلبت نفس اعدائك ، 5 — [بل] سالت لك فهما لتتبين الحكم — فها أنا فعلت كما قلت : ها انا اعطيتك قلبا حكيما ومميزا ، [حتى ان] مثلك لم يكن قبلك وبعدك لن ياتى مثلك ·

2) وبخروجك وحيدا من حين لحين ، فى الليل فى احدى المدن المباركة ، فى الساعة التى تتألق فيها الكواكب ، وتتهامس فيها الاعشاب ، وتتحدث الرياح ، تسمع اذناك من بعيد صوتا صاخبا ، وترى عيناك نورا متوهجا من النافذة ، ووراءه طيف انسان يشبه ظل ميت متحرك متنقل مهتز · وصخب فكرة كئيبة تطير على (جناح) هوية الصمت حتى تلمسك — اذ ذاك مكدا ، فى احدى السجون وراء الظلمة ترى عيناك ·

3) الشعب الذى فصل كله عن انطبيعة ، الشعب الذى عاش طوال الفى سنة حبيسا داخل الاسوار · الشعب الذى تعود كل انواع لحياة الا الحياة الطبيعية ، الا حياة العمل من نفسه ولنفسه — شعب مثل هذا لا يستطيع دون جمع كل قوى ارادته أن يتحول ويصبح شعبا حيا ، طبيعيا ، عاملا ·

الخطاب المباشر وغير المباشر דִּבּוּר יָשָׁר וְדִבּוּר עָקִיף

تنقل العبارة المحكية بطريقتين :

ا ــ بالنقل الحر ف ، مثل : "וַיֹּאמְרוּ :נִקְרָא לַנַּעֲרָה
וְנִשְׁאֲלָה אֶת פִּיהָ "[1](בראשית כד נז)

"וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בָּנָיו וַיֹּאמֶר: הֵאָסְפוּ וְאַגִּידָה לָכֶם
אֵת אֲשֶׁר יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים "[2](בראשית מט א)

ب ــ بنقل المضمون فقط ، كما يمكن ان نفعل بالمثالين السابقين :

"וַיֹּאמְרוּ כִּי יִקְרְאוּ לַנַּעֲרָה וְיִשְׁאֲלוּ אֶת פִּיהָ"[3]

"וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בָּנָיו וַיֹּאמֶר לָהֶם, כִּי יֵאָסְפוּ וְיַגִּיד
לָהֶם אֵת אֲשֶׁר יִקְרָא אוֹתָם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים ".[4]

ويسمى الاسلوب الاول : الخطاب المباشر . والاسلوب الثانى : الخطاب غير المباشر .

---

1) فقالوا : ندعو الفتاة ونسالها شفاها ·

2) ودعا يعقوب بنيه وقال : اجتمعوا لانبئكم بما يصيبكم فى آخر الايام ·

3) وقالوا بان يدعوا الفتاة ويسالوها شفاها ·

4) ودعا يعقوب بنيه وقال لهم لتجتمعوا وانبئكم بما يصيبكم فى آخر الايام ·

تمارين

al-maktabeh
www.al-maktabeh.com
مكتبة المهتدين
http://al-maktabeh.com

الابجديــة

أ ــ أكتب الابجدية مرتبة ثم قسمها حسب مخارج الحروف .

ب ــ اذكر الحروف التى يتغير شكلها تبعا لموقعها ثم ارسمها .

جـ ــ عرف الحروف العبرية .

د ــ أقرأ الحروف الآتية من اليمين الى اليسار ثم ســم كلا منها .

א בּ גּ דּ ה ו ז ח ט י כּ ל מ נ ס ע

פּ צ ק ר שׁ שׂ תּ

בּ גּ דּ כּ פּ תּ   ז ס צ שׁ שׂ

ב ג ד כ פ ת   כ ך מ ם נ ן

פ ף צ ץ   ב כּ ו פּ   א ה ח ע

الحركـــــات

أ ــ اقــرأ

גְּ עָ מֱ שַׁ שׂ לְ פֵּ קֹ תָ יִ רֶ זָ טְ   וִי פּוּ בֵּי אוּ אוֹ פּוּ

צִי יֵי רוּ רוֹ .

ب ــ اقرأ الكلمات الآتية :

הוֹד – סוּס – מִין – אֵיד – קוֹל – שִׂיחַ – שׁוּק – אִי – מִי – שַׂר – הַר – קַו –

אָז – גַּג – אָב – יָד – בָּא – דָּם – דָּג – עַם – אָח – גַּן – בַּת – כַּף – טַל – אַף – פַּר

כָּנָף – חָזָק – נָהָר – שָׂפָה – עָבָן – רָאָה – לָבָן – אֶחָד – זֶה – מֶלֶךְ – יֶלֶד – אֶל –

עֶבֶד – דֶּלֶת – תֶּבֶן – רֶגֶל – וֶרֶד – כֶּלֶב – אֶרֶץ – חֶדֶר – שֶׁמֶשׁ – שֵׁם – מֵת – עֵץ – כֵּן –

עֵז – נֵר – לֵב – גֵּר – קֵן – חֵן – סֵפֶר – שֵׁנָה – סֵבֶל – מֵצַח – עֵמֶק – חֵרֵשׁ – מֵסֵב –

עִם-מִי-אִם-פִּי-לִי-פִּי-אִי-הִיא-מִן- סַפִּין - פִּיל - מַיִם -
עִיר - צָעִיר - חִטָּה - אִישׁ .

סֻפָּה - שֻׁלְחָן - אֻמָּה - כֻּתֹּנֶת - סֻלָּם - עֻגָּה - חֻפָּה .

גּוּף - דּוּד - הוּא - שׁוּק - שׁוּעָל - חָרוּץ - חוּט - פּוּל

יוֹם - פּוֹבַע - כּוֹת - קוֹל - צוֹחֵק - שׁוֹתֵק - עָוֹן - כֹּל

יוֹסֵף - תֹּף - חֹק - קֹר- עֵירֹם - קֹדֶם - אֹכֶל .

السكـــون

أ ــ اقرأ الكلمات

מַנְעוּל ، מִלְחָמָה ، מַלְאָךְ ، גַּלְגַּל ، לִפְעָמִים ، עָמַדְתִּי

אַתְּ ، לֵךְ ، אַרְבָּעִים ، כָּךְ ، שֻׁלְחָן ، תַּלְמִיד ، יִשְׁמַע .

ب ــ اقرأ الجمل الآتية ، وضع « ت » فوق السكون التام و « م » فوق المتحرك .

לִפְנֵי הַרְבֵּה שָׁנִים הָיָה בָּעִיר צְפַת אִישׁ יְהוּדִי סוֹחֵר גָּדוֹל וְעָשִׁיר מְאֹד מְאֹד .

קָרָה לִי מִקְרֶה רַע . וְאוּלַי זֶה הָיָה מִקְרֶה טוֹב .

כַּלְבִּי הָיְתָה סְעָרָה . הָאִישׁ שֶׁאָמַרְתִּי לוֹ אֶת שְׁמִי .

תְּחִלַּת הַלָּשׁוֹן שׁוּב הַבְּרָקָה לִפְנֵי עֵינַי . הִפְתְּאֹם

הִתְחַלְתִּי לִקְרֹא . עָבְרוּ יָמִים וְחָלְפוּ שָׁנִים .

جـ ــ علل السكون فى الامثلــة الآتية :

שְׁמַע דְּבָרַי . וְהַנָּשִׂיא מֵשִׁיב לוֹ כְּמוֹ תָּמִיד בְּקִצּוּר

גָּדוֹל . יִלְמְדוּ אוֹתוֹ סֵפֶר . תִּשְׁמְעוּ קוֹלִי . תִּשְׁלְחִי מִכְתָּב

לְאִמִּי . קָרָאתִי בְּסִפְרְכֶם . הַבָּנִים גְּדוֹל . הַסְּפָרִים אֵלֶּה .

الحركات المركبة

أ ـ اقرأ وعلل الحركة المركبة :

יֵשׁ פֹּה הַרְבֵּה מְבַהֲלִים. שָׁלוֹם, אֲנִי יוֹסֵף. יַעֲקֹב שֵׁם עִבְרִי. מֵאַיִן הִיא? הִיא מֵאֲמֵרִיקָה.

אֶעֱמֹד מַעֲבִיר פָּעֲלוּ

ب ـ ضع الحركة تحت حروف الحلق فى الكلمات الآتية .

תַּעֲרֹךְ. תֶּהֱרַד. תַּעֲנֶה. תַּעֲשֶׂה. תֶּחֱזֶה. תֶּאֱמַץ. מַאֲמָר. מַעֲמָד. מַחֲנֶה. מַחֲזֶה. מַעֲרֶכֶת. מַאֲכֶלֶת.

ج ـ اشكل الكلمات الآتية :

מִשְׁפָּט. מַהלך. מַעבר. מַאמץ. מִשְׁטָרָה. מַערכה. מעמסה.

د ـ اقرأ الجمل الآتية :

אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים וְלֹא מְדַבְּרִים עִבְרִית. הָעֲרָבִים מְדַבְּרִים עֲרָבִית. אֲנִי עוֹבֵד בְּבֵית חֲרֹשֶׁת. הוּא לוֹבֵשׁ בֶּגֶד עֲבוֹדָה. אֲנִי אוֹכֵל אֲרוּחַת בֹּקֶר וְהוֹלֵךְ לַעֲבוֹדָה. הִיא עוֹבֶדֶת עַד שָׁעָה אַחַת בַּצָּהֳרַיִם. מַאֲמָרוֹ טוֹב מִפָּעֳלוֹ. הוּא הֶחֱלִיף אֶת הַבֶּגֶד.

الساكن الظاهر والمستتر

أ ـ اقرأ مراعيا احوال كل من الساكنين :

אֵיפֹה אַתָּה גָּר? מַה-שְּׁלוֹמְךָ, חַנָּה? טוֹב, וּמַה שְּׁלוֹמְךָ אַתָּה? מִי קָרָא וּמִי כָּתַב? אָחִי קָרָא וְאָבִיךָ כָּתַב.

הוּא עַכְשָׁו לֹא פֹּה, הוּא לֹא בַּבַּיִת? כֵּן זֶה בַּיִת יָפֶה; גַּם הָרְחוֹב הַזֶּה יָפֶה. פֹּה כִּסֵּא. בָּרוּךְ הַבָּא. רֹאשׁ הַמֶּמְשָׁלָה. הַפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה הַזֹּאת. יִצְחָק בָּא מֵרוּסְיָה עִם אֶחָד. שָׂפָה אַחַת. הַיְלָדִים הוֹלְכִים לְבֵית הַסֵּפֶר. אֲנִי עוֹבֵד מִשָּׁעָה תֵּשַׁע עַד שָׁעָה אַחַת בַּצָּהֳרַיִם. אַחֲרֵי הָעֲבוֹדָה בָּאָה חַנָּה הַבַּיְתָה. פְּנֵי חַנָּה. יִצְחָק קוֹרֵא יָפֶה. בַּכִּתָּה הַזֹּאת לוֹמֶדֶת חַנָּה. מָה אַתְּ עוֹשָׂה בַּבֹּקֶר. בַּבֹּקֶר אֲנִי קָמָה, מִתְרַחֶצֶת, לוֹבֶשֶׁת שִׂמְלָה אוֹכֶלֶת אֲרוּחַת־בֹּקֶר וְהוֹלֶכֶת לָעֲבוֹדָה. מַה הוּא עוֹשֶׂה בַּבֹּקֶר? מָה אַתֶּם עוֹשִׂים בַּבֹּקֶר? מָה הֵן עוֹשׂוֹת בַּבֹּקֶר? מָה הִיא עוֹשָׂה בַּבֹּקֶר?

الــدافش   ד ג ש

أ ـ اقرأ ما ياتى مبينا احوال الشدة .

בֹּקֶר - הַשָּׁעָה - פּוֹעֵל - גַּם - הַסֵּפֶר - מִשָּׁעָה -
בַּצָּהֳרַיִם - הַבַּיְתָה - בַּפַּח - הַיֶּלֶד הַזֶּה - אַתָּה - תְּשַׁבֵּר -
עִוֵּר - הַמּוֹרָה - מְדַבְּרִים בַּשָּׂפָה הָעִבְרִית - חַנָּה - חֲמִשָּׁה -
יַלְדָּה גְּדוֹלָה - אַתְּ - אַתֶּן - אַרְבַּע כִּתּוֹת - שִׁשָּׁה חַיָּלִים -
יֵשׁ פֹּה פּוֹעֲלִים - פַּלָּח - הִתְפַּזֵּר - יָקֹם - נָסַע - מִטָּה -

ب ـ اذكر سبب وجود الشدة الخفيفة أو عدم وجودها في حروف ב ג ד כ פ ת فيما ياتى :

מָתַי קָרָאת לִי ? הַרְבֵּבָם כְּדַרְכֵּנוּ. שָׁמַעְנוּ את הַבָּרִיךְ. יֵשׁ הַרְבֵּה מְנַהֲלִים. לְדַבֵּר עִם פְּקִידָה. יֵשׁ מְכוֹנָה,

בַּמְּכוֹנָה פּוֹתְבִים. בִּרְכַּת יָהּ תַּעֲשִׁיר. לָבַשׁ כֻּתֹּנֶת.

וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר. לִי מִשְׁפָּחָה גְּדוֹלָה. נְשֵׁי בָּנֶיךָ.

בְּשַׁבָּת מִשְׁפַּחַת כַּרְמִי יוֹשֶׁבֶת בְּיַחַד עַד הָעֶרֶב.

3 — ضع الشدة بنوعيها حيث يلزم :

הַשָּׁעָה שְׁמוֹנֶה. אֲנִי יוֹשֵׁב בַּכִּתָּה ? אֲנִי כּוֹתֵב במחברת.

שֵׁם הַתַּלְמִיד תּוֹפִיק. שֵׁם הַמִּשְׁפָּחָה כַּרַם. עַכְשָׁו בָּא הַמּוֹרֶה.

הוּא כּוֹתֵב עַל הַלּוּחַ. עַל הַכִּסֵּא יוֹשֶׁבֶת חַנָּה. עַל הַשֻּׁלְחָן

מַחְבֶּרֶת וְסֵפֶר. הִיא כּוֹתֶבֶת בַּמַּחְבֶּרֶת מִן הַלּוּחַ. חַנָּה כּוֹתֶבֶת

בַּמַּחְבֶּרֶת. אֲנִי קוֹרֵא בַּסֵּפֶר. חַנָּה לֹא קוֹרֵאת בספר.

المقاطــع ההברות

بين نوع المقطع فى القطعة الآتية :

הַשּׁוּעָל וְהַכֶּרֶם

שׁוּעָל מָצָא כֶּרֶם. הַכֶּרֶם הָיָה גָּדוּר מִכָּל פִּנּוֹתָיו, וְהָיָה שָׁם

נֶקֶב אֶחָד. בִּקֵּשׁ הַשּׁוּעָל לָבֹא אֶל הַכֶּרֶם, דֶּרֶךְ הַנֶּקֶב, וְלֹא

יָכֹל. מֶה עָשָׂה ? צָם שְׁלֹשָׁה יָמִים עַד שֶׁכָּחַשׁ וְנִכְנַס בְּאוֹתוֹ

נֶקֶב וְאָכַל וְשָׁמֵן. בִּקֵּשׁ לָצֵאת וְלֹא יָכֹל. שָׁב וְצָם

שְׁלֹשָׁה יָמִים עַד שֶׁכָּחַשׁ וְהָפַךְ כְּמוֹ שֶׁהָיָה וְיָצָא דֶּרֶךְ

הַנֶּקֶב שֶׁבָּא בּוֹ. כְּשֶׁיָּצָא הָפַךְ פָּנָיו וְהִבִּיט בַּכֶּרֶם וְאָמַר :

כֶּרֶם, כֶּרֶם! מַה טּוֹב אַתָּה הַמָּה טוֹבִים פֵּרוֹתֶיךָ! אֲבָל מַה הֲנָאָה מִמְּךָ?

ضع علامة (—) على المقطع الممدود الصدر وعلامة (+) على الممدود العجز .

עֵבֶר - בְּרָכָה - עֵסֶק - שָׁנָה - כַּלָּבָה - פִּתָּה - קֶטַע - לֵדָה - דָּבָר - הֵיכָל - יוֹדַעַת - לָדַעַת - מִגְדָּל - הַמֶּשֶׁךְ - עַיִן - זַיִת - מִסְפָּרַיִם - מַיִם - לְמַד - יִלְמַד - שׁוֹרוֹ - תֹּהוּ - הֵנָּה - הָעִירָה - לְמַדְתִּי - הִתְמַלֵּאתָ - עָרִים - סֵפֶר - יִתְלַבֵּשׁ - עִוֵּר - שְׁמַרְתֶּם - רְאִיתִיהוּ - יְדַבְּרוּ - דִּבַּרְתֶּם - הַרְכָּבָה - מַלְכָּה - אֲחֵיהֶם - תָּבִיאִי - יְדַבֵּרוּ .

اقرأ الكلمات الآتية مراعيا احوال القامص حطوف

עֹבֶב - וַיָּקָם - אָכְלָה - קָטְלָה - חָנֵּנִי - וַיָּקָם - חָכְמָה - אָדָם - כָּל - אֲבָל - אָדָם - אָזְנֵיכֶם - חָכְמָה - קָדְשׁוֹ - זָהָב - זָקֵן - קָרְבָּן - וַיֵּשֶׁב - וַיָּרָץ - עֹז - יָרֹק - חַיִּט - חַיִל - חָלָב - עָרְמָה - נָכְרִי - בָּא - אָמַר - כָּל־הַתּוֹרָה - לֵךְ .

الفتحة المستعارة   פתח גנובה

اقرأ ما ياتى :

רֵיחַ - נוֹגֵעַ - תָּמֵהַּ - שִׂיחַ - טִיחַ - הִתְמִיהַּ - כֹּחַ - כָּמֹהַּ - שׁוֹעַ - גָּבוֹהַּ - לְשׂוֹחֵחַ - יָדוּעַ - רוּחַ - תַּפּוּחַ - שָׂמֵחַ - זָרוּעַ שָׁבוּעַ - בּוֹלֵעַ - הִתְמַהְמֵהַּ .

אַתָּה לֹא שָׂמֵחַ - אֲנִי רוֹצֶה לְשׂוֹחֵחַ - אַתָּה יוֹדֵעַ - הוּא נוֹסֵעַ -

עמדתי באמצע התור -הוא לוקח את הספר -שמונה פחות
רבע -למה אתה לא שמח? -חלון פתוח -הנוסע אינו ישן -

اقسام الكلمة

1 — بين الاسماء والافعال والحروف الموجودة فى القطعة .

בבקר דפקו על דלת הדירה של רם .פתח רם את הדלת וראה
את איש הדואר עומד לפניו .
-מכתב בשבילך . -תודה רבה .....
-בבקשה ,אדוני ,תן לי את הבולים .
אוסף בולים אתה ? -לא אני ,חבר של הילד שלי
אוסף בולים .בשבילו אני מבקש .נתן לו רם את הבולים
שמח האיש ,אמר תודה ושלום והלך .....

2 — استعمل المصطلح النحوى لكل من الاسماء الآتية :

האר-דוד -הקה -ים -ילד -כובע- כסף -צר - כף - מחסן -
רחב -זהב - צמר - יצחק - ארץ - אלף -הוא - היא - עם
אני - אבן - עץ -קבוצה - אמריקה - צרפת - רוסיה - יום
בגד - שלום - איש - סוס - מים - מלח - רבע- צהב -
צבע - פעם - פקיד - עולם - מרק - מספר -עור - מתוק
עדה -מלצר - פעם -כרטיס - מבין - נחשת - חולה - משי
ניר - ארוך -מרים -מרוקו - פטיש - קמח - שעון -

التذكيـر والتانيـث

أ ــ ات بصورة مؤنث هذه الالفاظ واستعن على معناها بالمعجم .

חֹפֶשׁ -חֹק -חוֹב -מָלוֹן -יָם -מָצוֹק -שַׁעַר -גִּיל -חֶרֶב -אֹרַח
עֵרֶל-עֵסֶק -פְּתִיל -צֶדֶק -חֵקֶר -חֵבֶט חֲבָל -פֶּחָם-עֵץ-דָּג -אֱגוֹז

ب ــ بين سبب تأنيث كل من الاسماء الآتية :

צִמְחוֹנוּת -צִמְחִיָּה -נְשִׁיפָה -נְשֶׁרֶת -מִלְחָמָה -כָּתֵף -רֶגֶל -אֶמֶת
מַלְכֹּדֶת -תַּרְנְגֹלֶת -זְרוֹעַ -מַגֶּבֶת -חֲמַרְנוּת -חֲנֻגָּה -חֻפָּה - הוֹדוּ
סְפָרַד -סִין -בֶּטֶן -אֵם - יָפוֹ -מַרְפֵּשׂ -פָּרִיס -אִגֶּרֶת .

ج ــ بين سبب تذكير كل من الاسماء الآتية :

גַּבִּי -דִּיגּוּר -הֵרָן -דַּרְכּוֹן -חֶשְׁבּוֹנַאי -חֹשֶׁב -יַעֲקֹב -יַרְדֵּן -
כַּרְמֶל -אָרָם -לַיְלָה -מִשְׁלִיפַן -דֵּרְעָה - תִּפְקַל -עֲרָב -אַרְבֶּה -

المفرد والمثنى والجمع

أ ــ ات ببعض الفـاظ التثنية التـــى لازالت مستعملـــــة فى العبرية (استعن بالمعجم)

ب ــ ات ببعــض شواذ هــذه القاعــدة مستعينـا بالمعجـــم

ج ــ حول الجمع الجمل الآتية :

מחר אפגש את המנהל - חלצה צהבה ונקיה

אין לי תקוה לפגש אותו -חזק ובטוח -כלב - פטוח -

מלחמה בגד המדינה - ברזל ישן -מביא עננים מן העמק

מכונה חדשה-כוס מלאה ורקה-סימן צהוב במעיל - מפה

חזקה בפנים .

د ــ اشكل الكلمات الآتية بعد جمعها :

שמן -שמש -זרע -צבע -פעל -רחב -נער -יער -ספק -גדה-

נביא -דבר -ברכה -דרשה -

الاضافــة .

أ ــ استعمل المصطلحــات النحوية للاضافــة في هذه الجمـــل

שעת ערב .בת ששים .פתח הבית .גן העיר .משת עץ .

שתי נשמות בודדות .לפני השעורים .

ب ــ اضف الاسماء الموجودة بين قوسين .

(שלחן)נחמה ' (משפחה)אחמד ' (הורים)חנה ' (יום)שבת '

(אשה) אברהם ' (שמות)הבנים (שעון)קיר '(עתון)ערב '

(ארוחה)ערב ' (ימים)החרדה ' (התעוררות)העם ' (מלחמה)

עולם '(ממשלה)עיראק ' (תושבים)המדינה ' (תותחים)ירדן

(שטח)האויב ' (מדבר)סיני ' (שעות)ערב ' (פוחות)צבא'

(מצר)פנמה ' (בית)המקדש ' (אורך)הגבול ' (ארצות)הברית

حـ ـ اضف الاسماء الآتية مفردة وجمعا الى الضمائر :

חָצֵר-עָקֵב-בְּאֵר-אוֹהֵב-שׁוּק-אִי-חֲלוֹם-תַּלְמִיד-סִפּוּר-הוֹד-זְרוֹעַ-גִּבּוֹר-אֶזְרָח-דָּבָר-חָכְמָה.

د ـ احذف של في الجمل الآتية ثم حولها الى اضافة مباشرة

מִכְתָּב שֶׁל עֶזְרָא-הַפְּרָחִים שֶׁל הָעֵצִים-הַמֶּרְכָּבָה שֶׁל אָבִי -
הַחֲבֵרוֹת שֶׁלִּי-חַלּוֹן שֶׁל חֲנוּת-הַתְּבוּאָה שֶׁל הַשָּׂדֶה -

هـ ـ ادخل اداة التعريف والضمائر على الجمل الآتية :

שִׂמְחַת בְּנִצָּחוֹן-בְּשָׁעוֹת רִאשׁוֹנוֹת שֶׁל מִלְחָמָה -בֶּגֶד פּוּחוֹת -
מִלְחֶמֶת שִׁחְרוּר-יַד פּוֹתֵל מַעֲרָבִי -חוֹמוֹת אֶבֶן - .

النعــت

أ ـ حول الى المفرد ما ياتى :

אֲנָשִׁים זְקֵנִים-עַמִּים קְטַנִּים-הַמִּכְנָסַיִם הַחֲדָשִׁים-מְחִירִים
יְשָׁנִים-בַּעֲלֵי־הַחַיִּים יְשֵׁנִים בַּלַּיְלָה .

ب ـ عرف الاسم في الامثلة السابقة :

ج ـ حول الجمل الآتية الى جمع :

בֵּית בְּבַחֲרִים-בֵּית מִטְבָּחַיִם-בֵּית מַיִם-מַלְאַךְ הַשָּׁלוֹם-בַּעַל
מְלָאכָה-מְלוּבַת כֶּלֶב .

د ــ ضع نعتا للاسماء الآتية :

עַם- עֵדָה- הָמוֹן- קַרְקָעוֹת -לַיְלָה -אֵם -יְרוּשָׁלַיִם -עַיִן-
שֵׁן -אֶבֶן -אֶרֶץ -בְּאֵר -אֵשׁ -לָשׁוֹן -כּוֹס -שֶׁמֶשׁ -רוּחַ -דֶּרֶךְ

هـ ــ ابحث مستعينا بالمعجم عن الصفات التى يمكن تخفيفهــــا بتضعيف حرفيها الاخيرين مثل קטן קטנטן

و ــ استعمل כּ מִן יוֹתֵר הוּא בְּכָל مع الجمل الاتية :

הוֹד רַב (אֵם)-יֶלֶד יָשָׁר(אָחִיו)-אִישָּׁה טוֹבָה (בַּעְלָהּ)-חֲצָאִית נְקִיָּה(שֶׁלֶג) -פָּנִים יָפִים- עֵץ גָּדוֹל .

العــدد

أ ــ اقرأ الاعداد الآتية مسندةمرة الى مذكر ومرة الى مؤنــــــث

. 4000. 335. 200. 1. 2. 12. 35. 30. 23. 10 7

ب ــ اجعل الاعداد الآتية اعدادا ترتيبية ، مرة مذكرة واخرى مؤنثة

. 20. 45. 30. 70. 10. 7. 12. 6. 4. 2

حـ ــ عوض الاعداد الآتية بحروف عبرية :

.76855. 265. 200. 60. 77. 60. 3. 16. 15. 21

. 29. 10. 100. 1001. 3275

د ــ ضع كلمات عبرية بدل الكسور الآتية :

$\frac{3}{11}$ $\frac{4}{9}$ $\frac{2}{8}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{2}{5}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{3}{3}$ $\frac{1}{3}$

، هـ ـ اكتب الارقام التى ف الجمل الآتيــة بالحروف وبين حكــم الاعداد من حيث التذكير والتأنيث :

חִכִּיתִי לָךְ מִשָּׁעָה 9 -אֲנִי יוֹדֵעַ כְּבָר 253(מִלָּה)-יוֹסֵף קוֹנֶה 6 (סֵפֶר)-הֵן הָלְכוּ בּ ½ 6 -מִמֶּרְכָּשׁ עַד רַבָּאט 330 ק"ם - שִׁעוּר 16-לְהִסְתַּפֵּר 2,50ל -לָמַדְתִּי כְּ 300 (מִלָּה) לָמַדְתִּי 6 (שָׁעָה) .

و ـ اسند الارقام الآتية مكتوبة بحروف الى الضمائر :

. 10. 8. 3. 1. 7. 5. 2

حـ ـ ضع الاعداد الآتية معرفة ف جمل :

27(יֶלֶד) -607(אִשָּׁה) 5720(פּוּבַע) 42 (חַלּוֹן) .

الضمائـــر

أ ـ اسند ما ياتى الى الضمائر

מִן -עִם - אֶת -עוֹד - אֵין - נֶגֶד - לְבַד - לִקְרַאת-תַּחַת לְעֻמַּת - לִפְנֵים - אַחַר -בִּלְעֲדֵי .

ب ـ ضع الضمير المناسب ف الجمل الآتية :

אֲנִי עוֹבֶדֶת ךָ...לֹא עוֹבֶדֶת -עֶזְרָא،יוֹסֵף ...לוֹמְדִים
אֵיפֹה אַתָּה גָּר ? -...גָּר בְּרַבָּאט-
" אַתֶּם " ? ...- ....
... לוֹמֶדֶת - ...יוֹשְׁבִים .

حـ ـ قارن بين الضمائر العربية والعبرية ثم بين الفرق بينها .

اســم الاشــارة

أ ــ ضع اسم الاشارة المناسب فى المكان الخالى .

מַה זֶה ?...הַלּוּחַ שֶׁלָּנוּ- הַלּוּחַ...אֵינוֹ שָׁחוֹר ,הוּא יָרֹק -

מִן הַמָּקוֹם ...-מִן הַשָּׁעָה ...-.שְׁבוּעוֹת וַחֳדָשִׁים עָבְרוּ-

הָאִישׁ ...-הָאִשָּׁה ...צְעִירָה וְהָאִשָּׁה ...זְקֵנָה-מִי ...אָכַל

אֶת הַתַּפּוּחִים ...?- שָׁם בַּבַּיִת ...יֵשׁ סְפָרִים -דַּרְכִּי ...-

ب ــ حول الجملة الى المفرد المؤنث ثم الجمع بنوعيه :

הָאִישׁ הַזֶּה מָצָא אֶת כַּסְפּוֹ ·

ﺣ ــ ميز اسماء الاشارة وعلل استعمالها :

שְׁמַע לְאָבִיךָ זֶה יְלָדְךָ -לָמָּה זֶה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי?- זֶה שָׁלשׁ

פְּעָמִים וַאֲנִי פֹּה -כִּי־זֶה שְׁנָתַיִם הָרָעָב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ -הַבָּתִּים

הַלָּלוּ בְּעִירֵנוּ קְטַנִּים -הַתַּפּוּחִים הָהֵם מְתוּקִים -אַל תֵּלֵךְ

לַבַּיִת הַהוּא .

الموصــول

أ ــ ضع اسم الموصول المناسب :

עֶזְרָא חֲבֵרִי ...הָלַךְ לַעֲבֹד -בַּזְּמַן ...אֲנִי בַּשִּׁעוּר הוּא בַּחֶדֶר

זֶה עֶזְרָא ...אוֹהֵב לֶאֱכֹל -מִי הוּא הָאִישׁ ...צָרִיךְ לִנְסֹעַ ?

אֲנִי לֹא מֵבִין מָה ...עִם עֶזְרָא .

ب ــ ائت بجمل تكون فيها صلة الموصول اما جملة فعلية أو اسمية أو ظرفا أوجارا ومجرورا .

اداة التعريف

أ ــ ادخل اداة التعريف على الاسماء الآتية :

מוֹרֶה - רוֹעֶה - מִשְׁפָּחָה - יֶלֶד - אָב - אֵם - פַּת - אָחוֹת - אָדָם
עָנָף - חַיִּים - עֲנִיִּים - הַר - דַּיָּן - חָכְמָה - הֶמְיָה - חָלָל -
אֹפֶק - עַקְרָב - הָרִים - חַג - הֶבְדֵּל - עֶרֶב - חֲרָבוֹת - אָבָק -
רִמּוֹן - חַיָּט - חוֹל - רֶמֶז - לַהַל .

ب ــ ضع الاحرف כ ל قبل الاسماء الآتية مع وضع الشكل

הַשּׁוּק - הָאִכָּר - הֶהָדָר - הַמִּשְׁפָּחָה - הָעֶרֶב - הֶחָסִיד - הַחֹק -
הָעֵדוּת - הָרַקְדָנִים - הַחִקּוּר - הַהִפּוּךְ - הַפִּתָּה - כְּנֶסֶת - כַּנָּף -
יחֹק - חָרוּץ - חָרִיף - עֵז - עֶלֶם .

جـ ــ ادخل اداة التعريف على ما ياتى :

שְׁאָר סְפָרִים - רֹאשׁ מֶמְשָׁלָה - כֶּלֶב שְׁמִירָה - חֹגשׁ שֵׁמַע - בֵּית־חֲרֹשֶׁת
מַחְמַדֵּי חֶסֶד - בֵּית־חוֹלִים .

د ــ ضع الناقص من الحركات فى الكلمات الآتيــة :

הַצְּבִי - הַלְּחִי - הַגְּדִי - הַכְּלִי - הַזְּמַן - הַמַּלְפֹּדֶת .

أ ــ ضع أدوات الاستفهام قبل الكلمات الآتية مراعيا حركتها

שׁוֹמֵר - אוֹהֵב - רוֹפֵא - מְשׁוֹרֵר - הִתְנוֹעֲעוּת - הַזְמָנָה - הַגְלָה -
הַזְרָקָה - עָלוּל - עֲלוּם - אַדְמִי - חָלוּט - חָלוּץ .

ب ـ حول الجمل الآتية الى جمل استفهامية مع اختيار الاداة المناسبــة

הָאִישׁ הַהוּא מוֹצִיא כֶּסֶף רַב -שָׂרָה נַעֲרָה יָפָה -הוּא יוֹשֵׁב בַּבֹּקֶר בְּחַדְרוֹ -שָׁמַע קוֹל הַשַּׁמָּשׁ -זֶה כַּעַס -אֲנִי אוֹמֵר לוֹ -הוּא אָמַר יָכוֹל אַתָּה לָבוֹא -הִנֵּה אִישׁ -שׁוֹדְדִים נִכְנְסוּ לַבַּיִת - הַמַּתָּנָה הָרִאשׁוֹנָה - הַסֵּפֶר עַל הַשֻּׁלְחָן - לֹא בָּאתִי אֵלַי -שִׁשִּׁים דַּקּוֹת בְּשָׁעָה)אַתָּה עוֹשֶׂה פֹּה -אֶתְמוֹל הוּא בָּא -חוֹרֶף קַר וְקָצָר - הַחֲתִימָה הָיְתָה בְּרוּרָה .

ﺟ ـ ضع الشكل المناسب لـ

מַה לָּךְ -מַה זֶּה - מַה יֵּשׁ -מַה אַתָּה אוֹמֵר -מַה הֵם אוֹכְלִים - מַה אֲנַחְנוּ כּוֹתְבִים -מַה עָשִׂיתָ -מַה הָרַס ? .

حــروف النسب

أ ـ ضع حروف النسب للكلمات الآتية مع الشكل المناسب .

הֶרֶה -הוֹדָן -עֲרֵמָה -עַשְׁבָן -יְאוֹר -יְבוּא -יְדִיעָה -יְהוּדִית - כְּתִיב -כְּתִיבָה -מְפַתֵּל -חָכְמָה - חֲזָרָה -עֲבוֹדָה זָרָה - עוֹף - הֶעֱבִיר מִירְשָׁה -עֲבֵרָה -מוֹז - קוֹל -עוֹר -גִּיל -רֶגֶל -כֶּלֶב -

ب ـ أدخل حروف النسب على الكلمات الآتيــة بعد وضع الحركة المناسبــة .

הַבְּכוֹר -הַמַּעְיָן -הַבַּרְזֶל -הַפֶּרַח -הָאֶרֶץ -הֶעָרִים -הָעֲצוּם - הַסּוֹרִי -הָאֲמָרָה -הָאֱמֶת - הָאָמָּה - הָאָמִיר .

واو العطـــف

ضع الحركة المناسبة تحت واو العطف ثم عللها :

ا — כּוֹכָבִים נָפְלוּ ומְלָכִים נִשְׁמוּת עָלוּ - גְּדוֹלִים וקְטַנִּים -
הַסּוּס קָפַץ ורָץ וצְעָקָה יָצְאָה מִפִּי הָאֲנָשִׁים - הַחַיָּלִים
כּוֹעֲסִים ומַכִּים יוֹתֵר חָזָק - צָעִיר וזָקֵן - בֵּן ובַת -
יוֹשֵׁב ואוֹכֵל - לֹא ולֹא - יֵשׁ ויֵשׁ - יוֹשֶׁבֶת וכוֹתֶבֶת - פֹּה ושָׁם -
סַפִּין ומַזְלֵג - פֵּרוֹת וירָקוֹת - כּוֹבַע ומִכְנָסַיִם - יָרֹק ואָדֹם -
שֶׁקֶר והַפָרַת הַבְטָחָה - נָחָה ויְצִיגָה - כֹּחַ ויְעִילוּת - גֹּבַהּ ותָכְנָן

ب — יְהִי אוֹר ויְהִי אוֹר - ויְהִי עֶרֶב ויְהִי בֹקֶר - ויַּעַשׂ אֱלֹהִים...
ויַּבְדֵּל... - ויַּרְא אֱלֹהִים - ויִּקְרָא אֱלֹהִים ... אֶל אַרְצִי ...
תֵּלֵךְ ולָקַחְתָּ .

ج ـ ادخل واو القلـب على الافعال الآتية ثـم ضع الحركـة المناسبـة .

נִשְׁמַרְתִּי - תִּפְּשְׂתָּ - קָרָאנוּ - קָשַׁרְתִּי - אֶכְתֹּב - תְּבַקֵּשׁ - יְסַפֵּר -
תֵּדַעְנָה - עֲשִׂיתֶן - יֶּקֶן - יְבַקֵּר - נְדַבֵּר .

د ــ حول الافعال الآتية من الماضى الى المضارع

וְזָכַר - וּכְתַבְתֶּם - וְשָׁמַע - וַעֲבַרְתֶּם - וּבְחַרְתֶּן .

المنســـوب

انسب الاسماء الآتية مذكرة ومؤنثة افرادا وجمعا

רוּסְיָה - אֲמֶרִיקָה - אַרְגֶּנְטִינָה - יְרוּשָׁלַיִם - קָנָדָה - בְּאֵר־שֶׁבַע -
גּוֹלָן - לְבָנוֹן - סוּרְיָה - יַרְדֵּן - סִינַי - מִצְרַיִם - בֵּית־מִרְקַחַת -
מַדָּע - רַבָּט - אַכַּדִי - אַכְזָב - מְנַהֲלָה - מִשְׁמָע - סִין - בַּעַל־בַּךְ -

الفعـــل

1 ــ ضع علامة (+) فوق الفعل المتعدى وعلامة (ــ) فوق اللازم

אַתָּה יָכוֹל לָבוֹא - לֹא יָדַעְתִּי - שָׁלְחָה גְּלוּיָה בַּדֹּאַר - קִבֵּל
תְּעוּדָה טוֹבָה - מִישֶׁהוּ שָׁלַח מַשֶּׁהוּ - לוֹקֵחַ אוֹתוֹ אִתִּי -
יָכְלָה לְקַבֵּל פּוֹלִים - קָנָה בֶּגֶד - רָצְנוּ אֶל הָרַכֶּבֶת - הוּא נָפַל .

2 ــ استخرج الجذر من الصيغ وضع له مختصره الخاص

פָּקַדְתִּי - רְכַבְתֶּם - נִקְלַטְתְּ - אֲסַפֵּר - זָקְפָה .

3 ــ بين الفعل المبنى للمعلوم والمبنى للمجهول والمطاوع فيما ياتى

רָאִיתִי עַל הַשֻּׁלְחָן מִכְתָּב - נִכְנַסְתִּי לְקָרָב - נִכְנַס הֶחָג -
נִדְחָה בִּיקּוּרוֹ שֶׁל שַׂר הַבִּיטָּחוֹן - הַחוֹרֶף בָּא הֵם נִתְּנוּ
לַמְּדִינָה מְנַהֲלִים - הַצְּעִירִים הִתְחִילוּ לִקְנוֹת סְפָרִים .

4 ــ ضع الضمير المنفصل المناسب لكل صيغة مما ياتى

שַׂמְתֶּן - בָּאוּ - כִּבַּדְתֶּם - סִפַּרְנוּ - פָּקַדְתְּ - פָּקְדָה - פָּקַדְנוּ - פָּקַד .

أوزان الفعــل

1 ــ بين المزيد من هذه الافعال وعدد حروف الزيادة

עָבַד - הִתְיַשֵּׁב - נִרְדַּם - נוֹסַד - הִפְקִיד - הוֹרִיד - הֻסַּב -
הִזְמִין - הִתְקַהֵל - זָכַר - רָכַב - יִסֵּד - נָהַג - הֶחְטִיא - בָּקַע -
נֶחְבַּק - הֶאֱכִיל - קָרָא - שָׁלַח - נִשְׁמַר - הִשְׁתַּעֲשֵׁעַ .

2 ــ جرد الافعال الآتية :

הִתְגַּלְגֵּל - הִשְׁתַּחְרֵר - הִדַּבֵּק - הִתְאַמֵּן - הִזְקִין - הִשְׁחִית - הֵקִים -
הֵפִיר - הִמְצִיא - הִכָּה - הוּקַם - הִקְצִיר - הוּרַד - .

3 ــ بين اوزان الصيغ الآتية :

הִגִּישׁ - הוֹרִיד - הִזְכִּיר - הֶאֱכִיל - הִתְאָרֵחַ - הִתְעַנְיֵן - כִּבֵּד -
נִבָּא - דִּבֵּר - יָשַׁב - נִרְדַּם - נֶאֱנַח - חָגַג - נָטָה .

صيــغ الفعــل

بين الفعل السالم والناقص والمعتل

הִטְהֵר - הִשְׁתָּרֵשׁ - נָשַׁק - מִלֵּא - חָיָה - הָיָה - אָמַן - כָּרַת - קָם -
נָח - שָׂם - צָם - נָטָה - לָן - קָרָא - רָאָה - חָסָה - עָשָׂה - נָפַח נָסַע
יָרַד - קָנָה - הֶחֱרִית - הִדַּבֵּק - הִתְנַשֵּׂא - הִתְאַמֵּת .

أوزان الفعل المجرد

ضع اداة النفى المناسبة قبل الافعال الآتية :

אֲנִי ... יוֹדַעַת - ... רָאִיתִי אוֹתָהּ - אַתָּה ... מְדַבֵּר - ...
קוֹרֵא - ... אוֹמֵר לָהּ - ... נִלְמַד עִבְרִית - ... הִדְלִיקָה נֵרוֹת -
הוּא ... יוּכַל - ... תִשְׁכַּח - אֲנִי ... נוֹתֵן - ... יָכוֹל - ...
הָיִיתִי - ... רוֹצָה.

تعريف المجرد

1 ــ صرف الافعال الآتية فى الماضى والمضارع الحالى والستقبل والامــر .

סמר –סרט –לקט –טמן –זמר –זקף –טרק .

صــرف פָּעַל

فى الماضى

עבד –חשך –הלך –חנק –כרת –פחת –נתב –נטע –נסע –טרח .

فى المضارع الحالى :

זכר –סחב –נעץ –פקח –פקע –קלח –כבד –דין –שׂים –נטה –
ירה – קרא .

فى المستقبــل

אסר –אמר –אמץ –פקד –חכם –חזק –הגר –דבק –עבר –חפש
חתם –בדק –נכח –עבד –עשה –הרג –הרס –חבר –חזם – .

1 ــ صرف فى الامر ק ל

שמר –פקד –זכר –רקם –רשם –קצף – (יפעל) רכב –שרד –
פצר –חזק –חכם –שאל –פחת –נהג –טען .

2 ــ اات بالامر من المضارع الآتى :

תֶּאֱגֹרְנָה תֹּאמְרִה –תֶּאֱגֹד –תֶּאֱבַקְנָה –תֶּאֱבַדְנָה –תֶּאֱזֹלִי –תֶּאֱהֶדִי –
תֶּאֱהַדְנָה –תְּאַחֵר –תַּהַבְרִי –תְּחַבֵּרְנָה –תְּהַבֵּר –תְּיַנֵּק –תְּיַנֵּקְנָה –
תִּיסְפִי –תִּיסַכְנָה –תֵּזַל –תֵּזַלְנָה –תֵּזְלֹה –תֵּדְעוּ –תֵּדִין –תֵּדַפָּה –
תֵּנַחְנָה –תִּינֶה –תִּינֶינָה –תְּבֹרִי –תִּקְבֹּנָה –תִּזֹּק –תְּדְחִי –תִּדְחֶנָה.

أ ١ — حول الصيغ من פָּעַל الى נִפְעַל

סָבַלְתִּי - סָבְלָה - סְבַלְתֶּם - סוֹבֶלֶת - סוֹבְלוֹת - תִּסְבֹּל - תִּסְבֹּלְנָה - סִבְלִי - סָגַלְתָּ - סָגְלָה - סְגַלְתֶּם - סוֹגֵל - סוֹגְלִים - אֶסְגֹּל - יִסְגֹּל - תִּסְגֹּלְנָה - סְגֹל - סְגֹלְנָה - סָדְקָה - סָדַקְנוּ - סוֹדֵק - יִסְדֹּק - סִדְקִי - יִסְדְּקוּ - לָגַזְתָּ - לָגְזָה - לוֹגֶזֶת - לוֹגְזִים - לוֹגְזוֹת - יִלְגֹּז - תִּלְגֹּז - יִלְגְּזוּ - לְגֹז - לְגֹזְנָה - תִּשְׁלֹפְנָה - שְׁמֹרְנָה - תִּשְׁלֹק - תִּשְׁלְקוּ - שִׁלְקוּ - תַּהַרְסִי - תַּהֲרֹסְנָה - הֲרֹס - הִרְסִי .

פִּעֵל

1 — أشكل الافعال فيما يأتى :

אבי (ברך) את האורחים - יוסף (נחש) בגביע - המורה (באר) את השעור - מכבדי (אכבד) - לבו (רחק) ממני - אתן (גדלתן) ו (חנכתן) אותו - הוא (מרקד) ו (משחק) - המורה (גרשה) אותה מן הכתה - אל (תחרף) ואל (תגדף) - לא (פארתם) שמכם - היא (כבסה) את הלבנים ו (יבשה) אותם -

2 — أنقل الصيغ الآتية פָּעַל الى פִּעֵל

שָׁלַחְתִּי - שָׁלַחְתְּ - שְׁלַחְתֶּם - שָׁלְחוּ - שׁוֹלְחִים - יִשְׁלַח - נִשְׁלַח - תִּשְׁלַח - שְׁלַח - שִׁלְחִי - טָמַנְתְּ - טָמְנָה - טְמַנְתֶּם - טוֹמֵן - טוֹמְנוֹת

הִתְפַּעֵל

صرف الافعال الآتيـــة :

ספר - לטש - מדג - חלב - גבר - مع :

מדבר, מדברים, נוכח, נוכחות. נסתרות, נסתר .

بين معانى הִתְפַּעֵל فيما يأتى :

זֶה יִתְגַּלֶּה לְעוֹלָם - הַבַּחוּרִים הִתְקַדְּמוּ בִּמְהִירוּת - הֵם מִתְנַהֲגִים עַל זֶה - הוּא הִתְיַשֵּׁב בָּעִיר - הֵם מִתְפָּאֲרִים בְּמִשְׁפְּחוֹתָם - יְלָדֵינוּ יִתְמַזְּגוּ כְּמוֹ אֶחָד - הִתְנַפֵּל לִפְנֵי אָבִיו -

2 — اسند الافعال الآتية الى :

מדבר ,מדברות ,נסתרים ,נוכח ,נוכחות مع :

עבר הוה צווי :

זקף זרז זוג זכר דאג דרש דפק צדק צלל צלק.

3 — استخرج الجذر من الصيغ الآتية :

הִצְטַדַּקְתָּ הִזְדָּרְזוּ הִתְנַפְּלָה מִצְטָרֶדֶת הִצְטָרֵד יִדַּבֵּק מִדַּלְדֵּל הִשְׁתַּעֲשַׁעְנוּ הִסְתַּדַּרְתֶּם אֶסְתָּרֵק

הִפְעִיל

1 — ضع الافعال بين قوسين ف

עבר הוה עתיד

הוּא (שאר) אַחֲרָיו אַלְמָנָה - אני (דלק) אֶת הַנֵּר - הם (קרב) מַחֲנֶה - הם (צלח) לִמְצֹא מָקוֹם - היא בֵּינְתַיִם (יגע) -

2 ــ ضع الجذور فى جملتين يكون فى احداهما متعديا الــى مفعول واحد وفى الاخرى الى مفعولين

לבש אכל כתב עבר רכב .

הֻפְעַל

1 ــ صرف الجذر דלק مع الضمائر اسفله مع הִפְעִיל و הֻפְעַל

עבר: אני אתה אנחנו הם

הוה: הוא אתה אתם אתן

עתיד: היא אתן אתם הן

צווי: אתה את אתם אתן

2 ــ نفس التمرين السابق مع الجذور الآتية :

סבב קום קרא גלה דבק .

بين المبنى للمعلوم والمبنى للمجهول وضع الوزن بين مزدوجتين فى الصيغ الآتية :

מַזְכִּיר יַקְצִירוּ מִתְקַשֵּׁר תִּתְקַשֵּׁר אֲבַטֵּחַ אֲחַזֵּק

מְזֻכָּר מְזַכֵּר מְגֻבָּן שׁוֹמֵר שׁוֹמְרוֹת אֲרַכֵּב זוֹכֵר

זָקְנוּ נֶאֱסָף נִשְׁלַחְתִּי נִפְקְדוּ נִרְדָּמִים תַּרְגִּיעַ אֶסַּע

דִּבְּרָה מְבָאֵר יָשַׁבְתִּי אֲדַבֵּר כִּבַּדְתִּי מְאֻשָּׁר אֲרַחֵם

צִוִּיתִי מְצֻוֶּה אֲגַלְגֵּל מְעֻנְיָן הִתְנַהַלְתִּי מִתְבָּרֵךְ:

מִתְיַשֶּׁבֶת נִתְנַפֵּל יִזְדַּקְּפוּ הִתְקַשַּׁרְתֶּם .

المصـــدر

1 ــ هات مصادر الجذور الآتية :

פָּעַל: שמר חגר עבד יצק נשק חסה שים

נִפְעַל: פקד אנח יסד עשה ראה בזז כנס

פִּעֵל: דבר טהר נשק ברא קום ענה למד

פֻּעַל: אשר בברך נהג גלל סכן ענה כבד

הִתְפַּעֵל: אמץ נהל נפל ירא קום צדק

הִפְעִיל: קצר אכל ירד נסע חטא סבב

הָפְעַל: כלם ירד נסע מצא בין נוח

2 ــ ضع المصادر الآتية مضافة ف جملة قصيرة

דָּבוֹק עָשֹׂה יָסוֹד חָטוֹא נָשׁוֹק יָדוֹעַ .

اســـم الفاعــل שם הפועל

1 ــ استخرج اسم الفاعل من الصيغ التى تسمح بذلك :

שָׁמַרְתִּי עָבְדָה יִסַּע נוֹכַח תִּשָּׁמֵר דִּבֵּר יְפָאֵר

אֲסַפֵּן אִשַּׁרְתִּי יְכַבֵּד הִתְקַשֵּׁר יִתְאַמֵּץ הִתְנַהֵל הָקְצַר

הִפְקִיד תַּזְכִּיר יַנְהִיל הוֹרִיד יִתְבָּרֵךְ .

2 ــ ضع صيغ المبالغة اسماء الفاعلين المستخرجة من التمرين السابــق .

اسماء الزمان والمكان والآلة

1 ــ ضع اسمى الزمان والمكان من الجذور ثم ركبها ف جملـــة

גדל בצר דרס דרש ישב כלא כבס זבל זרח דור

לן מזג קם שתה בא

2 ـ استخرج جذور المشتقات الآتية :

מוֹשָׁב מֹדָעָה מוֹעָצָה מוֹסָד מַדּוּר מוּקָד חוֹלֶה

מְמֻזָּגָה מַלְקֵט מַגְהֵץ מַגְרֵפָה מַדְבֵּקָה מִבְרֶשֶׁת

מַגָּל מְגֵרֵדָה מַרְבִּיב מִתְקַשֵּׁר רָחוּם קָבוּי מַלְבֵּשׁ

al-maktabeh www. .com
مكتبة المهتدين

ملحقات

http://al-maktabeh.com

الضمـــير المنفصـــل

الضمير المنفصل

أ ـ ضمير الرفـــع

אֲנִי	אֲנַחְנוּ נַחְנוּ אָנוּ
אַתָּה	אַתֶּם
אַתְּ	אַתֶּן
הוּא	הֵם
הִיא	הֵן

ب ـ ضمير النصب

אוֹתִי	אוֹתָנוּ
אוֹתְךָ	אֶתְכֶם
אוֹתָךְ	אֶתְכֶן
אוֹתוֹ	אוֹתָם
אוֹתָה	אוֹתָן

الضمير المتصـــل

أ ـ ضمير الرفـــع

שָׁמַרְ+תִּי	שָׁמַרְ+נוּ
שָׁמַרְ+תָּ	שְׁמַרְ+תֶּם
שָׁמַרְ+תְּ	שְׁמַרְ+תֶּן
שָׁמְרָ+ה	שָׁמְר+וּ

2 ــ ضمير مشترك بين النصب والجر

أ ــ ضمير النصب

שְׁמָרַ+נִי	שְׁמָרָ+נוּ
שְׁמָרְ+ךָ	שְׁמַרְ+כֶם
שְׁמָרֵ+ךְ	שְׁמַרְ+כֶן
שְׁמָר+וֹ	שְׁמָרָ+ם
שְׁמָרָ+הּ	שְׁמָרָ+ן

ب ــ ضمير الجر

المضاف مفردا	المضاف جمعا
עֶדְרִ+י	עֲדָרַ+י
עֶדְרְ+ךָ	עֲדָרֶ+יךָ
עֶדְרֵ+ךְ	עֲדָרַ+יִךְ
עֶדְר+וֹ	עֲדָרָ+יו
עֶדְרָ+הּ	עֲדָרֶ+יהָ
עֶדְרֵ+נוּ	עֲדָרֵ+ינוּ
עֶדְרְ+כֶם	עֶדְרֵ+יכֶם
עֶדְרְ+כֶן	עֶדְרֵ+יכֶן
עֶדְרָ+ם	עֶדְרֵ+יהֶם
עֶדְרָ+ן	עֶדְרֵ+יהֶן

إسناد الاسم

الاسم	اضافته الى اسم ظاهر	اضافته الى الضمائر أ- المفرد
הוֹד	הוֹד	הוֹדִי, הוֹדְךָ-ךְ, הוֹדוֹ, הוֹדָהּ, הוֹדֵנוּ, הוֹדְכֶם-ן, הוֹדָם
מִין	מִין	מִינִי....מִינְךָ...מִינֵנוּ...מִינְכֶם...מִינָן
אֵיד	אֵיד	אֵידִי...אֵידְךָ...אֵידוֹ...אֵידָהּ...אֵידְכֶם..
שִׂיחַ	שִׂיחַ	שִׂיחִי, שִׂיחֲךָ, שִׂיחֵךְ...שִׂיחָהּ, שִׂיחֵנוּ, שִׂיחֲכֶם...
בֹּאד	בֹּאד	בֹּאדִי...בֹּאדְךָ...בֹּאדֵנוּ...בֹּאדְכֶן...בֹּאדָם
אִי	אִי	אִיִּי, אִיְּךָ, אִיֵּךְ, אִיּוֹ, אִיָּהּ, אִיֵּנוּ, אִיְכֶם-ן-אִיָּם-ן
פִּידוֹן	פִּידוֹן	פִּידוֹנִי, פִּידוֹנְךָ-נֵךְ, פִּידוֹנוֹ-נָהּ, פִּידוֹנֵנוּ, נְכֶם
מוֹכִיחַ	מוֹכִיחַ	מוֹכִיחִי, מוֹכִיחֲךָ-חֵךְ, מוֹכִיחוֹ-חָהּ, מוֹכִיחֵנוּ.
מַצְבִּיא	מַצְבִּיא	מַצְבִּיאִי, מַצְבִּיאֲךָ-אֵךְ-אוֹ-אָהּ, מַצְבִּיאֵנוּ, מַצְבִּיאָן.
גְּאוֹן	גְּאוֹן	גְּאוֹנִי...גְּאוֹנֵךְ, גְּאוֹנוֹ, גְּאוֹנֵנוּ, גְּאוֹנְכֶם ...
פְּרָזוֹן	פְּרָזוֹן	...פְּרָזוֹנְךָ-נֵךְ...פְּרָזוֹנָהּ, פְּרָזוֹנֵנוּ...פְּרָזוֹנָם.
חֲלָהֹץ	חֲלָהֹץ	חֲלָהֹצִי...-צֵךְ, חֲלָהֹצוֹ-צָהּ, חֲלָהֹצֵנוּ, חֲלָהֹצְכֶם-כֶן
צְלִי	צְלִי	צְלִיִי, צְלִיְךָ-יֵךְ, צְלִיוֹ...צְלִיֵנוּ...צְלִיָם-יָן
זְכוּת	זְכוּת	זְכוּתִי, זְכוּתְךָ-תֵךְ, זְכוּתוֹ...זְכוּתֵנוּ,...תְכֶם..תָן
שְׁאֵרִית	שְׁאֵרִית	שְׁאֵרִיתִי-תְךָ-תֵךְ..רִיתוֹ,..תָהּ,..תֵנוּ,..תְכֶם..
לְחִי	לְחִי	לֶחְיִי-יְךָ-יֵךְ-יוֹ-יָהּ-יֵנוּ-כֶם-ן-יָם-יָן

الاسم	اضافته الى اسم ظاهر	اضافته الى الضمائر ب ـ الجمع
הוֹדִים	הוֹדֵי	הוֹדַי-דֶיךָ-דַיִךְ-דָיו-דֶיהָ-דֵינוּ-דֵיכֶם-דֵיהֶם
מִינִים	מִינֵי	מִינַי-נֶיךָ-נַיִךְ-נָיו-נֶיהָ-נֵינוּ-נֵיכֶם-כֶן-נֵיהֶם
אֵידִים	אֵידֵי	אֵידַי-דֶיךָ-דַיִךְ-דָיו-דֶיהָ-דֵינוּ-דֵיכֶם-כֶן-דֵיהֶם
שִׂיחִים	שִׂיחֵי	שִׂיחַי-חֶיךָ-חַיִךְ-חָיו-חֶיהָ-חֵינוּ-חֵיכֶם-חֵיהֶם-הֶן
נֹאדוֹת	נֹאדוֹת	נֹאדוֹתַי-תֶיךָ-תַיִךְ-תָיו-תֶיהָ-תֵינוּ-כֶם-הֶם-הֶן
אִיִּים	אִיֵּי	אִיַּי-יֶּיךָ-יַּיִךְ-יָּיו-יֶּיהָ-יֵּינוּ-יֵּיכֶם-כֶן-הֶם-הֶן
פִּידוֹנִים	פִּידוֹנֵי	פִּידוֹנַי-נֶיךָ-נַיִךְ-נָיו-נֶיהָ-נֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-ן
מוֹכִיחִים	מוֹכִיחֵי	מוֹכִיחַי-חֶיךָ-חַיִךְ-חָיו-חֶיהָ-חֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-ן
מַצְבִּיאִים	מַצְבִּיאֵי	מַצְבִּיאַי-אֶיךָ-אַיִךְ-אָיו-אֶיהָ-אֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-ן
גְּאוֹנִים	גְּאוֹנֵי	גְּאוֹנַי-נֶיךָ-נַיִךְ-נָיו-נֶיהָ-נֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-ן
פְּרָזוֹנוֹת	פִּרְזוֹנוֹת	זוֹנוֹתַי-תֶיךָ-תַיִךְ-תָיו-תֶיהָ-תֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-ן
חֲלָגְצִים	חֲלָגְצֵי	חֲלָגְצַי-צֶיךָ-צַיִךְ-צָיו-צֶיהָ-צֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-ן
צְלָיִים	צְלָיֵי	צְלָיַי-יֶיךָ-יַיִךְ-יָיו-יֶיהָ-יֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-ן
זְכִיּוֹת	זְכִיּוֹת	זְכִיּוֹתַי-תֶיךָ-תַיִךְ-תָיו-תֶיהָ-תֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-ן
שְׁאֵרִיּוֹת	שְׁאֵרִיּוֹת	שְׁאֵרִיּוֹתַי-תֶיךָ-תַיִךְ-תָיו-תֶיהָ-תֵינוּ....-הֶם ן
לְחָיַיִם	לְחָיֵי	לְחָיַי " " " " " " " "

al-maktabeh
www.al-maktabeh.com
مكتبة المهتدين

الاسم	اضافته الى اسم ظاهر	اضافته الى الضمائر أ- المفرد
רָז	רָז	רָזִי-רָזְךָ-רָזֵךְ-רָזוֹ-רָזָהּ-רָזֵנוּ-רָזְכֶם-כֶן-רָזָם-רָזָן
עֲנָק	עֲנַק	עֲנָקִי-קְךָ-קֵךְ-קוֹ-קָהּ-קֵנוּ-קְכֶם-כֶן-קָם-קָן
עוֹלָם	עוֹלַם	עוֹלָמִי-מְךָ-מֵךְ-מוֹ-מָהּ-מֵנוּ-מְכֶם-כֶן-לָמָם-מָן
מוֹצָא	מוֹצָא	מוֹצָאִי-צָאֲךָ-אֵךְ-אוֹ-אָהּ-צָאֵנוּ-אֲכֶם-כֶן-צָאָם-אָן
עַקְרָב	עַקְרַב	עַקְרַבִּי-בְּךָ-בֵּךְ-בּוֹ-בָּהּ-בֵּנוּ-כֶם-כֶן-בָּם-בָּן
דָּבָר	דְּבַר	דְּבָרִי-בָרְךָ-רֵךְ-רוֹ-רָהּ-רֵנוּ-כֶם-כֶן-רָם-רָן
צָבָא	צְבָא	צְבָאִי-אֲךָ-אֵךְ-בָאוֹ-אָהּ-אֵנוּ-אֲכֶם-כֶן-אָם-אָן
עֵנָב	עֵנַב	עֲנָבִי-עֲנָבְךָ-בֵךְ-בוֹ-בָהּ-בֵנוּ-כֶם-כֶן-בָם-בָן
הוֹדָה	הוֹדַת	הוֹדָתִי-תְךָ-תֵךְ-תוֹ-תָהּ-תֵנוּ-כֶם-כֶן-תָם-תָן
תַּחֲנָה	תַּחֲנַת	תַּחֲנָתִי-...תֵךְ....תֵנוּ...תְכֶם..תָם-תָן
אַגָּדָה	אַגָּדַת	דָתִי-תְךָ-תֵךְ-תוֹ-תָהּ-......תְכֶם-תָם-תָן
רָמָה	רָמַת	רָמָתִי-תְךָ-תֵךְ-תוֹ-תָהּ-תֵנוּ-כֶם-ן-תָם-תָן
עֶגְלָה	עֶגְלַת	עֶגְלָתִי- תֵךְ-תוֹ-תָהּ-תֵנוּ-כֶם-כֶן-תָם-תָן
אַיָּלָה	אַיֶּלֶת	אַיַּלְתִּי-תְךָ-תֵךְ-תוֹ-תָהּ-תֵנוּ-תְכֶם-כֶן-תָם-תָן-
עֵצָה	עֲצַת	עֲצָתִי-תְךָ-תֵךְ-תוֹ-תָהּ-תֵנוּ-תְכֶם-כֶן-צָתָם-תָן
שׁוֹרְבָאָה	שׁוֹרְבַאת	שׁוֹרְבָאתִי-תְךָ-תֵךְ-בָאתוֹ-...תֵנוּ...תָם-הָן
• אָרֶן	אוֹרֶן	נִי-נְךָ-נֵךְ-נוֹ-נָהּ-נֵנוּ-נְכֶם-ן-נָם-ן

الاسم	اضافته الى اسم ظاهر	اضافته الى الضمائر ب ـ الجمع
רָצִים	רָצֵי	רָצַי-צֶיךָ-צַיִךְ-צָיו-צֶיהָ-צֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-הֶן
עֲנָקִים	עַנְקֵי	עֲנָקַי-קֶיךָ-קַיִךְ-קָיו-קֶיהָ-קֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-הֶן
עוֹלָמִים	עוֹלְמֵי	עוֹלָמַי-מֶיךָ-מַיִךְ-מָיו-מֶיהָ-מֵינוּ-כֶם-ן-הֶם-ן
מוֹצָאִים	מוֹצָאֵי	מוֹצָאַי-אֶיךָ-אַיִךְ-אָיו-אֶיהָ-אֵינוּ-אֵיכֶם-הֶם...
עֲקָרַבִּים	עַקְרַבֵּי	עֲקָרַבַּי-בֶּיךָ-בַּיִךְ-בָּיו-בֶּיהָ-בֵּינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-ן
דְּבָרִים	דִּבְרֵי	דְּבָרַי-רֶיךָ-רַיִךְ-רָיו-רֶיהָ-רֵינוּ-כֶם.....
צְבָאוֹת	צִבְאוֹת	אוֹתַי-תֶיךָ-תַיִךְ-תָיו-תֶיהָ-תֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-הֶן
עֲנָבִים	עִנְבֵי	עֲנָבַי-בֶיךָ-בַיִךְ-בָיו-בֶיהָ-בֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-הֶן
הוֹדוֹת	הוֹדוֹת	תַי-תֶיךָ-תַיִךְ-תָיו-תֶיהָ-תֵינוּ-כֶם-כֶן-הֶם-הֶן
תַּחֲנוֹת	תַּחֲנוֹת	" " " " " " " " " "
אֲגָדוֹת	אַגְדוֹת	" " " " " " " " " "
רָמוֹת	רָמוֹת	" " " " " " " " " "
עֲגָלוֹת	עֶגְלוֹת	" " " " " " " " " "
אַיָּלוֹת	אַיְלוֹת	" " " " " " " " " "
עֵצוֹת	עֲצוֹת	" " " " " " " " " "
שׂוֹנְאוֹת	שׂוֹנְאוֹת	" " " " " " " " " "
אוֹנִים	אוֹנֵי	" " " " " " " " " "

الاسم	اضافته الى اسم ظاهر	اضافته الى الضمائر أ- المفرد
זְאֵב	זְאֵב	זְאֵבִי-בְךָ-בֵךְ-בוֹ-בָהּ-בֵנוּ-בְכֶם-כֶן-אֵבָם-בָן
שׁוֹמֵר	שׁוֹמֵר	מְרִי-רְךָ-רֵךְ-רֵנוּ...כֶם..מְרָם
מְנַהֵל	מְנַהֵל	הֲלִי-הֶלְךָ-לֵךְ-הֲלוֹ-לָהּ-לֵנוּ...הֲלָם
זָקֵן	זְקַן	זְקֵנִי-נְךָ-נֵךְ-נוֹ-נָהּ-נוּ-כֶם-כֶן-קֵנָם-נָן
מֵסַב	מֵסֵב	מְסִבִּי...בֵּךְ-בּוֹ-בָּהּ-בֵּנוּ...כֶן...בָּם
אֱמֶת	אֱמֶת	אֲמִתִּי-תְּךָ-תֵךְ-תּוֹ-תָּהּ-תֵּנוּ...תָּם-תָּן
"קָנֶה	קְנֵה	קָנִי-קָנְךָ-נֵךְ-נוֹ-נָהּ-נֵהוּ-נֵנוּ-כֶם-כֶן-נָם-ן
שֶׂה	שֵׂה	שֵׂיִי-שֵׂיְךָ-יֵךְ-יו-יהוּ-יָהּ-יֵנוּ-כֶם-כֶן-יָם-יָן
אַף	אַף	אַפִּי-אַפְּךָ-פֵּךְ-פּוֹ-פָּהּ-פֵּנוּ-כֶם-כֶן-אַפָּם-אַפָּן
סֻגַר	סֻגַר	סֻגָרִי-רְךָ-רֵךְ-רוֹ-רָהּ-רֵנוּ-כֶם-כֶן-גָרָם-ן
מֵצַר	מֵצַר	מְצָרִי-רְךָ-רֵךְ-רוֹ-רָהּ-רֵנוּ-כֶם-כֶן-רָם-רָן
חֹק	חָק	חֻקִּי-קְּךָ-קֵּךְ-קּוֹ-קָּהּ-קֵּנוּ-קְּכֶם-כֶן-קָּם-ן
קַדְמִי	קַדְמֹם	קַדְמִי.....קַדְמָהּ....קַדְמָם-מָן
אָדֹם-	אֲדֹם	אֲדֻמִּי-מְּךָ-מֵּךְ- ... מֵנוּ ... מְכֶם ...
פֶּרֶה	פֶּרֶה	פִּרְפִּי- פְּךָ-פֵּךְ-פּוֹ ... פְּכֶם ... פָּם-פָּן
כֹּתֶל	כֹּתֶל	כָּתְלִי-לְךָ-לֵךְ-לוֹ-לָהּ-לֵנוּ-לְכֶם-כֶן-לָם-ן
גְּבֶרֶת	גְּבֶרֶת	גְּבִרְתִּי-תְּךָ-תֵּךְ-תָּהּ- ... תְּכֶם-ן-תָּם-ן
מִתְנַדֶּבֶת	מִתְנַדֶּבֶת	מִתְנַדַּבְתִּי-בְתְּךָ...תּוֹ ... תֵּנוּ ... תְּכֶם ... תָּן

اضافته الى الضمائر ب ـ الجمع	اضافته الى اسم ظاهر	الاسم
זְאֵבַי-זְאֵבֶיךָ-בַיִךְ-בָיו-בֶיהָ-בֵינוּ-כֶם-ן-הֶם-ן	זְאֵבֵי	זְאֵבִים
שׁוֹמְרַי ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״	שׁוֹמְרֵי	שׁוֹמְרִים
מְנַהֲלַי ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״	מְנַהֲלֵי	מְנַהֲלִים
זְקֵנַי ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״	זִקְנֵי	זְקֵנִים
מְסִבַּי ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״	מְסִבֵּי	מְסִבִּים
אַמְּתוֹתַי ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״	אַמְּתוֹת	אֲמָתוֹת
קָנַי ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״	קְנֵי	קָנִים
שִׁנַּי ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״	שִׁנֵּי	שִׁנַּיִם
אַפַּי ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״	אַפֵּי	אַפַּיִם
סוּגְרַי ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״	סוּגְרֵי	סוּגָרִים
מְצָרַי ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״	מְצָרֵי	מְצָרִים
חֻקַּי ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״	חֻקֵּי	חֻקִּים
קַרְדֻּמּוֹתַי ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״	קַרְדֻּמּוֹת	קַרְדֻּמּוֹת
אַדְמַי ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״	אַדְמֵי	אֲדָמִים
בִּרְכַּי ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״	בִּרְכֵּי	בִּרְכַּיִם
פְּתִלַי ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״	פְּתִלֵי	פְּתִלִים
גְּבִירוֹתַי ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״	גְּבִירוֹת	גְּבָרוֹת
מִתְנַדְּבוֹתַי ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״ ״	מִתְנַדְּבוֹת	מִתְנַדְּבוֹת

اسـنادُ المثنّى الى الضمائر

المثنى	اسناده الى اسم ظاهر	اسناده الى الضمائر
עֵינַיִם	עֵינֵי	עֵינַי - נֶיךָ - נַיִךְ - נָיו - נֶיהָ - נֵינוּ - נֵיכֶם - ן - הֶם - ן
אָזְנַיִם	אָזְנֵי	אָזְנַי " " " " " " " "
בִּרְכַּיִם	בִּרְכֵּי	בִּרְכַּי " " " " " " " "
לְחָיַיִם	לְחָיֵי	לְחָיַי " " " " " " " "
יָדַיִם	יְדֵי	יָדַי " " " " " " " "

al-maktabeh www .com مكتبة المهتدين

الحركات

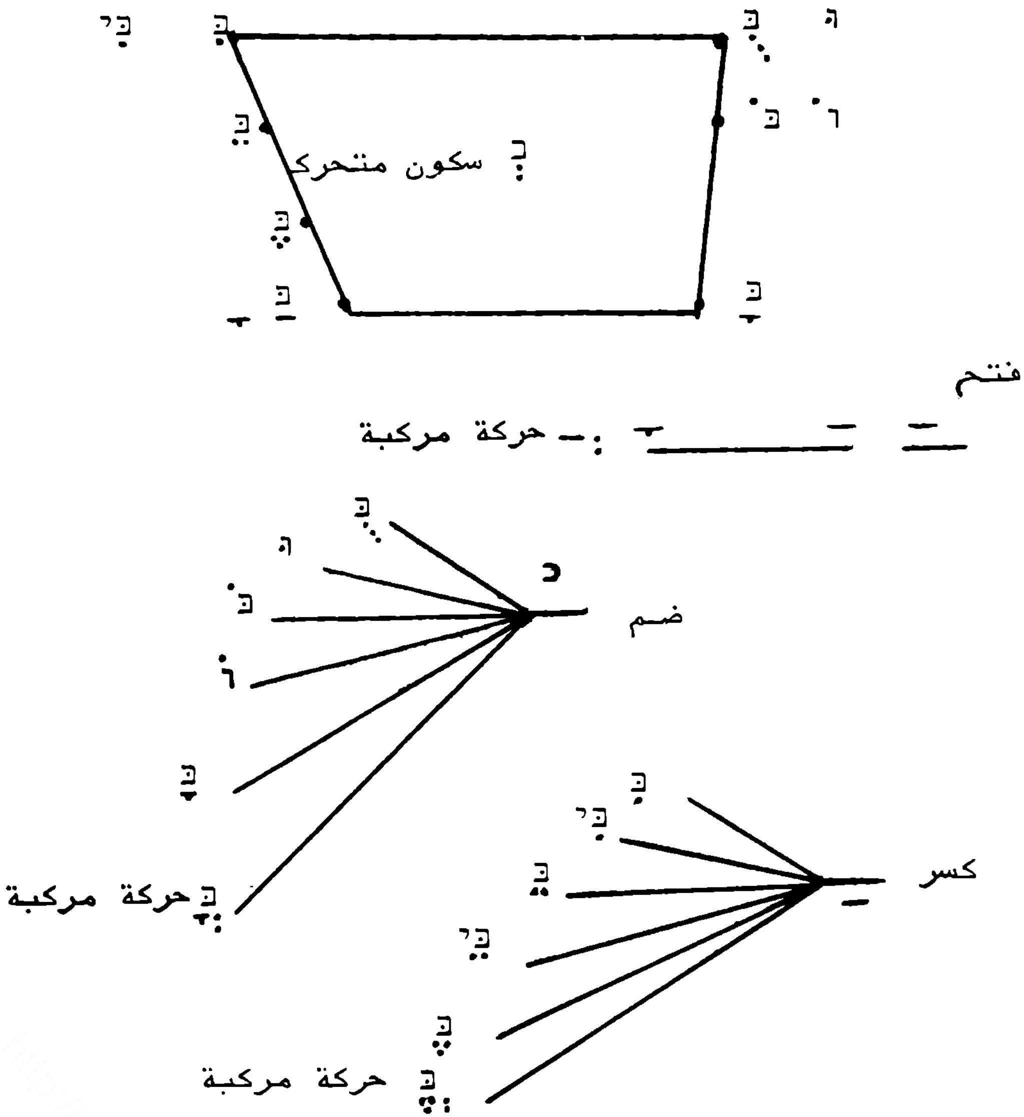

السالم : גִּזְרַת הַשְּׁלֵמִים

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵ*ל	פֻּעַ*ל	הִפְעִיל	הָפְעַל	הִתְפַּעֵ*ל
עָבָר	אֲנִי	שָׁמַרְתִּי	נִשְׁמַרְתִּי	לִמַּדְתִּי	לֻמַּדְתִּי	הִרְכַּבְתִּי	הָרְכַּבְתִּי	הִתְקַשַּׁרְתִּי
	אַתָּה	שָׁמַרְתָּ	נִשְׁמַרְתָּ	לִמַּדְתָּ	לֻמַּדְתָּ	הִרְכַּבְתָּ	הָרְכַּבְתָּ	הִתְקַשַּׁרְתָּ
	אַתְּ	שָׁמַרְתְּ	נִשְׁמַרְתְּ	לִמַּדְתְּ	לֻמַּדְתְּ	הִרְכַּבְתְּ	הָרְכַּבְתְּ	הִתְקַשַּׁרְתְּ
	הוּא	שָׁמַר	נִשְׁמַר	לִמֵּד	לֻמַּד	הִרְכִּיב	הָרְכַּב	הִתְקַשֵּׁר
	הִיא	שָׁ מְרָה	נִשְׁמְרָה	לִמְּדָה	לֻמְּדָה	הִרְכִּיבָה	הָרְכְּבָה	הִתְקַשְּׁרָה
	אֲנַחְנוּ	שָׁמַרְנוּ	נִשְׁמַרְנוּ	לִמַּדְנוּ	לֻמַּדְנוּ	הִרְכַּבְנוּ	הָרְכַּבְנוּ	הִתְקַשַּׁרְנוּ
	אַתֶּם	שְׁמַרְתֶּם	נִשְׁמַרְתֶּם	לִמַּדְתֶּם	לֻמַּדְתֶּם	הִרְכַּבְתֶּם	הָרְכַּבְתֶּם	הִתְקַשַּׁרְתֶּם
	הֵם-הֵן	שָׁ מְרוּ	נִשְׁמְרוּ	לִמְּדוּ	לֻמְּדוּ	הִרְכִּיבוּ	הָרְכְּבוּ	הִתְקַשְּׁרוּ
	אַתֶּן	שְׁמַרְתֶּן	נִשְׁמַרְתֶּן	לִמַּדְתֶּן	לֻמַּדְתֶּן	הִרְכַּבְתֶּן	הָרְכַּבְתֶּן	הִתְקַשַּׁרְתֶּן
הֹוֶה	יָחִיד	שׁוֹמֵר	נִשְׁמָר	מְלַמֵּד	מְלֻמָּד	מַרְכִּיב	מֻרְכָּב	מִתְקַשֵּׁר
	יְחִידָה	שׁוֹמְרָה	נִשְׁמָרָה	מְלַמְּדָה	מְלֻמָּדָה	מַרְכִּיבָה	מֻרְכָּבָה	מִתְקַשֶּׁרֶה
	יְחִידִים	שׁוֹמְרִים	נִשְׁמָרִים	מְלַמְּדִיב	מְלֻמָּדִים	מַרְכִּיבִים	מֻרְכָּבִים	מִתְקַשְּׁרִים
	יְחִידוֹת	שׁוֹמְרוֹת	נִשְׁמָרוֹת	מְלַמְּדוֹת	מְלֻמָּדוֹת	מַרְכִּיבוֹת	מֻרְכָּבוֹת	מִתְקַשְּׁרוֹת

(*) المفروض أن تكون الـ ע منقوطة في هذه الأوزان التي تفيد المبالغة أو التعدية أو المطاوعة ، لكن لما كانت العين حرفاً حلقياً لا يقبل الشدة لم تُشبك منقوطة للطباعة .

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל	הִתְפַּעֵל
עָתִיד	אֲנִי	אֶשְׁמֹר	אֶשָּׁמֵר	אֲלַמֵּד	אֲלֻמַּד	אַרְכִּיב	אָרְכַּב	אֶתְקַשֵּׁר
	אַתָּה	תִּשְׁמֹר	תִּשָּׁמֵר	תְּלַמֵּד	תְּלֻמַּד	תַּרְכִּיב	תָּרְכַּב	תִּתְקַשֵּׁר
	אַתְּ	תִּשְׁמְרִי	תִּשָּׁמְרִי	תְּלַמְּדִי	תְּלֻמְּדִי	תַּרְכִּיבִי	תָּרְכְּבִי	תִּתְקַשְּׁרִי
	הוּא	יִשְׁמֹר	יִשָּׁמֵר	יְלַמֵּד	יְלֻמַּד	יַרְכִּיב	יָרְכַּב	יִתְקַשֵּׁר
	הִיא	תִּשְׁמֹר	תִּשָּׁמֵר	תְּלַמֵּד	תְּלֻמַּד	תַּרְכִּיב	תָּרְכַּב	תִּתְקַשֵּׁר
	אֲנַחְנוּ	[illegible]	נִשָּׁמֵר	נְלַמֵּד	נְלֻמַּד	נַרְכִּיב	נָרְכַּב	נִתְקַשֵּׁר
	אַתֶּם	[illegible]	תִּשָּׁמְרוּ	תְּלַמְּדוּ	תְּלֻמְּדוּ	תַּרְכִּיבוּ	תָּרְכְּבוּ	תִּתְקַשְּׁרוּ
	הֵם	יִשְׁמְרוּ	יִשָּׁמְרוּ	יְלַמְּדוּ	יְלֻמְּדוּ	יַרְכִּיבוּ	יָרְכְּבוּ	יִתְקַשְּׁרוּ
	אַתֶּן-הֵן	תִּשְׁמֹרְנָה	תִּשָּׁמַרְנָה	תְּלַמֵּדְנָה	תְּלֻמַּדְנָה	תַּרְכֵּבְנָה	[illegible]	תִּתְקַשֵּׁרְנָה
צִוּוּי	יָחִיד	שְׁמֹר	הִשָּׁמֵר	לַמֵּד		הַרְכֵּב		הִתְקַשֵּׁר
	יְחִידָה	שִׁמְרִי	הִשָּׁמְרִי	לַמְּדִי		הַרְכִּיבִי		הִתְקַשְּׁרִי
	רַבִּים	שִׁמְרוּ	הִשָּׁמְרוּ	לַמְּדוּ		הַרְכִּיבוּ		הִתְקַשְּׁרוּ
	רַבּוֹת	שְׁמֹרְנָה	הִשָּׁמַרְנָה	לַמֵּדְנָה		הַרְכֵּבְנָה		הִתְקַשֵּׁרְנָה
מָקוֹר		שְׁמֹר	הִשָּׁמֵר	לַמֵּד	לֻמַּד	הַרְכֵּב	הָרְכַּב	הִתְקַשֵּׁר

المعتل الفاء بالألف : נָחֵי פ״א

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל
עָבָר	אֲנִי	אָמַרְתִּי	נֶאֱסַרְתִּי	אִבַּדְתִּי	אֻבַּדְתִּי	הֶאֱמַנְתִּי
	אַתָּה	אָמַרְתָּ	נֶאֱסַרְתָּ	אִבַּדְתָּ	אֻבַּדְתָּ	הֶאֱמַנְתָּ
	אַתְּ	אָמַרְתְּ	נֶאֱסַרְתְּ	אִבַּדְתְּ	אֻבַּדְתְּ	הֶאֱמַנְתְּ
	הוּא	אָמַר	נֶאֱסַר	אִבֵּד	אֻבַּד	הֶאֱמִין
	הִיא	אָ מְרָה	נֶאֶסְרָה	אִבְּדָה	אֻבְּדָה	הֶאֱמִינָה
	אֲנַחְנוּ	אָמַרְנוּ	נֶאֱסַרְנוּ	אִבַּדְנוּ	אֻבַּדְנוּ	הֶאֱמַנּוּ
	אַתֶּם	אֲמַרְתֶּם	נֶאֱסַרְתֶּם	אִבַּדְתֶּם	אֻבַּדְתֶּם	הֶאֱמַנְתֶּם
	הֵם-הֵן	אָ מְרוּ	נֶאֶסְרוּ	אִבְּדוּ	אֻבְּדוּ	הֶאֱמִינוּ
	אַתֶּן	אֲמַרְתֶּן	נֶאֱסַרְתֶּן	אִבַּדְתֶּן	אֻבַּדְתֶּן	הֶאֱמַנְתֶּן
הֹוֶה	יָחִיד	אוֹמֵר	נֶאֱסָר	מְאַבֵּד	מְאֻבָּד	מַאֲמִין
	יְחִידָה	אוֹמְרָה	נֶאֱסָרָה	מְאַבְּדָה	מְאֻבָּדָה	מַאֲמִינָה
	רַבִּים	אוֹמְרִים	נֶאֱסָרִים	מְאַבְּדִים	מְאֻבָּדִים	מַאֲמִינִים
	רַבּוֹת	אוֹמְרוֹת	נֶאֱסָרוֹת	מְאַבְּדוֹת	מְאֻבָּדוֹת	מַאֲמִינוֹת

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל
עָתִיד	אֲנִי	אֹמַר	אֵאָסֵר	אֲאַבֵּד	אֲאֻבַּד	אַאֲמִין
	אַתָּה	תֹּאמַר	תֵּאָסֵר	תְּאַבֵּד	תְּאֻבַּד	תַּאֲמִין
	אַתְּ	תֹּאמְרִי	תֵּאָסְרִי	תְּאַבְּדִי	תְּאֻבְּדִי	תַּאֲמִינִי
	הוּא	יֹאמַר	יֵאָסֵר	יְאַבֵּד	יְאֻבַּד	יַאֲמִין
	הִיא	תֹּאמַר	תֵּאָסֵר	תְּאַבֵּד	תְּאֻבַּד	תַּאֲמִין
	אֲנַחְנוּ	נֹאמַר	נֵאָסֵר	נְאַבֵּד	נְאֻבַּד	נַאֲמִין
	אַתֶּם	תֹּאמְרוּ	תֵּאָסְרוּ	תְּאַבְּדוּ	תְּאֻבְּדוּ	תַּאֲמִינוּ
	הֵם-הֵן	יֹאמְרוּ	יֵאָסְרוּ	יְאַבְּדוּ	יְאֻבְּדוּ	יַאֲמִינוּ
	אַתֶּן	תֹּאמַרְנָה	תֵּאָסַרְנָה	תְּאַבֵּדְנָה	תְּאֻבַּדְנָה	תַּאֲמֵנָּה
צִוּוּי	יָחִיד	אֱמֹר	הֵאָסֵר	אַבֵּד		הַאֲמֵן
	יְחִידָה	אִמְרִי	הֵאָסְרִי	אַבְּדִי		הַאֲמִינִי
	רַבִּים	אִמְרוּ	הֵאָסְרוּ	אַבְּדוּ		הַאֲמִינוּ
	רַבּוֹת	אֱמֹרְנָה	הֵאָסַרְנָה	אַבֵּדְנָה		הַאֲמֵנָּה
מָקוֹר		אֱמֹר	הֵאָסֵר	אַבֵּד	אֻבֹּד	הַאֲמֵן

المعتل الفاء بالياء : נָחֵי פ״י

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל	הֻפְעַל	הִתְפַּעֵל
עָבָר	אֲנִי	יָלַדְתִּי	נוֹלַדְתִּי	יִלַּדְתִּי	יֻלַּדְתִּי	הוֹלַדְתִּי	הוּלַדְתִּי	הִתְיַלַּדְתִּי
	אַתָּה	יָלַדְתָּ	נוֹלַדְתָּ	יִלַּדְתָּ	יֻלַּדְתָּ	הוֹלַדְתָּ	הוּלַדְתָּ	הִתְיַלַּדְתָּ
	אַתְּ	יָלַדְתְּ	נוֹלַדְתְּ	יִלַּדְתְּ	יֻלַּדְתְּ	הוֹלַדְתְּ	הוּלַדְתְּ	הִתְיַלַּדְתְּ
	הוּא	יָלַד	נוֹלַד	יִלֵּד	יֻלַּד	הוֹלִיד	הוּלַד	הִתְיַלֵּד
	הִיא	יָלְדָה	נוֹלְדָה	יִלְּדָה	יֻלְּדָה	הוֹלִידָה	הוּלְדָה	הִתְיַלְּדָה
	אֲנַחְנוּ	יָלַדְנוּ	נוֹלַדְנוּ	יִלַּדְנוּ	יֻלַּדְנוּ	הוֹלַדְנוּ	הוּלַדְנוּ	הִתְיַלַּדְנוּ
	אַתֶּם	יְלַדְתֶּם	נוֹלַדְתֶּם	יִלַּדְתֶּם	יֻלַּדְתֶּם	הוֹלַדְתֶּם	הוּלַדְתֶּם	הִתְיַלַּדְתֶּם
	אַתֶּן	יְלַדְתֶּן	נוֹלַדְתֶּן	יִלַּדְתֶּן	יֻלַּדְתֶּן	הוֹלַדְתֶּן	הוּלַדְתֶּן	הִתְיַלַּדְתֶּן
	הֵם-הֵן	יָלְדוּ	נוֹלְדוּ	יִלְּדוּ	יֻלְּדוּ	הוֹלִידוּ	הוּלְדוּ	הִתְיַלְּדוּ
הֹוֶה	יָחִיד	יוֹלֵד	נוֹלָד	מְיַלֵּד	מְיֻלָּד	מוֹלִיד	מוּלָד	מִתְיַלֵּד
	יְחִידָה	יוֹלֶדֶת	נוֹלָדָה	מְיַלְּדָה	מְיֻלֶּדֶת	מוֹלִידָה	מוּלָדָה	מִתְיַלֶּדֶת
	רַבִּים	יוֹלְדִים	נוֹלָדִים	מְיַלְּדִים	מְיֻלָּדִים	מוֹלִידִים	מוּלָדִים	מִתְיַלְּדִים
	רַבּוֹת	יוֹלְדוֹת	נוֹלָדוֹת	מְיַלְּדוֹת	מְיֻלָּדוֹת	מוֹלִידוֹת	מוּלָדוֹת	מִתְיַלְּדוֹת

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל	הִתְפַּעֵל
עָתִיד	אֲנִי	אֵלֵד	אִוָּלֵד	אֲיַלֵּד	אֲיֻלַּד	אוֹלִיד	אוּלַד	אֶתְיַלֵּד
	אַתָּה	תֵּלֵד	תִּוָּלֵד	תְּיַלֵּד	תְּיֻלַּד	תּוֹלִיד	תּוּלַד	תִּתְיַלֵּד
	אַתְּ	תֵּלְדִי	תִּוָּלְדִי	תְּיַלְּדִי	תְּיֻלְּדִי	תּוֹלִידִי	תּוּלְדִי	תִּתְיַלְּדִי
	הוּא	יֵלֵד	יִוָּלֵד	יְיַלֵּד	יְיֻלַּד	יוֹלִיד	יוּלַד	יִתְיַלֵּד
	הִיא	תֵּלֵד	תִּוָּלֵד	תְּיַלֵּד	תְּיֻלַּד	תּוֹלִיד	תּוּלַד	תִּתְיַלֵּד
	אֲנַחְנוּ	נֵלֵד	נִוָּלֵד	נְיַלֵּד	נְיֻלַּד	נוֹלִיד	נוּלַד	נִתְיַלֵּד
	אַתֶּם	תֵּלְדוּ	תִּוָּלְדוּ	תְּיַלְּדוּ	תְּיֻלְּדוּ	תּוֹלִידוּ	תּוּלְדוּ	תִּתְיַלְּדוּ
	הֵם	יֵלְדוּ	יִוָּלְדוּ	יְיַלְּדוּ	יְיֻלְּדוּ	יוֹלִידוּ	יוּלְדוּ	יִתְיַלְּדוּ
	אַתֶּן־הֵן	תֵּלַדְנָה	תִּוָּלַדְנָה	תְּיַלֵּדְנָה	תְּיֻלַּדְנָה	תּוֹלֵדְנָה	תּוּלַדְנָה	תִּתְיַלֵּדְנָה
צִוּוּי	יָחִיד	לֵד	הִוָּלֵד	יַלֵּד		הוֹלֵד		הִתְיַלֵּד
	יְחִידָה	לְדִי	הִוָּלְדִי	יַלְּדִי		הוֹלִידִי		הִתְיַלְּדִי
	רַבִּים	לְדוּ	הִוָּלְדוּ	יַלְּדוּ		הוֹלִידוּ		הִתְיַלְּדוּ
	רַבּוֹת	לֵדְנָה	הִוָּלֵדְנָה	יַלֵּדְנָה		הוֹלֵדְנָה		הִתְיַלֵּדְנָה
מָקוֹר		לֶדֶת , יָלֹד	הִוָּלֵד	יַלֵּד	יֻלַּד	הוֹלִיד		הִתְיַלֵּד

المعتل اللام بالألف : נָחֵי ל״א

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל	הִתְפַּעֵל
עָבָר	אֲנִי	קָרָאתִי	נִקְרֵאתִי	מִלֵּאתִי	מֻלֵּאתִי	הִבְרֵאתִי	הָבְרֵאתִי	הִתְפַּלֵּאתִי
	אַתָּה	קָרָאתָ	נִקְרֵאתָ	מִלֵּאתָ	מֻלֵּאתָ	הִבְרֵאתָ	הָבְרֵאתָ	הִתְפַּלֵּאתָ
	אַתְּ	קָרָאת	נִקְרֵאת	מִלֵּאת	מֻלֵּאת	הִבְרֵאת	הָבְרֵאת	הִתְפַּלֵּאת
	הוּא	קָרָא	נִקְרָא	מִלֵּא	מֻלָּא	הִבְרִיא	הָבְרָא	הִתְפַּלֵּא
	הִיא	קָרְאָה	נִקְרְאָה	מִלְּאָה	מֻלְּאָה	הִבְרִיאָה	הָבְרְאָה	הִתְפַּלְּאָה
	אֲנַחְנוּ	קָרָאנוּ	נִקְרֵאנוּ	מִלֵּאנוּ	מֻלֵּאנוּ	הִבְרֵאנוּ	הָבְרֵאנוּ	הִתְפַּלֵּאנוּ
	אַתֶּם	קְרָאתֶם	נִקְרֵאתֶם	מִלֵּאתֶם	מֻלֵּאתֶם	הִבְרֵאתֶם	הָבְרֵאתֶם	הִתְפַּלֵּאתֶם
	הֵם-הֵן	קָרְאוּ	נִקְרְאוּ	מִלְּאוּ	מֻלְּאוּ	הִבְרִיאוּ	הָבְרְאוּ	הִתְפַּלְּאוּ
	אַתֶּן	קְרָאתֶן	נִקְרֵאתֶן	מִלֵּאתֶן	מֻלֵּאתֶן	הִבְרֵאתֶן	הָבְרֵאתֶן	הִתְפַּלֵּאתֶן
הֹוֶה	יָחִיד	קוֹרֵא	נִקְרָא	מְמַלֵּא	מְמֻלָּא	מַבְרִיא	מָבְרָא	מִתְפַּלֵּא
	יְחִידָה	קוֹרְאָה	נִקְרָאָה	מְמַלְּאָה	מְמֻלָּאָה	מַבְרִיאָה	מָבְרָאָה	מִתְפַּלְּאָה
	רַבִּים	קוֹרְאִים	נִקְרָאִים	מְמַלְּאִים	מְמֻלָּאִים	מַבְרִיאִים	מָבְרָאִים	מִתְפַּלְּאִים
	רַבּוֹת	קוֹרְאוֹת	נִקְרָאוֹת	מְמַלְּאוֹת	מְמֻלָּאוֹת	מַבְרִיאוֹת	מָבְרָאוֹת	מִתְפַּלְּאוֹת

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל	הִתְפַּעֵל
עָתִיד	אֲנִי	אֶקְרָא	אֶקָּרֵא	אֲמַלֵּא	אֲמֻלָּא	אַבְרִיא	אָבְרָא	אֶתְפַּלֵּא
	אַתָּה	תִּקְרָא	תִּקָּרֵא	תְּמַלֵּא	תְּמֻלָּא	תַּבְרִיא	תָּבְרָא	תִּתְפַּלֵּא
	אַתְּ	תִּקְרְאִי	תִּקָּרְאִי	תְּמַלְּאִי	תְּמֻלְּאִי	תַּבְרִיאִי	תָּבְרְאִי	תִּתְפַּלְּאִי
	הוּא	יִקְרָא	יִקָּרֵא	יְמַלֵּא	יְמֻלָּא	יַבְרִיא	יָבְרָא	יִתְפַּלֵּא
	הִיא	תִּקְרָא	תִּקָּרֵא	תְּמַלֵּא	תְּמֻלָּא	תַּבְרִיא	תָּבְרָא	תִּתְפַּלֵּא
	אֲנַחְנוּ	נִקְרָא	נִקָּרֵא	נְמַלֵּא	נְמֻלָּא	נַבְרִיא	נָבְרָא	נִתְפַּלֵּא
	אַתֶּם	תִּקְרְאוּ	תִּקָּרְאוּ	תְּמַלְּאוּ	תְּמֻלְּאוּ	תַּבְרִיאוּ	תָּבְרְאוּ	תִּתְפַּלְּאוּ
	הֵם	יִקְרְאוּ	יִקָּרְאוּ	יְמַלְּאוּ	יְמֻלְּאוּ	יַבְרִיאוּ	יָבְרְאוּ	יִתְפַּלְּאוּ
	אַתֶּן-הֵן	תִּקְרֶאנָה	תִּקָּרֶאנָה	תְּמַלֶּאנָה	תְּמֻלֶּאנָה	תַּבְרֶאנָה	תָּבְרֶאנָה	תִּתְפַּלֶּאנָה
צִוּוּי	יָחִיד	קְרָא	הִקָּרֵא	מַלֵּא		הַבְרִיא		הִתְפַּלֵּא
	יְחִידָה	קִרְאִי	הִקָּרְאִי	מַלְּאִי		הַבְרִיאִי		הִתְפַּלְּאִי
	רַבִּים	קִרְאוּ	הִקָּרְאוּ	מַלְּאוּ		הַבְרִיאוּ		הִתְפַּלְּאוּ
	רַבּוֹת	קְרֶאנָה	הִקָּרֶאנָה	מַלֶּאנָה		הַבְרֶאנָה		הִתְפַּלֶּאנָה
מָקוֹר		קְרֹא	הִקָּרֵא	מַלֵּא	מֻלֹּא	הַבְרִיא	הָבְרֵא	הִתְפַּלֵּא

المعتل اللام بالياء : נָחֵי פ״ה

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל	הִתְפַּעֵל
עָבָר	אֲנִי	קָנִיתִי	נִקְנֵיתִי	צִוִּיתִי	צֻוֵּיתִי	הִגְלֵיתִי	הָגְלֵיתִי	הִתְגַּלֵּיתִי
	אַתָּה	קָנִיתָ	נִקְנֵיתָ	צִוִּיתָ	צֻוֵּיתָ	הִגְלֵיתָ	הָגְלֵיתָ	הִתְגַּלֵּיתָ
	אַתְּ	קָנִית	נִקְנֵית	צִוִּית	צֻוֵּית	הִגְלֵית	הָגְלֵית	הִתְגַּלֵּית
	הוּא	קָנָה	נִקְנָה	צִוָּה	צֻוָּה	הִגְלָה	הָגְלָה	הִתְגַּלָּה
	הִיא	קָנְתָה	נִקְנְתָה	צִוְּתָה	צֻוְּתָה	הִגְלְתָה	הָגְלְתָה	הִתְגַּלְּתָה
	אֲנַחְנוּ	קָנִינוּ	נִקְנֵינוּ	צִוִּינוּ	צֻוֵּינוּ	הִגְלֵינוּ	הָגְלֵינוּ	הִתְגַּלֵּינוּ
	אַתֶּם	קְנִיתֶם	נִקְנֵיתֶם	צִוִּיתֶם	צֻוֵּיתֶם	הִגְלֵיתֶם	הָגְלֵיתֶם	הִתְגַּלֵּיתֶם
	הֵם-הֵן	קָנוּ	נִקְנוּ	צִוּוּ	צֻוּוּ	הִגְלוּ	הָגְלוּ	הִתְגַּלּוּ
	אַתֶּן	קְנִיתֶן	נִקְנֵיתֶן	צִוִּיתֶן	צֻוֵּיתֶן	הִגְלֵיתֶן	הָגְלֵיתֶן	הִתְגַּלֵּיתֶן
הֹוֶה	יָחִיד	קוֹנֶה	נִקְנֶה	מְצַוֶּה	מְצֻוֶּה	מַגְלֶה	מָגְלֶה	מִתְגַּלֶּה
	יְחִידָה	קוֹנָה	נִקְנָה	מְצַוָּה	מְצֻוָּה	מַגְלָה	מָגְלָה	מִתְגַּלָּה
	רַבִּים	קוֹנִים	נִקְנִים	מְצַוִּים	מְצֻוִּים	מַגְלִים	מָגְלִים	מִתְגַּלִּים
	רַבּוֹת	קוֹנוֹת	נִקְנוֹת	מְצַוּוֹת	מְצֻוּוֹת	מַגְלוֹת	מָגְלוֹת	מִתְגַּלּוֹת

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל	הִתְפַּעֵל
עָתִיד	אֲנִי	אֶקְנֶה	אֶקָּנֶה	אֲצַוֶּה	אֲצֻוֶּה	אַגְלֶה	אָגְלֶה	אֶתְגַּלֶּה
	אַתָּה	תִּקְנֶה	תִּקָּנֶה	תְּצַוֶּה	תְּצֻוֶּה	תַּגְלֶה	תָּגְלֶה	תִּתְגַּלֶּה
	אַתְּ	תִּקְנִי	תִּקָּנִי	תְּצַוִּי	תְּצֻוִּי	תַּגְלִי	תָּגְלִי	תִּתְגַּלִּי
	הוּא	יִקְנֶה	יִקָּנֶה	יְצַוֶּה	יְצֻוֶּה	יַגְלֶה	יָגְלֶה	יִתְגַּלֶּה
	הִיא	תִּקְנֶה	תִּקָּנֶה	תְּצַוֶּה	תְּצֻוֶּה	תַּגְלֶה	תָּגְלֶה	תִּתְגַּלֶּה
	אֲנַחְנוּ	נִקְנֶה	נִקָּנֶה	נְצַוֶּה	נְצֻוֶּה	נַגְלֶה	נָגְלֶה	נִתְגַּלֶּה
	אַתֶּם	תִּקְנוּ	תִּקָּנוּ	תְּצַוּוּ	תְּצֻוּוּ	תַּגְלוּ	תָּגְלוּ	תִּתְגַּלּוּ
	הֵם	יִקְנוּ	יִקָּנוּ	יְצַוּוּ	יְצֻוּוּ	יַגְלוּ	יָגְלוּ	יִתְגַּלּוּ
	אַתֶּן-הֵן	תִּקְנֶינָה	תִּקָּנֶינָה	תְּצַוֶּינָה	תְּצֻוֶּינָה	תַּגְלֶינָה	תָּגְלֶינָה	תִּתְגַּלֶּינָה
צִוּוּי	יָחִיד	קְנֵה	הִקָּנֵה	צַוֵּה		הַגְלֵה		הִתְגַּלֵּה
	יְחִידָה	קְנִי	הִקָּנִי	צַוִּי		הַגְלִי		הִתְגַּלִּי
	רַבִּים	קְנוּ	הִקָּנוּ	צַוּוּ		הַגְלוּ		הִתְגַּלּוּ
	רַבּוֹת	קְנֶינָה	הִקָּנֶינָה	צַוֶּינָה		הַגְלֶינָה		הִתְגַּלֶּינָה
מָקוֹר		קְנֹה	הִקָּנוֹת	צַוֵּה	צֻוֵּה	הַגְלֵה	הָגְלֵה	הִתְגַּלֵּה
		קְנוֹת		צַוּוֹת	צֻוּוֹת	הַגְלוֹת	הָגְלוֹת	הִתְגַּלּוֹת

الأجوف (معتل العين بالواو) : נָחֵי ע"ו

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל	הִתְפַּעֵל
עָבָר	אֲנִי	צַדְתִּי	נְצוּדוֹתִי	קוֹמַמְתִּי	קוֹמַמְתִּי	הֲקַמְתִּי	הוּקַמְתִּי	הִתְקוֹמַמְתִּי
	אַתָּה	צַדְתָּ	נְצוּדוֹתָ	קוֹמַמְתָּ	קוֹמַמְתָּ	הֲקַמְתָּ	הוּקַמְתָּ	הִתְקוֹמַמְתָּ
	אַתְּ	צַדְתְּ	נְצוּדוֹת	קוֹמַמְתְּ	קוֹמַמְתְּ	הֲקַמְתְּ	הוּקַמְתְּ	הִתְקוֹמַמְתְּ
	הוּא	צָד	נָצוֹד	קוֹמֵם	קוֹמַם	הֵקִים	הוּקַם	הִתְקוֹמֵם
	הִיא	צָדָה	נָצוֹדָה	קוֹמְמָה	קוֹמְמָה	הֵקִימָה	הוּקְמָה	הִתְקוֹמְמָה
	אֲנַחְנוּ	צַדְנוּ	נְצוּדוֹנוּ	קוֹמַמְנוּ	קוֹמַמְנוּ	הֲקַמְנוּ	הוּקַמְנוּ	הִתְקוֹמַמְנוּ
	אַתֶּם	צַדְתֶּם	נְצוּדוֹתֶם	קוֹמַמְתֶּם	קוֹמַמְתֶּם	הֲקַמְתֶּם	הוּקַמְתֶּם	הִתְקוֹמַמְתֶּם
	הֵם-הֵן	צָדוּ	נָצוֹדוּ	קוֹמְמוּ	קוֹמְמוּ	הֵקִימוּ	הוּקְמוּ	הִתְקוֹמְמוּ
	אַתֶּן	צַדְתֶּן	נְצוּדוֹתֶן	קוֹמַמְתֶּן	קוֹמַמְתֶּן	הֲקַמְתֶּן	הוּקַמְתֶּן	הִתְקוֹמַמְתֶּן
הֹוֶה	יָחִיד	צָד	נָצוֹד	מְקוֹמֵם	מְקוֹמָם	מֵקִים	מוּקָם	מִתְקוֹמֵם
	יְחִידָה	צָדָה	נְצוֹדָה	מְקוֹמְמָה	מְקוֹמָמָה	מְקִימָה	מוּקָמָה	מִתְקוֹמְמָה
	רַבִּים	צָדִים	נְצוֹדִים	מְקוֹמְמִים	מְקוֹמָמִים	מְקִימִים	מוּקָמִים	מִתְקוֹמְמִים
	רַבּוֹת	צָדוֹת	נְצוֹדוֹת	מְקוֹמְמוֹת	מְקוֹמָמוֹת	מְקִימוֹת	מוּקָמוֹת	מִתְקוֹמְמוֹת

		קַל	נִפְעַל	פִּעֵל	פֻּעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל	הִתְפַּעֵל
עָתִיד	אֲנִי	אָצוּד	אֶצּוֹד	אֲקוֹמֵם	אֲקוֹמַם	אָקִים	אוּקַם	אֶתְקוֹמֵם
	אַתָּה	תָּצוּד	תִּצּוֹד	תְּקוֹמֵם	תְּקוֹמַם	תָּקִים	תּוּקַם	תִּתְקוֹמֵם
	אַתְּ	תָּצוּדִי	תִּצּוֹדִי	תְּקוֹמְמִי	תְּקוֹמְמִי	תָּקִימִי	תּוּקְמִי	תִּתְקוֹמְמִי
	הוּא	יָצוּד	יִצּוֹד	יְקוֹמֵם	יְקוֹמַם	יָקִים	יוּקַם	יִתְקוֹמֵם
	הִיא	תָּצוּד	תִּצּוֹד	תְּקוֹמֵם	תְּקוֹמַם	תָּקִים	תּוּקַם	תִּתְקוֹמֵם
	אֲנַחְנוּ	נָצוּד	נִצּוֹד	נְקוֹמֵם	נְקוֹמַם	נָקִים	נוּקַם	נִתְקוֹמֵם
	אַתֶּם	תָּצוּדוּ	תִּצּוֹדוּ	תְּקוֹמְמוּ	תְּקוֹמְמוּ	תָּקִימוּ	תּוּקְמוּ	תִּתְקוֹמְמוּ
	הֵם	יָצוּדוּ	יִצּוֹדוּ	יְקוֹמְמוּ	יְקוֹמְמוּ	יָקִימוּ	יוּקְמוּ	יִתְקוֹמְמוּ
	אַתֶּן-הֵן	תְּצֻדְנָה	תִּצֹּדְנָה	תְּקוֹמֵמְנָה	תְּקוֹמַמְנָה	תָּקֵמְנָה	תּוּקַמְנָה	תִּתְקוֹמֵמְנָה
צִוּוּי	יָחִיד	צוּד	הִצּוֹד	קוֹמֵם		הָקֵם		הִתְקוֹמֵם
	יְחִידָה	צוּדִי	הִצּוֹדִי	קוֹמְמִי		הָקִימִי		הִתְקוֹמְמִי
	רַבִּים	צוּדוּ	הִצּוֹדוּ	קוֹמְמוּ		הָקִימוּ		הִתְקוֹמְמוּ
	רַבּוֹת	צֹדְנָה	הִצֹּדְנָה	קוֹמֵמְנָה		הָקֵמְנָה		הִתְקוֹמֵמְנָה
מָקוֹר		צוּד	הִצּוֹד	קוֹמֵם	קוֹמַם	הָקִים	הוּקַם	הִתְקוֹמֵם

المضعّف : הַכְּפוּלִים

		קַל	נִפְעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל
עָבָר	אֲנִי	בַּזּוֹתִי	נְבַזּוֹתִי	הֲסִבּוֹתִי	הוּסַבּוֹתִי
	אַתָּה	בַּזּוֹתָ	נְבַזּוֹתָ	הֲסִבּוֹתָ	הוּסַבּוֹתָ
	אַתְּ	בַּזּוֹת	נְבַזּוֹת	הֲסִבּוֹת	הוּסַבּוֹת
	הוּא	בַּז - בָּזַז	נָבַז	הֵסֵב	הוּסַב
	הִיא	בָּזָה	נָבַזָּה	הֵסֵבָּה	הוּסַבָּה
	אֲנַחְנוּ	בַּזּוֹנוּ	נְבַזּוֹנוּ	הֲסִבּוֹנוּ	הוּסַבֵּינוּ
	אַתֶּם	בַּזּוֹתֶם	נְבַזּוֹתֶם	הֲסִבּוֹתֶם	הוּסַבּוֹתֶם
	אַתֶּן	בַּזּוֹתֶן	נְבַזּוֹתֶן	הֲסִבּוֹתֶן	הוּסַבּוֹתֶן
	הֵם-הֵן	בַּזּוּ	נָבַזּוּ	הֵסֵבּוּ	הוּסַבּוּ
הֹוֶה	יָחִיד	בַּז - בּוֹזֵז	נָבָז	מֵסֵב	מוּסָב
	יְחִידָה	בָּזָה - בּוֹזְזָה	נְבַזָּה	מְסִבָּה	מוּסַבָּה
	רַבִּים	בָּזִּים	נְבַזִּים	מְסִבִּים	מוּסַבִּים
	רַבּוֹת	בָּזּוֹת	נְבַזּוֹת	מְסִבּוֹת	מוּסַבּוֹת

www.al-maktabeh.com مكتبة المهتدين

		קַל	נִפְעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל
עָתִיד	אֲנִי	אָבֹז	אֶבֹּז	אָסֵב	אוּסַב
	אַתָּה	תָּבֹז	תִּבֹּז	תָּסֵב	תּוּסַב
	אַתְּ	תָּבֹזִּי	תִּבְּזִי	תָּסֵבִּי	תּוּסַבִּי
	הוּא	יָבֹז	יִבֹּז	יָסֵב	יוּסַב
	הִיא	תָּבֹז	תִּבֹּז	תָּסֵב	תּוּסַב
	אֲנַחְנוּ	נָבֹז	נִבֹּז	נָסֵב	נוּסַב
	אַתֶּם	תָּבֹזּוּ	תִּבּוֹזּוּ	תָּסֵבּוּ	תּוּסַבּוּ
	אַתֶּן	יָבֹזּוּ	יִבּוֹזּוּ	יָסֵבּוּ	יוּסַבּוּ
	הֵם-הֵן	תְּבֻזֶּינָה	תִּבְּזֶינָה	תְּסִבֶּינָה	תּוּסַבֶּינָה
צִוּוּי	יָחִיד	בֹּז	הִבֹּז	הָסֵב	
	יְחִידָה	בֹּזִּי	הִבָּזִי	הָסֵבִּי	
	רַבִּים	בֹּזּוּ	הִבָּזּוּ	הָסֵבּוּ	
	רַבּוֹת	בְּזֶינָה	הִבּוֹנָה	הֲסִבֶּינָה	
מָקוֹר		בָּזוֹז - בֹּז	הִבּוֹז	אָסֵב	הוּסַב

الناقص : הַחֲסֵרִים

		חַסְרֵי פ״נ				חַסְרֵי פ״ל	חֲסַר הַקְּצָווֹת
		קַל	נִפְעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל	קַל	קַל
עָבָר	אֲנִי	נָפַלְתִּי	נִפַּלְתִּי	הִפַּלְתִּי	הֻפַּלְתִּי	לָקַחְתִּי	נָתַתִּי
	אַתָּה	נָפַלְתָּ	נִפַּלְתָּ	הִפַּלְתָּ	הֻפַּלְתָּ	לָקַחְתָּ	נָתַתָּ
	אַתְּ	נָפַלְתְּ	נִפַּלְתְּ	הִפַּלְתְּ	הֻפַּלְתְּ	לָקַחַתְּ	נָתַתְּ
	הוּא	נָפַל	נִפַּל	הִפִּיל	הֻפַּל	לָקַח	נָתַן
	הִיא	נָפְלָה	נִפְּלָה	הִפִּילָה	הֻפְּלָה	לָקְחָה	נָתְנָה
	אֲנַחְנוּ	נָפַלְנוּ	נִפַּלְנוּ	הִפַּלְנוּ	הֻפַּלְנוּ	לָקַחְנוּ	נָתַנּוּ
	אַתֶּם	נְפַלְתֶּם	נִפַּלְתֶּם	הִפַּלְתֶּם	הֻפַּלְתֶּם	לְקַחְתֶּם	נְתַתֶּם
	הֵם	נְפַלְתֶּן	נִפַּלְתֶּן	הִפַּלְתֶּן	הֻפַּלְתֶּן	לְקַחְתֶּן	נְתַתֶּן
	אַתֶּן-הֵן	נָפְלוּ	נִפְּלוּ	הִפִּילוּ	הֻפְּלוּ	לָקְחוּ	נָתְנוּ
הֹוֶה	יָחִיד	נוֹפֵל	נִפָּל	מַפִּיל	מֻפָּל	לוֹקֵחַ	נוֹתֵן
	יְחִידָה	נוֹפְלָה	נִפָּלָה	מַפִּילָה	מֻפָּלָה	לוֹקַחַת	נוֹתֶנֶת
	רַבִּים	נוֹפְלִים	נִפָּלִים	מַפִּילִים	מֻפָּלִים	לוֹקְחִים	נוֹתְנִים
	רַבּוֹת	נוֹפְלוֹת	נִפָּלוֹת	מַפִּילוֹת	מֻפָּלוֹת	לוֹקְחוֹת	נוֹתְנוֹת

		חֲסֵרֵי פ״נ				חֲסֵרֵי פ״ל	חֲסַר הַקְּצָווֹת
		קַל	נִפְעַל	הִפְעִיל	הָפְעַל	קַל	קַל
עָתִיד	אֲנִי	אֶפֹּל	אֶנָּפֵל	אַפִּיל	אֻפַּל	אֶקַּח	אֶתֵּן
	אַתָּה	תִּפֹּל	תִּנָּפֵל	תַּפִּיל	תֻּפַּל	תִּקַּח	תִּתֵּן
	אַתְּ	תִּפְּלִי	תִּנָּפְלִי	תַּפִּילִי	תֻּפְּלִי	תִּקְחִי	תִּתְּנִי
	הוּא	יִפֹּל	יִנָּפֵל	יַפִּיל	יֻפַּל	יִקַּח	יִתֵּן
	הִיא	תִּפֹּל	תִּנָּפֵל	תַּפִּיל	תֻּפַּל	תִּקַּח	תִּתֵּן
	אֲנַחְנוּ	נִפֹּל	נִנָּפֵל	נַפִּיל	נֻפַּל	נִקַּח	נִתֵּן
	אַתֶּם	תִּפְּלוּ	תִּנָּפְלוּ	תַּפִּילוּ	תֻּפְּלוּ	תִּקְחוּ	תִּתְּנוּ
	הֵם-הֵן	יִפְּלוּ	יִנָּפְלוּ	יַפִּילוּ	יֻפְּלוּ	יִקְחוּ	יִתְּנוּ
	אַתֵּן	תִּפֹּלְנָה	תִּנָּפַלְנָה	תַּפֵּלְנָה	תֻּפַּלְנָה	תִּקַּחְנָה	תִּתֵּנָּה
צִוּוּי	יָחִיד	פֹּל	הִנָּפֵל	הַפֵּל		קַח	תֵּן
	יְחִידָה	פְּלִי	הִנָּפְלִי	הַפִּילִי		קְחִי	תְּנִי
	רַבִּים	פְּלוּ	הִנָּפְלוּ	הַפִּילוּ		קְחוּ	תְּנוּ
	רַבּוֹת	פֹּלְנָה	הִנָּפַלְנָה	הַפֵּלְנָה		קַחְנָה	תֵּנָּה
מָקוֹר		נְפֹל	הִנָּפֵל	הַפֵּל	הֻפַּל	לְקֹחַ, קַחַת	נְתֹן, תֵּת

المركّب : הַמֻּרְכָּבִים

		הִפְעִיל חַסְרֵי פ"נ וְנָחֵי ל"ה	קַל נָחֵי ע"ו ול"א	הִפְעִיל נָחֵי ע"ו ול"א	קַל נָחֵי פ"י ול"ה	הִפְעִיל נָחֵי פ"י ול"ה
עָבָר	אֲנִי	הִכֵּיתִי	בָּאתִי	הֵבֵאתִי	יָרִיתִי	הוֹרֵיתִי
	אַתָּה	הִכֵּיתָ	בָּאתָ	הֵבֵאתָ	יָרִיתָ	הוֹרֵיתָ
	אַתְּ	הִכֵּית	בָּאת	הֵבֵאת	יָרִית	הוֹרֵית
	הוּא	הִכָּה	בָּא	הֵבִיא	יָרָה	הוֹרָה
	הִיא	הִכְּתָה	בָּאָה	הֵבִיאָה	יָרְתָה	הוֹרְתָה
	אֲנַחְנוּ	הִכֵּינוּ	בָּאנוּ	הֵבֵאנוּ	יָרִינוּ	הוֹרֵינוּ
	אַתֶּם	הִכֵּיתֶם	בָּאתֶם	הֲבֵאתֶם	יְרִיתֶם	הוֹרֵיתֶם
	אַתֶּן	הִכֵּיתֶן	בָּאתֶן	הֲבֵאתֶן	יְרִיתֶן	הוֹרֵיתֶן
	הֵם-הֵן	הִכּוּ	בָּאוּ	הֵבִיאוּ	יָרוּ	הוֹרוּ
הֹוֶה	יָחִיד	מַכֶּה	בָּא	מֵבִיא	יוֹרֶה	מוֹרֶה
	יְחִידָה	מַכָּה	בָּאָה	מְבִיאָה	יוֹרָה	מוֹרָה
	רַבִּים	מַכִּים	בָּאִים	מְבִיאִים	יוֹרִים	מוֹרִים
	רַבּוֹת	מַכּוֹת	בָּאוֹת	מְבִיאוֹת	יוֹרוֹת	מוֹרוֹת

עָתִיד	אֲנִי	אַכֶּה	אָבוֹא	אָבִיא	אִירֶה	אוֹרֶה
	אַתָּה	תַּכֶּה	תָּבוֹא	תָּבִיא	תִּירֶה	תּוֹרֶה
	אַתְּ	תַּכִּי	תָּבוֹאִי	תָּבִיאִי	תִּירִי	תּוֹרִי
	הוּא	יַכֶּה	יָבוֹא	יָבִיא	יִירֶה	יוֹרֶה
	הִיא	תַּכֶּה	תָּבוֹא	תָּבִיא	תִּירֶה	תּוֹרֶה
	אֲנַחְנוּ	נַכֶּה	נָבוֹא	נָבִיא	נִירֶה	נוֹרֶה
	אַתֶּם	תַּכּוּ	תָּבוֹאוּ	תָּבִיאוּ	תִּירוּ	תּוֹרוּ
	הֵם-הֵן	יַכּוּ	יָבוֹאוּ	יָבִיאוּ	יִירוּ	יוֹרוּ
	אַתֶּן	תַּכֶּינָה	תָּבֹאנָה	תָּבֵאנָה	תִּירֶינָה	תּוֹרֶינָה
צִוּוּי	יָחִיד	הַכֵּה	בֹּא	הָבֵא	יְרֵה	הוֹרֵה
	יְחִידָה	הַכִּי	בֹּאִי	הָבִיאִי	יְרִי	הוֹרִי
	רַבִּים	הַכּוּ	בֹּאוּ	הָבִיאוּ	יְרוּ	הוֹרוּ
	רַבּוֹת	הַכֶּינָה	בֹּאנָה	הָבֵאנָה	יְרֶינָה	הוֹרֶינָה
מָקוֹר		הַכֵּה	בֹּא	הָבֵא	יְרֹה	הוֹרוֹת

المركّب : הַמֻּרְכָּבִים

		קַל חַסְרֵי פ״י וְנָחֵי ל״א	קַל מִשְׁקַל פָּעֵל פ״י ול״א	קַל נִפְעַל נָחֵי פ״י ול״א	קַל חַסְרֵי פ״נ וְנָחֵי ל״א	קַל חַסְרֵי פ״נ וְנָחֵי ל״ה
עָבָר	אֲנִי	יָצָאתִי	יָרֵאתִי	נוֹרֵאתִי	נָשָׂאתִי	נָסִיתִי
	אַתָּה	יָצָאתָ	יָרֵאתָ	נוֹרֵאתָ	נָשָׂאתָ	נָסִיתָ
	אַתְּ	יָצָאת	יָרֵאת	נוֹרֵאת	נָשָׂאת	נָסִית
	הוּא	יָצָא	יָרֵא	נוֹרָא	נָשָׂא	נָסָה
	הִיא	יָצְאָה	יָרְאָה	נוֹרְאָה	נָשְׂאָה	נָסְתָה
	אֲנַחְנוּ	יָצָאנוּ	יָרֵאנוּ	נוֹרֵאנוּ	נָשָׂאנוּ	נָסִינוּ
	אַתֶּם	יְצָאתֶם	יְרֵאתֶם	נוֹרֵאתֶם	נְשָׂאתֶם	נְסִיתֶם
	הֵם	יְצָאתֶן	יְרֵאתֶן	נוֹרֵאתֶן	נְשָׂאתֶן	נְסִיתֶן
	אַתֶּן-הֵן	יָצְאוּ	יָרְאוּ	נוֹרְאוּ	נָשְׂאוּ	נָסוּ
הֹוֶה	יָחִיד	יוֹצֵא	יָרֵא	נוֹרָא	נוֹשֵׂא	נוֹסֶה
	יְחִידָה	יוֹצְאָה	יְרֵאָה	נוֹרָאָה	נוֹשְׂאָה	נוֹסָה
	רַבִּים	יוֹצְאִים	יְרֵאִים	נוֹרָאִים	נוֹשְׂאִים	נוֹסִים
	רַבּוֹת	יוֹצְאוֹת	יְרֵאוֹת	נוֹרָאוֹת	נוֹשְׂאוֹת	נוֹסוֹת

עָתִיד	אֲנִי	אֵצֵא	אִירָא	אִוָּרֵא	אֶשָּׂא	אֶטֶּה
	אַתָּה	תֵּצֵא	תִּירָא	תִּוָּרֵא	תִּשָּׂא	תִּטֶּה
	אַתְּ	תֵּצְאִי	תִּירְאִי	תִּוָּרְאִי	תִּשְׂאִי	תִּטִּי
	הוּא	יֵצֵא	יִירָא	יִוָּרֵא	יִשָּׂא	יִטֶּה
	הִיא	תֵּצֵא	תִּירָא	תִּוָּרֵא	תִּשָּׂא	תִּטֶּה
	אֲנַחְנוּ	נֵצֵא	נִירָא	נִוָּרֵא	נִשָּׂא	נִטֶּה
	אַתֶּם	תֵּצְאוּ	תִּירְאוּ	תִּוָּרְאוּ	תִּשְׂאוּ	תִּטּוּ
	הֵם	יֵצְאוּ	יִירְאוּ	יִוָּרְאוּ	יִשְׂאוּ	יִטּוּ
	אַתֶּן-הֵן	תֵּצֶאנָה	תִּירֶאנָה	תִּוָּרֶאנָה	תִּשֶּׂאנָה	תִּטֶּינָה
צִוּוּי	יָחִיד	צֵא	יְרָא	הִוָּרֵא	שָׂא	נְטֵה
	יְחִידָה	צְאִי	יִרְאִי	הִוָּרְאִי	שְׂאִי	נְטִי
	רַבִּים	צְאוּ	יִרְאוּ	הִוָּרְאוּ	שְׂאוּ	נְטוּ
	רַבּוֹת	צֶאנָה	יְרֶאנָה	הִוָּרֶאנָה	שֶׂאנָה	נְטֶינָה
מָקוֹר		יְצֹא	יְרוֹא	הִוָּרֵא	נְשֹׂא	נְטֹה

استعرنا جدول التصريف من كتاب الاستاذ
ربحى كمـــال
دروس اللغة العبرية دار العلم للملايين
بيروت 1963

نصوص

http://al-maktabeh.com

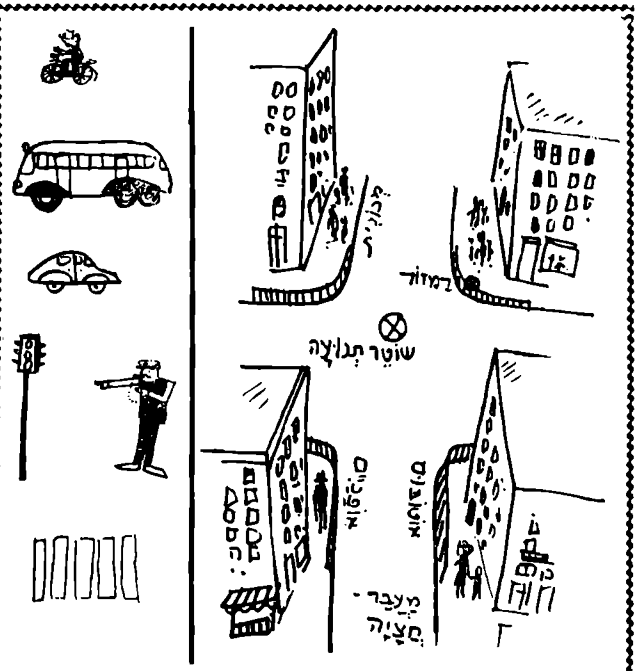

בְּרחוֹב הָעִיר

בַּצִּיּוּר מִיָּמִין – רְחוֹב בָּעִיר; אַךְ הַצִּיּוּר אֵינֶנּוּ שָׁלֵם. מַלֵּא אֶת הַצִּיּוּר, לְפִי הַצִּיּוּרִים הַקְּטַנִּים מִשְּׂמֹאל, אוֹ גְּזוֹר וְהַדְבֵּק אוֹתָם בַּמָּקוֹם הַמַּתְאִים.

مكتبة المهتدين

חָה, חָה, חָה...

חַנָּה: „אִמָּא, הַבֶּטֶן שֶׁלִּי כּוֹאֶבֶת מְאוֹד".

אִמָּא: „הַבֶּטֶן כּוֹאֶבֶת, כִּי הִיא רֵיקָה. אִם תְּמַלְּאִי אוֹתָהּ – יֶחְדַּל הַכְּאֵב".

אַחֲרֵי־הַצָּהֳרַיִם בָּא אוֹרֵחַ לְבַקֵּר. הוּא הִתְאוֹנֵן עַל כְּאֵב־רֹאשׁ.

חַנָּה: „הָרֹאשׁ שֶׁלְּךָ כּוֹאֵב, כִּי הוּא רֵיק. אִם תְּמַלֵּא אוֹתוֹ – יֶחְדַּל הַכְּאֵב".

כַּמָּה שָׁוֶה צ'ה (מֵת) אֶחָד?

מֶמְשֶׁלֶת בּוֹלִיבְיָה הִצִּיעָה לְמֶמְשֶׁלֶת קוּבָּה אֶת גּוּפָתוֹ שֶׁל צ'ה גֶּוָארָה. מֶמְשֶׁלֶת בּוֹלִיבְיָה רוֹצָה לְקַבֵּל בִּמְקוֹם צ'ה הַמֵּת – 500 עֲצִירִים פּוֹלִיטִיִּים הַנִּמְצָאִים בְּבָתֵּי־הַסֹּהַר שֶׁל קוּבָּה.

„רַפּוֹרְט" לְטַיָּס

טַיָּס מֵחֶבְרַת „כְּיָם־אֲוִויר" קִיבֵּל „רַפּוֹרְט" וְשִׁילֵּם 1000 לִירוֹת קְנָס. מַדּוּעַ? כִּי הוּא חָג (עָשָׂה סִיבוּבִים) בַּמָּטוֹס שֶׁלּוֹ מֵעַל לִשְׁמוּרַת־הַטֶּבַע (הָרֶזֶרְבַאט) בַּחוּלָה. דָּבָר זֶה אָסוּר לְפִי הַחוֹק, כִּי הַחַיּוֹת נִבְהָלוֹת, וְיֵשׁ חַיּוֹת שֶׁמַּמָּשׁ מֵתוֹת מִפַּחַד.

„נָא לְהַשְׁאִיר כֶּסֶף"...

אַרְבָּעָה נְעָרִים פָּרְצוּ לַמִּשְׂרָד שֶׁל בֵּית־הַסֵּפֶר „עָמָל" בִּצְפַת. הֵם חִיפְּשׂוּ כֶּסֶף – אֲבָל לֹא מָצְאוּ אֲפִילוּ אֲגוֹרָה שְׁחוּקָה.

מֶה עָשׂוּ הַפּוֹרְצִים הַקְּטַנִּים? הֵם קָרְעוּ אֶת כַּרְטֶסֶת הַתַּלְמִידִים. קָרְעוּ תְּעוּדוֹת וְלִיכְלְכוּ אֶת הָרִצְפָּה בְּצוֹאָה. עַל הַלּוּחַ כָּתְבוּ: „בַּפַּעַם הַבָּאָה, נָא לְהַשְׁאִיר כֶּסֶף".

עוֹד בְּאוֹתוֹ לַיְלָה תָּפְסָה הַמִּשְׁטָרָה אֶת הַנְּעָרִים.

אָפְנַת הַקַּיִץ: חֲצָאִיּוֹת קְפָלִים

קַר לָךְ? אֶפֶס מַעֲלוֹת בַּבֹּקֶר? בְּפַארִיז כְּבָר קַיִץ. לא. הַשֶּׁמֶשׁ אֵינָהּ זוֹרַחַת וְהַחוֹם אֵינוֹ בַּטֶּר־מוֹמֶטֶר. ובכל זאת יַצְרָנֵי הָ־

בֵּינֵינוּ הַנָּשִׁים

אופנָה כְּבָר מַצִּיגִים אֶת בִּגְדֵי הַקַּיִץ.

וּמָה נִלְבַּשׁ הַקַּיִץ? בְּגָדִים זוֹהֲרִים („מְאִירִים"), צְבָעִים עַלִּיזִים. הַרְבֵּה צֶבַע לָבָן: צַוָּארוֹנִים, גַּנְזֶ'טִים.

הַרְבֵּה כָּחוֹל, אָדוֹם וְגַם שִׁילוּב שֶׁל אָדוֹם, כָּחוֹל וְלָבָן, תְּכֵלֶת וּוָרוֹד.

הָאֲרִיגִים יִהְיוּ כּוּתְנָה, שִׁיפוֹן טַאפְטָה וּקְרֶפּ.

גַּם הַשָּׁנָה נִלְבַּשׁ שִׂמְלוֹת כֻּתֹּנֶת. אַךְ הַפַּעַם יִהְיוּ לְשִׂמְלָה זוֹ דָּשִׁים גְּדוֹלִים בַּצַּוָּאר, וּמְעַט כִּיּוּצִים בַּמּוֹתֶן. נִלְבַּשׁ גַּם חֲצָאִיּוֹת קְפָלִים וּבְלֵייזֶר בְּצֶבַע אָחִיד.

מִי שֶׁאוֹהֶבֶת מִינִי: גַּם הַשָּׁנָה נִלְבַּשׁ שִׂמְלוֹת מִינִי יְשָׁרוֹת, קְצָרוֹת מְאוֹד, בַּעֲלוֹת שַׁרְווּל קִימוֹנוֹ אוֹ רַגְלָן.

וְעוֹד חִידוּשׁ (נִדְמֶה לִי שֶׁהוּא יֵהָפֵךְ לְ„שְׁלָאגֶר"): חוּלְצוֹת אוֹ שְׂמָלוֹת „סְטְרֶפְּלֶס"—בַּעֲלוֹת גַּב חָשׂוּף.

מִי שֶׁאֵינָהּ רוֹצָה לְוַתֵּר עַל מִכְנָסַיִם: הַקַּיִץ יִהְיוּ מִכְנָסַיִם רְחָבִים וְגַם צָרִים. בְּרֹב הַמִּקְרִים לוֹבְשִׁים גַּם טוּנִיקָה אֲרֻכָּה, הַמְּכַסָּה אֶת הַיַּשְׁבָן (וְזֶה טוֹב לִשְׁמֵנוֹת)...

מְצָא אֶת הַבִּיטוּי

עַל אָדָם הַלּוֹמֵד וְקוֹרֵא בִּסְפָרִים שָׁעוֹת רַבּוֹת בַּיּוֹם – אַךְ אֵינֶנּוּ מֵבִין אֶת מַה שֶּׁהוּא קוֹרֵא וְלוֹמֵד, אוֹמְרִים לִפְעָמִים: הוּא „––––– נוֹשֵׂא ––––––".

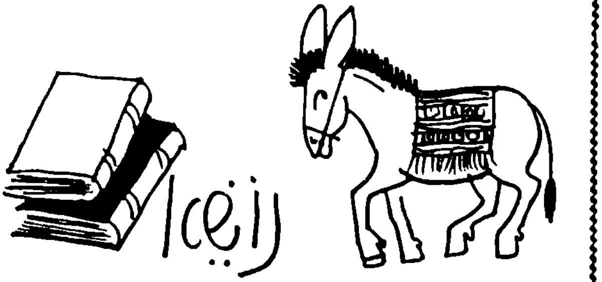

פָּסוּק אַחֲרוֹן

לֹא לְחִינָּם הָלַךְ זַרְזִיר אֵצֶל עוֹרֵב, אֶלָּא מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִינוֹ.

(בָּבָא קַמָּא צ"ב:)

הַפֵּירוּשׁ: כָּל אֶחָד דַּרְכּוֹ לְהִתְחַבֵּר עִם הַדּוֹמִים לוֹ.

אֵם לַעֲשָׂרָה

לַגְּבֶרֶת וַהְבִּי, אִשָּׁה דְּרוּזִית בַּת 36, כְּבָר יֵשׁ עֲשָׂרָה יְלָדִים. שְׁנַיִם מֵהֶם – זוּגוֹת תְּאוֹמִים. הַשָּׁבוּעַ יָלְדָה הָאִשָּׁה שְׁלִישִׁיָּה...

„אֲנִי מְאוּשֶּׁרֶת קְצָת" – אָמְרָה הָאֵם. „הָיִיתִי אוֹמֶרֶת שֶׁאֲנִי מְאוּשֶּׁרֶת מְאוֹד – לוּ (אִם) הָיָה לָנוּ עוֹד חֶדֶר וּקְצָת יוֹתֵר כֶּסֶף".

אֲדוֹנִי הַקֻּפַּאי!
תֵּן לִי
כַּרְטִיס לְאִשְׁתִּי!
אִשְׁתִּי אָמְרָה
שֶׁהִיא צְרִיכָה
מָקוֹם טוֹב.

לא רִאשׁוֹן
וְגַם לא אַחֲרוֹן...
הִיא אוֹמֶרֶת
שֶׁהִיא אוֹהֶבֶת
תָּמִיד בְּאֶמְצַע לָשֶׁבֶת.

לא, לא בְּאֶמְצַע,
רַק מִן הַצַּד,
אֲבָל לא הַרְבֵּה,
רַק קְצָת מִן הַצַּד,
כָּךְ – קְצָת מִשְּׂמֹאל וּקְצָת מִיָּמִין...
אַתָּה מֵבִין?!

מָקוֹם שֶׁאֵין בּוֹ שֶׁמֶשׁ
וְאוֹר בּוֹ יֵשׁ.
זֶהוּ! זֶהוּ הַמָּקוֹם
שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ.

מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אֲוִיר
וְשֶׁאֵין בּוֹ רוּחַ.
מָקוֹם עַל־יַד חַלּוֹן,
חַלּוֹן לֹא סָגוּר,
רַק חַלּוֹן פָּתוּחַ.
גַּם וִילוֹן
צָרִיךְ עַל הַחַלּוֹן...

מָקוֹם שֶׁהַנּוֹסֵעַ הַשָּׁכֵן
אֵינוֹ יָשֵׁן
וְאֵינוֹ מְעַשֵּׁן
וְאֵינוֹ מַבִּיט כָּל רֶגַע בַּחַלּוֹן
אוֹ בָּעִתּוֹן
אוֹ בַּשָּׁעוֹן.

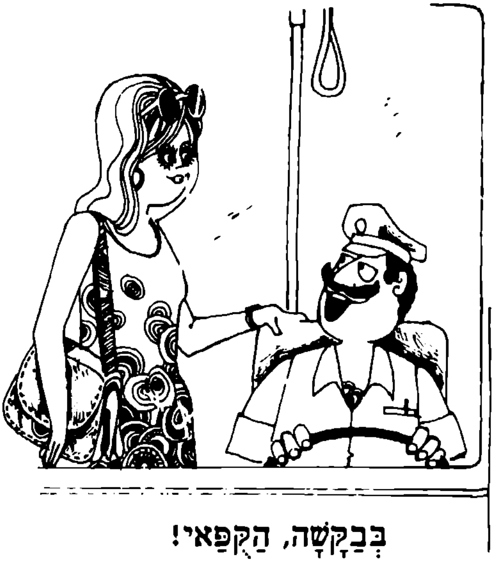

וְעוֹד אִשְׁתִּי אָמְרָה לִי,
שֶׁהִיא צְרִיכָה נֶהָג טוֹב.
נֶהָג לֹא זָקֵן וְלֹא צָעִיר,
שֶׁיּוֹדֵעַ וּמַכִּיר
כָּל מָקוֹם, כָּל עִיר.
וְאֵינוֹ מְדַבֵּר עִם בַּחוּרָה
כָּל זְמַן הַנְּסִיעָה.
רַק עוֹנֶה עַל כָּל שְׁאֵלָה
וְאוֹמֵר: בְּבַקָּשָׁה!

בְּבַקָּשָׁה, הַקַּפַּאי!
תֵּן מָקוֹם טוֹב לְאִשְׁתִּי,
וְאִם לֹא –
אוֹי וַאֲבוֹי לִי!!!

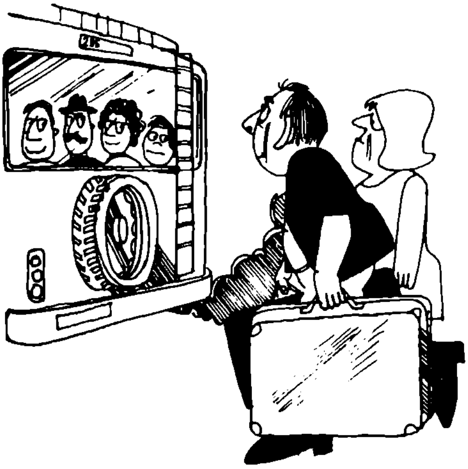

אֵין רַע בְּלִי טוֹב!

הַגְּבֶרֶת וְהָאָדוֹן תַּפּוּחִי רָצוּ מַהֵר מִן הַקֻּפָּה אֶל הַמְּכוֹנִית, אֲבָל הַמְּכוֹנִית כְּבָר יָצְאָה מִן הַתַּחֲנָה וְנָסְעָה.

– אָמַרְתִּי לְךָ, בּוֹא מַהֵר! – אָמְרָה גְּבֶרֶת תַּפּוּחִי, – וְאַתָּה עוֹמֵד כָּל הַזְּמַן עַל־יַד הַקֻּפָּה וּמְדַבֵּר בְּלִי סוֹף עִם הַקֻּפַּאי!

– אֵין־דָּבָר, – אוֹמֵר אָדוֹן תַּפּוּחִי, – אֵין רַע בְּלִי טוֹב! עַכְשָׁו אֲנַחְנוּ בַּתּוֹר, וְלָנוּ הַמְּקוֹמוֹת הַטּוֹבִים בַּמְּכוֹנִית הַבָּאָה!

אֲנִי בֶּאֱמֶת אוֹהֵב אֲנָשִׁים זְקֵנִים וַאֲנִי נוֹתֵן לָהֶם גַּם כָּבוֹד כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ. כַּאֲשֶׁר אֲנִי נוֹסֵעַ בְּאוֹטוֹבּוּס וְרוֹאֶה בֵּין הַנּוֹסְעִים אִשָּׁה זְקֵנָה אוֹ אִישׁ זָקֵן, אֲנִי קָם וְנוֹתֵן אֶת הַמָּקוֹם שֶׁלִּי. אֲנִי לֹא מְדַבֵּר בְּאֶמְצַע הַדְּבָרִים שֶׁלָּהֶם. אֲבָל מַה שֶּׁאֲנִי לֹא אוֹהֵב אֵצֶל הַהוֹרִים שֶׁל חַנָּה, שֶׁעַל כָּל מַה שֶּׁאֲנִי אוֹמֵר, אַבָּא שֶׁל חַנָּה, אָדוֹן נִיר תָּמִיד אוֹמֵר:

מָה אַתָּה יוֹדֵעַ? אָז, כַּאֲשֶׁר אֲנַחְנוּ בָּאנוּ... אֵלֶּה הָיוּ אֲנָשִׁים...

אִם אֲנִי אוֹמֵר, שֶׁהַיּוֹם עָבַדְתִּי הַרְבֵּה, הוּא תָּמִיד מְסַפֵּר: – אֵיךְ עָבְדוּ בַּיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים! לֹא הָיָה אָז כְּלוּם בַּמּוֹשָׁב שֶׁלָּנוּ בְּנַהֲלָל, רַק אֲדָמָה וְאָדָם. אֲבָל אֵיזֶה אָדָם! וְהָאָדָם – הוּא אוֹמֵר – אָהַב אֶת הָאֲדָמָה. וּמָה עַכְשָׁו – הוּא אוֹמֵר – אַתֶּם אוֹהֲבִים? רַק מְכוֹנִיּוֹת, מְסִבּוֹת וַחֲבֵרוֹת! אֲנַחְנוּ רָצִינוּ לִהְיוֹת חַקְלָאִים. אַתָּה חוֹשֵׁב, שֶׁזֶּה הָיָה קַל?

פַּעַם אָמַרְתִּי, שֶׁהַכְּבִישׁ, שֶׁנָּסַעְתִּי בּוֹ לִירִיחוֹ, לֹא טוֹב.

מָה אַתָּה יוֹדֵעַ? – הוּא אָמַר לִי – אָז, כַּאֲשֶׁר אֲנַחְנוּ בָּאנוּ, לֹא הָיָה כְּבִישׁ. אֵיפֹה הָיָה כְּבִישׁ? כַּאֲשֶׁר בָּא הַחֹרֶף, הָיוּ יָמִים, שֶׁלֹּא הָיָה לָנוּ מַה לֶּאֱכֹל, כִּי לֹא הָיָה לָנוּ כְּבִישׁ וּבְיָמִים שֶׁל גֶּשֶׁם גַּם מְכוֹנִית לֹא יָכְלָה לִנְסֹעַ. הַיּוֹם זֶה כְּבִישׁ מְצֻיָּן. וְאַתָּה יוֹדֵעַ מִי עָשָׂה אֶת הַכְּבִישׁ הָרִאשׁוֹן? אַתָּה רוֹאֶה אֶת הַיָּדַיִם הָאֵלֶּה? הֵן יָדְעוּ פַּעַם לַעֲבֹד!

עֶרֶב אֶחָד לֹא הָיָה אוֹר. חַנָּה הִדְלִיקָה מְנוֹרָה וַאֲנִי אָמַרְתִּי, שֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ לִלְמֹד אֶל חָבֵר, כִּי אֵין לִי דֵּי אוֹר.

זֶה לֹא נוֹתֵן דֵּי אוֹר בִּשְׁבִילְךָ? – הוּא שָׁאַל – כַּאֲשֶׁר אֲנַחְנוּ בָּאנוּ, שָׂמַחְנוּ אִם הָיְתָה לָנוּ מְנוֹרָה וְאִם הָיָה נֵפְט בַּמְּנוֹרָה. בַּחֹרֶף הַמְּנוֹרָה נָתְנָה גַּם אוֹר וְגַם חֹם. כַּמָּה סְפָרִים קָרָאתִי לְאוֹר הַמְּנוֹרָה! אֲבָל לֹא הָיָה תָּמִיד נֵפְט לַמְּנוֹרָה.

וְאָז מָה עֲשִׂיתֶם, אָדוֹן נִיר? – שָׁאַלְתִּי.

מֶה עָשִׂינוּ? יָשַׁבְנוּ בַּחֹשֶׁךְ. מָה אַתָּה יוֹדֵעַ, מַה הִיא מְנוֹרָה? אַתֶּם הַצְּעִירִים אִם אֵין לָכֶם חַשְׁמַל, לֹא יְכוֹלִים לִלְמֹד, מָה?

מַה לַּעֲשׂוֹת אֲנִי בֶּאֱמֶת אוֹהֵב אֶת הַזְּקֵנִים, כָּל הַכָּבוֹד לָהֶם, אֲבָל אִם יֵשׁ לָנוּ כְּבִישׁ, וְיֵשׁ לָנוּ חַשְׁמַל וְגַם חַקְלָאִים טוֹבִים, מָה הֵם יוֹדְעִים עַל מַה שֶּׁאֵין לָנוּ?

לַיְלָדִים שֶׁנּוֹלָדִים בָּאָרֶץ קוֹרְאִים: צַבָּרִים.

מַדּוּעַ? אֵין אֲנִי יוֹדֵעַ. חַנָּה כַּרְמִי בָּאָה פַּעַם מִן הַחֲנוּת וְשָׁאֲלָה אוֹתִי: יוֹסֵף, אָכַלְתָּ פַּעַם צַבָּר? לֹא יָדַעְתִּי מָה רוֹצָה חַנָּה לְהַגִּיד, וְגַם אֲנִי שָׁאַלְתִּי אוֹתָהּ: וְאַתְּ אָכַלְתְּ פַּעַם "יֶנְקִי"?

הִיא צָחֲקָה וְאָמְרָה: אֲבָל הִנֵּה עַל הַשֻּׁלְחָן צַבָּר בֶּאֱמֶת מוּכָן לַאֲכִילָה, הוּא פְּרִי טוֹב וּמָתוֹק־מָתוֹק כְּמוֹ הַיְלָדִים שֶׁלָּנוּ.

לָקַחְתִּי צַבָּר מִן הַשֻּׁלְחָן וְאָמַרְתִּי: תּוֹדָה, חַנָּה, אֲבָל קָשֶׁה לִי לֶאֱכֹל צַבָּר, אֵין אֲנִי יוֹדֵעַ אֵיךְ אוֹכְלִים אוֹתוֹ.

כֵּן – אָמְרָה חַנָּה – כָּכָה זֶה גַּם עִם הַיְלָדִים, צָרִיךְ לָדַעַת אֵיךְ "לֶאֱכֹל אוֹתָם".

אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ, לָמָּה חוֹשְׁבִים עַל כָּל הַיְלָדִים, שֶׁהֵם חֲכָמִים. וְכַאֲשֶׁר הֵם גְּדוֹלִים, וְלוֹמְדִים כְּבָר בָּאוּנִיבֶרְסִיטָה, אָז אוֹמְרִים לָהֶם; אַתֶּם, אֵין אַתֶּם יוֹדְעִים כְּלוּם. רַק אֱלֹהִים יוֹדֵעַ, מֵאַיִן בָּאִים כָּל הַטִּפְּשִׁים...

אֵיפֹה הָעֵינַיִם שֶׁלְּךָ?! – שָׁאַל אוֹתִי נֶהָג, כַּאֲשֶׁר רַצְתִּי, כִּי רָצִיתִי לַעֲבֹר אֶת הַכְּבִישׁ.

הָעֵינַיִם שֶׁלִּי בָּרֹאשׁ – אָמַרְתִּי.

אֲבָל אֵיפֹה הָרֹאשׁ שֶׁלְּךָ, אַתָּה יוֹדֵעַ?! –

כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי קָטָן, גַּם אֲנִי הָיִיתִי חָכָם. אִמִּי תָּמִיד אָמְרָה: יֵשׁ לוֹ רֹאשׁ!

אֲנִי אוֹהֵב אֶת הַיְלָדִים הַצַּבָּרִים, הֵם אוֹמְרִים הַכֹּל, מַה שֶּׁחוֹשְׁבִים.

וְתָמִיד הֵם שְׂמֵחִים וְצוֹחֲקִים. אֲבָל לֹא תָּמִיד אֲנִי אוֹהֵב, כַּאֲשֶׁר הַיְלָדִים שֶׁל כַּרְמִי נִכְנָסִים לַחֶדֶר שֶׁלִּי. וְהֵם אוֹהֲבִים מְאֹד לְהִכָּנֵס. חָסֵר לְחַנָּה גַּפְרוּר הֵם בָּאִים לְיוֹסֵף.

יוֹסֵף, יֵשׁ לְךָ קֻפְסַת גַּפְרוּרִים?

הֵם לֹא רוֹאִים, שֶׁאֲנִי יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד דִּקְדּוּק. שַׂמְתִּי אֶת הַסֵּפֶר עַל הַשֻּׁלְחָן, כִּי יָדַעְתִּי שֶׁיֵּשׁ לָהֶם תָּמִיד גַּם שְׁאֵלוֹת.

אֵיפֹה לֶנִינְגְרַאד? – שׁוֹאֶלֶת אוֹתִי גִּילָה הַקְּטַנָּה.

בְּרוּסְיָה.

וְרוּסְיָה הִיא רְחוֹקָה?

כֵּן, הִיא רְחוֹקָה.

גַּם מוֹסְקְבָה בְּחוּץ־לָאָרֶץ?

מַה שֶּׁלֹּא בָּאָרֶץ הוּא בְּחוּץ־לָאָרֶץ.

אֲבָל שָׁם קַר – אוֹמֶרֶת לִי גִּילָה.

מַדּוּעַ? – אֲנִי שׁוֹאֵל.

כִּי בַּחוּץ קַר.

אֲבָל בַּחֶדֶר שֶׁלָּךְ, גִּילָה, חַם. נָכוֹן? – אֲנִי אוֹמֵר לָהּ.

אֲבָל גִּילָה לֹא רוֹצָה לָלֶכֶת לַחֶדֶר שֶׁלָּהּ, הַכֹּל הִיא רוֹצָה לָדַעַת, מַה לְּמַעְלָה וּמַה לְּמַטָּה. אֲבָל שֶׁאֲנִי צָרִיךְ לִלְמֹד דִּקְדּוּק, אֵין הִיא רוֹצָה לָדַעַת.

הַמּוֹרֶה: מַדּוּעַ אֵין הַדָּגִים מְדַבְּרִים?

הַתַּלְמִיד: הֵם אֵינָם יְכוֹלִים לְדַבֵּר בְּפֶה מָלֵא מַיִם.

* * *

הַיֶּלֶד: סַבָּא, הַאִם בָּא לְךָ בַּחַיִּים אֵיזֶה דָּבָר מִן הַדְּבָרִים, שֶׁרָצִיתָ מְאֹד־מְאֹד בִּזְמַן יַלְדוּתְךָ?

סַבָּא: כֵּן, כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי יֶלֶד וְאִמִּי רָחֲצָה אֶת רֹאשִׁי, תָּמִיד רָצִיתִי, שֶׁלֹּא תִּהְיֶינָה לִי שְׂעָרוֹת.

כַּאֲשֶׁר בָּאתִי לְחַדְרִי אַחֲרֵי־הַצָּהֳרַיִם וְרָאִיתִי עַל הַשֻּׁלְחָן מִכְתָּב, שָׂמַחְתִּי מְאֹד. הִבַּטְתִּי בַּמִּכְתָּב וְרָאִיתִי, כִּי הוּא בָּא מִן הָאָרֶץ. כַּאֲשֶׁר לָקַחְתִּי אוֹתוֹ בְּיָדַי שִׂמְחָתִי הָיְתָה גְּדוֹלָה עוֹד יוֹתֵר, כִּי רָאִיתִי, שֶׁהַשּׁוֹלֵחַ הוּא חֲבֵרִי עֶזְרָא מִן הַקִּבּוּץ. כְּבָר חִכִּיתִי מְאֹד לְמִכְתָּבוֹ, כִּי רָצִיתִי לָדַעַת עַל עֶזְרָא חֲבֵרִי, שֶׁהָלַךְ מִן הָאוּנִיבֶרְסִיטָה בִּירוּשָׁלַיִם לַעֲבֹד בַּמֶּשֶׁק שֶׁל הַקִּבּוּץ. עֶזְרָא כּוֹתֵב לִי:

יוֹסֵף, חֲבֵרִי הַיָּקָר. לֹא תַּכִּיר אֶת חֲבֶרְךָ עֶזְרָא, הָעוֹבֵד עַכְשָׁו בַּקִּבּוּץ. בַּתְּחִלָּה הָיָה לִי קְצָת קָשֶׁה, עַד שֶׁהִכַּרְתִּי פֹּה אֶת הַחֲבֵרִים בַּקִּבּוּץ וְעַד שֶׁלָּמַדְתִּי אֶת הַסְּדָרִים שֶׁל חַיֵּי־הַקִּבּוּץ בַּחֲדַר־הָאֹכֶל וּבְמַחְסַן־הַבְּגָדִים. אֲבָל עַכְשָׁו הַחֲבֵרִים פֹּה אוֹמְרִים לִי, שֶׁהָעֲבוֹדָה בַּשָּׂדֶה עָשְׂתָה אוֹתִי לְגֶבֶר. אָמַרְתִּי לְךָ אָז, שֶׁאֲנִי רוֹצֶה לַעֲבוֹד, וְעַכְשָׁו אֲנִי אוֹמֵר לְךָ, שֶׁאֲנִי שָׂמֵחַ בָּעֲבוֹדָה שֶׁלִּי. כָּל הַקִּבּוּץ הַזֶּה צָעִיר וַחֲסֵרִים בּוֹ עוֹד הַרְבֵּה דְּבָרִים, שֶׁיֵּשׁ לְךָ בָּעִיר. גַּם הַחֲבֵרִים הַצְּעִירִים וְגַם אֲנַחְנוּ בּוֹנִים עַכְשָׁו בִּנְיָנִים חֲדָשִׁים, וּבֵינְתַיִם הַחֲבֵרִים הַחֲדָשִׁים כְּמוֹ אֲנִי גָּרִים בִּצְרִיף. יֵשׁ פֹּה בֵּין הַחֲבֵרִים צַבָּרִים וְגַם עוֹלִים חֲדָשִׁים. אֲנִי מְדַבֵּר אִתָּם רַק עִבְרִית.

אַתָּה חוֹשֵׁב, שֶׁהַחַיִּים בַּקִּבּוּץ שְׁקֵטִים. לֹא כֵן הַדָּבָר. לֹא רָחוֹק מִן הַצְּרִיף, בּוֹ אֲנִי גָּר, יֵשׁ לוּל גָּדוֹל. בַּבֹּקֶר רַעַשׁ כָּזֶה מִשָּׁם, שֶׁאֵין אֲנִי צָרִיךְ שָׁעוֹן לָדַעַת אֶת הַזְּמַן, מָתַי לָקוּם. בַּבּוֹקֶר כַּאֲשֶׁר אֲנִי קָם, אֲנִי כְּבָר פּוֹגֵשׁ אֶת רָחֵל, שֶׁעוֹבֶדֶת בַּלּוּל. גַּם רָחֵל בָּאָה מִמָּרוֹקוֹ, אֲבָל הִיא לָמְדָה בְּבֵית־סֵפֶר חַקְלָאִי לִפְנֵי שֶׁבָּאָה לַקִּבּוּץ. הַ״בֹּקֶר טוֹב״ שֶׁלָּהּ מְשַׂמֵּחַ אוֹתִי לְכָל הַיּוֹם.

הַלּוּל הוּא רַק חֵלֶק קָטָן מִן הַמֶּשֶׁק שֶׁלָּנוּ. אֲנַחְנוּ מְגַדְּלִים גַּם יְרָקוֹת וְגַם פֵּרוֹת. וְכָךְ אֵין אֲנַחְנוּ קוֹנִים לֹא יְרָקוֹת, לֹא בֵּיצִים וְלֹא חָלָב. יֵשׁ לָנוּ הַכֹּל מִן הַתּוֹצֶרֶת שֶׁלָּנוּ, מְעַט בִּשְׁבִילֵנוּ וְהַרְבֵּה לִמְכִירָה. וּמִמָּה שֶׁאַתֶּם קוֹנִים בַּשּׁוּק בִּירוּשָׁלַיִם, יֵשׁ גַּם מִן הַתּוֹצֶרֶת שֶׁל הַמֶּשֶׁק שֶׁלָּנוּ.

אֲבָל מַה יְכוֹלוֹת לְסַפֵּר לְךָ שׁוּרוֹת אֵלֶּה? אֲנִי מַזְמִין אוֹתְךָ לִרְאוֹת הַכֹּל בְּעַצְמְךָ וּבְעֵינֶיךָ, לְהַכִּיר אֶת הַמָּקוֹם וְאֶת הַחֲבֵרִים.

כְּתֹב לִי בְּבַקָּשָׁה, יוֹסֵף, מָתַי תָּבוֹא. אֲנִי יוֹדֵעַ בְּעֶרֶךְ מָתַי מַגִּיעוֹת הַמְּכוֹנִיּוֹת הֵנָּה. אַךְ אֲנִי רוֹצֶה לָדַעַת בְּדִיּוּק מָתַי אַתָּה מַגִּיעַ, וְאָז אֶגְמֹר אֶת הָעֲבוֹדָה מַהֵר יוֹתֵר וְיִהְיֶה לִי זְמַן לְהִתְרַחֵץ, לְהִתְלַבֵּשׁ וּלְחַכּוֹת לְךָ.

עָמַד יוֹסֵף לִכְתֹּב מִיָּד בַּדֹּאַר, רָצָה אֲבָל לֹא יָכֹל, כִּי בָּרֶגַע שֶׁהִתְחִיל לִכְתֹּב, בָּא זָקֵן אֶחָד וְאָמַר לוֹ:

שָׁכַחְתִּי אֵיזֶה תַּאֲרִיךְ הַיּוֹם. תְּסַלַּח לִי! אִם לֹא אֶכְתֹּב אֶת הַתַּאֲרִיךְ, לֹא יֵדַע בְּנִי מָתַי כָּתַבְתִּי אֶת הַמִּכְתָּב...

רַק עָנָה אֲבִיגְדוֹר לַזָּקֵן וְאָמַר לוֹ אֶת הַתַּאֲרִיךְ וְהִנֵּה בָּאָה בַּחוּרָה צְעִירָה:

תְּסַלַּח לִי, שָׁכַחְתִּי אֶת הָעֵט שֶׁלִּי בַּמִּשְׂרָד. אוּלַי תִּתֵּן לִי לְרֶגַע אֶת הָעֵט שֶׁלְּךָ. אֲנִי שׁוֹלַחַת מִכְתָּב דָּחוּף, דָּחוּף מְאֹד...

וְהִנֵּה עוֹד בָּחוּר:

תְּסַלַּח לִי! שָׁכַחְתִּי אֶת הַמִּשְׁקָפַיִם שֶׁלִּי בַּבַּיִת, וְאֵינֶנִּי רוֹאֶה טוֹב. קִבַּלְתִּי מִכְתָּב מֵאִשְׁתִּי, הַכְּתָב אֵינוֹ בָּרוּר, וְאֵינֶנִּי יָכוֹל לִקְרֹא אוֹתוֹ, אוּלַי תִּקְרָא לִי אַתָּה אֶת הַמִּכְתָּב.

וּבְעוֹד רֶגַע בָּא יֶלֶד קָטָן:

אָדוֹן! אוּלַי יֵשׁ לְךָ עִפָּרוֹן אָדֹם?...

וְהִנֵּה עוֹד אִשָּׁה אַחַת:

תְּסַלַּח לִי, בָּחוּר! אוּלַי אַתָּה יוֹדֵעַ לִקְרֹא עִבְרִית. קִבַּלְתִּי מִכְתָּב וְאֵינֶנִּי יְכוֹלָה לִקְרֹא. כּוֹתְבִים לִי בְּעִבְרִית, וַאֲנִי לֹא יוֹדַעַת עִבְרִית. אֲנִי יוֹדַעַת צָרְפָתִית, אַנְגְּלִית, רוּסִית, אֲבָל לֹא עִבְרִית...

אֲנִי רוֹאֶה, – אָמַר יוֹסֵף – כִּי אִי־אֶפְשָׁר לִכְתֹּב כָּאן מִכְתָּב. אֵלֵךְ וְאֶכְתֹּב אֶת הַמִּכְתָּב בַּבַּיִת.

מַזָּל טוֹב!

יוֹרָם בָּא אֶל בֵּית־הַדֹּאַר הַמֶּרְכָּזִי בְּתֵל־אָבִיב, וּפָגַשׁ אֶת חֲבֵרוֹ גָּד.
מָה אַתָּה עוֹשֶׂה כָּאן, יוֹרָם?
לְדוֹדִי דָּוִד נוֹלַד בֵּן. אֲנִי רוֹצֶה לִשְׁלֹחַ מִבְרָק־בְּרָכָה, וְאֵינֶנִּי יוֹדֵעַ אֶת שְׁמוֹ שֶׁל הַבֵּן הַנּוֹלָד.
אִם אֵינְךָ יוֹדֵעַ אֶת הַשֵּׁם, כְּתֹב פָּשׁוּט:

מספר סידורי | נוקב בשעה ע"י | שודר בשעה ע"י | מספר מקורי אל

מברק בפנים הארץ

הוראות מיוחדות	שעה	תאריך	מספר המלים

מספר היחידות בתשלום | המחיר א"י ל"י | חותמת בית הדואר

1) שם הנמען ג. גדעוני
2) הרחוב ומס' הבית רח' הס 4
3) מקום היעוד ת"א

לַהוֹרִים וְלַבֵּן
מַזָּל טוֹב
יוֹרָם

נא להפוך

רח' – רְחוֹב. ת״א – תֵּל־אָבִיב. בִּפְנִים הָאָרֶץ – בָּאָרֶץ.

לְמַד עִבְרִית בַּשְּׁלָטִים!

אֲבִיגְדוֹר הָלַךְ הַבַּיְתָה. וּבְדַרְכּוֹ פָּגַשׁ בָּרְחוֹב אֶת בֶּן־עִירוֹ יַעֲקֹב דָּוִידוֹב, עוֹלֶה חָדָשׁ, שֶׁבָּא לִפְנֵי שְׁבוּעַיִם אַרְצָה מֵהָעִיר קִישִׁינוֹב.

אֲנִי לוֹמֵד עַכְשָׁו בָּאֻלְפָּן, – אָמַר יַעֲקֹב, – קָשֶׁה לִלְמֹד עִבְרִית...

לֹא כָּל־כָּךְ קָשֶׁה כְּמוֹ שֶׁאַתָּה חוֹשֵׁב, – אָמַר לוֹ אֲבִיגְדוֹר, – גַּם אֲנִי לָמַדְתִּי בָּאֻלְפָּן, אֲבָל לֹא דַּי בְּלִמּוּד בַּכִּתָּה וּבַסֵּפֶר. צָרִיךְ לִלְמֹד גַּם בְּשִׂיחָה עִם אֲנָשִׁים; אֶפְשָׁר לִלְמֹד גַּם בָּרְחוֹב, בַּשְּׁלָטִים שֶׁל הַחֲנֻיּוֹת, בַּחַלּוֹנוֹת וּבָאוֹטוֹבּוּס. בּוֹא אִתִּי עַכְשָׁו, נַעֲבֹר בָּרְחוֹב וְנִלְמַד עִבְרִית בַּשְּׁלָטִים.

לוּחַ־הַמְּחִירִים

לְהִסְתַּפֵּר	–	2.50 ל״י
לְהִתְגַּלֵּחַ	–	1.50 ל״י
תִּקּוּן שְׂעָרוֹת לִגְבָרִים	–	1.00 ל״י
תִּקּוּן שְׂעָרוֹת לִגְבָרוֹת	–	5.00 ל״י

חַיָּט מוֹדֶרְנִי

- תּוֹפֵר בְּגָדִים בְּהַזְמָנָה
- מוֹכֵר בְּגָדִים מוּכָנִים

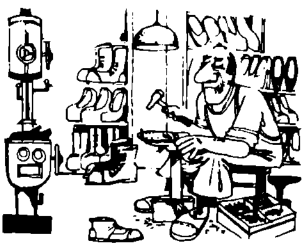

עֲבוֹדַת־מְכוֹנוֹת

תִּקּוּנִים תֵּכֶף וּמִיָּד – תִּקּוּן סֻלְיוֹת־גּוּמִי וְסֻלְיוֹת־קְרֶפּ

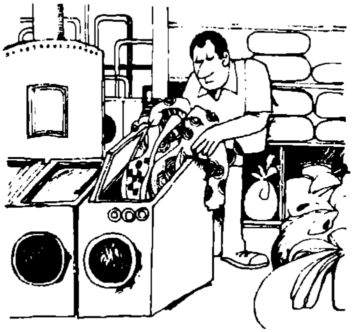

קְרָא וְאַל תִּשְׁכַּח!

סוֹד כֻּתֹּנֶת נְקִיָּה
הוּא רַק בַּמִּכְבָּסָה
כָּל הַבָּא
לַמִּכְבָּסָה שֶׁלִּי
נִכְנָס מְלֻכְלָךְ
וְיוֹצֵא נָקִי.

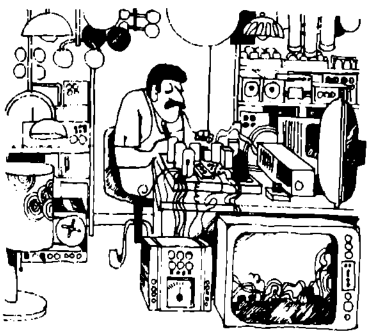

תִּקּוּנִים

רַדְיוֹ – מְקָרְרִים – תַּנּוּרִים
וְכָל מִינֵי כְּלֵי־חַשְׁמַל

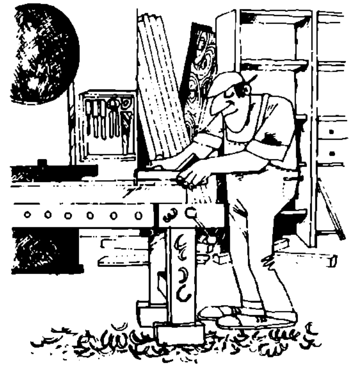

נַגָּר שֻׁלְחָנוֹת, אֲרוֹנוֹת וְכָל מִינֵי
רָהִיטִים מוּכָנִים וּבְהַזְמָנָה.
מְקַבֵּל עֲבוֹדוֹת־עֵץ

בַּשְּׁלָטִים אַתָּה יָכוֹל לִלְמֹד בְּעַצְמְךָ גַּם מִלִּים חֲדָשׁוֹת, – אָמַר אֲבִיגְדּוֹר, הִנֵּה לְמָשָׁל, הַמִּלָּה "יְצִיאָה". אַתָּה רוֹאֶה אֶת הַמִּלָּה וּמֵבִין אוֹתָהּ, כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ כְּבָר אֶת הַמִּלָּה הַכְּתוּבָה בָּאוֹתִיּוֹת הָאֵלֶּה, "יָצָא". גַּם "צְרָכֵי" מִן הַמִּלָּה "צָרִיךְ", וְעוֹד.

שִׁעוּר הַשְּׁלָטִים, בֶּאֱמֶת, שִׁעוּר מְעַנְיֵן, – אָמַר יַעֲקֹב – תּוֹדָה רַבָּה לְךָ!

من كتاب : الالف كلمة

א.רוזן ,בן שפר : אלף מלים .א.תל אביב,1976

א — CAPUT I. א

א 2 בְּרֵאשִׁ֖ית בָּרָ֣א אֱלֹהִ֑ים אֵ֥ת הַשָּׁמַ֖יִם וְאֵ֥ת הָאָֽרֶץ׃ וְהָאָ֗רֶץ
הָיְתָ֥ה תֹ֙הוּ֙ וָבֹ֔הוּ וְחֹ֖שֶׁךְ עַל־פְּנֵ֣י תְה֑וֹם וְר֣וּחַ אֱלֹהִ֔ים מְרַחֶ֖פֶת
3 4 עַל־פְּנֵ֥י הַמָּֽיִם׃ וַיֹּ֥אמֶר אֱלֹהִ֖ים יְהִ֣י א֑וֹר וַֽיְהִי־אֽוֹר׃ וַיַּ֧רְא
אֱלֹהִ֛ים אֶת־הָא֖וֹר כִּי־ט֑וֹב וַיַּבְדֵּ֣ל אֱלֹהִ֔ים בֵּ֥ין הָא֖וֹר וּבֵ֥ין
ה הַחֹֽשֶׁךְ׃ וַיִּקְרָ֨א אֱלֹהִ֤ים ׀ לָאוֹר֙ י֔וֹם וְלַחֹ֖שֶׁךְ קָ֣רָא לָ֑יְלָה וַֽיְהִי־
עֶ֥רֶב וַֽיְהִי־בֹ֖קֶר י֥וֹם אֶחָֽד׃ פ
6 וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֔ים יְהִ֥י רָקִ֖יעַ בְּת֣וֹךְ הַמָּ֑יִם וִיהִ֣י מַבְדִּ֔יל בֵּ֥ין מַ֖יִם
7 לָמָֽיִם׃ וַיַּ֣עַשׂ אֱלֹהִים֮ אֶת־הָרָקִיעַ֒ וַיַּבְדֵּ֗ל בֵּ֤ין הַמַּ֙יִם֙ אֲשֶׁר֙
מִתַּ֣חַת לָרָקִ֔יעַ וּבֵ֣ין הַמַּ֔יִם אֲשֶׁ֖ר מֵעַ֣ל לָרָקִ֑יעַ וַֽיְהִי־כֵֽן׃
8 וַיִּקְרָ֧א אֱלֹהִ֛ים לָֽרָקִ֖יעַ שָׁמָ֑יִם וַֽיְהִי־עֶ֥רֶב וַֽיְהִי־בֹ֖קֶר י֥וֹם
שֵׁנִֽי׃ פ
9 וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֗ים יִקָּו֨וּ הַמַּ֜יִם מִתַּ֤חַת הַשָּׁמַ֙יִם֙ אֶל־מָק֣וֹם אֶחָ֔ד
י וְתֵרָאֶ֖ה הַיַּבָּשָׁ֑ה וַֽיְהִי־כֵֽן׃ וַיִּקְרָ֨א אֱלֹהִ֤ים ׀ לַיַּבָּשָׁה֙ אֶ֔רֶץ
11 וּלְמִקְוֵ֥ה הַמַּ֖יִם קָרָ֣א יַמִּ֑ים וַיַּ֥רְא אֱלֹהִ֖ים כִּי־טֽוֹב׃ וַיֹּ֣אמֶר
אֱלֹהִ֗ים תַּֽדְשֵׁ֤א הָאָ֙רֶץ֙ דֶּ֔שֶׁא עֵ֚שֶׂב מַזְרִ֣יעַ זֶ֔רַע עֵ֣ץ פְּרִ֞י
12 עֹ֤שֶׂה פְּרִי֙ לְמִינ֔וֹ אֲשֶׁ֥ר זַרְעוֹ־ב֖וֹ עַל־הָאָ֑רֶץ וַֽיְהִי־כֵֽן׃ וַתּוֹצֵ֨א
הָאָ֜רֶץ דֶּ֠שֶׁא עֵ֣שֶׂב מַזְרִ֤יעַ זֶ֙רַע֙ לְמִינֵ֔הוּ וְעֵ֧ץ עֹֽשֶׂה־פְּרִ֛י אֲשֶׁ֥ר
13 זַרְעוֹ־ב֖וֹ לְמִינֵ֑הוּ וַיַּ֥רְא אֱלֹהִ֖ים כִּי־טֽוֹב׃ וַֽיְהִי־עֶ֥רֶב וַֽיְהִי־
בֹ֖קֶר י֥וֹם שְׁלִישִֽׁי׃ * פ
14 וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֗ים יְהִ֤י מְאֹרֹת֙ בִּרְקִ֣יעַ הַשָּׁמַ֔יִם לְהַבְדִּ֕יל בֵּ֥ין הַיּ֖וֹם
טו וּבֵ֣ין הַלָּ֑יְלָה וְהָי֤וּ לְאֹתֹת֙ וּלְמ֣וֹעֲדִ֔ים וּלְיָמִ֖ים וְשָׁנִֽים׃ וְהָי֤וּ
16 לִמְאוֹרֹת֙ בִּרְקִ֣יעַ הַשָּׁמַ֔יִם לְהָאִ֖יר עַל־הָאָ֑רֶץ וַֽיְהִי־כֵֽן׃ וַיַּ֣עַשׂ
אֱלֹהִ֔ים אֶת־שְׁנֵ֥י הַמְּאֹרֹ֖ת הַגְּדֹלִ֑ים אֶת־הַמָּא֤וֹר הַגָּדֹל֙
לְמֶמְשֶׁ֣לֶת הַיּ֔וֹם וְאֶת־הַמָּא֤וֹר הַקָּטֹן֙ לְמֶמְשֶׁ֣לֶת הַלַּ֔יְלָה וְאֵ֖ת
הַכּוֹכָבִֽים׃ וַיִּתֵּ֥ן אֹתָ֛ם אֱלֹהִ֖ים בִּרְקִ֣יעַ הַשָּׁמָ֑יִם לְהָאִ֖יר עַל־ 17
הָאָֽרֶץ׃ וְלִמְשֹׁל֙ בַּיּ֣וֹם וּבַלַּ֔יְלָה וּֽלֲהַבְדִּ֔יל בֵּ֥ין הָא֖וֹר וּבֵ֣ין 18
הַחֹ֑שֶׁךְ וַיַּ֥רְא אֱלֹהִ֖ים כִּי־טֽוֹב׃ וַֽיְהִי־עֶ֥רֶב וַֽיְהִי־בֹ֖קֶר י֥וֹם 19
רְבִיעִֽי׃

פ

כ וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֔ים יִשְׁרְצ֣וּ הַמַּ֔יִם שֶׁ֖רֶץ נֶ֣פֶשׁ חַיָּ֑ה וְעוֹף֙ יְעוֹפֵ֣ף
21 עַל־הָאָ֔רֶץ עַל־פְּנֵ֖י רְקִ֥יעַ הַשָּׁמָֽיִם׃ וַיִּבְרָ֣א אֱלֹהִ֔ים אֶת־
הַתַּנִּינִ֖ם הַגְּדֹלִ֑ים וְאֵ֣ת כָּל־נֶ֣פֶשׁ הַֽחַיָּ֣ה ׀ הָֽרֹמֶ֡שֶׂת אֲשֶׁר֩ שָֽׁרְצ֨וּ
הַמַּ֜יִם לְמִֽינֵהֶ֗ם וְאֵ֨ת כָּל־ע֤וֹף כָּנָף֙ לְמִינֵ֔הוּ וַיַּ֥רְא אֱלֹהִ֖ים כִּי־
22 טֽוֹב׃ וַיְבָ֧רֶךְ אֹתָ֛ם אֱלֹהִ֖ים לֵאמֹ֑ר פְּר֣וּ וּרְב֗וּ וּמִלְא֤וּ אֶת־
23 הַמַּ֙יִם֙ בַּיַּמִּ֔ים וְהָע֖וֹף יִ֥רֶב בָּאָֽרֶץ׃ וַֽיְהִי־עֶ֥רֶב וַֽיְהִי־בֹ֖קֶר י֥וֹם
חֲמִישִֽׁי׃*

פ

24 וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֗ים תּוֹצֵ֨א הָאָ֜רֶץ נֶ֤פֶשׁ חַיָּה֙ לְמִינָ֔הּ בְּהֵמָ֥ה וָרֶ֛מֶשׂ
כה וְחַֽיְתוֹ־אֶ֖רֶץ לְמִינָ֑הּ וַֽיְהִי־כֵֽן׃ וַיַּ֣עַשׂ אֱלֹהִים֩ אֶת־חַיַּ֨ת הָאָ֜רֶץ
לְמִינָ֗הּ וְאֶת־הַבְּהֵמָה֙ לְמִינָ֔הּ וְאֵ֛ת כָּל־רֶ֥מֶשׂ הָֽאֲדָמָ֖ה לְמִינֵ֑הוּ
26 וַיַּ֥רְא אֱלֹהִ֖ים כִּי־טֽוֹב׃ וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֔ים נַֽעֲשֶׂ֥ה אָדָ֛ם בְּצַלְמֵ֖נוּ
כִּדְמוּתֵ֑נוּ וְיִרְדּוּ֩ בִדְגַ֨ת הַיָּ֜ם וּבְע֣וֹף הַשָּׁמַ֗יִם וּבַבְּהֵמָה֙ וּבְכָל־
27 הָאָ֔רֶץ וּבְכָל־הָרֶ֖מֶשׂ הָֽרֹמֵ֥שׂ עַל־הָאָֽרֶץ׃ וַיִּבְרָ֨א אֱלֹהִ֤ים ׀
אֶת־הָֽאָדָם֙ בְּצַלְמ֔וֹ בְּצֶ֥לֶם אֱלֹהִ֖ים בָּרָ֣א אֹת֑וֹ זָכָ֥ר וּנְקֵבָ֖ה
28 בָּרָ֥א אֹתָֽם׃ וַיְבָ֣רֶךְ אֹתָם֮ אֱלֹהִים֒ וַיֹּ֨אמֶר לָהֶ֜ם אֱלֹהִ֗ים פְּר֥וּ
וּרְב֛וּ וּמִלְא֥וּ אֶת־הָאָ֖רֶץ וְכִבְשֻׁ֑הָ וּרְד֞וּ בִּדְגַ֤ת הַיָּם֙ וּבְע֣וֹף
29 הַשָּׁמַ֔יִם וּבְכָל־חַיָּ֖ה הָֽרֹמֶ֥שֶׂת עַל־הָאָֽרֶץ׃ וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֗ים
הִנֵּה֩ נָתַ֨תִּי לָכֶ֜ם אֶת־כָּל־עֵ֣שֶׂב ׀ זֹרֵ֣עַ זֶ֗רַע אֲשֶׁר֙ עַל־פְּנֵ֣י כָל־
הָאָ֔רֶץ וְאֶת־כָּל־הָעֵ֛ץ אֲשֶׁר־בּ֥וֹ פְרִי־עֵ֖ץ זֹרֵ֣עַ זָ֑רַע לָכֶ֥ם
ל יִֽהְיֶ֖ה לְאָכְלָֽה׃ וּֽלְכָל־חַיַּ֣ת הָ֠אָרֶץ וּלְכָל־ע֨וֹף הַשָּׁמַ֜יִם וּלְכֹ֣ל ׀
רוֹמֵ֣שׂ עַל־הָאָ֗רֶץ אֲשֶׁר־בּוֹ֙ נֶ֣פֶשׁ חַיָּ֔ה אֶת־כָּל־יֶ֥רֶק עֵ֖שֶׂב
31 לְאָכְלָ֑ה וַֽיְהִי־כֵֽן׃ וַיַּ֤רְא אֱלֹהִים֙ אֶת־כָּל־אֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֔ה וְהִנֵּה־
ט֖וֹב מְאֹ֑ד וַֽיְהִי־עֶ֥רֶב וַֽיְהִי־בֹ֖קֶר י֥וֹם הַשִּׁשִּֽׁי׃ פ

من التوراة

1 — التكوين الاصحاح الاول

2 — الخروج الاصحاح العشرون (1 — 17)

תורה נביאים וכתובים, לונדון, 1962

הַשַּׁעַר הָרִאשׁוֹן — שַׁעַר הַיִּחוּד

בְּבֵאוּר אָפְנֵי חִיּוּב יִחוּד הָאֵל יִתְבָּרֵךְ בְּלֵב שָׁלֵם.

וְזֶה פֶּתַח־הַשַּׁעַר:

אָמַר הַמְחַבֵּר, כַּאֲשֶׁר חָקַרְנוּ עַל מַה שֶּׁהַצֹּרֶךְ אֵלָיו יוֹתֵר מִפִּנּוֹת דָּתֵנוּ וְשָׁרָשֶׁיהָ, מָצָאנוּ יִחוּד הָאֱלֹהִים בְּלֵב שָׁלֵם, שָׁרְשָׁהּ וִיסוֹדָהּ, שֶׁהוּא הַשַּׁעַר הָרִאשׁוֹן מִשַּׁעֲרֵי־הַתּוֹרָה. וּבַיִּחוּד, יִפָּרֵד הַמַּאֲמִין מִן הַכּוֹפֵר, וְהוּא רֹאשׁ אֲמִתַּת־הַדָּת. וּמִי שֶׁנָּטָה מִמֶּנּוּ, לֹא יִתָּכֵן לוֹ מַעֲשֶׂה וְלֹא תִתְקַיֵּם לוֹ אֱמוּנָה. וּמִפְּנֵי זֶה, הָיָה תְחִלַּת דִּבְרֵי הָאֱלֹהִים אֵלֵינוּ עַל הַר־סִינַי (שמות כ ב־ג) אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ וְגוֹ׳, לֹא־יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְגוֹ׳. וְהִזְהִירָנוּ אַחַר־כֵּן עַל יַד נְבִיאוֹ, בְּאָמְרוֹ (דברים ו ד) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד. וְצָרִיךְ שֶׁתָּבִין הַפֶּרֶק הַזֶּה שֶׁל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל עַד סוֹפוֹ, וְתִרְאֶה הֵיאַךְ נֶעְתְּקוּ בוֹ דְּבָרָיו מֵעִנְיָן לְעִנְיָן, וְכְלַל עֲשָׂרָה עִנְיָנִים כְּנֶגֶד עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת. וְהוּא, שֶׁצִּוָּנוּ לְהַאֲמִין בַּבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ בְּאָמְרוֹ שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ, וְלֹא הִתְכַּוֵּן בְּכָאן בְּאָמְרוֹ שְׁמַע לְשֵׁמַע־הָאֹזֶן, אַךְ הִתְכַּוֵּן לֶאֱמוּנַת־הַלֵּב, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכָּתוּב (שמות כד ז) נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע, (דברים ו ג) וְשָׁמַעְתָּ יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַרְתָּ לַעֲשׂוֹת וְגוֹ׳. וְכָל מַה שֶּׁבָּא עַל הַדֶּרֶךְ הַזֶּה בִּלְשׁוֹן שְׁמִיעָה, לֹא הִתְכַּוֵּן בּוֹ כִּי אִם לְהַאֲמִין וּלְקַבֵּל. וְאַחֲרֵי אֲשֶׁר חִיְּבָנוּ לְהַאֲמִין בַּאֲמִתַּת־מְצִיאוּתוֹ, חִיְּבָנוּ לְהַאֲמִין שֶׁהוּא אֱלֹהֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר, אֱלֹהֵינוּ. וְאַחַר־כֵּן חִיְּבָנוּ לְהַאֲמִין כִּי הוּא אֶחָד־אֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר, יְיָ אֶחָד. וְאַחַר שֶׁחִיְּבָנוּ לְהַאֲמִין וּלְקַבֵּל שְׁלֹשָׁה הָעִנְיָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר זָכַרְנוּ, נֶעְתַּק מֵהֶם אֶל

מַה שֶּׁאָנוּ חַיָּבִים לְחַבֵּר אֲלֵיהֶם, וְהוּא, אַהֲבַת הָאֵל בְּלֵב שָׁלֵם בַּסֵּתֶר וּבַגָּלוּי, בְּנַפְשֵׁנוּ וּבִמְאֹדֵנוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר (דברים ו ה) וְאָהַבְתָּ אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ. וַאֲנִי עָתִיד לְבָאֵר הָעִנְיָן הַזֶּה בְּשַׁעַר אַהֲבַת־הָאֵל בְּעֵזֶר הַצּוּר. וְאַחַר־כֵּן נֶעְתַּק מֵהֶם לְהַזְהִיר עַל חוֹבוֹת הַלְּבָבוֹת בְּאָמְרוֹ (שם שם ו) וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ. רוֹצֶה לוֹמַר, שֶׁתַּדְבִּיקֵם אֶל לִבְּךָ וְתַאֲמִין בָּם בְּמַצְפּוּנֶךָ. וְאַחַר־כֵּן נֶעְתַּק מֵהֶם אֶל מִצְוֹת הָאֵבָרִים שֶׁהֵם כּוֹלְלִים הַיְדִיעָה וְהָעֲשִׂיָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם שם ז) וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם, שֶׁאִם לֹא יִהְיֶה לְךָ בֵּן, אַל תָּשִׂים הַבֵּן עִלַּת קְרִיאָתְךָ אוֹתָם. וְאַחַר־כֵּן אָמַר (שם) בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ, שֶׁאֵין נִמְנָע מִן הַלֵּב וּמִן הַלָּשׁוֹן מַה שֶּׁהֵם חַיָּבִים בּוֹ כְּמוֹ שֶׁאֶפְשָׁר לְנִמְנָע מִשְּׁאָר הָאֵבָרִים, כַּאֲשֶׁר הִקְדַּמְנוּ מֵחִיּוּב מִצְוֹת הַלְּבָבוֹת תָּדִיר, בִּפְתִיחַת הַסֵּפֶר הַזֶּה. וְכָל זֶה,

לְהַזְהִיר עַל מַה שֶּׁהִקְדִּים בְּמַאֲמַר (שם שם ו) וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ, שֶׁתִּהְיֶה רְגִילוּת לְשׁוֹנוֹ בָּהֶם תָּמִיד מְבִיאָה לִידֵי זִכְרוֹן הַלֵּב, וְלֹא יִפְנֶה לִבּוֹ מִזֵּכֶר הָאֱלֹהִים תָּמִיד. וְזֶה דּוֹמֶה לְמַה שֶּׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם (תהלים טז ח) שִׁוִּיתִי יְיָ לְנֶגְדִּי תָמִיד. וְאָמַר הַכָּתוּב (דברים ל יד) כִּי־קָרוֹב אֵלֶיךָ הַדָּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשׂתוֹ. וְאַחַר־כֵּן נֶעְתַּק מֵחוֹבוֹת הָאֵבָרִים אֶל מַה שֶּׁיֵּשׁ בּוֹ מַעֲשֶׂה בִּלְבָד, וְשָׂמֵהוּ שְׁלשָׁה חֲלָקִים בְּאָמְרוֹ (שם ו ח־ט) וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ, וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ, וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ. וְהֵם: תְּפִלָּה שֶׁל יָד, וּתְפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ, וְהַמְּזוּזָה. וְכֻלָּם גּוֹרְמִים לִזְכּוֹר אֶת הַבּוֹרֵא וּלְאַהֲבוֹ בְּלֵב שָׁלֵם, וְלִכְסוֹף לוֹ, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר הַכָּתוּב בְּחֻקֵּי זִכְרוֹן אַהֲבַת הָאוֹהֲבִים (שיר־השירים ח ו) שִׂימֵנִי כַחוֹתָם עַל־לִבֶּךָ כַּחוֹתָם עַל־זְרוֹעֶךָ וְגוֹ׳. [וְאָמַר (ישעיה מט טז) הֵן עַל־כַּפַּיִם חַקֹּתִיךְ. וְאָמַר (חגי ב כג) אֶקָּחֲךָ זְרֻבָּבֶל בֶּן־שְׁאַלְתִּיאֵל עַבְדִּי נְאֻם־יְיָ וְשַׂמְתִּיךָ כַּחוֹתָם]. וְאָמַר (שיר־השירים א יג) צְרוֹר הַמֹּר דּוֹדִי לִי, בֵּין שָׁדַי יָלִין. וְשָׂם אוֹתָם שְׁלשָׁה כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ חֲזָקִים וְקַיָּמִים יוֹתֵר, כַּאֲשֶׁר אָמַר הֶחָכָם (קהלת ד יב) וְהַחוּט הַמְשֻׁלָּשׁ לֹא בִמְהֵרָה יִנָּתֵק.

וְהַפֶּרֶק הַזֶּה כּוֹלֵל עֲשָׂרָה עִנְיָנִים, חֲמִשָּׁה מֵהֶם רוּחָנִיִּים, וַחֲמִשָּׁה מֵהֶם גַּשְׁמִיִּים. וְהָרוּחָנִיִּים, תְּחִלָּתָם, שֶׁהַבּוֹרֵא נִמְצָא. וְהַשֵּׁנִי, שֶׁהוּא אֱלֹהֵינוּ. וְהַשְּׁלִישִׁי, שֶׁהוּא אֶחָד. וְהָרְבִיעִי, שֶׁנֶּאֱהָבֵהוּ. וְהַחֲמִישִׁי, שֶׁנֶּאֱהַב אוֹתוֹ בְּלֵב שָׁלֵם. וְהַחֲמִשָּׁה הַגַּשְׁמִיִּים, תְּחִלָּתָם, וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ. וְהַשֵּׁנִי, וְדִבַּרְתָּ בָּם. וְהַשְּׁלִישִׁי, וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ. וְהָרְבִיעִי, וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ. וְהַחֲמִישִׁי, וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ.

וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה (ברכות יג א) לָמָּה קָדְמָה שְׁמַע לִוְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ? כְּדֵי שֶׁיְּקַבֵּל עָלָיו עֹל מַלְכוּת־שָׁמַיִם תְּחִלָּה, וְאַחַר־כָּךְ יְקַבֵּל עָלָיו עֹל מִצְוֹת. וְעַל כֵּן רָאִיתִי לְהַקְדִּים שַׁעַר הַיִּחוּד עַל שְׁאָר שַׁעֲרֵי הַסֵּפֶר הַזֶּה. וְצָרִיךְ שֶׁאֲבָאֵר עַתָּה מֵעִנְיַן הַיִּחוּד בְּלֵב שָׁלֵם עֲשָׂרָה עִנְיָנִים:

הָרִאשׁוֹן, מַה גֶּדֶר הַיִּחוּד בְּלֵב שָׁלֵם.

וְהַשֵּׁנִי, עַל כַּמָּה חֲלָקִים מִתְחַלֵּק עִנְיַן הַיִּחוּד.

וְהַשְּׁלִישִׁי, אִם נִתְחַיֵּב לַחְקֹר עָלָיו בְּדֶרֶךְ־הָעִיּוּן אִם לֹא.

וְהָרְבִיעִי, אֵיךְ דֶּרֶךְ מֶחְקָרוֹ, וּמָה אָנוּ צְרִיכִין לָדַעַת תְּחִלָּה קֹדֶם שֶׁנַּחְקֹר עַל הַיִּחוּד.

וְהַחֲמִישִׁי, לְבָרֵר הַהַקְדָּמוֹת אֲשֶׁר יִתְבָּרֵר מֵהֶן כִּי יֵשׁ לָעוֹלָם
בּוֹרֵא, בְּרָאוֹ מֵאַיִן.
וְהַשִּׁשִּׁי, הֵיאַךְ נְבִיאֵם לְקַיֵּם מְצִיאוּת הַבּוֹרֵא.

וְהַשְּׁבִיעִי, לְהָבִיא רְאָיוֹת שֶׁהוּא אֶחָד.
וְהַשְּׁמִינִי, לְבָאֵר עִנְיְנֵי הָאֶחָד־הָעוֹבֵר וְהָאֶחָד־הָאֱמֶת.
וְהַתְּשִׁיעִי, שֶׁהָאֵל יִתְבָּרַךְ אֶחָד־אֱמֶת, וְאֵין אֶחָד־אֱמֶת זוּלָתוֹ.
וְהָעֲשִׂירִי, בְּמִדּוֹת הָאֱלֹהִיּוֹת הַמֻּשְׂכָּלוֹת וְהַכְּתוּבוֹת, וְהַפָּנִים
אֲשֶׁר יִתְבָּאֵר מֵהֶן לְקַיְּמָן לוֹ וּלְהַרְחִיקָן מִמֶּנּוּ.

— من كتاب الهداية الى فرائض القلوب

للحبر بحيا بن يقودا .

من الباب الاول : باب التوحيد

בחיי בן יוסף בן פקודה, 1080 :ספר חובות הלבבות

תרגום יהודה אבן תבון ,ירושלים ,תובב"א

מן היריד

מַה פִּתְאֹם 'מִן הַיָּרִיד'?

'מִן הַיָּרִיד' וְאֶפְשָׁר לִקְרֹא גַּם 'מִן הַחַיִּים', כִּי הַחַיִּים דּוֹמִים הֵם לְיָרִיד. כָּל אָדָם אוֹהֵב לוֹמַר, שֶׁהַחַיִּים דּוֹמִים לְמַשֶּׁהוּ, מַשֶּׁהוּ שֶׁהוּא מֵבִין אוֹתוֹ. לְמָשָׁל, נַגָּר אֶחָד אָמַר פַּעַם: 'הָאָדָם דּוֹמֶה לְנַגָּר: הַנַּגָּר חַי וְחַי – עַד שֶׁהוּא מֵת, וְכָךְ גַּם הָאָדָם'... פַּעַם שָׁמַעְתִּי סַנְדְּלָר אֶחָד אוֹמֵר, שֶׁחַיֵּי הָאָדָם דּוֹמִים לְזוּג נַעֲלַיִם: כָּל זְמַן שֶׁהַסֻּלְיוֹת¹ טוֹבוֹת, הַנַּעֲלַיִם – הֵן נַעֲלַיִם, וְכַאֲשֶׁר הַסֻּלְיוֹת מַפְסִיקוֹת לְמַלֵּא אֶת הַתַּפְקִיד שֶׁלָּהֶן – בָּא הַסּוֹף. וּבַעַל־עֲגָלָה חוֹשֵׁב, שֶׁהָאָדָם דּוֹמֶה לְסוּס, לְהַבְדִּיל². לָכֵן, אֵין פֶּלֶא אִם אָדָם כָּמוֹנִי, שֶׁחֲצִי מֵאָה שָׁנִים עָבְרוּ עָלָיו בְּרַעַשׁ, אוֹמֵר – כַּאֲשֶׁר הוּא יוֹשֵׁב לִכְתֹּב אֶת סִפּוּר חַיָּיו – שֶׁחַיָּיו דּוֹמִים לְיָרִיד.

וּבְכָל זֹאת אֵין הַדָּבָר בְּדִיּוּק כָּךְ: מִן הַיָּרִיד – זֹאת אוֹמֶרֶת הַדֶּרֶךְ בַּחֲזָרָה, אוֹ מַה שֶּׁהָאָדָם פָּעַל בַּיָּרִיד. אָדָם, כְּשֶׁהוּא נוֹסֵעַ אֶל הַיָּרִיד, הוּא מָלֵא תִּקְווֹת, עֲדַיִן אֵינֶנּוּ יוֹדֵעַ עוֹד מַה יִּמְצָא שָׁם, וּבַמֶּה יַצְלִיחַ שָׁם... לָכֵן הוּא מְמַהֵר כָּל־כָּךְ, הוּא עָף, אֵין לוֹ זְמַן – אַל תַּפְרִיעוּ לוֹ, אַל תִּשְׁאֲלוּ אוֹתוֹ שְׁאֵלוֹת! אֲבָל כַּאֲשֶׁר הוּא חוֹזֵר מִן הַיָּרִיד, כְּבָר יוֹדֵעַ הוּא מַה הִשִּׂיג שָׁם, בַּמֶּה הִצְלִיחַ, וְאֵינֶנּוּ רָץ כָּל־כָּךְ; עַכְשָׁו יֵשׁ לוֹ זְמַן, הוּא יָכוֹל גַּם לְסַפֵּר לַאֲחֵרִים, לְאַט־לְאַט, לֹא בִּמְהִירוּת, הַכֹּל הַכֹּל: אֶת מִי פָּגַשׁ, מַה רָאָה וּמַה שָּׁמַע.

פְּעָמִים רַבּוֹת שָׁאֲלוּ אוֹתִי יְדִידַי, מַדּוּעַ לֹא אֲסַפֵּר לַקּוֹרְאִים אֶת סִפּוּר חַיַּי. הִגִּיעַ הַזְּמַן, אוֹמְרִים הֵם; חֱוֶה יִהְיֶה בְּוַדַּאי גַּם מְעַנְיֵן. שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל יְדִידַי, וּפְעָמִים אֲחָדוֹת נִסִּיתִי לָגֶשֶׁת לָעֲבוֹדָה הַזֹּאת; אֲבָל בְּכָל פַּעַם דָּחִיתִי³ אֶת הַדָּבָר עַד... עַד שֶׁבָּא הַיּוֹם וְהָיָה לִי הַכָּבוֹד – עוֹד לִפְנֵי שֶׁהָיִיתִי בֶּן חֲמִשִּׁים

שָׁנָה – לְהִפָּגֵשׁ פָּנִים אֶל פָּנִים עִם הוֹד מַלְכוּתוֹ מַלְאַךְ־הַמָּוֶת; וּלְגַמְרֵי לֹא בִּצְחוֹק – כִּמְעַט, כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי לְאוֹתוֹ מָקוֹם, שֶׁמִּמֶּנּוּ אֵין כּוֹתְבִים עוֹד מִכְתָּבִים, אֵין שׁוֹלְחִים חֲבִילוֹת, וְאֵין מוֹסְרִים אֲפִלּוּ דְּרִישַׁת־שָׁלוֹם. בְּקִצּוּר, עָמַדְתִּי לְהַגִּיד לְכֻלָּם שָׁלוֹם בָּעוֹלָם הַזֶּה – וְאָז אָמַרְתִּי אֶל עַצְמִי: 'עַכְשָׁו הַזְּמַן הַנָּכוֹן. שֵׁב וּכְתֹב הַיּוֹם, כִּי אֵין אִישׁ יוֹדֵעַ מָתַי יָבוֹא יוֹמוֹ. אִם יוֹם אֶחָד תַּעֲזֹב אֶת הָעוֹלָם, יְכוֹלִים לָבוֹא אֲנָשִׁים שֶׁחוֹשְׁבִים, כִּי הֵם מַכִּירִים וְיוֹדְעִים אוֹתְךָ, וְהֵם יְסַפְּרוּ דְּבָרִים, שֶׁלֹּא הָיוּ מֵעוֹלָם. זֶה כְּדַאי לְךָ? וּבְכֵן, קַח וְשֵׁב, אַתָּה בְּעַצְמְךָ, וּכְתֹב וְסַפֵּר מִי אַתָּה, כִּי אַתָּה מַכִּיר אֶת עַצְמְךָ יוֹתֵר טוֹב מִכֻּלָּם!'

אֲבָל קַל לְהַגִּיד: 'לִכְתֹּב אַבְטוֹבִּיוֹגְרַפְיָה', זֹאת אוֹמֶרֶת – סִפּוּר חַיִּים שֶׁל אֱמֶת, הָיִיתִי אוֹמֵר, וִדּוּי בִּפְנֵי כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ. כְּתִיבַת אַבְטוֹבִּיוֹגְרַפְיָה וּכְתִיבַת צַוָּאָה – כִּמְעַט וְהֵן דָּבָר אֶחָד. וְעוֹד: קָשֶׁה לְאָדָם, שֶׁבָּא לְסַפֵּר עַל עַצְמוֹ, שֶׁלֹּא לְצַיֵּר אֶת עַצְמוֹ בִּפְנֵי הַקָּהָל בִּצְבָעִים יָפִים, כְּדֵי שֶׁיִּרְאוּ אוֹתוֹ כְּבָחוּר נָעִים וְנֶחְמָד. לָכֵן בָּחַרְתִּי בְּצוּרָה מְיֻחֶדֶת שֶׁל אַבְטוֹבִּיוֹגְרַפְיָה: צוּרָה שֶׁל רוֹמָן בִּיּוֹגְרָפִי. בְּרוֹמָן זֶה אֲסַפֵּר עַל עַצְמִי בְּגוּף שְׁלִישִׁי, זֹאת אוֹמֶרֶת – שָׁלוֹם־עֲלֵיכֶם הַסּוֹפֵר יְסַפֵּר אֶת סִפּוּר הַחַיִּים שֶׁל שָׁלוֹם־עֲלֵיכֶם הָאָדָם. זֶה יִהְיֶה סִפּוּר פָּשׁוּט וַאֲמִתִּי, וַאֲסַפֵּר אוֹתוֹ לְאַט־לְאַט, חֵלֶק אַחַר חֵלֶק, כָּל מַעֲשֶׂה וּמַעֲשֶׂה לְחוּד. וּמִי שֶׁנּוֹתֵן לְאָדָם כֹּחַ לִזְכֹּר כָּל מַה שֶּׁקָּרָה לוֹ – הוּא יַעֲזֹר לִי שֶׁלֹּא אֶשְׁכַּח דָּבָר מִן הַמִּקְרִים שֶׁעָבְרוּ עָלַי, וְלֹא אִישׁ מִן הָאֲנָשִׁים שֶׁפָּגַשְׁתִּי בַּיָּרִיד הַגָּדוֹל, שֶׁהִתְהַלַּכְתִּי בּוֹ בַּחֲמִשִּׁים הַשָּׁנִים שֶׁל חַיַּי.

מן כתאב

שלום עליכם (1859 — 1919): ילקוט

(עבריתקלה) ירושלים 1962

כד. מה יפית יפת העין

»מַה יָּפִית, יְפַת הָעַיִן
וּשְׁכוּרַת וְלֹא מִיַּיִן!

הַיָּפָה, אָנָה תַּזְלִי
וּלְאַט עֲלֵי לְבָבוֹת מִשְׁלִי!
הַעַל חַטֹּאתָם תִּכְלִי
שֶׁחָטְאוּ בְּמַרְאֵה עָיִן?

נָא הַרְאִי אֶת־מַרְאַיִךְ!
מַה תַּחְשְׂכִי אֶת־פָּנַיִךְ
בַּל יֶחֱזוּ בָךְ חוֹזַיִךְ?
מִמֵּךְ לֹא תִשְׂבַּע עָיִן!

הֵן לִבְנַת סַפִּיר לְחָיַיִךְ
וּמִתָּאֳרֵךְ עָדִית עֶדְיַיִךְ.
אֵיךְ לֹא יָאוּ לְהַבִּיט יָפְיֵךְ
הַגֶּבֶר שְׁתֻם הָעָיִן?«

»דּוֹדִי, אֲשֶׁר יָעִיר לְהָבִים,
לְכָה נִתְעַלְּסָה בָּאֳהָבִים

מִיַּיִן חִכִּים, כִּי טוֹבִים
דּוֹדֶיךָ מִיָּיִן.«

שְׁתוּ, דּוֹדִים, וְשִׁכְרוּ רֵעִים
בְּבֵית נָדִיב מַטַּע שׁוֹעִים
וּבְשִׂמְחַת בֵּן שַׁעֲשׁוּעִים
הַשְׁקוּ הַנְּזִירִים יָיִן!

כה. ליל גלתה אלי צביה

לֵיל גִּלְּתָה אֵלַי צְבִיָּה נַעֲרָה
חַמַּת לְחָיֶיהָ וְצַמַּת שַׂעֲרָהּ
צָהֹב – כְּעֵין אֹדֶם בְּכַסּוּתוֹ עֲלֵי
רַקַּת בְּדֹלַח לַח תְּמוּנַת תָּאֳרָהּ –
דָּמְתָה כְּשֶׁמֶשׁ, בַּעֲלוֹתָהּ תַּאֲדִים
אֶת־עַפְעַפֵּי נֶשֶׁף בְּלַהַב זָהֳרָהּ.

כו. שלום לצביה נערה

שָׁלוֹם לִצְבִיָּה נַעֲרָה – / וְאִם אֵשׁ חִשְׁקָהּ בִּי בָעֲרָה!

יַעְלָה כַּשֶּׁמֶשׁ עָלְתָה –
דּוֹדָהּ בִּנְדוֹדָהּ עִנְּתָה.
אִם הָרָעָה לִי כָלְתָה
מֵאִתָּהּ, אוֹ אִם נָדְרָה / וּלְהָרְגִי אִסָּר אָסְרָה!

חַיִּים בִּרְצוֹנָהּ יִשְׁכְּנוּ,
וּרְפָאִים עִמָּהּ נִתְכְּנוּ,
מִדְּבָרֶיהָ חֵן יִתְּנוּ
בְּדִלַּח מִפִּיהָ סְגוּרָה – / וּמֵעֵהוּ שְׁנֵי טוּרִים חֲבוּרָה.

צְהֻבַּת שֵׂעָר תְּמִימַת יֹפִי
צְבִיָּה – וְאֵיךְ כַּאֲרִי תִטְרְפִי?
הֲטוֹב כִּי אִישׁ נָקִי תְּגֹפִי?
בְּעֵינַיִךְ נַפְשִׁי לֹא יָקְרָה – / בְּעֵינַי דִּמְעָה לָךְ נִגָּרָה.

הֵן בִּלְחָיַיִךְ שָׂהֲדִי –
דָמִי, כִּי עָלַי תִּשְׁקְדִי
לִסְפּוֹתִי טֶרֶם מוֹעֲדִי:
זֹאת חַטָּאתֵךְ לֹא נִסְתְּרָה – / רְאִי כִּי לֹא תוּכְלִי כַּפְּרָהּ!

אֶזְכֹּר הַיּוֹם אֲשֶׁר יָעֲדָה
לְהַחֲיוֹתִי בוֹ – וְלֹא בָגְדָה.
וּבִשְׁנֵי תַפּוּחִים רִפְּדָה
נַפְשִׁי וּלְגוּפִי חָזְרָה, / וְקֹדֶם אוֹתִי בָּם דָּקְרָה.

כָּל־הַיּוֹם צִדִּי חִבְּקָה
וְעֵת בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ חָמְקָה
לָלֶכֶת לָהּ וּמַר צָעֲקָה...

כז. לקראת חלל חשקך

לִקְרַאת חֲלַל חִשְׁקֵךְ קְרָב הַחֲזִיקִי
וּבְאֵשׁ נְדוֹד הָאַהֲבָה הַדְלִיקִי,
מָאַסְתְּ בִּי, עַל־כֵּן תְּרִיקִין לִי חֲנִית,
וַאֲנִי בְנַפְשִׁי אֶמְאֲסָה – הָרִיקִי!
רַעְיַת צְבִי, לֹא טוֹב הֱיוֹת דּוֹדֵךְ שְׁבִי –
קָרְבִי וְרִכְבֵי הַנְּדוֹד הַרְחִיקִי.
עֶרֶשׂ דְּוַי הִפְכִי לְעֶרֶשׂ תַּעֲנוּג –
וּדְבַשׁ וְחָלָב אוֹהֲבֵךְ הֵנִיקִי!

כח. עפרה תכבס

עָפְרָה תְּכַבֵּס אֶת־בְּגָדֶיהָ בְּמֵי
דִמְעִי וְתִשְׁטָחֵם לְשֶׁמֶשׁ זָהֳרָהּ,
לֹא שָׁאֲלָה מֵי הָעֲיָנוֹת – עִם שְׁתֵּי
עֵינַי, וְלֹא שֶׁמֶשׁ – לְיֹפִי תָאֳרָהּ.

— من المجموعة الشعرية للحبر يهودا اللوى

יהודה הלוי (1092 — 1167) :שירים נבחרים
ירושלים, תל-אביב, תש"ל

מִכְתָּב קָטָן לִי כָתָבָה

מִכְתָּב קָטָן לִי כָתָבָה,
וּבַמִּכְתָּב כָּתוּב לֵאמֹר:
„כֹּל שֶׁנַּפְשִׁי כֹּה אָהֵבָה,
כֹּל שֶׁרוּחִי כֹּה סִפֵּחָה,
מַה־שֶּׁהָיָה לִי מְקוֹר חַיִּים,
מַשְׂאַת נֶפֶשׁ וֶאֱמוּנָה –
אִם כָּל־אֵלֶּה, דּוֹד לְבָבִי,
מַעְיַן חַיַּי, נֶפֶשׁ נַפְשִׁי,
אִם כָּל־אֵלֶּה הָיוּ חֲלוֹם?

הֲשָׁכַחְתָּ? לֹא, לֹא תוּכָל!
לֹא! לֹא תָזִיד שְׁכֹחַ נֶצַח
מַה־שֶּׁנָּתַן בִּשְׁמַת רוּחַ
חַיִּים אַחַת אֶל־אַפֵּינוּ;
מַה־שֶּׁהִדְלִיק שֶׁמֶשׁ אַחַת
בַּשָּׁמַיִם עַל רֹאשׁ שְׁנֵינוּ;
מַה־שֶּׁיָּצַק חֲלוֹם פָּז אֶחָד
עַל־רוּחֵנוּ הַמְאֻחָדֶת –
לֹא! לֹא תָזִיד יָד לִשְׁלֹחַ,
לִנְתֹּשׁ אֶת־הַפֶּרַח נָטַע
אֵל לְבַדּוֹ בִּלְבָבֵנוּ" –
קָרֹא אֶקְרָא אֶת־הַמִּכְתָּב.
וּכְיָד רַכָּה וַעֲנֻגָּה
תַּחֲרֹת פֹּה עַל־צוּר לְבָבִי
מִשְׁנֵה דִבְרֵי הָאִגֶּרֶת:

„לֹא! לֹא תָזִיד יָד לִשְׁלֹחַ,
לִנְתֹּשׁ אֶת־הַפֶּרַח נָטַע
אֵל לְבַדּוֹ בִּלְבָבֵנוּ."

וּמִזְּהַב הָאוֹר הַבָּהִיר
הַשֹּׁפֵעַ בְּעַד חַלּוֹנִי
אֶל חֲדַר בֵּיתִי, תָּקוּם שֵׁנִית
תַּזְהִיר נֶגְדִּי דְּמוּת תַּבְנִיתָהּ;
הִנֵּה הִיא בְּעֶצֶם תֻּמָּהּ:
קַלָּה הִיא עַל כַּנְפֵי רוּחַ
וּכְצִפֹּרֶת כְּרָמִים תִּנְהַר,
כְּלִילַת אוֹר וּבַת נְגֹהוֹת,
כְּמוֹ מִן־אוֹר לְאוֹר נִבְרָאָה –
הִנֵּה הִנָּן הָעֵינַיִם,
תְּאֳמֵי יוֹנִים מְלֵאוֹת שֶׁקֶט,
שֶׁמִּסְּבָבוֹתֵיהֶן יָאִיר
חֶרֶשׁ חֶרֶשׁ אוֹר שֶׁל־שָׁלוֹם,
אוֹר שֶׁל־חֶסֶד, טֹהַר נֶפֶשׁ –

וּבִזְהַב הָאוֹר הַבָּהִיר
בְּתוֹכֵחָה חֲרִישִׁית קָמוֹת
נֶגְדִּי עַתָּה הָעֵינַיִם,
וִימִיתוּנִי בְּתוֹכַחְתָּן;
דּוּמָם צוֹסוֹת וְשׁוֹאֲלוֹת:
הָהּ! הַאָמְנָם כָּל־זֶה, דּוֹדִי,
הָיָה מִקְסַם שָׁוְא וַחֲלוֹם?

לֹא, תַּמָּתִי! כִּי אָהַבְתִּי
וְאֹהֲבֵךְ בֶּאֱמוּנָה;
גַּם כִּי שַׁבְתִּי מֵאַחֲרָיִךְ –
מֵאַהֲבָה זֹאת עָשִׂיתִי:
זַכָּה אַתְּ מִהְיוֹת לִי חֲבֶרֶת,
קְדוֹשָׁה אַתְּ מִשֶּׁבֶת עִמִּי;
אַתְּ הֲיִי לִי אֵל וּמַלְאָךְ,
לָךְ אֶתְפַּלֵּל וְאֶעֶבְדֵךְ;
אַתְּ הֲיִי לִי זִכְרוֹן קֹדֶשׁ;
זִרְחִי לִי בְּאוֹר הַחַמָּה,
רִמְזִי לִי מִכּוֹכַב מָרוֹם,
קִרְאִי לִי מֵהַלְמוּת לִבִּי
וּבִרְסִיס דִּמְעָתִי רְעָדִי –
לֹא! לְעָבְדֵךְ אֵל בְּרָאָנִי!
דִּמְעַת לֵילִי, רֹאשׁ אַנְחוֹתַי,
הַלְמוּת לִבִּי, נִשְׁמַת אַפִּי,
גַּם הָאַחֲרוֹן בַּחֲלוֹמוֹתַי –
אֵלֶּה יִהְיוּ קָרְבְּנוֹתַי
לָךְ אַקְרִיבָה עַד בֹּא יוֹמִי.

תרנ"ז.

— من المجموعة الشعرية لـ حييم نحمان بياليك

ח. נ. ביאליק (1873 — 1934) שירים
הוצאת דביר, תל-אביב, תשכ"ו

www.al-maktabeh.com
مكتبة
المهتدين

المراجع

ــ ربحى كمال : دروس اللغة العبرية .

بيروت 1963

ــ د . عونى عبد الرؤوف : قواعد اللغة العبرية .

بيروت القاهرة 1971

ــ محمد بدر : الكنز فى قواعد اللغة العبرية .

مصر المطبعة التجارية مصر 1926

— CHARLES. F. Jean : Grammaire Hébraïque élémentaire.
Paris : 1950

— David COHEM-Haïm ZAFRANI Grammaire de
l'hébreu vivant P.U.F 1968

— P. Paul. JOUONS. J : Grammaire de l'hébreu biblique
Rome 1923

— J TOUZARD : Grammaire Hébraïque Abrégée Paris 1905
Grammaire Hébraïque Abrégée
Nouvelle édition Par A. ROBERT-Paris 1969.

אברהם אבן שושן :תקציר הדקדוק והתחביר
ירושלים 1974
ג.ברגשטרסר :דקדוק הלשון העברית
הודפסת מ" לידדברסקי, ירושלים 1972
יהושע בלאו :תורת ההגה והצורות
הוצאת הקבוץ המאוחד 1972
יהודה רדאי :הצעד הראשון .ירושלים1970
:צעד צעד .ירושלים 1972
יצחק צדקה :הדקדוק העברי המעשה
ירושלים 1974
משה גושן גוטשטיין
:הדקדוק העברי השמושי
ירושלים -תל-אביב 1971
עוזי אורנן :המשפט הפשוט . ירושלים 1972
ד.ה.שאול ברקלי :לוח השמות השלם .ירושלים 1973
לוח הפעלים השלם .ירושלים 1968
ד"ר .שלמה הרמתי :
הלכה ומעשה בהוראת הלשון העברית
תל-אביב 1971

فهرس

ا ـ اللغـــة

ب ـ الاماكـــن

ح ـ الاعـــلام والالقـــاب

http://al-maktabeh.com

אָב׳ אַבָּא	أب	אהד	تعاطف
אבה	اراد ، رغب	אֲהָה	آه
אֲבוֹי	وأسفاه	אוֹ	أو
אֵבוּס	مسمن	אוֹטוֹבּוּס	حافلة
אַבְטוֹבִּיוֹגְרַפְיָה	سيرة ذاتية	אוֹי	وأسفاه
אֲבָל	لكن	אֲוִיר	جو ، هواء
אֶבֶן	حجر	אוּלָם	قاعة
אָבָק	غبار	אוּלָם	مع ذلك
אֵבֶר	عضو	אָוֶן	جور
אֲגֻדָּה	جمعية	אוּנִיבֶרְסִיטָה	جامعة
אֱגוֹז	جوز	אוֹר	نور
אגר	جمع	אוֹת	علامة ، حرف
אִגֶּרֶת	رسالة	אָז	اذ ، حينئذ
אָדוֹן	سيد	(מֵאָז)	منذ
אֲדוֹנָי	الله	אזל	زال ، نفذ
אֲדִיבוּת	وداعة ، تأدب	אֹזֶן	اذن
אַדִּיר	جليل	אָח	اخ
אָדָם	انسان ، رجل	אַחַד עָשָׂר	احد عشر
אֹדֶם	حمرة	אחז	تنبأ
אֲדָמָה	ارض	אַחֲרֵי	بعد
אֲדָר	شهر آدار	אַחַת	واحدة
אַדֶּרֶת	مئزر	אַחַת־עֶשְׂרֵה	احدى عشرة
אהב	احب	אִי	جزيرة ، ابن آوى

אֵיד	بليـــة
אַיֵּה	اين ؟
אֵיזֶה	اي
אֵיזוֹ	ايـــة
אֵיךְ	كيف
אֵיכָה	كيف
אֵיכוּת הַפְּעוּלָּה	المفعول المطلق
אַיָּלָה	ظبية
אֵין	ليس
אֵיפֹה	اين .
אִישׁ, ר, אֲנָשִׁים	رجل ج رجال
אַכַּדִּי	اكادى
אַכְזָב	كاذب
אֲכִילָה	تناول الطعام
אכל	اكل
אָכֵן	يقينا
אִכָּר	فلاح
אֶל	الى ، نحو
אֵל	الله ، قوة
אַל	لا ، كـــلا
אֱלֹהַּ	الالـــه
אֵלֶּה	هؤلاء
אֱלֹהִים	الله

אִלּוּ	ان كان
אִלְמָלֵי	لولا
אַלְמָנָה	ارملة
אֶלֶף	الـــف
אָלֶף	آلـــف
אַלְפַּיִם	الفـــان
אֻלְפָּן	مدرسة لتعليم الكبار
אֵם	أم
אִם	ان ، اذا
אִמָּא	آمـــى
אָמָה	أمـــة
אֻמָּה	أمـــة
אֱמוּנָה	ايمـــان
אִמּוּת	برهان
אַמִּיץ	شجاع
אָמֵן	حقـــا
אמר	قـــال
אֲמֵרִיקָה	امريكـــا
אָן	اين ، الى اين ؟
אַנְגְּלִית	اللغة الانجليزية
אָנָה	الى اين ؟
אָנוּ	نحـــن
אֲנַחְנוּ	نحـــن

אֲנַחְנוּ	نحن
אֲנִי	انا
אֳנִיָּה	سفينة
אָנֹכִי	أنا
אנן	حزن ، ناح
אָסוּר	ممنوع
אָסִיף	حصاد
אסף	جمع
אִסָּר	منع ، تحريم
אַף	كذلك
אַף־כִּי	مع أن
אַף־עַל־פִּי־כֵן	مع ذلك
אפה	خبز
אֲפִילוּ	حتى ، لو أن
אֹפֶן	كيفية
אָפְנָה	زى
אֶפֶס	صفر ، لاشىء
אֹפֶק	أفق
אָפֹר	رمادى ، كئيب
אִי־אֶפְשָׁר	غير ممكن
אֵצֶל	عند
אַרְבֶּה	جراد
אַרְבַּע	اربع
אַרְבָּעָה	اربعة
אַרְבַּע עֶשְׂרֵה	اربع عشر
אַרְבָּעָה עָשָׂר	اربعة عشر
אַרְבָּעִים	اربعون
אַרְגֶּנְטִינָה	الارجنتين
אֲרוּחָה	وجبة
אֲרוּחַת־בֹּקֶר	طعام الافطار
אֲרוּחַת־עֶרֶב	العشاء
ארח	استدعى
אֹרַח	نهج ، نمط
אֲרִי	اسد
אַרְיֵה	لبوأة
אֲרָם	آرم
אַרְמוֹן	قصر
אָרַס	استأجر
אֶרֶץ	ارض ، اسرائيل
אַרְצָה	الى اسرائيل
אַרְצוֹת־הַבְּרִית	الولايات المتحدة
אַרְצִי	مادى
אֵשׁ	نار
אִשָּׁה	انثى ، امرأة
אֲשֶׁר	الذى
אֶשְׁתָּקַד	السنة الماضية

אֶת, אֵת	علامة المفعول
אֵת	مع ، معا
אַתְּ	انت
אַתָּה	انت
אַתֶּם	انتم
אֶתְמוֹל	البارحة
אַתֶּן	انتن

ב

בּ	ف ، بـ
בָּא (בוא)	جاء
בֵּאוּר	بيان
בֵּאֵר	اوضح
בְּאֵר	بئر
בַּאֲשֶׁר	حيثما
בְּבַקָּשָׁה	من فضلك
בָּבַת עַיִן	انسان العين
בֶּגֶד	لباس
בִּגְלַל	من اجل
בַּד	قماش ، مخمل
בְּדִיּוּק	بالضبط
בְּדֹלַח	بلّور
בֹּהוּ	يباب ، فراغ
בְּהֵמָה	بهيمة
בּוֹ	فيه
בּוֹדְדוּת	انعزال
בּוּל	طابع بريد
בּוֹלֵט	بارز
בּוֹרֵא	خالق
בָּזַז	نهب
בחן	جرب
בֶּטֶן	بطن
בְּטֶרֶם	لحظة
בִּיטּוּי	عبارة
בִּטָּחוֹן	أمن
בִּין	فهم ، ادراك
בֵּין	بيّن
בֵּינוֹנִי	المضارع الحالى
בֵּינְתַיִם	اثناء ذلك
בֵּיצָה	بيضة
בַּיִת	بيت
בֵּית	حرف الباء
בֵּית חוֹלִים	مستشفى
" חֲרֹשֶׁת	مصنع

בֵּית מִטְבָּחַיִם	مطبخ
" כֶּלֶא	سجن
" מַיִם	مرحاض
" הַמִּקְדָּשׁ	بيت المقدس
" מִרְקַחַת	صيدلية
" נִבְחָרִים	برلمان
" סֵפֶר	مدرسة
בְּכַוָּנָה	بقصد
בְּכוֹר	بِكْر
בַּל	لا
בִּלְבַד	فقط
בלט	برز
בלא	ابتلع
בִּלְתִּי	بدون
בִּנְיָן	بنيان
בַּעֲבוּר	من أجل
בְּעַד	لصالح
בעט	رفس
בַּעַל	صاحب ، سيد
בַּעַל־בַּיִת	برجوازى
בַּעַל חַיִּים	حيوان
בַּעַל מְלָאכָה	حِرَفى
בַּעֲלָה	مالكة ، سيدة

בַּעֲצַלְתַּיִם	ببطء
בְּעֵרֶךְ	تقريبا
בצר	جَمَع
בָּקָר	بقر
בֹּקֶר	صباح
בקש	بعث ، طلب
בַּר	حنطة
ברא	برأ
בָּרוּר	واضح
בַּרְזֶל	حديد
בֶּרֶךְ	ركبة
בְּרָכָה	بركة
ברק	برق
ברר	وضح
בִּשְׁבִיל	من اجل
בִּשְׁגָגָה	عفوا
בשל	طبخ
בְּשֶׁל	بسبب
בְּשָׁעָה	فى الوقت
בַּת	بنت

גאה	ارتفع ، نما
גָּאוֹן	مثقف ، لقب دينى
גֵּב	لوح ، جراد
גבה	ارتفع ، طال
גַּבָּה	حاجب
גִּבּוֹר	رجل ، بطل
גְּבִינָה	جبن
גָּג	سطح
גָּדָה	ضفة ، حافة
גָּדוֹל	كبير ، عظيم
גדל	كبر
גדע	حطم ، قطع
גִּדֵּף	شتم
גָּדֵר	حد ، سياج
גַּו	ظَهْر ، جِذع
גּוֹ	الخ (الى آخره
גּוֹי	شعب ، أمّة
גּוּמִי	مطاط
גָּוֶן	لون
גּוּף	ضمير ، جسد
גּוּר	سكن
גזר	نشر ، شذب
גִּזְרַת הַפֹּעַל	صيغ الفعل

גַּיְא	واد ، وهد
גִּיל	ابتهج
גָּלוּי	ظاهر
גְּלוּיָה	بطاقة بريد
גַּם	ايضا
גִּמֶל	حرف الجيم
גמר	انهى
גנב	سرق
גַּפְרוּר	عود الثقاب
גֵּר	غريب ، اجنبى
גרה	اهاج ، أثار
גְּרוֹנִי	حلقى
גרונים חֲסֵרִים	صيغ الفعل الناقص
גרונים שְׁלֵמִים	صيغ الفعل السالم
גרם	سبب
גרשׁ	طرد ، نفى
גֶּשֶׁם	مطر ، جسم
גַּשְׁמִי	مادى
גֶּשֶׁר	جسر

ד

דֹּאַר	بريد
דִּבּוּר	خطاب
דִּבּוּר יָשִׁיר	خطاب مباشر
דִּבּוּר עָקִיף	خطاب غير مباشر
דְּבוֹרָה	نحلــة
דבק	لصق
דָּבָר	كلام ، شىء
דְּבַשׁ	عســل
דָּגֵשׁ	الشدة (فى النحو)
דּוֹד	عم ، خال ، حبيب
דּוֹדָה	عمة ، خالة
דָּוֶה	مريض ، حزين
דְּוַי	حزن ، اسى
דּוּמָם	سكوت
דּוֹר	جيل ، عهد
דֵּי	كفايــة
דִּיּוּר	اسكان
דִּין	حكم ، قضى
דִּירָה	دار ، شقة
דלג	قفــز
דלק	اشعل
דָּלֶת	حرف الدال
דֶּלֶת	باب
דָּם	دم
דְּמוּת	مظهر، صورة، خيال
דִּמְעָה	دمعة
דַּעַת	معرفة ، ادراك
דפס	طَبَع
דפק	طرق ، خفق
דַּק	دقيق
דִּקְדּוּק	(علم النحو)
דַּקָּה	دقيقة
דקר	طعن
דִּרְדֵּר	دحرج ، بعثر
דְּרוּזִית	درزية (من الدروز)
דֶּרֶךְ	طريق
דַּרְכּוֹן	جواز ، جواز سفر
דֹּרֶן	هديــة
דרס	داس
דרשׁ	طلب
דְּרָשָׁה	عظة ، تفسير
דָּשׁ	طية ، صدر السترة
דֶּשֶׁא	نبات ، عشب
דָּת	دين ، قانون

הֲ	هل ؟
הֵא	حرف الهاء
הֵא הַיְדִיעָה	اداة التعريف
הֶאָח	ابتهاج ، هتاف
הָאֵלֶּה	هؤلاء
הַאִם	هل ؟
הַבְטָחָה	وعد
הבל	خطأ
הבר	لفظ
הֲבָרָה	مقطع
הֶגְיוֹן	منطق
הֶגְיוֹנִי	منطقي
הֵד	صدى
הָדָר	جلال ، جمال
הָה	آه
הוּא	هو
הוֹד	مجد
הוֹד מַלְכוּתוֹ	جلاله
הֹוֶה	مضارع حالي
הוֹיָה	واأسفاه
הוֹם	ضج
הוֹמֶה	ضاج
הוֹרִים	اسرة
הַזְמָנָה	استدعاء ، عمل تحت الطلب
הֲזָלָה	خفض الاسعار
הַזְרָקָה	حقن
הַטְעָמָה	النبر ، التشديد
הִיא	هي
הֵיאַךְ	كيف
הֵידָד	هتاف
הָיָה	كان
הִיוֹ	واحسرتاه
הֵיטֵב	حسنا
הֵיכָל	هيكل
הֵיכָן	من اين ؟
הִכָּה	ضرب
הָלְאָה	وراء
הַלְוַאי	ليت
הֲלוֹם	هنا
הַלָּז	هذا
הַלָּזֶה	هذا
הַלֵּזוּ	تلك
הלך	ذهب
הלל	هلل
הַלָּלוּ	تلك (ج)

הַלְמוּת	خفقان
הֵם	هُـمْ
המה	اشتاق
הָמוֹן	جمهور
הֶמְיָה	ضوضاء
הֲמִית	انين ، هياج
הֵן	هُنَّ
הֵנָּה	هنـا
הִנְנִי	ها أنذا
הַס	اسكت ، صه
הִסְגִּיר	عزل ، هجر صحى
הִסּוּי	اسكات
הפך	قلب ، عكس
הֲפָרָה	الغاء ، محق
הרג	قتل
הֲרֵי	هوذا
הרס	دمر
הֶרֶף	رفة عين
הִתְחַבְּרוּת	ادماج
הִתְעוֹרְרוּת	يقظة

ו

וִדּוּי	اعتراف
וָו	حرف الواو
ו הַהִפּוּךְ	واو القلب
ו הַחִבּוּר	واو العطف
וִילוֹן	ستار
וַעַד	لجنـة
וָרֹד	وردى

ז

זֹאת	هذه
זבל	سكن ، قتل
זֶה	هذا
זֹהַר	اشراق
זוּג	مثنى
זדד	اساء ، تآمر
זוֹהָר	لماع
זָוִית	زاوية
זוּלַת	ما عدا
זֵידוֹן	شر ، مجرم
זִים	خيشوم
זַיִן	حرف الزاى

זַיִן	زَين
זכה	طهر
זְכוּכִית	زجاجة
זְכוּת	حق
זכר	ذكر
זָכָר	ذكر
זָמִיר	عندليب
זמן	استدعى
זִמְרָה	غناء ، موسيقى
זנב	اصطف
זָקֵן	شيخ
זקף	أقام ، رفع
זָרָה	غريبة
עֲבוֹדָה זָרָה	وثنية
זְרוֹעַ	ذراع
זֵרֵז	استعجل ، حث
זַרְזִיר	زرزور
זרח	اشرق
זֶרַע	زرع

ח

חִבּוּר	ربط ، وصل
חֶבֶט	ابزيم ، صدفة
חֲבִילָה	رزمة
חָבִית	خابية
חֲבָל	للاسف
חבק	عانق
חבר	خلط
חָבֵר	رفيق ، صديق
חֶבְרָה	مجتمع ، جمعية
חגג	احتفل ، عيد
חִגֵּר	اعرج
חדל	انقطع ، توقف
חדר	نفذ
חֶדֶר	غرفة
חֲדַר הָאֹכֶל	قاعة الاكل
חֹדֶשׁ	شهر
חוֹב	دين
חוּט	خيط
חוֹלָה	كثيب ، رمل
חוֹלֶה	مريض
חוֹלָם	ضم (نحو)
חוֹמָה	سور
חוֹמֶר	مادة ، خطورة
חוּץ	خارج
חוּץ־מִן	باستثناء
חוּצָה	نحو الخارج

חוֹר	ثقب
חור	شحب
חוּשׁ	حس
חזה	نظر
חזם	شذب
חזק	قوى
חזר	حضر ، عاد
חֲזָרָה	رجوع ، عودة
חטא	اخطأ
חִטָּה	حنطة
חָטוּף	مخطوف
חֲטַף פַּתָּח	الفتحة المسروقة
חַי	حي
חִידָה	لغز
חִיּוּב	التزام
חַיִּים	حياة
חַיָּל	عسكري
חִירִיק	كسرة
חֵית	حرف الحاء
חכה	انتظر
חִכִּי	حنكي
חָכְמָה	حكمة
חָלָב	حليب
חָלוּט	منقوع ، مقرر
חַלּוֹן	نافذة
חלט	قرر
חָלִילָה	حاشا
חֲלִיפוֹת	تناوباً
חִלֵּל	دنس
חָלָל	فجوة ، خواء
חָלָל	ضحية ، شهيد
חלף	توالى
חֵלֶק	جزء ، قسم
חֹם	حرارة
חַמָּה	الشمس ــ حمى
חֲמוֹר	حمار
חֲמִישִׁי	خامس
חמק	اختفى
חמרמר	احمر
חָמְרָנוּת	مادية
חָמֵשׁ	خمس
חֲמִשָּׁה	خمسة
חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה	خمس عشرة
חֲמִשִּׁים	خمسون
חֵן	لطف ، فتنة
חֲגִגָה	رقص ، حفلة

al-maktabeh
مكتبة المهتدين

חֲנוּת	حانوت
חֲנִיכַיִם	لثــة
חֲנִית	رمح
חנך	ربــى
חִנָּם	مجانا
חנן	اشفق ، رحم
חנק	خنق ، ضايق
חסה	لجأ ، احتمى
חָסֵר	ناقص
חִפּוּשׂ	بحث ، تفتيش
חֶפְצָה	رغبة ، أمنية
חֲצָאִית	تنوره
חֲצִי	نصف
חָצֵר	ساحة
חֹק	قانون
חִקּוּר	امتحان ، تحر
חַקְלָאוּת	زراعة
חַקְלַאי	مُزارع
חַקְלָאִי	زراعى
חֵקֶר	بحث ، استفسار
חרב	جفف ، دمر
חָרֵב	جفاف ، خراب
חָרְבָּה	ضربة ، طلل

חֲרָדָה	خوف
חָרוּץ	مجتهد
חָרִיף	حريق ، لاذع
חֲרִישִׁי	صامت ، ساكت
חַרְסָה	شمس
חֹרֶף	شتاء
חרף	شَتّــى
חרץ	اجتهد
חרשׁ	حرث
חֶרֶשׁ	سِــرّ
חֵרֵשׁ	اصــم
חֹרְשָׁה	قرية صغيرة
חרת	حفر
חשׁב	تصور ، فكر
חֶשְׁבּוֹן	حساب
חֶשְׁבּוֹנָאִי	محاسب
חשׂך	انقطع
חַשְׁמַל	كهرباء
חֲתִימָה	خاتمــة
חָתָן	عريس ، حتن

ט

טֶבַע	طبيعة
טהר	طهــر
טָהוֹר	طاهــر

טוֹב	طيب ، جيد
טוֹבִיקָה	قوة ، صحة
טוּר	صف
טֹטָפֹת	عصابة الجبين
טִיחַ	جص ، طين
טַיָּס	طيار
טֵית	حرف الطاء
טמן	كنز
טַף	طفل
טפח	ربى ، تعهد
טִפֵּשׁ	أبله
טרח	جاهد ، حاول
טֶרְמוֹמֶטֶר	ترمومتر
טרק	دق ، اصطدم
טְרַקְלִין	غرفة استقبال
יאה	تانق
יְאוֹר	قناة ، محبرة
יְבוּא	استيراد
יבל	حمل ، نقل
יָבָל	مجرى ، نهر
יבש	يبس
יַבָּשָׁה	اليابسة
יגע	جد ، كد
יָד, יָדַיִם	يد ، يدان
ידד	صادق
יָדוּעַ	معروف
ידע	علم ، عرف
יָהּ	الله
יְהוּדִי	يهودي
יוֹד	حرف الياء
יוֹם-יוֹמַיִם	يوم ، يومان
יוֹם רִאשׁוֹן	يوم الاحد
" שֵׁנִי	يوم الاثنين
" שְׁלִישִׁי	يوم الثلاثاء
" רְבִיעִי	يوم الاربعاء
" חֲמִישִׁי	يوم الخميس
" שִׁשִּׁי	يوم الجمعة
יוֹם שַׁבָּת	يوم السبت
יוֹנָה	يمامة
יוֹצֵא	متعد (الفعل)
יוֹתֵר	اكثر
יִחוּד	توحيد
יָחִיד	مفرد
יִחֵס	نسب ، عزا

מִלּוֹת הַיַּחַס	حروف النسب
שֵׁם יַחַס	المنسوب
יָהּ	اللـه
יַיִן	خمر
יכל	استطاع ، قوى على
ילד	ولد
יֶלֶד	ولد ، ابن
יַלְדָּה	ابنة
יַלְדוּת	طفولة
יָם	يم
יָמִים	أيام
מִיָּמִים יָמִימָה	منذ الازل
יָמִין	يمين
יָמִינָה	جهة اليمين
ינק	ارض
יסד	اسس
יְסוֹד	اساس
יְסוּרִים	اسى
יעד	وعد
יְעִילוּת	نجاعة ، فائدة
יַעַן	لان ، سبب
יְעָרָה	احراش
יָפֶה	جميل ، حسن

יֹפִי	فتنة
יצג	عرض
יצק	سبك ، صب
יַצָּר	مبدع
יצת	اضرم ، احرق
יְקוֹד	اشعال
יקע	خلع
יָקָר	غال ، عزيز
ירד	ورد
ירה	علم ، شرع
יָרִיד	معرض
יָרֵךְ	ورك
יָרֹק	اخضر
ירשׁ	ورث
ישׁב	جلس ، سكن
יַשְׁבָן	مؤخرة ، عجز
ישׁן	وسن ، نام
יָשָׁן	قديم
יָשֵׁן	نائم
יָשָׁר	مستقيم
יָתוֹם	يتيم
יִתָּכֵן	يحتمل

כְּ	كـ ، مثل ، عندما
כְּ	شأن ... شأن
כְּאֵב	ألم ، وجع ، حزن
כבד	ثقل
כָּבֵד	ثقيـل
כבה	خبا
כְּבִישׁ	طريق
כבס	غسل الملابس
כְּבָר	منذ زمان
כִּבְשָׂה	نعجة
כְּגוֹן	مثـل
כַּד	جرة
כְּדַאי	جدير بالاهتمام ،
כַּדּוּמֶה	وما أشبه
כֹּה	هكذا
כּוֹבַע	قبعة
כִּוֵּן	قصـد
כּוֹס	كأس
כּוּתְנָה	قطن
כָּחוֹל	ازرق
כחש	هزل ، نحف
כִּידוֹן	رمح ، حربة
כֵּיוָן	مباشرة
כִּיס	جيب ، جراب
כִירוּרְגְיָה	جراحة
כִּירַיִם	موقد
כָּכָה	هكذا
כָּל	كـل
כָּל־אֵימַת שֶׁ	وقتما
כָּל־בּוֹ	سوق ، بزار
כָּל זְמַן שֶׁ	طالمـا
כָּל־צְדָדִי	شامل
כֶּלֶא	سجن
כַּלְבָּה	كلبـة
כַּלָּה	عروس
כָּלוּא	مسجون
כְּלוּלוֹת	خطبة
כְּלוּם	لاشيء
כְּלָלִי	عـامّ
שֵׁם כְּלָלִי	اسم نكرة
כלס	حجل
כְּלַפֵּי	ازاء
כֶם	أنتم (ضمير متصل)
כַּמָּה	كَـمْ
כְּמוֹ	مثل ، كما
כָּמוֹנִי	مثلِـي

כמן	كَمَـن
כִּמְעַט שֶׁ···	تقريبا
כֵּן	نعــم
כִּנּוּי	ضمير
כִּנּוּי הַמְּשֵׁךְ	اسم الموصول
כְּנֶסֶת	الكنيست ، البرلمان
כנע	اقنع
כָּנָף	جناح
כִּסֵּא	كرســـى
כסה	اخفى
כִּסּוּף	اشتياق
כסף	تشوف
כֶּסֶף	فضة
כָּעֵת	الآن
כעס	غضب
כף	حرف الكاف
כַּף	كف ، سلطة ، ملعقة
כְּפַר	قريــة
כַּרְטִיס	تذكــرة
כַּרְטִיס	تذكــرة
כֶּרֶם	كرم ، بستان
כֶּרַע	كراع ، رجل
כַּשּׁוּרָה	على ما يرام
כתב	كتب
כִּתָּה	فصل ، غرفة الدرس
כָּתוּב	مكتوب ، (التوراة)
כֹּתֶל	حائط
כֻּתֹּנֶת	قميــص
כָּתֵף	كتف
כֹּתֶת	جذع

ל

לְ	الى ، نحو
לֹא	لا ، ليس
לֹא־כִּי	ليس الامر كذلك
לְאַלְתַּר	فورا
לֵב	قلــب
לְבִיאָה	لبــؤة
לָבָן	ابيض
לְבֵנִים	تصبــين
לבש	لبس
לגז	ذرى ، كدس
לֶהָבָה	لهــب
לוֹ	لــه
לוּ	لو ، ليث
לְוַאי	مصاحب ، ثانوى
לוּחַ	لوح

al-maktabeh مكتبة المهتدين

לוּחַ הַמְּחִיר	لائحة الاسعار
לוּלֵא	لو لم ، لولا
לוּלֵא	لولم ، لولا
לוּן	ارتــاح
לַח	نَضِــــر
לְחוּד	على حدة
לְחִי	خَدّ
לַחֲלוּטִין	اطلاقا
לחם	حارب
לֶחֶם	خبــز
לחש	همس
לַיִל	ليــل
לַיְלָה	ليلة
לְךָ	لــكَ
לָךְ	لــكِ
לִכְדֵי	حوالى
לכלך	اتســخ
לָמֶד	حرف الــلام
למד	تعلــم
לֶמֶד	دراسة ، معرفة
לָמֵד	مثقف
לָמָּה	لماذا
לְמַטָּה	تحت
לְמַעְלָה	فوق

לְמַעַן	من أجل
לְמַפְרֵעַ	سلفــا
לַמְרוֹת	على الرغم من
לְעוֹלָמִים	ابــدا
לְעֻמַּת	مقابل
לְעֵת	حين ، عندما
לֶעָתִיד	مستقبلا
לְעִתִּים	من حين لآخر
לִפְעָמִים	مرات
לִפְרָקִים	احيانا
לקח	اخــذ
לְקַמָּן	بعيدا
לִקְרַאת	نحــو
לַשָּׁוְא	عبثــا
לָשׁוֹן (לְשׁוֹנִי)	لسان ، لغة
לְשֵׁם	لاجل
לְשֶׁעָבַר	ما قبل
לְתוֹךְ	الى الداخل

מ

מְאֹד	جدا ، قوة
מֵאָה	مائــة
מֹאזְנַיִם	ميــزان
מַאי	ماى (شــهر)

מְאִי	لماع
מֵאַיִן	من أين ؟
מֵאֵין	لانعدام ، بسبب
מַאֲמָר	مقال
מאס	كره ، بغض
מָאוֹר	منير
מָאֳרָךְ	مستطيل
מְאֻשָּׁר	سعيد ، محظوظ
מָאתַיִם	مائتان
מִבְדָּל	مفرق ، اختلاف
מָבוֹא	مدخل ، مقدمة
מַבְחֵנָה	انبوب اختبار
מְבַקֵּשׁ	طالب ، راغب
מִבְרָק	برقية
מִבְרֶשֶׁת	فرشاة
מְבֻשָּׁל	مطبوخ
מַגֶּבֶת	منشفة
מַגְהֵץ	مكواة
מַגְזֵרָה	منشار
מַגָּל	منجل
מְגִלָּה	لفيف ، مجلة
מִגְרָרָה	مزلجة
מַדְבֵּקָה	لصاق
מְדַבֵּר	متكلم
מְדַבְּרָה	متكلمة
מדד	قاسَ
מָדוֹר	مقصورة
	قاس
מְדִינָה	دولة
מִדַּעַת	تبعا لـ ...
מַדְפֵּסָה	آلة طبع
מְדַקְדֵּק	مدقق ، محقق
	مدقق ، محقق
מַדְרֵגָה	درجة
מִדְרָשׁ	تفسير ، بحث
מַה?	ما ؟
מהמה	تردد ، تلعثم
מַהֵר	بسرعة
מְהֵרָה	سريعا
מוֹבָל	قناة ، مجرى
מוֹדֶרְנִי	عصري
מוֹז	موز
מוּחָשׁ	محسوس
מוֹכִיחַ	واعظ ، مؤنب
מוּכָן	معد ، مستعد

מוּל	امام
מוֹלֶכֶת	موصِّلة
מוֹנֶה	عادّ ، كاصٍ
מוֹסָד	مؤسسة
מוּסָר	آداب ، اخلاق
מוֹעֵד	موعد ، اجل
מוֹעָד	مكان الاجتماع
מוֹעָדָה	مكان الاجتماع
מוֹעֲדוֹן	نـــاد
מוֹעָצָה	مجلـــس
מוּפְשָׁט	مجرد
מוֹפֵת	معجزة ، اعجوبة
מוֹצָא	مخرج
מוֹקֵד	نار ، حرارة
מוֹרֶה	معلم
מוֹרָה	معلمة
מוֹרָשׁ	ميراث
מוּת	مـــات
מָוֶת	موت
מוֹתֶן	خِصر
מזג	خلط
מַזֶּה ?	ما هذا ؟
מְזוּזָה	تميمة تعلق بباب الدار

מְזִיגָה	مزج
מַזָּל	حظ ، برج
מַזְלֵג	شوكة (الاكل)
מִזְרָח	شرْق ، مشرق
מְחַבֵּר	مؤلف
מַחְבֶּרֶת	مواد ، حبر
מַחֲזֶה	رؤيا ، مسرحية
מְחִיר	ثمـــن
מַחְמָד	جذاب ، عزيز
מֵחֲמַת	بسبـــب
מַחֲנֶה	معسكر ، مخيم
מַחְסָן	مخزن ، مخزن
מֶחֱצָה	نصف
מַחֲצִית	نصف
מַחַק	ممحاة
מָחָר	غــد
מָחֳרָת	الغداة
מַחֲשָׁבָה	نية ، فكرة
מִטָּה	سرير
מַטָּע	بستان
מַיִם	مـــاء
מִין	جنس ، نوع
מִיבִּי	قصير

מִכְבָּסָה — مصبنة ، مغسلة
מַכָּה — ضربة
מְכוֹנָה — آليـــة
מְכוֹנִית — سيارة
מְכִירָה — بيـــع
מִכְמָן — مكمن
מִכְנָסַיִם — سراويل
מכר — باع
מִכְתָּב — رسالة ، مكتوب
מלא — مــلا
מָלֵא — مملـــؤ
מַלְבּוּשׁ — لبـــاس
מִלָּה — كلمة ، حرف
מָלוֹן — مرقـــد
מְלוּנָה — مكان النوم
מִלְיוֹן — مليـــون
מִלּוֹת — الحروف (الظروف)
מִלּוֹת הָאֹפֶן — ظروف الكيف
" הַיַּחַס — حروف النسب
" הַקִּשּׁוּר — حروف العطف
מלך — ملك
מֶלֶךְ , מַלְכָּה — ملك ، ملكة
מַלְכֹּדֶת — فـــخ

מַה לָּכֶם — ما لكم ؟
מְלֻכְלָךְ — وســـخ
מִלְעֵיל — ممدود الصدر
מֶלְצַר — خادم (مقهى ــ مطعم)
מֶלְקָחַיִם — ملقاط
מַלְקֵט — كماشة
מִלְרַע — ممدود العجز
מֵם — حرف الميم
מִמְזָגָה — حان ، خمارة
מֶמְשָׁלָה — حكومة
מִן — مِــنْ
מנה — احصـــى
מָנָה — حصة
מִנְהָג — اسلوب ، نمط
מְנַהֵל — مدير ، رئيس
מִנְהָלָה — ادارة ، مجلس ادارة
מְנוּחָה — استراحـــة
מְנוֹרָה — قنديل
מנח — اهـــدى
מִנְחָה — هديـــة
מִנַּיִן — من أين ؟
מַנְעוּל — قفـــل
מֵסַב — محيط بـــ

מֵסַב	مأدبة
מְסִבָּה	حفلة ، مأدبة
מִסְגֶּרֶת	اطار ، حدود
מָסוֹף	نهاية
מִסְכֵּן	مسكين
מְסֻכָּן	خَطِر
מִסְפָּר	عدد
מִסְפָּרַיִם	مقص
מסר	ادلى
מְעִי	امعاء
מְעִיל	معطف ، سترة
מַעְיָן	نبع
מַעֲלָה	درجة ، فضل
מַעֲמָד	طبقة ، وضع ، مكانة
מַעֲמָד	موقف ، مقام
מַעֲצָמוֹת	دول
מַעֲשֶׂה	عمل ، فعل خارق
מַפִּיק	مخرج
מַפְלֵט	قاذف
מִפְּנֵי	من أجل
מִפְּנֵי מָה	لأى سبب ؟
מַפְצֶלֶת	مسحاج
מְפֻתָּל	ملتوى ، متعرج
מצא	وجد
מְצִיאוּת	وجود
מַצְבִּיא	آمر ، قائد عسكرى
מַצָּה	فطير ، خبز
מָצוֹק	كرب ، محنة
מֵצַח	جبهة ، جبين
מְצֻיָּן	جيد ، حسن
מַצְלֵל	شوكة رنانة
מַצְנֵחַ	مظلة هبوط
מַצְעֶרֶת	مخنق
מִצְפֶּה	مرصد
מַצְפּוּן	ضمير ، خفى
מַצֶּקֶת	مغرفة
מֵצַר	مضيق
מִקְוֶה	مجمع
מָקוֹם	مكان ، مقام
מָקוֹר	مصدر ، منشأ
מִקְסָם	سحر ، فتنة
מַקָּף	وصلة
מִקְרֶה	حدث
מְקָרֵר	ثلاجة

almaktabeh مكتبة المهتدين

מַר	سيـــد
מֹר	سجر المر ، صمغ
מֵרֹאשׁ	بدءا
מַרְבֶּה	مضيف ، مكثر
מְרֻוָּח	مربح
מֶרְכָּב	مركب
מָרָק	حساء ، مرق
מִשֶּׁ	منـــذ
מַשָּׂא	المفعول به ، المسند
מְשֻׁבָּח	ممتاز ، رائع
מְשֻׁבָּשׁ	معقد
מִשּׁוּם	لان
מִשּׁוּם־שֶׁ...	حيث
מְשׁוֹרֵר	شاعر
מִשְׁטָרָה	شرطه
מֶשִׁי	حريـــر
משך	تابع ، سحب
מֻשְׂכָּל	عقلـــى
משל	تسلط ، سير
מָשָׁל	مثـــل
מְשֻׁלָּשׁ	ثلاثة اضعاف
מִשְׁמָע	سماع ، طاعة
מַשְׁמָע	معنى ، مغزى

מִשְׁנָה	مشنـــا
מִשְׁנֶה	ضعـــف
מְעֻשָּׁן	مدخـــن
מֶשֶׁק	مزرعة
מִשְׁקָפַיִם	نظارات
מִשְׂרָד	مكتب
מֶתֶג	شكيمة ، علامة صوتية
מָתוֹק	حلو
מָתַי	متى ؟
מִתָּמִיד	الدوام
מֹתֶן	خصـــر
מַתָּנָה	هبة ، هدية

נ

נָא	رجاء
נֹאד	زق ، قربة
נָאָה	لاءم ، اصبح جميلا
נְאוּם	خطاب ، حديث
נֶאֱלָם	صامت
פֹּעַל נֶאֱלָם	فعل معتل
נאם	خطب ، تحدث
נָבוֹן	ذكى ، عاقل
נבט	نظر ، تطلع
נָבִיא	نبـــى

נֶבֶךְ	هوة ، مخبأ
נֶגֶד	ضد ، عكس
כְּנֶגֶד	مقابل ، معاكس ، ازاء
נגה	لمع ، سطع
נֹגַהּ	لمعان
נְגֹהוֹת	ضياء
נִגְזָר	مقطوع ، مسروق
חֶלְקֵי הַנִּגְזָר	اقسام المشتق
נגף	آذى
נַגָּר	نجار
נגשׂ	حث ، صدم ، ضايق
נְדוֹד	سهاد
נָדִיב	محسن ، كريم
נדר	نذر
נֶדֶר	نذْر
נהג	ساق ، تعود
נִהֵל	قاد ، أدار
נהר	شع، اشرق
נוח	استراح ، استلقى
נֹכַח	مخاطب
נִוֵּל	قبح ، شوه
נוּן	حرف النون
נוֹסֵעַ	مسافر
נוֹסָף	مزيد
נוֹף	منظـــر
נוֹשֵׂא	موضوع ، فاعل ، مسند اليه
נזל	ذرف الدمع
נָזִיר	متقشف
נָח	مستريح ، مضطجع
הַנָּחִים	الافعال المعتلة
נָחִיר	منخـــر
נַחַל	مجرى ، واد
נַחֲלָה	جدول
נֶחְמֶדֶת	جميلة ، لطيفة
נֶחָמָה	تعزية ، مواساة
נַחְנוּ	نحـــن
נְחֹשֶׁת	لغـــز
נטה	مال ، نشـــر
נָטוּי	منشور ، ممتد
נְטִיָּה	ميـــل
נְטִיַּת הַפְּעָלִים	إعراب
נְטִיַּת־שֵׁמוֹת	تصريف
נטע	غرس
נטר	حرس ، نظر
נְיָר	ورق

נְכָאִים	حزن
נכה	ضرب ، قتل ، هزم
נָכוֹן	ملائم
נכח	حضر
נֹכַח	مقابل
נכר	عرف
נָכְרִי	اجنبى ، غريب
נִמְתָּח	متمدد ، مرن
נְסִיעָה	سفر ، رحلة
נִסְמָךְ	مسند ، المضاف
נסע	سافر ، رحل
נִסְתָּר	غائب (ضمير)
נע (נוע)	تحرك
נְעוּרִים	صِبا
נַעֲלַיִם	نعلان
נֹעַם	لطف ، كياسة
נער	حفز ، هز
נַעַר	شاب ، فتى
נֹעַר	شباب ، فتوة
נַעֲרָה	شابة ، فتاة ، بكر
נפח	هب ، نفخ
נַפָּח	حداد
נפל	سقط
נִפְרָד	المجرد
נֶפֶשׁ	نفس
נֶצַח	دوام ، خلود
נִצָּחוֹן	نصر
נצל	انقذ
נצץ	لمع ، توهج
נֶקֶב	ثقب
נְקֵבָה	مؤنث
נָקִי	طاهر ، نظيف
נֵר	شمعة
נִרְאֶה	مرئى ، ظاهر
כַּנִּרְאֶה	على ما يبدو
נֵרְדְּ	نرد
נשא	حمل ، ضم
נשב	نفخ ، زفر
נָשׂוּא	محمول ، مسند
נָשִׂיא	رئيس ، شيخ ، زعيم
נָשִׁים	نساء
נְשָׁמָה	روح ، نسمة
נֶשֶׁף	مساء ، زهرة
נִשְׁפִּיָּה	حفلة صغيرة
נשק	قبل ، حمل السلاح
נַשֶּׁרֶת	كبوة

נתב	بين الطريق ، تعقب
נתן	اعطى
נתק	قلع ، ابعد
נתר	حل ، فض
נתש	اجتث

ס

סָבָא	شيخ ، جد
סבב	دار ، طوّق
סָבִיב	حوالى ، حول
סבל	عانى ، تحمل
סֶגּוֹל	حركة كسرة
סגר	اغلق
סִדּוּר	ترتيب ، تنظيم
סדר	رتب ، نظم
סֵדֶר	نظـام
סַהַר	حظيرة ، هلال ، سجن
סוּגַר	قفص ، كمامة
סוד	سـر
סוח(סיח)	تحدث ، تكلم
סוֹחֵר	تاجر
סוֹמֵךְ	مضاف اليه
סוס	حصان
סוֹעֵר	هائج وعاصف
סוֹף	نهايـة
סוֹפֵר	قاص
סִימָן	رمـز
סִינְטַקְסִיס	مختص بالنحو
סַיָּרָה	قافلة
סָכָה	راى ، نظر
סֻכָּה	مظلة
סכה	جهل ، حملق
סָכַן	خاطر
סַכָּנָה	خطر
סֻלְיוֹת	نعل
סֻלָּם	سلم ، مرقاة
סְמִיכוּת	اضافة
סָמֶךְ	حرف السـن
סמר	تحجر ، سمر
סַנְדְּלָר	اسكافى
סְעוּדָה	وجبة ، وليمة
סְעָרָה	عاصفة ، هجوم
ספג	امتص

סַפִּיר — ياقوت
סִפֵּק — أرضى
סָפֵק — شك ، ورطة
סֵפֶר — سفر ، كتاب
סרט — خدش ، صور فلما
סֶרֶט — شريط
סרק — مشط
סָרַק — لون بالاحمر
סתר — ستـــر
סֵתֶר — سرية ، مخبأ

ע

עָב — كثيف
עבד — اشتغل
עֶבֶד — عبد
עֲבוֹדָה — شغل ، عمل
עֲבוֹדָה זָרָה — عبادة الاوثان
עבר — مــر
עָבָר — ماضى (فعل)
עֵבֶר — جانب ، عَبْر
עֲבֵרָה — مخالفة ، اثم
עִבְרִי — عبرى
עגב — تعــب

עֻגָּה — كعكة
עֲגוּנָה — مهجورة
עֵגֶל — عجل
עֲגָלָה — عربة
עַד — حتى
עַד מָתַי — حتى متى ؟
עדה — تحلى ، تزين
עֵדָה — جمهور ، شهادة
עָדִין — لطيف
עֵדֶר — قطيع ، غوغاء
עָווֹן — جريمة ، جنحة
עָוֶל — ظلم ، جور
עוֹלֶה — مهاجر
עוֹלָם — عالم
עוֹמֵד — واقف
פֹּעַל עוֹמֵד — فعل لازم
עָף (עוֹפֵף) — طار
עוֹף — طائـــر
עוֹר — جلد ، بشرة
עוֹרֵב — غراب
עֹז — قوة
עֵז — معز
עֶזְרָה — عون
עֵט — قلم

www.almaktabeh.com مكتبة المهتدين

עִיּוּן	نظر « عقلي »
עַיִן	ينبوع ، عين
עַיִן	حرف العين
עַיִן הַפֹּעַל	عين الفعل
עִיר	مدينة
עֵירֹם	عار ، مجرد
עַל	على
עֹל מִצְווֹת	واجب الاوامر والنواهي
עִלָּה	سبب
עָלוּל	متوقع ، ناتج
עָלוּל	ناقص ، ضعيف
עָלוּם	خفي ، مستور ، سري
עלם	اختفى
עֶלֶם	غلام ، فتى
עַם	شعب ، أمّة
עִם	مع
עֵמֶק	واد ، سهل
עִנָּה	أذل ، اخضع
עָנָה	اجاب ، رد على
עָנִי	فقير
עִנְיָן	امر ، قضية
עִנְיֵן	اثار الاهتمام
עָנָן	سحاب
עָנָף	غصن

עסק	اشتغل ، مارس
עַסְקָן	نشيط ، كثير العمل
עָפָר	تراب
עָפְרָה	صبية ، جميلة
עִפָּרוֹן	قلم رصاص
עֵץ	شجرة
עֵצָה	نصيحة ، استشارة
עָצוּם	قوي ، شديد ، عظيم
עֶצֶם	عظيم ، جوهر
עקר	اجتث
עִקָּר	جذر ، اساس ، مبدأ
עֵקֶר	ذرية ، نسل
עַקְרָב	عقرب
עֶרֶב	مساء
העריב	أمسى
בֵּין הָעַרְבַּיִם	الغسق
עֲרָבִית	عربية (لغة)
עֵרֶךְ	نظام ، تقدير
עֶרֶץ	قوة ، سماء
ערק	فر ، أبق
עֶרֶשׂ	سرير ، فراش
עֵשֶׂב	عشب
עָשׂוּי	مصنوع

עֲשִׂיָּה	عمل
עָשִׁיר	غنى
עֲשִׂירִי	عاشر
עַשְׁבָּן	مد من على التدخين
עֹשֶׁר	غنى
עֶשֶׂר	عشر
עֲשָׂרָה	عشرة
עֶשְׂרִים	عشرون
עֵת	وقت ، موسم
כָּעֵת	الآن ، حاليا
לְעֵת	ف عهد ، عندما
עִתּוֹן	جريدة
עִתּוֹנַאי	صحفى
עָתִיד	مستقبل ، مهيأ
עִתִּים	ازمان
עתק	نقل، تحول

פ

פֵּאֵר	زين ، مدح
פגש	لاقى ، قابل
פֹּה	هنـــا
פֵּה	حرف اليـــا
פֶּה	فـــم
פּוֹעֵל	عامل
פּוֹרֶת	لـــص
פָּז	ذهب خالص
פזר	فرق
פָּחוֹת	أقل
פֶּחָם	فحم
פַּטִּישׁ	مطرقة
פִּיל	فيل
פֶּלֶג	جدول
פֶּן	حتى ، لئلا
פנה	التفت ، دار
פִּנָּה	منعطف ، زاوية
פְּנִיָּה	التفات (مصطلح نحوى)
פָּנִים	وجـــه
פְּנִימָה	ف الداخل
פִּסְגָּה	قمة
פָּסוּק	سطر ، جملة ، عبارة
פֹּעַל	الفعل
פֹּעַל	חוֹזֵר مطاوع
"	סָבִיל المبنى للمجهول
"	פָּעִיל المبنى للمطوم
פַּעַם	مرة
פַּעֲמַיִם	مرتان

פֵּצֶל	فلق ، جزء
פקד	تفقد
פִּקּוּד	قيادة
פַּקּוּלְטָה	كلية
פקח	فتح
פָּקִיד	موظف ، حاكم
פְּקִידָה	زيارة ، اختبار
פָּרָה	بقرة
פְּרוֹזְדוֹר	رواق ، دهليز
פֵּרוּשׁ	شرح ، تفسير
פְּרָזוֹן	بلد مكشوف
פֶּרַח	وردة ، زهرة
פְּרָטִי	جزءى
שֵׁם פְּרָטִי	علـم
פרע	شاغب ، قصف
פרץ	حطم ، خرق
פֶּרֶק	فصل
פָּשׁוּט	بسيط
פִּתְאֹם	فجـأة
פתח	فتح
פֶּתַח	باب ، بوابة
פָּתִיל	مربوط
פתע	فاجأ ، باغث

צ

צֹאן	ضأن
צְבִי	ظبى
צבע	اشـار
צֶבַע	صبغ ، لون
צַבָּר	صُبّار
צְבָת	حزمة
צַד	جانب
צָדֵי	حرف الصاد
צִדִּי	جانبى
צַדִּיק	ثقــي
צָהֹב	اصهــب
צְהַבְהַב	يميل الى الصهوبة
צָהֳלָה	بهجة
צָהֳרַיִם	الظهر
צַו	امر
צַוָּאר	رقبة عنق
צוג	انتصب
צוד	صاد ، قبض
צִוּוּי	امر (فعل امر)
צוף	فاض ، تدفق
צוּר	قلعة ، حجرة
צוּרָה	رسم ، صورة

תּוֹרַת הַצּוּרוֹת	علم الصرف
צַוָּרוֹן	ياقة ، قبة
צחק	ضحك
צִי	اسطول
צִיּוּר	رسم ، تصوير
צֵירֶה	حركة الكسر ، صيرى
צלח	نجح
צַלַּחַת	صحن ، طبق
צֵל	ظل
צָלִי	لحم مشوى
צלל	رن
צלם	صور فوطوغرافيا
צֶלֶם	صورة
צַלְמָוֶת	ظلمة
צלצל	صلصل
צָלֵק	خلف ندوبا
צַמָּה	ظفيرة
צִמְחוֹן	نبتة ، نبات
צִמְחִיָּה	الحياة النباتية
צמק	قلص
צֶמֶר	صوف
צנח	هبط
צַעַד	خطوة
צעק	زعق ، صاح

צַעַר	صغر ، حزن
לְצַעֲרִי	شمالا ، نحو الشمال
צָפוֹנָה	للاسف
צִפּוֹרָה	طائر صغير
צְפַרְדֵּעַ	ضفدع
צִפֹּרֶן	ظفر ، قرنفل
צֶפֶת	صفد
צַר	ضيق ، عدو
צרד	بح
צְרוֹר	رزمة ، حصاة
צְרִיף	كوخ صغير
צָרְפַת	فرنسا
צָרְפָתִי	فرنسى
צָרְפָתִית	فرنسية

ק

קִבּוּץ	جَمْع ، مزرعة اسرائيلية
קֻבּוּץ	حركة ضم
שֵׁם קִבּוּץ	اسم جمع
קַבָּלָה	الموروث ، استقبال
קבע	قرر
קֶבֶר	قبر
קָדִימָה	شرقا

קֹדֶשׁ	قداسة
קָהָל	جمهور ، جمع
קוֹל	صوت ، رعد
קוֹם	قام
קוֹמָה	ارتفاع ، طابق
קוֹף	حرف القاف
קוֹף	قــرد
קטל	قتل
קטן	صغر
קָטָן	صغير
קְטַנְטַן	ضئيل
קֶטַע	قطعة ، فقرة
קטף	قطف
קִימוֹנוֹ	فضفاض
קַיִץ	صيف ، قيظ
קִיר	حائط
קַל	بسيط ، خفيف
הַקַּל	الفعل المجرد
קלט	استوعب ، استقبل
קִלֵּל	سب لعن
קָמָה	نبات الحقل ، الحبوب
קֶמַח	قمح

קמע	ضغط
קָמָץ	حركة الفتح الطويل
קֵן	عش
קנה	أقتنى
קָנֶה	قصبة ، خيزرانة
קָנוּי	مُشْترى
קְנָס	غرامة
קֻפַּאי	بائع التذاكر
קֻפָּה	خزانة ، شباك
קָפַה	طوى ، ثنى
קֻפְסָה	علبــة
קִצּוּר	اختصار
קָצֵר	قصيــر
קֹר	برودة ، برد
קרא	قرأ ، نادى
קרה	حدث ، وقع
קָרָא	كثير القراءة
קרב	اقترب ، قرب
קְרָב	معركة
קֶרֶב	داخل ، باطن
קַרְדֹּם	فأس
קְרֵדֵם	سجع ، قطع

קְרִיאָה	تلاوة ، قراءة
קֶרֶן	قَرْن
קַרְסֹל	قدم
קרע	مزق
קֶרֶפּ	قماش رقيق
קַרְקַע	ارض ، تربة
קֶרֶר	برد ، تدفق
קשב	انصت ، اصغى
קָשֶׁה	صعب ، عسير
קשט	زيّن
קשר	ربط
קֶשֶׁר	عقدة
קֶשֶׁת	قوس

ר

ראה	رأى ، شهد
רְאָיָה	حجة
רֹאשׁ	رأس
רִאשׁוֹן	أول
רַב	كثير ، حاخام
רִבּוֹא	عشرة آلاف
רִבּוּי	كثرة
רִבּוּי	الجمع فى اللغة
רְבִיעִי	رابع
רֶבַע	ربع
רֹבַע	حى ، ربع
רְגִילוּת	عادة ، تعود
רֶגֶל	رِجل ، قدم
רַגְלָן	ممتد
רגע	ارتخى
רֶגַע	لحظة
בְּרֶגַע	لحظة
כְּרֶגַע	تـوا
רַדְיוֹ	راديو
רדם	نام ، هجع
רדף	لحق
רֹדֵף	لاحق
רָהִיט	اثاث
רוּחָנִי	روحانى
רוֹמָן	قصة
רוּסִית	روسية (اللغة)
רוֹעֶה	راع
רוֹפֵא	طبيب
רחב	وسع
רָחָב	واسع
רֹחַב	عرض
רְחוֹב	ساحة

רָחוּם	رحيم
רָחוֹק	بعيد
רֵחַיִם	حجر الرحا
רַחֲמִים	رحمة
רחץ	غسل
רֵיחַ	عبير
ריק	افرغ ، استل
רֵיקָם	سدى
רֵישׁ	حرف الراء
רַךְ	عطوف
רַכֶּבֶת	قطار
רַכָּה	ضعيفة
רִמּוֹן	رمانــة
רֶמֶז	رمــز
כִּנּוּי הָרֶמֶז	اسم الاشارة
רֶמֶשׂ	زاحف
רִנָּה	غناء ، ترنم
רְסִיס	قطرة
רַע	قبح
רֵעַ	رفيق
רָעָב	جوع
רעד	اهتز ، ارتجف
רַעַשׁ	ضجة
רְפָאִים	ارواح ، اشباح
רָפָה	عالج
רָפֶה	ضعيف
רַפּוֹרְט	تقرير
רָץ	سريع
רוּץ	ركض
רצה	رغب ، رضى
רצח	قُتل
רִצְפָּה	ارضية
רצץ	كسر
רַק	فقط
רֵק	فارغ
רקד	قفز ، رقص
רַקָּה	صاغ
רָקִיעַ	فاصل ، حاجز
רֶקַע	خلفية
רֶקַע	طلى
רָשָׁע	قاس شرير

ש

שאל	سأل
שְׁאֵלָה	سؤال
מִלּוֹת שְׁאֵלָה	ادوات الاستفهام

שַׁאֲנָן	مطمئن
שאף	استنشق
שְׁאָר	بقية
שְׁבוּעַיִם	اسبوعان
שְׁבִי	سبى ، اسى
שְׁבִיעִי	سابع
שׂבע	شبع ، اكتفى
שׁבע	اقسم
שֶׁבַע	سبع
שִׁבְעָה	سبعة
שְׁבַע עֶשְׂרֵה	سبع عشرة
שִׁבְעָה עָשָׂר	سبعة عشر
שִׁבְעִים	سبعون
שבר	كسر
שבת	سبت ، توقف
שַׁבָּת	السبت
שֶׁבֶת	توقف
שַׁד	تدي
שָׁדַד	خرب
שִׂדֵּד	حرث ، مهد
שָׂדֶה	حقل
שַׁדַּי	الجبار ، الله
שֶׂה	حمل
שָׂהֵד	شاهد
שְׁוָא	حركة السكون
" נָח	سكون تام
" נָע	سكون متحرك
שָׁוְא	وهم ، خدعة
שוה	وازن ، قارن
שׁוֹכֵן	ساكن
שׁוּם	لاشيء
שׁוּם	ثوم
שׁוֹם	فدر ، ثمن
שׂוֹנֵא	عدو
שׁוֹעַ	نبيل ، غنى
שׁוּעָל	ثعلب
שׁוֹק	ساق
שׁוּק	سوق
שׁוֹר	ثو ر
שׁוּרוּק	حركة ضم
שׁוּרוֹת	اسطر
שׁוֹרֵק	صافر
שׁוֹתֵק	صامت
שָׁחוֹר	اسود
שחם	تلون بلون الحمرة
שִׁחְרוּר	تحرير
שְׁחַרְחַר	يميل الى السواد

שחת	ذبح
שטח	نشر
שֶׁטַח	سطح مساحة
שִׂיחַ	شجرة
שִׂיחָה	حديث
שִׁין	حرف الشين
שִׁיפּוֹן	الجاورد
שִׁיר	شعر
שַׁיִשׁ	رخام
שִׁית	ثبت
שֶׁל	اسم موصول (الذى)
שלהב	التهب
שִׁלּוּב	ربط ، اتصال
שָׁלוֹם	سلام
דְּרִישַׁת שָׁלוֹם	تحيـــة
מַה־שְּׁלוֹמְךָ ?	كيف حالك
שִׁלּוּם	مكافأة
שְׁלוֹשִׁים	ثلاثون
שלח	ارســـل
שֻׁלְחָן	مائدة ، طاولة
שְׁלִישׁ	ثلث
שְׁלִישִׁי	ثالـــث
שלם	سلم ، ادى

שָׁלֵם	كامل
שלף	استل ، خلع
שלק	صب
שָׁלשׁ	ثلاث
שְׁלשָׁה	ثلاثة
שְׁלשׁ עֶשְׂרֵה	ثلاث عشر
שְׁלשָׁה עָשָׂר	ثلاثة عشرة
שִׁלְשׁוֹם	قبل البارحة
שכב	رقد
שכח	نسى
שָׁכִיחַ	ممكن النسيان
שְׁכִינָה	سكينة ، الوهية
שִׁכֵּל	ثكل
שׂכל	حصف
שְׁכֶם	كتـف
שָׁכֵן	مجاور
שֶׁכֵּן	بما أن
שׂכר	استأجر
שָׂכָר	اجرة
שֵׁם	اسم
שֵׁם גּוּף	الضمير
" יְסוֹדִי	الجامد
" הַכְּלִי	اسم الالة

שֵׁם מִסְפָּר	اسم العدد
" נִגְזָר	المشتق
" עֶצֶם	اسم الذات
" עֶצֶם כְּלָלִי	النكرة
" עֶצֶם פְּרָטִי	العلم
" פּוֹעֵל	اسم الفاعل
" פֹּעַל	اسم فعل
" תֹּאַר	النعت
שֶׁמָּא	مشكوك فيه
שְׂמֹאל	يسار ، شمال
שָׁמָּה	هناك ، ثمة
שְׁמוֹנֶה	ثمان
שְׁמוֹנָה	ثمانية
שְׁמוֹנָה עָשָׂר	ثمانية عشر
שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה	ثمان عشرة
שְׁמוֹנִים	ثمانون
שִׁמּוּשׁ	استعمال
אוֹתִיּוֹת הַשִּׁמּוּשׁ	الحروف المزيدة
שׂמח	فرح
שָׁמַיִם	سماء
עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם	الخضوع لله
שְׁמִיעָה	سماع
שִׂמְלָה	عباءة
שמן	سمن
שֶׁמֶן	زيت
שֹׁמֶן	بدانة
שמע	سمع
שמר	حرس
שְׁמִירָה	خميرة
שֶׁמֶשׁ	شمس
בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת	وقت الشفق
שַׁמָּשׁ	حارس ، شماش
שָׁנָה	سنة
שֵׁנָה	نوم ، سنة
שָׂנוּא	مكروه
שֵׁנִי	ثان
שְׁנַיִם	اثنتان
שְׁנֵים עָשָׂר	اثنى عشر
שנן	حفظ ، علم

שָׁעָה	ساعة (زمان)
שָׁעוֹן	ساعة (آلة)
שִׁעוּר	درس
שֵׂעָר	شعرٌ
שַׁעַר	باب ، ثغر
שַׁעֲשׁוּעַ	فرح ، بهجة
שִׁעֲשַׁע	ابتهج ، فرح
שָׂפָה	شفة ، لغة
שִׁפְחָה	أَمَــة
שְׂפָתַיִם	شفتان
שקד	ربــط
שָׁקֵד	لوز
שֶׁקֶט	سكوتا
שָׁקֵט	ساكن
שֶׁקַע	منخفض ، تجويف
שֶׁקֶר	كذب
שֹׁקֶת	حوض
	واجهة يافطة
שַׂר	رئيس ، وزير
שַׂרְווּל	كُم ، ردن
שֵׁרוּת	خدمة
שרץ	كثر
שֶׁרֶץ	زواحف
שֹׁרֶשׁ	اصل ، جذر
שֹׁרֶשׁ	اصل ، جذر
שֵׁשׁ	ست
שִׁשָּׁה	ستــة
שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה	ست عشر
שִׁשָּׁה עָשָׂר	ستة عشر
שִׁשִּׁי	سادس
שִׁשִּׁים	ستون
שתה	شرب
שְׁתַּיִם	اثنتــان
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה	اثنتى عشرة
שתם	فتــح

ת

תְּאוֹם	تــوأم
תֵּאוּר	وصف
תְּאָם	تــوأم
תֹּאַר	نعت
תֹּאַר הַפֹּעַל	الظرف (نحو)
תַּאֲרִיךְ	تاريخ
תְּבוּאָה	غلة ، منتوج
תֵּבֵל	العالم
תֶּבֶן	تبن ، قش
תַּבְנִית	صورة

תָּדִיר	دائما ابدا
תֹּהוּ	فراغ ، يباب
תְּהוֹם	غمرٌ
תַּו	علامة ، حرف التاء
תּוֹדָה	شكــرا
תּוֹךְ	وسط
תּוֹכֵחָה	عقاب ، بلية
תּוֹפֵר	خياط
תּוֹצֶרֶת	انتاج
תּוֹר	صف
תּוֹרָה	التوراة ، الشريعة
תּוֹשָׁב	مستوطن
תּוּת	توت
תּוֹתָח	مدفع
תַּחְבִּיר	كتابة ، تركيب الجملة
תחל	بــدأ
תַּחֲרָה	خصام
תַּחַת	تحت
תֵּל	تــل
תלה	علق
תַּלְמוּד	تعلم ، تلمود
תְּכֵלֶת	صوف ، قماش

תֹּם	براءة نقاوة
תמה	دهش
תְּמוּנָה	مشهد ، صورة
תְּמוּרָה	بدل (نحو)
תָּמַר	ارتفع
תְּנוּעָה	حركة
תַּנּוּר	فــرن
תַּנִּין	تنين ، أفعى
תַּסְכִּית	تمثيلية اذاعية
תַּעֲנוּג	متعة
תַּעֲרוּכָה	عرض (لوحات)
תֹּף	دف ، طبلة
תִּפְאֶרֶת	جمال فتنة
תַּפּוּחַ	تفاح
תפח	انتفخ ، تورم
תְּפִילָּה	صلاة ، دعاء
תפר	خاط
תָּפַשׂ	امسك ، قبض على
תִּקְוָה	امل
תִּקּוּן	اصلاح ، تعديل
תַּרְבּוּת	حضارة
תרגם	ترجــم

תַּרְנְגוֹל	ديك
תַּרְנְגוֹלֶת	دجاجة
תְּשִׁיעִי	تاسع
תֵּשַׁע	تسع
תִּשְׁעָה	تسعة
תְּשַׁע עֶשְׂרֵה	تسع عشرة
תִּשְׁעָה עָשָׂר	تسعة عشر
תִּשְׁעִים	عشرون

http://al-maktabeh.com

ب ــ الاماكـــن

בְּאֵר־שֶׁבַע	بئر سبع
בַּהֲלַל	اسم مكان بفلسطين
בַּעַל בַּךְ	بعلبك
גּוֹלָאן	الجولان
דַּרְעָה	درعة (نهر)
יְהוּדָה	يهوذا (المنطقة)
יְוָנִים	اليونانيون
יָפוֹ	يافــه
יַרְדֵּן	الاردن (نهر)
יְרִיחוֹ	أريحا
יַרְקוֹן	يرقون (نهر)
כְּנַעַן	كنعان
כַּרְמֶל	الكرمل
לְבָנוֹן	لبنان
לֶנִינְגְּרַאד	لنينكراد
מוֹסְקְבָה	موسكو
מִצְרַיִם	مصــر
מִשְׁלִפַן	مشليفن
מרוֹקוֹ	المغرب

al-maktabeh www.al-maktabeh.com مكتبة المهتدين

מָרָכֵּשׁ	مراكش
נֶגֶב	النقب (صحراء)
סוּף	البحر الاحمر
סִין	الصين
סִינַי	سيناء
עוּץ	اسم مكان توراتى
עִירָאק	العراق
עֲרָב	العرب
פָּארִיס	باريس
פָּנָמָה	بنمـــــا
פְּרָת	الفرات
צְלַפְּחָת	اسم مكان توراتى
צָרְפַת	فرنسا
קִישִׁנוֹב	قشنيف (اسم مدينة روسية)
קָנָדָה	كندا
רְבָּאט	الرباط
רוּסְיָה	روسيـــا
תּוּבְּקַל	تبقال (جبل)
תֵּל-אָבִיב	تل أبيب

ح – الاعــلام والالقــاب

• אֲבִיגְדוֹר
אַבְרָהָם
אַבְשָׁלוֹם
אַהֲרוֹן
– אִיתָמָר
אֶלְעָזָר
בּוֹבִּי
* בְּיַאלִיק
– בֵּלָה
גָּד
– גִּילָה
– דְּבוֹרָה
דָּוִד
• דָּוִידוֹב

דָּנִיֵּאל
הִלֵּל
• וַהְבִּי
זְרֻבָּבֶל
– חַנָּה
יְהוֹשֻׁעַ
יוֹסֵף
יוֹרָם
יַעֲקֹב
יִשְׁמָעֵאל
יִשְׂרָאֵל
• כֶּרֶם
מִרְיָם
מֹשֶׁה

• נִיר
עֶזְרָא
עֲקִיבָה
– רָחֵל
• רַם
שָׁאוּל
שְׁאַלְתִּיאֵל
* שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם
שִׁמְשׁוֹן
– שָׂרָה
תַּרְפִּיק
• תַּפּוּחִי

---

* اسم اديبين يهوديين
– اسم انثى
• لقب

المحتوى התכון

الموضوع		الصفحة עמוד
مقدمة	הקדמה	3
الابجدية	אלף בית	7
الأصوات العبرية	ההגאים	10
حروف ب.ڭ.د.ک.پ.ت	ב ג ד כ פ ת	12
الحركات	התנועת	13
السكون	ש ו א	14
الحركات المركبة	התנועת המרכבות	16
الساكن الظاهر	נח נראה	17
الساكن المستتر	נח נסתר	17
الشدة	ד ג ש	18
الشدة الثقيلة	דגש חזק	20
المخرج	המפיק	23
المقاطع	ההברות	24
النبرة	ההטעמה	26
القامص حطوف	קמץ חטוף	29
الفتحة المسروقة	פתח גנובה	30

المتيغ	מתג	30
المقيف	מקף	31
اقسام الكلمة	חלקי הדבור	33
اقسام الاسم	חלקי השם	34
اقسام اسم الذات	חלקי שם העצם	35
التذكير والتأنيث	זכר ונקבה	36
المفرد والمثنى والجمع	יחיד זוגי רבוי	38
تغيير حركات الاسم في حالة الجمع	שנויי תנועות השם	41
الاضافة	הסמיכות	42
النعت	שם התאר	45
التفاوت في الصفة	ערכי התאר	47
العدد	שם המספר	48
العدد الرئيسي	המספר היסודי	48
العدد الترتيبي	המספר הסדורי	50
الكسور	המספר החלקי	51
القيمة العددية للحروف العبرية	מספר אלף בית	52
الضمير	שם הגוף (הכנויי)	56
اسم الاشارة	כנויי הרמז	58
الموصول	כנויי ההמשך (מלת החבור)	61
اداة التعريف	הא הידיעה	64
ادوات الاستفهام	מלות השאלה	66
حروف النسب	מלות היחס (השמוש)	69

واو العطف	וו החיבור	72
واو القلب	וו ההפוך	74
المنسوب	שם יחס	75
الفعل	ה פ ע ל	77
اسنادُ الفعل الى الضمائر	הגופים	79
اوزان الفعل	בניני הפעל	80
صيغ الفعل	גזרות הפעל	82
انواع المعتل	גזרות הנאלמים	84
اوزانُ الفعل المجرد	פְּ עַ ל קל	85
تصريف المجرد	נטית הקל (פעל)	86
المصدر	המקור (קל)	89
الأمر	הצווי (קל)	93
الأفعال المزيدة	הנוספים: נִפְעַל	96
وزن پِعِّل	פִּעֵל	98
وزن پُعّل	פֻּעַל	99
وزن هِتْپّعِل	הִתְפַּעֵל	101
تصريف هِتْپّعِل	נטית: הִתְפַּעֵל	103
وزن هِفْعيل	הִפְעִיל	104
تصريف هِفْعيل	נטית: הִפְעִיל	105
وزن هُفعَل	הָפְעַל	106
اوزان السالم المبنيه للمعلوم والمبنيّة للمجهول		108
الجامد والمشتق	יסודי הנגזר	111

المصدر	המקור	112
بعض مصادر المزيد	נוסף	113
المصدر الرباعي والمصدر الميمي		114
أقسام المشتق	חלקי הנגזר	115
اسم الزمان والمكان	שמות הזמן והמקום	117
اسم الآلة	שם הכלי	119
الحروف	המלות	121
المفعول	תאר הפעל	127
المفعول به. المفعول فيه. المفعول المطلق		129
الحال		130
الجملة	המשפט	133
تمارين		161
ملحقات		186
نصوص		219
فهارس		249

مطبعة النجاح الجديدة
الدار البيضاء

رقم الايداع القانوني : 1984/508